

JEGYZŐKÖNYV

Törtel Község Önkormányzata
Képviselő-testületének
2026. február 26. napján tartott
soros nyilvános üléséről

JEGYZŐKÖNYV

Készült: Törtel Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2026. február 26. napján megtartott, 17 óra 48 perckor kezdődő, rendes nyilvános ülésén.

Az ülés helye: Törteli Polgármesteri Hivatal Tanácskozó terme (2747 Törtel, Szent István tér 1.)

Jelen vannak: Godó János polgármester,
Oltai Péter alpolgármester
Godó Jánosné Képviselő
Búcsús Tamás Képviselő
Magyari Tamás Képviselő
Nagy Erzsébet Képviselő

Tanácskozási joggal jelen van: Dr. Majtényi Erzsébet jegyző,
Perlakiné Somodi Gabriella Bizottság nem képviselő tagja,
Török Csaba Bizottság nem képviselő tagja,
Antalné Tóth Szilvia, Bizottság nem képviselő tagja;
Farkas Lászlóné, Bizottság nem képviselő tagja;

Távolmaradását jelezte: Kónya Miklós Képviselő

Jegyzőkönyvvezető: Virág Katalin Kitti

Godó János: Köszönti a Képviselő-testület tagjait és a megjelenteket. Megállapítja, hogy a Képviselő-testület 6 fővel határozatképesen kezdi meg munkáját.

A kiküldött meghívóhoz képest módosítást javasol az ülés napirendje tekintetében. 3 db Sürgősségi indítvány érkezett, melyeket nyílt 11-12. napirendi pont keretében „Előterjesztés a Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde Pedagógiai program módosítása jóváhagyásának tárgyában” és „Előterjesztés a Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde 2026/2027-es nevelési évére történő beíratásról szóló tájékoztató elfogadása tárgyában” címmel javasolja megtárgyalni. 1 db sürgősségi indítványt zárt ülés keretein belül javasolja megtárgyalni az „Előterjesztés a törteli 811/4/A/2 hrsz-ú, természetben a 2747 Törtel, Jászkarajenői út 10. szám alatt található ingatlanra vonatkozó vételi ajánlat tárgyában”

Továbbá az 5. napirendi pontot az önkormányzati tulajdonú bérlakások bérbeadásáról szóló rendelet módosítása tárgyában témájú előterjesztést a napirendről levenni kívánja.

Az ülés napirendjeivel kapcsolatban hozzászólás, kérdés nem volt.

Godó János szavazásra bocsájta a sürgősségi indítványok napirendre történő felvételét. Megállapítja, hogy 6 igen szavazattal egyhangúan elfogadta a Képviselő-testület.

Godó János: Szavazásra bocsájta az ülés módosított napirendjét egységes szerkezetben. Megállapítja, hogy a Képviselő-testület egyhangú 6 igen szavazattal elfogadta azt.

	<u>Napirendi pont</u>	<u>Előterjesztő/Előadó</u>
NYILVÁNOS ÜLÉS		
1.	<p>Előterjesztés a Törtel Község Önkormányzata 2026. évi költségvetésének elfogadása tárgyában</p> <p>Véleményezi: JÜB, PTFB Határozathozatal: Egyszerű többség</p>	Godó János polgármester
2.	<p>Előterjesztés a Törtel Község Önkormányzata Mezei Őrszolgálat 2025. évi tevékenységéről szóló beszámoló elfogadása tárgyában</p> <p>Véleményezi: JÜB, PTFB Határozathozatal: Egyszerű többség</p>	Godó János polgármester
3.	<p>Előterjesztés a Törtel Község Önkormányzatának 2026. évi közbeszerzési terve tárgyában</p> <p>Véleményezi: JÜB, PTFB Határozathozatal: Egyszerű többség</p>	Godó János polgármester
4.	<p>Előterjesztés a polgármester szabadságának ütemezése tárgyában</p> <p>Véleményezi: JÜB, PTFB Határozathozatal: Egyszerű többség</p>	Dr. Majtényi Erzsébet jegyző
5.	<p>Előterjesztés az igazgatási szünet elrendelése tárgyában</p> <p>Véleményezi: JÜB, PTFB Határozathozatal: Egyszerű többség</p>	Godó János polgármester
6.	<p>Előterjesztés a Jurászik Bálint - „Törtel emlékezete - Törtel község nevezetesebb személyeinek kompendiuma - kiadványának a Helyi és a Pest Vármegyei Értéktárba való ajánlása tárgyában</p> <p>Véleményezi: JÜB, PTFB Határozathozatal: Egyszerű többség</p>	Godó János polgármester
7.	<p>Előterjesztés a Törteli Polgármesteri Hivatal Alapító Okiratának módosítása és egységes szerkezetben történő elfogadása tárgyában</p> <p>Véleményezi: JÜB, PTFB Határozathozatal: Egyszerű többség</p>	Godó János polgármester

8.	Előterjesztés a 2747 Törtel, Nagydíófa út 12. szám alatti, belterület 1290/7 hrsz-ú ingatlan vonatkozásában a helyi önazonosság védelméről szóló eljárás lefolytatása keretén belül elővásárlási jogról történő lemondás tárgyában Véleményezi: JÜB, PTFB Határozathozatal: Egyszerű többség	Godó János polgármester
9.	Előterjesztés a Déryné Művelődési Központ és Könyvtár 2025. évi munkájáról készített beszámoló, az intézmény 2026. évi munkaterve és szolgáltatási terve elfogadása tárgyában Véleményezi: JÜB, PTFB Határozathozatal: Egyszerű többség	Godó János polgármester
10.	Tájékoztatás a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról Véleményezi: - Határozathozatal: -	Godó János polgármester
11.	Tájékoztatás a két testületi ülés közötti időszakban az önkormányzat érdekében végzett polgármesteri munkáról Véleményezi: - Határozathozatal: -	Godó János polgármester
12.	Sürgősségi indítvány: Előterjesztés a Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde Pedagógiai program módosítása jóváhagyásának tárgyában Véleményezi: JÜB, PTFB Határozathozatal: Egyszerű többség	Godó János polgármester
13.	Sürgősségi indítvány: Előterjesztés a Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde 2026/2027. nevelési évére történő beiratkozás tárgyában Véleményezi: JÜB, PTFB Határozathozatal: Egyszerű többség	Godó János polgármester

ZÁRT ÜLÉS

1.	Sürgősségi indítvány: Előterjesztés a törteli 811/4/A/2 hrsz-ú, természetben a 2747 Törtel, Jászkarajenői út 10. szám alatt található ingatlanra vonatkozó vételi ajánlat tárgyában Véleményezi: JÜB, PTFB Határozathozatal: Egyszerű többség	Godó János polgármester
----	---	----------------------------

1. napirendi pont: Előterjesztés a Törtel Község Önkormányzata 2026. évi költségvetésének elfogadása tárgyában

Határozathozatal: Egyszerű többség
Szakmai előterjesztő: Dr. Majtényi Erzsébet
Előterjesztő: Godó János
Az előterjesztés a jegyzőkönyv 1. számú melléklete.

Godó János: Ismerteti, hogy a képviselő-testület mindkét Bizottsága támogatta a rendelet elfogadását.

A napirenddel kapcsolatban hozzászólás, kérdés nem volt.

Godó János szavazásra bocsátja a rendeletet. Megállapítja, hogy a Képviselő-testület egyhangú, 6 igen szavazattal elfogadta azt.

Törtel Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2026. (II. 27.) önkormányzati rendelete

Törtel Község Önkormányzatának 2026. évi költségvetéséről

[1] A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 111. § (2) bekezdés értelmében Törtel Község Önkormányzata 2026. évi költségvetési célja, hogy a kötelező feladatainak ellátáshoz a tervezett bevételek fedezzék a felmerülő kiadásokat, azaz megőrizze fizetőképességét és biztosítva legyen a költségvetési egyensúly.

[2] Törtel Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében meghatározott eredeti jogalkotói hatáskörében, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés f) pontjában meghatározott feladatkörében, a Magyarország 2026. évi központi költségvetéséről szóló 2025. évi LXIX. törvény 63. § (4) bekezdésében, az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény, az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Kormányrendelet, a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény alapján az Önkormányzat 2026. évi költségvetéséről a következőket rendeli el:

1. A rendelet hatálya

1. §

A rendelet hatálya kiterjed Törtel Község Önkormányzatának Képviselő-testületére (a továbbiakban: Képviselő-testület), és annak bizottságaira, valamint a helyi önkormányzat költségvetési szerveire.

2. §

Törtel Község Önkormányzata (a továbbiakban: önkormányzat) gazdasági szervezettel nem rendelkező költségvetési szervei:

- a) a Törteli Polgármesteri Hivatal,
- b) a Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde
- c) a Törteli Déryné Művelődési Központ és Könyvtár.

2. Az Önkormányzat 2026. évi összesített költségvetési bevételei és költségvetési kiadásai

3. §

(1) A Képviselő-testület az önkormányzat 2026. évi összesített költségvetésének **bevételi főösszegét 1 869 659 709 Ft-ban**, konszolidált költségvetésének bevételi főösszegét 1 329 379 453 Ft-ban állapítja meg.

(2) A Képviselő-testület az önkormányzat 2026. évi összesített költségvetésének **kiadási főösszegét 1869 659 709 Ft-ban**, konszolidált költségvetésének kiadási főösszegét 1 329 379 453 Ft-ban állapítja meg.

(3) A Képviselő-testület az önkormányzat 2026. évi összesített költségvetési bevételi és kiadási kiemelt előirányzatait mérlegszerűen, egymástól elkülönítetten, de – a finanszírozási műveleteket is figyelembe véve – együttesen a rendelet 1. melléklete szerint fogadja el.

(4) A Képviselő-testület az önkormányzat 2026.évi költségvetésének bevételi és kiadási kiemelt előirányzatait - költségvetési szervenként összesített - kötelező feladatok, önként vállalt feladatok, állami (államigazgatási) feladatok szerinti bontásban a 2. melléklet szerint fogadja el.

3. A Törteli Polgármesteri Hivatal 2026. évi költségvetési bevételei és költségvetési kiadásai

4. §

(1) A Képviselő-testület a Törteli Polgármesteri Hivatal 2026. évi gazdálkodásához kapcsolódó **bevételi főösszegét 257 251 670 Ft-ban**, konszolidált bevételi főösszegét 52 440 158 Ft-ban állapítja meg.

(2) A Képviselő-testület a Törteli Polgármesteri Hivatal 2026. évi gazdálkodásához kapcsolódó **kiadási főösszegét** – a konszolidált kiadási főösszeggel egyezően – **257 251 670 Ft-ban** állapítja meg.

(3) A Képviselő-testület a Törteli Polgármesteri Hivatal 2026. évi gazdálkodásához kapcsolódó bevételeit és kiadásait kiemelt előirányzatonként, a rovatrendnek megfelelően, kormányzati funkció szerint besorolt alaptevékenységenként a rendelet 3. melléklete szerint fogadja el.

4. A Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde 2026. évi költségvetési bevételei és költségvetési kiadásai

5. §

(1) A Képviselő-testület a Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde 2026. évi gazdálkodásához kapcsolódó **bevételi főösszegét 289 591 275 Ft-ban**, konszolidált bevételi főösszegét 70 000 Ft-ban állapítja meg.

(2) A Képviselő-testület a Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde 2026. évi gazdálkodásához kapcsolódó **kiadási főösszegét** – a konszolidált kiadási főösszeggel egyezően – **289 591 275 Ft-ban** állapítja meg.

(3) A Képviselő-testület a Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde 2026. évi gazdálkodásához kapcsolódó bevételeit és kiadásait kiemelt előirányzatonként, a rovatrendnek megfelelően, kormányzati funkció szerint besorolt alaptevékenységenként a rendelet 4. melléklete szerint fogadja el.

5. A Déryné Művelődési Központ és Könyvtár 2026. évi költségvetési bevételei és költségvetési kiadásai

6. §

(1) A Képviselő-testület a Déryné Művelődési Központ és Könyvtár 2026. évi gazdálkodásához kapcsolódó **bevételi főösszegét 47 792 469 Ft**-ban, konszolidált bevételi főösszegét 1 845 000 Ft-ban állapítja meg.

(2) A Képviselő-testület a Déryné Művelődési Központ és Könyvtár 2026. évi gazdálkodásához kapcsolódó **kiadási főösszegét** – a konszolidált kiadási főösszeggel egyezően – **47 792 469 Ft**-ban állapítja meg.

(3) A Képviselő-testület a Déryné Művelődési Központ és Könyvtár 2026. évi gazdálkodásához kapcsolódó bevételeit és kiadásait kiemelt előirányzatokként, a rovatrendnek megfelelően, kormányzati funkció szerint besorolt alaptevékenységként a rendelet 5. melléklete szerint fogadja el.

6. Törtel Község Önkormányzatának 2026. évi intézményi költségvetési bevételei és költségvetési kiadásai

7. §

(1) A Képviselő-testület Törtel Község Önkormányzata **intézményi költségvetése** 2026. évi gazdálkodásához kapcsolódó **bevételi főösszegét** – a konszolidált bevételi főösszeggel egyezően **1 275 024 295 Ft**-ban állapítja meg.

(2) A Képviselő-testület a Törtel Község Önkormányzata **intézményi költségvetése** 2026. évi gazdálkodásához kapcsolódó **kiadási főösszegét 1 275 024 295 Ft**-ban, konszolidált kiadási főösszegét 734 744 039 Ft-ban állapítja meg.

(3) A Képviselő-testület a Törtel Község Önkormányzata intézményi költségvetés 2026. évi gazdálkodásához kapcsolódó bevételeit és kiadásait kiemelt előirányzatokként, a rovatrendnek megfelelően, kormányzati funkció szerint besorolt alaptevékenységként a rendelet 6. melléklete szerint fogadja el.

7. Engedélyezett létszám

8. §

(1) A Képviselő-testület az Önkormányzat és költségvetési szervei engedélyezett létszámát a rendelet 7. melléklete szerint határozza meg.

(2) Törtel Község Önkormányzatnál és költségvetési szerveinél a létszámnövekedést csak a képviselőtestület engedélyezheti.

(3) Az átmenetileg betöltetlen álláshelyre jutó személyi juttatások előirányzatával úgy kell gazdálkodni, hogy az álláshely az év bármely időpontjában betölthető legyen.

8. Költségvetési egyenleg

9. §

(1) A Képviselő-testület az önkormányzat 2026. évi összesített költségvetési bevételeinek és költségvetési kiadásainak egyenlegét -439 587 382 Ft-tal állapítja meg melyen belül

- a) -38 219 405 Ft a működési költségvetés egyenlege,
- b) -401 367 977 Ft a felhalmozási költségvetés egyenlege és
- c) 439 587 382 Ft a finanszírozási egyenleg.

(2) Az önkormányzat összesített költségvetése belső hiányának finanszírozására az előző év költségvetési maradványának igénybevétele szolgál

(3) Az előző évi költségvetési maradvány igénybevétele 464 005 350 Ft.

(4) Az előző évi államháztartáson belüli megelőlegezés visszafizetése 24 417 968 Ft.

10. §

A költségvetési maradvány elszámolására és felhasználására vonatkozóan az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) és az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet (továbbiakban: Ávr.) előírásai szerint kell eljárni.

9. Felhalmozási célok, önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság

11. §

A Képviselő-testület az Önkormányzat 2026. évi felhalmozási kiadásainak célonkénti és feladatonkénti részletezését a 8. melléklet szerint hagyja jóvá.

12. §

(1) A Képviselő-testület a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 10. §-ával meghatározott adósságot keletkeztető ügyletet 2026-ben nem tervez.

(2) A Képviselő-testület a 2026. évi saját bevételeit – összhangban az adósságot keletkeztető ügyletekhez történő hozzájárulás részletes szabályairól szóló 353/2011. (XII. 30.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdésével – a 9. melléklet szerint állapítja meg.

(3) Az Önkormányzat az Európai Unió által finanszírozott támogatással megvalósuló projektjére vonatkozó adatokat a 10. melléklet tartalmazza.

(4) Az Önkormányzatnak nincs a helyi önkormányzat kizárólagos vagy többségi tulajdoni részesedésével működő, utolsó lezárt üzleti év szerint 30 milliárd forintot meghaladó mérleg-főösszegű gazdasági társasága.

(5) Az Önkormányzatnak a helyi önkormányzat kizárólagos vagy többségi tulajdoni részesedésével működő, utolsó lezárt üzleti év szerint 30 milliárd forintot meghaladó mérleg főösszegű gazdasági társasággal – kötelező önkormányzati feladatellátásra – kötött közszolgáltatási szerződésből eredő, az érintett gazdasági társaság önkormányzat által nem vitatott, a költségvetés tervezésekor fennálló - Áht. 23. § (2) bekezdés i) pontjával meghatározott - követelése nincs.

10. Költségvetési tartalékok

13. §

- (1) A Képviselő-testület az Önkormányzat **összesített tartalékát 6 647 624 Ft**-ban állapítja meg, mely az év közben váratlanul jelentkező, költségvetésbe be nem épített kiadások fedezetéül szolgál.
- (2) Az (1) bekezdésben megállapított összesített tartalékból az **általános tartalék 6 674 624 Ft**.
- (3) Az általános tartalék felett az (4) bekezdés kivételével a Képviselő-testület rendelkezik.
- (4) A Képviselő-testület – a soron következő testületi ülésen történő utólagos tájékoztatás kötelezettségével – **felhatalmazza a polgármestert**, hogy az általános tartalék terhére **alkalmanként 1 000 000 Ft összegig** rendelkezzen.
- (5) A (1) bekezdésben megállapított összesített tartalékból a Képviselő-testület céltartalékot nem képez.

11. Az előirányzat módosítása

14. §

- (1) Az Önkormányzat, valamint költségvetési szervei bevételi és kiadási előirányzatai év közben megváltoztathatóak. Az előirányzat módosítás nem érintheti az Országgyűlés kizárólagos – költségvetési törvényben – felsorolt, illetve a Kormány előirányzat-módosítási hatáskörébe tartozó előirányzatokat.
- (2) A költségvetési szervek intézményi költségvetései közötti előirányzat átcsoportosítás joga a Képviselő-testület kizárólagos hatáskörébe tartozik.
- (3) A költségvetési rendelet módosítására a polgármester az Áht.-ban és az Ávr.-ben szabályozottak szerint tesz javaslatot.
- (4) Az átruházott hatáskörben hozott döntések a Képviselő-testület által előzetesen jóváhagyottnál nagyobb kiadással nem járhatnak.
- (5) A rendelet az Áht. 34. § (2) bekezdése alapján felhatalmazza a polgármestert a helyi önkormányzat intézményi költségvetésén belül a bevételi és kiadási előirányzatok módosítására és a kiadási előirányzatok közötti átcsoportosításra. A polgármester az átruházott átcsoportosítási jogkörben meghozott intézkedéseiről a képviselőtestületet haladéktalanul tájékoztatja.

15. §

- (1) Amennyiben a költségvetési év közben az Országgyűlés, a Kormány, illetve valamely költségvetési fejezet vagy elkülönített állami pénzalap az önkormányzat számára pótelőirányzatot biztosít, arról a polgármester a Képviselő-testületet negyedévente tájékoztatni köteles.
- (2) Az önkormányzat költségvetési szervei a jóváhagyott kiemelt előirányzatokon belül a részelőirányzatoktól – az Ávr.-ben foglaltak figyelembevételével – előirányzat módosítás nélkül is eltérhetnek. Az előirányzat módosítás, átcsoportosítás nem irányulhat az előirányzat módosítási kötelezettség nélkül teljesülő előirányzatok jóváhagyott céltól eltérő csökkentésére.
- (3) A polgármester az előirányzat módosítására benyújtott javaslatban, valamint a pótelőirányzatot igénylő előterjesztésben tájékoztatja a Képviselő-testületet a kiadási többlet egyszeri (csak az adott költségvetési évben érvényesülő) vagy tartós (a költségvetési előirányzatokba véglegesen beépülő) jellegéről.

(4) A tartós jellegű előirányzat növekményből eredő, további költségvetési éveket érintő hatásokat be kell mutatni a döntés előkészítés során.

(5) A Képviselő-testület a tárgyévet megelőző év rendelkezésre álló tényadatának feltüntetése mellett azonos szerkezetben, átlátható módon és észszerű részletezettséggel a tárgyévi előirányzat-módosítások, előirányzat-átcsoportosítások összegszerű változásait a 11. melléklet szerint hagyja jóvá.

12. A költségvetési szervek gazdálkodása

16. §

(1) Az Önkormányzat által létesített, vagy fenntartott költségvetési szerv kiadási előirányzatát nem lépheti túl, kivéve, ha az államháztartás más alrendszeraitől, alapítványból és saját tevékenységéből származó nem tervezett bevételt ér el.

(2) Az önkormányzatnak és az általa alapított költségvetési szerveknek **az általános forgalmi adóval együttesen számított 1 000 000 Ft összeget meghaladó beszerzés, szolgáltatás vásárlás esetén legalább három gazdálkodó szervezettől kell írásos árajánlatot kérni.**

(3) A költségvetési szervek a jóváhagyott bevételi előirányzaton felüli többletbevételt és a külön jogszabályban szabályozott felülvizsgálatot követően jóváhagyott, előző évi előirányzati maradványát kizárólag a Képviselő-testület döntése után használhatják fel.

(4) A költségvetési szerv vezetője felelős az intézmény gazdálkodásának szabályszerűségéért, az intézmény számára előírt bevételi terv teljesítéséért, a gazdálkodásról készült információk valódiságáért, valamint az előirányzat módosítások e rendeletben meghatározott időpontban történő Képviselő-testület elé terjesztéséért.

(5) A 2026. január 1. és jelen költségvetési rendelet elfogadása közötti időszakban (átmeneti gazdálkodás időszakban) beszedett bevételeket és teljesített kiadásokat jelen rendelet tartalmazza.

13. Költségvetési többlet

17. §

(1) Az önkormányzati gazdálkodás során az év közben létrejött költségvetési többletet (felhalmozási vagy működési jellegű) – átmenetileg, vagy tartósan rendelkezésre álló szabad pénzeszköz – pénzlekötés útján hasznosítható.

(2) Az (1) bekezdés szerinti hasznosítással kapcsolatos szerződések, illetve pénzügyi műveletek lebonyolítását a Képviselő-testület a Polgármester hatáskörébe utalja. A Polgármester a megtett intézkedésről a soron következő előirányzat-módosítással egyidejűleg tájékoztatást ad a Képviselő-testület számára.

(3) Értékpapír vásárlásról a Képviselő-testület esetenként dönt.

14. Pénzellátás

18. §

(1) Az Önkormányzat gazdálkodásának végrehajtó szerve a Törteli Polgármesteri Hivatal.

(2) A költségvetési kiadások fedezetét a Képviselő-testület előirányzat felhasználási ütemtervnek megfelelően biztosítja.

19. §

(1) Az Önkormányzat költségvetéséből nyújtott, nem normatív, céljellégű, fejlesztési támogat sok kedvezményezettjeinek nevére, a támogatás céljára, összegére, továbbá a támogatási program megvalósítási helyére vonatkozó adatokat Törtel Község Önkormányzatának hivatalos honlapján közzé kell tenni, legkésőbb a döntés meghozatalát követő 60. napig.

(2) A közzétételre nem kerül sor, ha – az (1) bekezdésben meghatározott határidő előtt – a támogatást visszavonják, vagy arról a kedvezményezett lemond.

20. §

(1) Az Önkormányzat pénzeszközei felhasználásával, az Önkormányzathoz tartozó vagyonnal történő gazdálkodással összefüggő – a nettó ötmillió forintot elérő, vagy azt meghaladó értékű – árubeszerzésre, építési beruházásra, szolgáltatás-megrendelésre, vagyonértékesítésre, vagyonhasznosításra, vagyon vagy vagyoni értékű jog átadására, valamint koncesszióba adásra vonatkozó szerződések megnevezését (típusát), tárgyát, a szerződést kötő felek nevét, a szerződés értékét, határozott időre kötött szerződések esetében annak időtartamát, valamint az említett adatok változásait közzé kell tenni a szerződés létrejöttét követő 60 napon belül. A közzétételről az önkormányzati költségvetési szerv nevében szerződést kötő személy gondoskodik.

(2) A szerződés értéke alatt a szerződés tárgyáért kikötött – általános forgalmi adó nélkül számított – ellenszolgáltatást kell érteni, ingyenes ügylet esetén pedig a vagyon piaci vagy könyv szerinti értéke közül a magasabb összeget kell figyelembe venni. Az időszakonként visszatérő – egy évnél hosszabb időtartamra kötött – szerződéseknek az érték kiszámításakor az ellenszolgáltatás egy évre számított összegét kell alapul venni. Az egy költségvetési évben ugyanazon szerződő féllel kötött azonos tárgyú szerződések értékét az (1) bekezdés szerinti közzétételi kötelezettség szempontjából egybe kell számítani.

15. Illetményalap, illetménykiegészítés, cafetéria juttatás

21. §

(1) A Képviselő-testület a Magyarország 2026. évi központi költségvetéséről szóló 2025. évi XC. törvény 65. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazással nem él, a Törteli Polgármesteri Hivatalnál foglalkoztatott köztisztviselők vonatkozásában az illetményalapot – a közszerződéses tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCIX. törvényben foglaltakkal egyezően – 38 650 Ft-ban állapítja meg.

(2) A Képviselő-testület a Törteli Polgármesteri Hivatalban az illetménykiegészítés mértékét egységesen 20 %-os mértékben állapítja meg valamennyi felsőfokú iskolai végzettségű és valamennyi érettségű végzettségű köztisztviselőnek.

22. §

(1) A Képviselő-testület az önkormányzat és az általa alapított és fenntartott költségvetési szervekkel köztisztviselői-, vagy közalkalmazotti jogviszonyban, vagy munkaviszonyban álló foglalkoztatottak részére – kivéve a közfoglalkoztatottakat - cafetéria juttatást biztosít.

(2) A Képviselő-testület a Törteli Polgármesteri Hivatal köztisztviselői részére a cafetéria-juttatás éves keretét (a továbbiakban: cafetéria keret) 193 250 Ft/fő összegben állapítja meg.

(3) A Képviselő-testület az önkormányzattal – kivéve a közfoglalkoztatás keretében alkalmazott munkavállalókat –, a Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsődével, valamint a Déryné Művelődési Központ és Könyvtárral jogviszonyban álló foglalkoztatottak részére 2026-ben bruttó 76 800 Ft-os cafetéria keretet biztosít.

(4) Részmunkaidőben, vagy egy évnél rövidebb időtartamú jogviszony esetén a cafetéria keret időarányos részére jogosult a foglalkoztatott.

(5) A cafetéria keret biztosít fedezetet az egyes juttatásokhoz kapcsolódó, a juttatást teljesítő munkáltatót terhelő közterhek megfizetésére.

(6) Nem jogosultak a foglalkoztatottak a cafetéria juttatásra arra az időszakra, amikor távollétük ideje meghaladja a 30 naptári napot és illetményre/munkabérré, vagy távolléti díjra nem jogosultak.

16. Vegyes és záró rendelkezések

23. §

(1) A Képviselő-testület a 2027. évi költségvetési rendeletének hatályba lépéséig felhatalmazza a polgármestert, hogy a 2027. évi költségvetés gazdálkodásának zavartalan megkezdéséhez, az önkormányzatot a jogszabályok alapján megillető bevételeket beszedje és az előző évi kiadási előirányzaton belül a kiadásokat időarányosan teljesítse.

(2) A Képviselő-testület a Közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény 232/A. § (1) bekezdésében írtakra tekintettel akként rendelkezik, hogy a Törteli Polgármesteri Hivatal köztisztviselői számára a július 01. nap - a közzszolgálati tisztviselők napja - munkaszüneti nap.

(3) A Képviselő-testület a Törteli Polgármesteri Hivatal köztisztviselői, közzszolgálati ügykezelői, munkavállalói részére 2026. július 13-tól július 26-ig, valamint 2026. december 28-tól 2027. január 03-ig terjedő időszakokra igazgatási szünetet rendel el.

(4) Az önkormányzat a költségvetési szervénél dolgozó munkavállalói számára a munkabajárással kapcsolatos költségeket, bérlettel történő elszámolás esetén 86 %-ban, személygépkocsival történő munkabajárással esetén 30 Ft/km-ben téríti meg.

24. §

Hatályát veszti a Törtel Község Önkormányzatának 2021. évi zárszámadásáról szóló 16/2022. (V. 31.) önkormányzati rendelet.

25. §

Hatályát veszti a Törtel Község Önkormányzatának 2024. évi zárszámadásáról szóló 8/2025. (V. 21.) önkormányzati rendelet.

26. §

Ez a rendelet 2026. február 28-án lép hatályba, és 2030. december 31-én hatályát veszti.

1. melléklet a 2/2026. (II. 27.) önkormányzati rendelethez

(A melléklet szövegét a(z) 1. melléklet.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)

2. melléklet a 2/2026. (II. 27.) önkormányzati rendelethez

(A melléklet szövegét a(z) 2. melléklet.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)

3. melléklet a 2/2026. (II. 27.) önkormányzati rendelethez

(A melléklet szövegét a(z) 3. melléklet.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)

4. melléklet a 2/2026. (II. 27.) önkormányzati rendelethez

(A melléklet szövegét a(z) 4. melléklet.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)

5. melléklet a 2/2026. (II. 27.) önkormányzati rendelethez

(A melléklet szövegét a(z) 5. melléklet.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)

6. melléklet a 2/2026. (II. 27.) önkormányzati rendelethez

(A melléklet szövegét a(z) 6. melléklet.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)

7. melléklet a 2/2026. (II. 27.) önkormányzati rendelethez

(A melléklet szövegét a(z) 7. melléklet.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)

8. melléklet a 2/2026. (II. 27.) önkormányzati rendelethez

(A melléklet szövegét a(z) 8. melléklet.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)

9. melléklet a 2/2026. (II. 27.) önkormányzati rendelethez

(A melléklet szövegét a(z) 9. melléklet.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)

10. melléklet a 2/2026. (II. 27.) önkormányzati rendelethez

(A melléklet szövegét a(z) 10. melléklet.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)

11. melléklet a 2/2026. (II. 27.) önkormányzati rendelethez

(A melléklet szövegét a(z) 11. melléklet.pdf elnevezésű fájl tartalmazza.)

P.H.

Godó János
polgármester

Dr. Majtényi Erzsébet
jegyző

Godó János	Igen
Oltai Péter	Igen
Búcsús Tamás	Igen
Godó Jánosné	Igen
Kónya Miklós	-
Magyari Tamás	Igen
Nagy Erzsébet	Igen

2. napirendi pont: Előterjesztés a Törtel Község Önkormányzata Mezei Őrszolgálat 2025. évi tevékenységéről szóló beszámoló elfogadása tárgyában

Határozathozatal: Egyszerű többség

Szakmai előterjesztő: Dr. Majtényi Erzsébet

Előterjesztő: Godó János

Az előterjesztés a jegyzőkönyv 2. sz. melléklete

Godó János: Ismerteti, hogy a testület mindkét Bizottsága egyhangúan támogatta a határozati javaslat változatlan formában történő elfogadását.

A napirenddel kapcsolatban hozzászólás, kérdés nem volt.

Godó János polgármester szavazásra bocsájta a határozati javaslatot. Megállapítja, hogy a Képviselő-testület egyhangú 6 igen szavazattal elfogadta azt.

Törtel Község Önkormányzata Képviselő-testületének 24/2026. (II. 26.) határozata

A Törtel Község Önkormányzata Mezei Őrszolgálat 2025. évi tevékenységéről beszámoló elfogadása tárgyában

Törtel Község Önkormányzata Képviselő-testülete megismerte és megvitatta a Törtel Község Önkormányzata a Mezei Őrszolgálat 2025. évi tevékenységéről szóló beszámolót, és az abban foglaltakat a jelen határozat mellékletét képező formában elfogadja.

Felelős: Godó János polgármester

Határidő: azonnal

Törtel Község Önkormányzata Mezőőri Szolgálat 2025. évi beszámolója

2015. évben Törtel Község Önkormányzata Mezei Őrszolgálatot hozott létre a külterületek biztonságának és a lakosság szubjektív biztonságérzetének javítása érdekében. A gazdálkodókkal, a helyi gazdakörrel és a rendőrséggel történt egyeztetés a mezőőrség megalakításáról, valamint működésének szükségességéről.

A fegyveres biztonsági őrsegről, a természetvédelmi és a mezei őrszolgálatról szóló 1997. évi CLIX. törvény alapján végzi tevékenységét a mezei őrszolgálat.

Törtel Község Önkormányzata Mezei Őrszolgálatának Szolgálati Szabályzata előírja, hogy a Mezei Őrszolgálat évente egy alkalommal írásban köteles beszámolni a tevékenységéről a Képviselő-testület előtt.

Fentiek alapján készítették el az alábbi beszámolót.

A mezőőri szolgálat Törtel Községben 2 főből áll:

1. Farkas Gábor mezőőr

2. Angyal Imre mezőőr (2025. szeptemberig)

Mindkét fő érvényes igazolvánnyal és vizsgával rendelkezik.

A mezőőri tevékenységbe tartozó terület nagysága **8082 hektár**. Külterület és belterület bejárása felosztva valósul meg.

Feladatellátás: A mezőőrség jelenléte napi szinten lefedi a kül-, és belterületeket. Segítik a tanyagondnoki feladatokat, 10:00-13:00 óra között a szociális ebéd szállítással.

A védőnői-, és a gyermekvédelmi szolgálat munkáját is támogatják a nehéz terepviszonyok között. Együttműködnek a rendőrséggel, a polgárőrséggel, a vadásztársaságokkal, ezenkívül segítik az erdészet munkáját is.

Törteli Híradó kihordása során is a külterületi járőrözés kerül előtérbe, hiszen a tanyavilágot járva ezen tevékenyegét is összekapcsolják a járőrszolgálattal.

Előre lépés, hogy sokkal rugalmasabban kezelik a mezőőrség megkereséseit az erdőkitermelők, az utak igazítását kitermelés közben is elvégzik kérésükre, ha panasz érkezik. Továbbá elérték, hogy minden kitermelés végén az adott útszakasz eligazítása megtörténjen.

Törtel Község külterületén kb. 120 tanyában élnek ahová az újságot juttat a mezőőrség. Igyekeznek minden hónapban mindenkire legalább 1x eljutni, de van, akikkel naponta tartják a kapcsolatot. 120 lakott tanyán felül, még kb. 50 üres-lakatlan tanyát látogatnak havi szinten, figyelemmel kísérik a változásokat. Esetleges rendellenességek esetén, a tulajdonos felkutatása is a mezőőrök feladata.

Jelentések, adminisztráció:

A Mezőőri naplóban naponta rögzítésre kerül a napi feladatok elvégzése. Polgármester úrral napi szinten történik kommunikáció az adott problémák felmerülésével/megoldásával kapcsolatban. Egyedi, és sürgős esetekben soron kívül egyeztetnek a mezőőrök az Illetékesekkel, akár naponta több alkalommal is, ha szükséges.

Feladatok ellátását, és fontossági sorrendjét a Polgármester úr egyeztetés után dönti el, és osztja ki.

Utak állapota:

A külterületi és belterületi utak állapota folyamatosan karbantartott. A külterületi utak állapotáról is folyamatos az egyeztetés, amelyek a jelentésekbe is bekerülnek. Erdészetifakitermelők, és mezőgazdasági termelők is folyamatosan leengedik a nagyobb vízösszefolyásokat, saját eszközeikkel.

Külterületi utak állapotáról is folyamatos az egyeztetés Tóth Gáborral, és jelentésekbe is bekerül.

Gyepmester, állattartás:

A 2025. évben 5 db eb került elszállításra a közreműködésünkkel.

Igazoltatások, bírság kiszabása:

A 2025. évben nem történt közúti igazoltatás. Bírság kiszabására nem került sor. Az illetékes hatóságoknak a felmerült problémák során keletkezett ügyek továbbításra kerültek.

Köztisztaság, szemétkerakatok:

A mezőőrök kiemelten és visszatérően figyelik ez ügyben is a területeket. Sajnos csak azonnali, személyes tettenérés esetén tudnak intézkedést kezdeményezni.

Rendőrségi hatáskörbe került a szemétkerakás, de csak a jelentős mennyiségű hulladék, az 1000 kg-ot vagy a 10 köbmétert meghaladó mennyiség esetén indítanak vizsgálatot.

„Hulladékradar” applikációs bejelentés és rendőrségi bejelentés is volt több esetben, de ezekről további tájékoztatás a hatóságok részéről nem érkezett.

Visszatérően ellenőrzik a polgárőrökkel és a rendőrséggel felváltva a temető mögötti területet, és a Nagykőrös felé vezető utat kiemelten. A belterületen a hulladékot a közmunkaprogramban dolgozók folyamatosan gyűjtik.

Gazos Ingatlanokkal szembeni eljárások: több alkalommal került felszólítás kiküldésre, de legtöbb esetben 1-2 szóbeli felkérésre is megoldódott a gaz eltávolítása. Károsítók elleni védekezésekkel kapcsolatos ügyiratok is áttételre kerültek a Népegészségügy felé, a névtelenül benyújtott panasz vagy közérdekű bejelentés vizsgálata indokolás nélkül mellőzhető így a Népegészségügy nem vizsgálja ki.

Feladatellátás, napi teendők

A 2025. év során a mezőőrök a mezőőri feladatok ellátása mellett továbbra is elvégezték a belterületi bejelentésekkel kapcsolatos ügyintézéseket.

Az ételkiszállítás meghatározza a mindennapjaikat. A keletkezett feladatokat oly módon osztották meg, hogy a hatékonyan működhessenek a felmerülő bel-, és külterületi feladatok tekintetében egyaránt. Természetesen minden nap vannak közösen végrehajtott intézkedések, amire a reggeli és a délutáni órák az alkalmasak. A felszaporodott napközbeni feladatok ellátása miatt állandó éjszakai szolgálatellátások nem voltak, viszont hétvégénként is tettek kisebb járőr utakat. A polgárőrséggel és a rendőrséget kiegészítve voltak nappali, esti, éjjeli közös járőr tevékenységek.

A szolgálati telefon 0-24-ben elérhető. A Tanyagondnoki Szolgálattal együttműködve meg tudták oldani az évközi szabadságolásokat, betegállományokat, egyéb képzési vagy igazolt távolléteket, a gyermekek iskolába-, és az idősek orvoshoz juttatását. Feladatellátásukat a polgárőrség és a rendőrség is nagyban segítette.

Szolgálati Jármu.: Dacia Duster 4x4 1.6 benzin.

Váratlan vagy jelentős kiadás 2025. évben a gépjármű fenntartásával kapcsolatban nem keletkezett.

2025. évi mezőőri iktatott ügyiratok száma: 0 db

Hulladék- kezelési és lakossági bejelentések: 10 db

Pest Vármegyei Kormány hivatal	Család- és Gyermejkölési Szolgálat Történeli Területi Iroda	Ceglédi Járési Hivatal Népegészségügyi Osztály	Ceglédi Járési Hivatal Építésügyi Osztály	Ceglédi Rendőrkapitányság	Katasztróf avédelem
6	2	3	0	18	0

Állattartással kapcsolatos ügyek: 14 db

Áttétel hatáskör hiányában:

Ceglédi Járási Hivatal Élelmiszerlánc-biztonsági és Állategészségügyi Osztály	Eb harapási ügyek
2	0

Károsítók elleni védekezéssel kapcsolatos ügyek: 1 db

Áttétel hatáskör hiányában:

Ceglédi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály	Ceglédi Járási Hivatal Építésügyi Osztály	Katasztrófavédelem
0	0	0

Közérdekű védekezés elrendelése: 0 db

Közösségi Együttélés Szabályainak megsértésével kapcsolatos ügyek: 4 db

Áttétel hatáskör hiányában:

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat Történelmi Területi Iroda	Ceglédi Rendőrkapitányság
0	0

Károsítók elleni védekezéssel kapcsolatos ügyek: 0 db

Áttétel hatáskör hiányában:

Ceglédi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály	Ceglédi Járási Hivatal Építésügyi Osztály	Katasztrófavédelem
0	0	0

Közérdekű védekezés elrendelése: 0 db

Közösségi Együttélés Szabályainak megsértésével kapcsolatos ügyek: 0 db

Áttétel hatáskör hiányában:

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	Ceglédi Rendőrkapitányság
------------------------------------	---------------------------

Törteli Területi Iroda	
0	0

Tűzkáreset bejelentése: 0 db

Gyepmester által elszállított ebek: 5 db

Törtel, 2026. február 11.

Farkas Gábor
Mezőőr

Godó János	Igen
Oltai Péter	Igen
Búcsús Tamás	Igen
Godó Jánosné	Igen
Kónya Miklós	-
Magyar Tamás	Igen
Nagy Erzsébet	Igen

3. napirendi pont: Előterjesztés a Törtel Község Önkormányzatának 2026. évi közbeszerzési terve tárgyában

Határozathozatal: Egyszerű többség
Szakmai előterjesztő: Dr. Majtényi Erzsébet
Előterjesztő: Godó János
Az előterjesztés a jegyzőkönyv 3. sz. melléklete

Godó János: Ismerteti, hogy a testület mindkét Bizottsága egyhangúan támogatta a határozati javaslat változatlan formában történő elfogadását.

A napirenddel kapcsolatban hozzászólás, kérdés nem volt.

Godó János polgármester szavazásra bocsájta a határozati javaslatot. Megállapítja, hogy a Képviselő-testület egyhangú 6 igen szavazattal elfogadta azt.

**Törtel Község Önkormányzata Képviselő-testületének
25/2026. (II. 26.) határozata**

Törtel Község Önkormányzatának 2026. évi közbeszerzési tervéről

Törtel Község Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy jóváhagyja Törtel Község Önkormányzatának 2026. évi közbeszerzési tervét a határozat elválaszthatatlan mellékletének megfelelő tartalommal.

Felelős: Godó János polgármester
Határidő: folyamatos

1. sz. melléklet Törtel Község Önkormányzatának 25/2026. (II. 26.) határozathoz

**Törtel Község Önkormányzatának
2026. évi közbeszerzési terve**

A közbeszerzés tárgya	A közbeszerzés tervezett mennyisége	Irányadó eljárásrend	Az eljárás fajtája	Időbeli ütemezés	
				Az eljárás megindításának tervezett időpontja	A szerződés teljesítésének várható időpontja
-					

Godó János	Igen
Oltai Péter	Igen
Búcsús Tamás	Igen
Godó Jánosné	Igen
Kónya Miklós	-
Magyari Tamás	Igen
Nagy Erzsébet	Igen

4. napirendi pont: Előterjesztés a polgármester szabadságának ütemezése tárgyában

Határozathozatal: Egyszerű többség

Szakmai előterjesztő: Dr. Majtényi Erzsébet

Előterjesztő: Godó János

Az előterjesztés a jegyzőkönyv 4. sz. mellékelete

Godó János: Ismerteti, hogy a testület mindkét Bizottsága egyhangúan támogatta a határozati javaslat változatlan formában történő elfogadását.

A napirenddel kapcsolatban hozzászólás, kérdés nem volt.

Godó János polgármester szavazásra bocsájta a határozati javaslatot. Megállapítja, hogy a Képviselő-testület egyhangú 6 igen szavazattal elfogadta azt.

**Törtel Község Önkormányzata Képviselő-testületének
26/2026. (II. 26.) határozata**

a polgármester szabadságának 2026. évi ütemezése tárgyában

Törtel Önkormányzatának Képviselő-testülete a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (Kttv.) 225/C. § (2) bekezdésében biztosított hatáskörében eljárva

- 1) Megállapítja, hogy Godó János polgármester a Kttv. 225/C. § (1) bekezdése szerint 2026-ban 25 munkanap alapszabadsággal, 14 munkanap pótszabadsággal rendelkezik, melyek igénybevételét 2026-ban a következő ütemezéssel hagy jóvá:

Április 13-15.	3	nap
Május 4-8.	5	nap
Június 22-26.	5	nap
Július 6-17.	10	nap
Augusztus 3-10.	6	nap
Szeptember 2-4.	3	nap
Október 12-13.	2	nap
November 16.	1	nap
December 28-31.	4	nap
Összesen	39	nap

- 2) Felkéri a Jegyzőt a törvényben előírt nyilvántartások vezetésére.

Felelős: Dr. Majtényi Erzsébet, jegyző

Határidő: azonnal

Godó János	Igen
Oltai Péter	Igen
Búcsús Tamás	Igen
Godó Jánosné	Igen
Kónya Miklós	-
Magyar Tamás	Igen
Nagy Erzsébet	Igen

5. napirendi pont: Előterjesztés igazgatási szünet elrendelése tárgyában

Határozathozatal: Egyszerű többség
Szakmai előterjesztő: Dr. Majtényi Erzsébet
Előterjesztő: Godó János
Az előterjesztés a jegyzőkönyv 6. sz. melléklete

Godó János: Ismerteti, hogy a testület mindkét Bizottsága egyhangúan támogatta a határozati javaslat változatlan formában történő elfogadását.

A napirenddel kapcsolatban hozzászólás, kérdés nem volt.

Godó János polgármester szavazásra bocsájta a határozati javaslatot. Megállapítja, hogy a Képviselő-testület egyhangú 6 igen szavazattal elfogadta azt.

**Törtel Község Önkormányzata Képviselő-testületének
27/2026. (II. 26.) határozata**

2026. évi igazgatási szünet elrendelése tárgyában

Törtel Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az igazgatási szünetről szóló 2023. évi XXVI. törvény, valamint az igazgatási szünet elrendeléséről szóló 316/2024. (XI. 6.) Korm. rendelet rendelkezéseire figyelemmel az alábbi döntést hozza:

- 1) A Képviselő-testület a Polgármesteri Hivatalban – a 316/2024. (XI. 6.) Korm. rendelet 1. §-ában meghatározott időtartamra – **igazgatási szünetet rendel el minden évben az év decemberének 26. napját követő első munkanaptól a következő naptári év első munkanapját megelőző nap végéig.**
- 2) A Képviselő-testület **2026. július 13. napjától 2026. július 26. napjáig nyári igazgatási szünetet** rendel el a Polgármesteri Hivatalban.
- 3) Az igazgatási szünet időtartama alatt:
 - o az ügyfélfogadás és a fogadóórák szünetelnek,
 - o a beadványok személyes átvétele szünetel,
 - o a Hivatal működése a szükséges belső munkaszervezési rend szerint történik.
- 4) A Képviselő-testület felkéri a jegyzőt, hogy gondoskodjon a határozat közzétételéről és a lakosság megfelelő tájékoztatásáról.

Felelős: Godó János polgármester
Dr. Majtényi Erzsébet jegyző
Határidő: azonnal

Godó János	Igen
Oltai Péter	Igen
Búcsús Tamás	Igen
Godó Jánosné	Igen
Kónya Miklós	-
Magyar Tamás	Igen
Nagy Erzsébet	Igen

6. napirendi pont: Előterjesztés a Jurászik Bálint - „Törtel emlékezete” - Törtel község nevezetesebb személyeinek kompendiuma - kiadványának a Helyi és a Pest Vármegyei Értéktárba való ajánlása tárgyában

Határozathozatal: Egyszerű többség

Szakmai előterjesztő: Dr. Majtényi Erzsébet

Előterjesztő: Godó János

Az előterjesztés a jegyzőkönyv 7. sz. melléklete

Godó János: Ismerteti, hogy a testület mindkét Bizottsága egyhangúan támogatta a határozati javaslat változatlan formában történő elfogadását.

Nagy Erzsébet: Vármegyei?

Dr. Majtényi Erzsébet: Pest Vármegyei.

Nagy Erzsébet: Nem csak helyi?

Dr. Majtényi Erzsébet: Nem.

A napirenddel kapcsolatban további hozzászólás, kérdés nem volt.

Godó János polgármester szavazásra bocsájtja a határozati javaslatot. Megállapítja, hogy a Képviselő-testület egyhangú 6 igen szavazattal elfogadta azt.

Törtel Község Önkormányzata Képviselő-testületének 28/2026. (II. 26.) határozata

Jurászik Bálint - „Törtel emlékezete” - Törtel község nevezetesebb személyeinek kompendiuma - kiadványának a Helyi és a Pest Vármegyei Értéktárba való ajánlása tárgyában

Törtel Község Önkormányzata Képviselő-testülete:

- 1) javaslattal él az alábbi kiadvány települési értéktárba történő felvételére vonatkozóan, kezdeményezi annak települési és vármegyei értéktárba történő felvételét:

"Jurászik Bálint - „Törtel emlékezete” - Törtel község nevezetesebb személyeinek kompendiuma

- 2) felhatalmazza és megbízza a polgármestert, hogy a Képviselő-testület nevében a települési értéktárba történő fenti értékek felvételére irányuló javaslat ügyében járjon el, tegye meg a szükséges intézkedéseket, a Kormányrendeletben meghatározott írásbeli javaslatot készítse el, és a Képviselő-testület nevében írja alá.

Felelős: Godó János polgármester

Határidő: azonnal

Godó János	Igen
Oltai Péter	Igen
Búcsús Tamás	Igen

Godó Jánosné	Igen
Kónya Miklós	-
Magyari Tamás	Igen
Nagy Erzsébet	Igen

7. napirendi pont: Előterjesztés a Törteli Polgármesteri Hivatal Alapító Okiratának módosítása és egységes szerkezetben történő elfogadása tárgyában

Határozathozatal: Egyszerű többség

Szakmai előterjesztő: Dr. Majtényi Erzsébet

Előterjesztő: Godó János

Az előterjesztés a jegyzőkönyv 8. sz. melléklete

Godó János: Ismerteti, hogy a testület mindkét Bizottsága egyhangúan támogatta a határozati javaslat változatlan formában történő elfogadását.

A napirenddel kapcsolatban további hozzászólás, kérdés nem volt.

Godó János polgármester szavazásra bocsájta a határozati javaslatot. Megállapítja, hogy a Képviselő-testület egyhangú 6 igen szavazattal elfogadta azt.

Törtel Község Önkormányzata Képviselő-testületének 29/2026. (II. 26.) határozata

a Törteli Polgármesteri Hivatal Alapító Okiratának módosítása és egységes szerkezetben történő elfogadása tárgyában

Törtel Község Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy elfogadja a Törteli Polgármesteri Hivatal Alapító Okiratának módosító okiratát és egységes szerkezetű alapító okiratát a határozat melléklete szerinti tartalommal.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester, jegyző

Okirat száma: Tor/314/2026

Alapító okirat módosításokkal egységes szerkezetbe foglalva

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 8/A. §-a alapján a Törteli Polgármesteri Hivatal alapító okiratát a következők szerint adom ki:

1. A költségvetési szerv megnevezése, székhelye, telephelye

- 1.1. A költségvetési szerv
 - 1.1.1. megnevezése: Törteli Polgármesteri Hivatal
- 1.2. A költségvetési szerv
 - 1.2.1. székhelye: 2747 Törtel, Szent István tér 1.

2. A költségvetési szerv alapításával és megszűnésével összefüggő rendelkezések

- 2.1. A költségvetési szerv alapításának dátuma: 1990.09.30.

3. A költségvetési szerv irányítása, felügyelete

- 3.1. A költségvetési szerv irányító szervének
 - 3.1.1. megnevezése: Törtel Község Önkormányzatának Képviselő-testülete
 - 3.1.2. székhelye: 2747 Törtel, Szent István tér 1.

4. A költségvetési szerv tevékenysége

- 4.1. **A költségvetési szerv közfeladata: Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.v.) 84. § (1) bekezdés alapján a polgármesteri hivatal ellátja az önkormányzatok működésével, valamint a polgármester és a jegyző feladat-és hatáskörébe tartozó ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatokat. A hivatal közreműködik az önkormányzatok egymás közötti, valamint az állami szervekkel történő együttműködésének összehangolásában.**

- 4.2. A költségvetési szerv főtevékenységének államháztartási szakágazati besorolása:

	szakágazat száma	szakágazat megnevezése
1	841105	Helyi önkormányzatok és társulások igazgatási tevékenysége

- 4.3. A költségvetési szerv alaptevékenysége: Helyi önkormányzatok és társulások igazgatási tevékenysége: Önkormányzatok és önkormányzati hivatalok jogalkotó és általános igazgatási tevékenysége, Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben, Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben, Lakásfenntartással, lakhatással összefüggő ellátások, Szociális étkeztetés.

4.4. A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

	kormányzati funkciósorszám	kormányzati funkció megnevezése
1	011130	Önkormányzatok és önkormányzati hivatalok jogalkotó és általános igazgatási tevékenysége
2	011220	Adó-, vám- jövedéki igazgatás
3	096015	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
4	096025	Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben
5	106020	Lakásfenntartással, lakhatással összefüggő ellátások
6	107051	Szociális étkeztetés szociális konyhán
7	049010	Máshova nem sorolt gazdasági ügyek
8	016010	Országgyűlési, önkormányzati és európai parlamenti képviselőválasztásokhoz kapcsolódó tevékenységek
9	016020	Országos és helyi népszavazással kapcsolatos tevékenységek

4.5. A költségvetési szerv illetékessége, működési területe: Törtel község közigazgatási területe

5. A költségvetési szerv szervezete és működése

5.1. A költségvetési szerv vezetőjének megbízási rendje: A polgármester – pályázat alapján – a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény 247.§-ában meghatározott képesítési követelményekkel rendelkező jegyzőt nevez ki határozatlan időre. A jegyző kinevezése és az alapvető munkáltatói jogok gyakorlása a polgármester kizárólagos joga.

5.2. A költségvetési szervnél alkalmazásban álló személyek jogviszonya:

	közszolgálati jogviszony	A közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. tv.
1	munkaviszony	a Munka Törvénykönyvről szóló 2012. évi I. tv.
2	megbízási jogviszony	a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv.
3	megbízási jogviszony	a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv.

Godó János	Igen
Oltai Péter	Igen
Búcsús Tamás	Igen
Godó Jánosné	Igen
Kónya Miklós	-
Magyari Tamás	Igen
Nagy Erzsébet	Igen

8. napirendi pont: Előterjesztés a 2747 Törtel, Nagydíófa út 12. szám alatti, belterület 1290/7 hrsz-ú ingatlan vonatkozásában a helyi önazonosság védelméről szóló eljárás lefolytatása keretén belül elővásárlási jogról történő lemondás tárgyában

Határozathozatal: Egyszerű többség

Szakmai előterjesztő: Dr. Majtényi Erzsébet

Előterjesztő: Godó János

Az előterjesztés a jegyzőkönyv 9. sz. mellékelete

Godó János: Ismerteti, hogy a testület mindkét Bizottsága egyhangúan támogatta a határozati javaslat változatlan formában történő elfogadását.

Godó János: A mozi az szóba került, de arra sincs keretünk.

Nagy Erzsébet: Az erdei professzornak van erre egy javaslata.

Godó János: Beszéltem vele, de nincs rá pénzünk.

Nagy Erzsébet: De nem az Önkormányzatnak kellene ezt megvenni, hanem az erdei professzornak az a javaslata, esetleg a lakosság hozzájárulhatna fejenként 8.000-9.000 ft költség lenne egy személynek, ebből a professzor 20-40 fő hozzájárulását fedezné.

Búcsús Tamás: De egyébként mit szeretne?

Nagy Erzsébet: Ő azt szeretné, hogy az Önkormányzat nevére kerüljön az épület. És ott kialakítani a múzeumot.

Búcsús Tamás: Ott a ház teteje le van szakadva.

Dr. Majtényi Erzsébet: Meg fenntartási költsége is van.

Godó János: Jó az ötlet egyébként, de ezt nem támogatná 100 ember se.

Búcsús Tamás: Nem egy horror összeg egyébként, de még pluszban 30.000.000.-Ft a felújítás.

Nagy Erzsébet: Engednének az árból.

Búcsús Tamás: De azt úgy kell bekalkulálni, hogyha ideadják 37.000.000.-Ft millió helyett 28.000.000.-Ft-ért, akkor még egy 15.000.000.-Ft-ot biztos rá kell költeni.

Godó János: Hát meg ott egy egész tetőcserére van szükség.

Perlakiné Somodi Gabriella: Igen, azzal kell kezdeni, bármit csinál beázik.

Búcsús Tamás: De kiakarja eladni?

Nagy Erzsébet: Ingatlanos.

Búcsús Tamás: Miért nem árverezik ilyenkor el?

Godó Jánosné: Én is azt mondom, hogy miért nem árverezik el.

A napirenddel kapcsolatban további hozzászólás, kérdés nem volt.

Godó János polgármester szavazásra bocsájta a határozati javaslatot. Megállapítja, hogy a Képviselő-testület egyhangú 6 igen szavazattal elfogadta azt.

**Törtel Község Önkormányzata Képviselő-testületének
30/2026. (II. 26.) határozata**

**Helyi önazonosság védelméről szóló eljárás lefolytatása keretén belül az elővásárlási
jogról történő lemondás tárgyában**

Törtel Község Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy dönt, hogy az adásvételi szerződésben jelzett 2747 Törtel, Nagydiófa út 12. szám alatti, belterület 1290/7 hrsz-ú ingatlan vonatkozásában a helyi önazonosság védelméről szóló 2025. évi XLVII törvény (Hövtv.) és a 240/2025. (VII. 31) Korm. rendelet (Vhr.) és a Törtel Község Önkormányzata Képviselő-testületének 16/2025. (X. 31.) önkormányzati rendeletben részletezettek szerint **nem kíván élni az elővásárlás jogával, arról feltétlenül és visszavonhatatlanul lemond.**

Felelős: Godó János polgármester
Határidő: azonnal

Godó János	Igen
Oltai Péter	Igen
Búcsús Tamás	Igen
Godó Jánosné	Igen
Kónya Miklós	-
Magyari Tamás	Igen
Nagy Erzsébet	Igen

9. napirendi pont: Előterjesztés a Déryné Művelődési Központ és Könyvtár 2025. évi munkájáról készített beszámoló, az intézmény 2026. évi munkaterve és szolgáltatási terve elfogadása tárgyában

Határozathozatal: Egyszerű többség

Szakmai előterjesztő: Dr. Majtényi Erzsébet

Előterjesztő: Godó János

Az előterjesztés a jegyzőkönyv 10. sz. melléklete

Godó János: Ismerteti, hogy a testület mindkét Bizottsága egyhangúan támogatta a határozati javaslat változatlan formában történő elfogadását.

A napirenddel kapcsolatban további hozzászólás, kérdés nem volt.

Godó János polgármester szavazásra bocsájta a határozati javaslatot. Megállapítja, hogy a Képviselő-testület egyhangú 6 igen szavazattal elfogadta azt.

**Törtel Község Önkormányzata Képviselő-testületének
31/2026. (II. 26.) határozata**

a Déryné Művelődési Központ és Könyvtár 2025. évi munkájáról készített beszámoló, az intézmény 2026. évi munkaterve és szolgáltatási terve elfogadása tárgyában

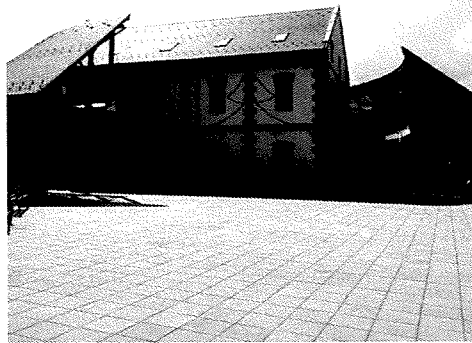
Törtel Község Önkormányzata Képviselő-testülete megismerte, megvitatta, és elfogadja a határozat mellékleteit képező, a Déryné Művelődési Központ és Könyvtár 2025. évi munkájáról készített beszámolót, az intézmény 2026. évi munkatervét és szolgáltatási tervét.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester
jegyző

Godó János	Igen
Oltai Péter	Igen
Búcsús Tamás	Igen
Godó Jánosné	Igen
Kónya Miklós	-
Magyari Tamás	Igen
Nagy Erzsébet	Igen

BESZÁMOLÓ

A DÉRYNÉ MŰVELŐDÉSI KÖZPONT
ÉS KÖNYVTÁR
2025. ÉVI MUNKÁJÁRÓL

Készítette: Senkei Rita
igazgató

TARTALOMJEGYZÉK:

A DÉRYNÉ MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR 2025. ÉVI SZAKMAI BESZÁMOLÓJA

1. Az intézmény székhelye és telephelye
2. Személyi feltételek
3. Intézmény állaga, tárgyi feltételek
4. Intézmény gazdálkodása
5. Pénzügyi adatok
6. Klubok, csoportok, civil élet
 - 6.1 2025-ban működő csoportok
7. Családbarát szolgáltató hely
8. Rendezvények, programok
 - 8.1 Rendezvények havi lebontásban
 - 8.2 Önkormányzati rendezvények
 - 8.3 Együttműködésben megvalósult (nem saját) rendezvények:
 - 8.4 Külsős rendezvények
 - 8.5 A művelődési központban megtartott rendezvények statisztikai adatai

A KÖZSÉGI KÖNYVTÁR 2025. ÉVI SZAKMAI BESZÁMOLÓJA

1. A könyvtár típusa, feladatköre, alaptevékenysége
2. Szakmai tevékenység
3. Forgalmi statisztika, helyben használat
4. Könyvállomány alakulása
5. Kiemelt rendezvények

KAPCSOLATRENDSZER

ÖSSZEGZÉS

A Déryné Művelődési Központ és Könyvtár a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvényben foglaltak, továbbá a hozzá kapcsolódó kormány-és miniszteri rendeletek, valamint Törtel Község Önkormányzata által jóváhagyott 6./2022. (IV. 29.) számú közművelődési rendeletében, az intézmény Alapító Okiratában és Szervezeti és Működési Szabályzatában megfogalmazottak szerint látja el közművelődési és közgyűjteményi feladatait, az éves munkatervében jóváhagyott költségvetése alapján.

„A műveltség része a tett is, nem pusztán a tudás.”

Napoleon Hill

SZAKMAI BESZÁMOLÓ 2025

1. Az intézmény székhelye

Az intézmény székhelye:

Déryné Művelődési Központ és Könyvtár „A”épület,
2747 Törtel, Dózsa György út 19.

Telephelye:

Déryné Művelődési Központ és Könyvtár „B” épület
2747 Törtel, Dózsa György út 20-22.

Intézményünk két épületben végezte szakmai feladatait. A 2008-ban átadott „Malom” épületében történik ma is a mindennapi munkafeladatok ellátása. A „B” épületben található az iroda, a kisebb rendezvényekre alkalmas aula, a rendezvényterem, az első emeleten a könyvtár, a 2. emeleten a Falumúzeum Baráti Kör Egyesület helytörténeti kiállításának igen gazdag gyűjteménye. 2021-ben került átadásra a földszinti aulában egy állandó kiállítás, melyet a Falumúzeum Baráti Kör által benyújtott és elnyert pályázat vitrinjeiben helyezték el és nyitott meg ünnepélyen keretek között Dr. Erdei László elnök.

Az „A” épületet inkább nagyobb volumenű, nagy létszámú rendezvények esetén vettük igénybe. Előnye a bizonyos produkciók tekintetében nélkülözhetetlen nagyméretű színpad és a nagy befogadóképességű nézőtér, terem. Jelenleg a Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde egyes csoportjainak ad otthont az „A” épület teljes egészében 2022. december közepétől, így minden munka a B épületre korlátozódik. A 2025. évi munkatervet is ezt figyelembe véve alkottam meg.

Itt szeretném tájékoztatásul megjegyezni, hogy 2023 novemberében (A Nemzeti Művelődési Intézettel és Törtel Község Önkormányzatával folytatott előzetes egyeztetések után) beadásra került egy indítvány az intézmény névváltoztatását illetően. Ennek oka, hogy az intézmény a „Művelődési Központ” elnevezés viseléséhez nem rendelkezett sem a korábbiakban, sem most a jogszabályban **(20/2018. (VII. 9.) EMMI rendelet a közművelődési alapszolgáltatások, valamint a közművelődési intézmények és a közösségi színterek követelményeiről)** erre vonatkozó feltételekkel. A helyes elnevezés „Művelődési Ház”. Ezt sajnos a mai napig nem sikerült véghezvinni, illetve nincs információ arról, hol tart az ügyintézés. Ez a jövőben az Alapító Okirat módosítását, új bélyegzők készítését és egy sor hivatalos ügyintézését von maga után.

2. Személyi feltételek

A többfunkciós intézményben 4 fő dolgozott. Molnár Julianna segédkönyvtáros, akit 2022 márciusában történt nyugdíjazása mellett tovább alkalmaztunk teljes munkaidőben, viszont munkaviszonyának megszüntetését kérte 2025. 12. 31-i dátummal. Tóthné Sebők Éva rendezvényszervező, Túri József karbantartó és Senkei Rita igazgató.

Molnár Julianna helyét Marticsek Krisztina veszi át, miután benyújtott pályázata elfogadásra került. Az OKJ Segédkönyvtáros végzettséget megszerezte időközben.

A kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának átalakulásáról, valamint az egyes kulturális tárgyú törvények módosításáról szóló **2020. évi XXXII. törvény 1 § (2) bekezdése alapján a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény szerinti munkaviszonyban állnak alkalmazásban.** A takarítói munkákat a két intézményben 2 fő közmunkás végezte; Oláh Dánielné, valamint Tóthné Hajas Beáta. A két fő takarítóra szükség van, mert rendezvényeken ez a létszám nélkülözhetetlen, illetve a napi feladatok minőségi elvégzése is megkívánja ezt a takarítói létszámot.

3. Intézmény állaga, tárgyi feltételek

Utoljára 2017-ben 1 számítógép megvásárlásával korszerűsítették a gépparkot.

2023-ban gyarapodott a technikai állomány egy új ACER típusú lappal, ennek beszerzését nem lehetett tovább halasztani a rendezvények gördülékeny lebonyolítása érdekében hangosítás, és egyéb szempontok tekintetében sem.

Az irodában mindkét gépet cserélni szükséges a számítástechnikai karbantartóval történt egyeztetés alapján, mert annyira régi konstrukció, hogy nem jelent sajnós a továbbiakban megoldást semmilyen karbantartás, SD kártya csere, vagy bővítés. Miután az egyik után a monitor is javíthatatlanná és használhatatlanná vált, egy használt, de felújított, garanciális monitor került beszerzésre.

A kinti munkákhoz nélkülözhetetlen szerszámok, gépek tekintetében egyeztetve a karbantartó kollégával alábbiakra van szükség:

- benzines fűnyíró
- akkus ágvágó fűrész
- csavarhúzó készlet
- villáskulcs készlet
- vasvágó fűrész
- keretes fafűrész
- dekopír fűrész.

Ezek a legszükségesebbek, amelyekre a napi munkavégzéshez feltétlenül szükség van, mivel a jelenleg tulajdonunkban lévő már nem is javítható.

Technikai berendezéseink használhatók, de a hangosító berendezések fejlesztése, felújítása szükségessé vált. Így beszerzésre került egy új aktív hangosító rendszer még 2022-ben, valamint 2 reflektorfény a színpad megvilágítására az „A” épületbe, mivel a régi teljesen tönkre ment. Ezeket áttelepítettük a B épület rendezvénytermébe, mivel a színpadi produkciókat jelenleg ott tudjuk megvalósítani. **Ehhez a vezérlő beszerzése továbbiakban szükséges kábelezéssel együtt (árajánlat bekérve).** A 2025-ös munkatervet kizárólag a Malom épület rendezvénytermére alapozva készíthetem el. Ennek a teremnek köztudottam nem ideális az alaprajza színpadi produkciók megvalósításához. Hosszas megbeszélések és ötletelés után Tóth Gábor úrral is egyeztetve kértem egy költségszámítást egy kisebb színpad elkészítésére a hivatal fizikai állománya által. Ez sokat segít abban, hogy egy-egy produkció jól látható legyen, illetve ezzel megfelelünk a már megnyert pályázatok technikai kritériumának is. Ennek eredményeképpen, Törtel Község

Önkormányzata jóváhagyásával és támogatásával, Tóth Gábor vezetésével a fizikai állomány közreműködésével elhelyezésre került egy 4x4 méteres, szétszerelhető színpad. A terem félköríves kialakítása miatt korlátozott egy-egy előadás, műsor láthatósága, ez a színpad sokat javított a helyzeten. Másik előnye, mivel szétszedhető, a kint megvalósítandó rendezvényekre, mint például Majális, Augusztus 20., melyekre eddig béreltük a színpadot, áttelepíthető, kiváltva ezzel a színpadbérlés költségeit.

Hosszú távon költséghatékony lenne még egy ugyanekkora mobil színpad elkészítése. Így a két színpad együttes szabadtéri felállítása, valamint egy fölé készített fix tető (mely egyéb esetben alatta kerti kiülők helyéül szolgálhat) kiváltja a nagy színpad és annak igen költséges fedésének költségét. Ez (színpad bizonyos mérete és fedése) a fellépők részéről már alap követelmény, hiszen szabadtéren tűző napon (akár egy Majális, egy Gyermeknap, egy Szüreti Fesztivál, de bármely egyéb program esetében) nem kivitelezhető a színpadi produkció. Ez a terv főbejárat részt érinti.

Visszatérő probléma évek óta „B” épület tetőszerkezetének beázása. Az eddigi területeken felül (a földszinti lift melletti terület mindkét oldala, a kiállító terem, az irodai bejárat előtere, a rendezvényterem egy része, a 2. emeleti Falumúzeum egy része és a lépcsőfeljárója) már máshol is jelentkezik a beázás (a könyvtárban a gerendák is elkezdtek megdagadni és repedezni, de a rendezvényterem egy újabb pontján is folyik le a víz a mosdók felőli oldalon.) A jobb és bal oldali bejáró fölé még mindig nem került vízvető így nem szűnt meg az ajtó feletti fal beázása (ezt egy polikarbonát tető vásárlásával és elhelyezésével próbáltuk orvosolni), sikertelenül. Ezeket észlelést követően korábban haladéktalanul jeleztem a fenntartó felé minden évben, ahogy beszámolómban is, fotókkal igazolva a sajnálatos tény. Tóth Gábor és munkatársai végeztek el nagyobb javításokat 2020 telén (azóta nem történt javítás), ami egy ideig megoldotta a helyzetet, de a várt megoldást nem hozta el, és év végére minden régi probléma visszatért. Ennek szakember általi javítása haladéktalanul szükséges, mert teljesen tönkre megy az épület. Magam is figyelem az ilyen jellegű pályázatokat, hogy ne terhelje teljesen a költségvetést, de úgy gondolom, olyan kivitelező cégtől szükséges egy felülvizsgálatot és javítási árajánlatot kérni, akinek ez a profilja és ezen a területen professzionális a szaktudása. A pince lejárata fölé tető feltétele szükséges, mert csapadékos időben a lépcső balesetveszélyes. A Polgármesteri Hivatal karbantartói a kisebb javításokat rendszeresen végzik, de a folyamatos karbantartás, hibák kijavítása nélkülözhetetlen. Másik lényeges feladat; a homlokzat fával burkolt elemei most még mindig megmenthetők állagmegóvással, elkerülhető lenne a fafelületek cseréje, ami annál inkább fontos, mert most egyre drágább a faanyag. A régi művelődési ház legfontosabb fejlesztése a villanyhálózat felújítása, ugyanakkor az érintésvédelmi ellenőrzés megtörtént mindkét épületben.

Az „A” épületben fűtéskorszerűsítésként megtörtént a régi kazán cseréje 2021- ben. Illetve 2024-ben a könyvtárt ellátták egy hűtő-fűtő klímaberendezéssel. Mindkét épület automatikus tűzjelző rendszerének karbantartását az Acélpajzs Biztonságtechnikai Távfelügyeleti Kft. végzi. Az említett cég nagyon megbízható és precíz munkát végez.

4. Az intézmény gazdálkodása

A Déryné Művelődési Központ és Könyvtár komplex kulturális intézmény, amely gazdasági szervezettel nem rendelkező önállóan működő költségvetési szerv. Az intézmény fenntartási és működési költségeit Törtel Község Önkormányzata naptári évre tervezett költségvetésében irányozza elő. A költségvetési szerv egyes gazdasági, illetve üzemeltetési feladatait a Törteli Polgármesteri Hivatal – mint önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv- Gazdasági Csoportja látja el. Mivel a gáz ára többszörösére nőtt, az eddig sem kevés fogyasztás, most még inkább megterhelő kiadást rótt az intézményre. Így, miután az óvoda az „A” épület színháztermében üzemel, 2025.12.07-ig kizárólag az iroda helyiségét, a könyvtárt és a rendezvénytermet fűtöttük légkondicionálóval, megoldva ezzel azt a problémát, hogy hivatalosan előírt, milyen hőfokot és páratartalmat kötelező biztosítani a könyvtárban elhelyezett könyvek, újságok és egyéb dokumentumok számára. Ez minimálisan 16 C fok, amitől 3-4 C fokkal lehetséges maximum eltérni. Az erről szóló dokumentum a Könyvtári Intézet honlapján is megtalálható. Gázfűtést az adventi ünnepek, és a jelenlegi téli terembérlések és rendezvények miatt december 07. óra veszünk igénybe.

5. Pénzügyi adatok

Kiadások	Ft.		
	2025. évi eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	2025.12. 31-ig teljesített
Személyi juttatások	19.499.200	20.941.720	19.511.834
Munkaadókat terhelő járulékok	2.089.368	2.089.368	1.799.541
<i>Készletbeszerzés</i>	3.200.000	3.207.462	2.477.979
<i>Kommunikációs szolg.</i>	480.000	700.000	304.146
<i>Közüzemi díjak</i>	10.000.000	10834947	9.911.942
<i>Karbantartás, kisjavítás</i>	500.000	300.000	186.100
<i>Szakmai tev. Segítő szolgáltatás</i>	0	0	0
<i>Egyéb szolgáltatások</i>	2.500.000	3.138.460	3.055.937
<i>Kiküldetés, reklám propaganda kiad.</i>			
<i>Működési célú ÁFA</i>	3.100.000	3.638.600	3.507.709
<i>Fizetendő ÁFA</i>	400.000	400.000	16.000
<i>Egyéb dologi kiadások</i>	987.365	529.687	73.092
Működési kiadások Összesen:	42.755.933	45.780.244	40.845.280
<i>Beruházások</i>	0	104.689	104.689
Összesen	42.755.933	45.884.933	40.949.969

Bevételek			
	2025.évi eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	2025.12.31.ig teljesített
<i>Irányítószeri támogatás</i>	40.310.568	43.319.568	38.968.527
<i>Költségvetési bevételek</i>	2.308.000	2.308.000	2.024.908
<i>Átvett pénzeszköz</i>			
<i>Támogatások vállalkozásoktól</i>		120.000	120.000
<i>Előző évi maradvány</i>	137.365	137.365	137.365
Összesen	42.755.933	45.884.933	41.250.800
Működési bevételek	2.024.908		
Támogatások, kiegészítések és átvett pénzeszközök	39.225.892		
***ebből irányító, fenntartó szervtől kapott támogatás	37.828.155		
*** ebből Könyvtári érde. növelő támogatás	428.000		
*** ebből könyvtárgyarapításra fordítandó	969.737		
Bevételek összesen:	41.250.800		
Kiadások			
Személyi juttatások	15.294.034		
Munkaadókat terhelő járulékok	1.782.741		
Dologi kiadások	15.557.827		
Beruházások	104.689		
Könyvtár			
***személyi juttatások	4.217.800		
***járulékok	16.800		
**** Dologi kiadások	3.976.078		
Kiadások összesen:	40.949.969		

Látható tehát, hogy az előirányzat és a módosított előirányzat keretein belül sikerült teljesítenünk ebben az évben is.

6. Klubok, szakkörök, csoportok, civil élet

A művelődési ház, a községi könyvtár, és a helytörténeti gyűjtemény szolgáltatásai, nyitvatartási rendje igazodik a lakosság és a fenntartó igényeihez, az éves intézményi költségvetéshez. Szolgáltatásaink – a rugalmas nyitva tartásnak köszönhetően – a legkisebbektől az idősebb korosztályig mindenkinek a rendelkezésére állnak.

A hivatalos nyitva tartási rend:

Hétfő	08:00-17:00
Kedd	08:00-17:00
Szerda	zárva
Csütörtök	08:00-17:00
Péntek	08:00-17:00
Szombat	08:00-12:00
Vasárnap	zárva

A hivatalos nyitva tartástól rendezvények miatt sok esetben eltérés van. Intézményünkben több csoport, civil szervezet tartja összejöveteleit, próbáit, ami esti nyitva tartást is igényel és túlórában tudjuk megoldani. Szinte minden ünnepnapon dolgozunk, a programok szervezését és lebonyolítását végezzük.

Állandó csoportjaink hétfőtől péntekig a délutáni és az esti órákban tartják foglalkozásaikat. Esetenként hétvégén, az iskolai tanítási szünetekben, ünnepnapokon is igénybe veszik a termeinket csoportok, más intézmények, szervezetek, külsős cégek.

6.1 2025-ben működő csoportok

Nyugdíjas Klub

A Nyugdíjas Klubunk minden második csütörtökön tartja összejöveteleit. Októbertől májusig 14 órakor, a nyári időszakban 16 órakor kezdődnek a klubfoglalkozások. Programjaikban szerepelnek szórakoztató estek, kirándulások és ünnepek. Aktívan ünneplik a Nemzetközi Nőnapot, Idősek napját, Karácsonyt, Újévet, megtartják tagjaik névnapi és születésnapi ünnepeit.

Taglétszám: kb. 24 fő

Vezető: Ungvári Miklósné

Foglalkozások: Kéthetente csütörtökönként

DiFaNi Táncklub

2007- ben alakult, 4 gyermekkel. Öt korcsoportban tanulják a táncokat a gyerek óvodás korosztálytól a középiskolás korosztályig

A csoportok évente többször fellépnek különböző helyi és környező települések rendezvényein, programjain. Nagy rendezvényük a Táncgála, ahol mindig teltház előtt mutatják be a táncaikat. Több éve részt vesznek a Zuglói Táncfesztiválon , ahonnan I. II. III. díjjal térnek haza.

Foglalkozás: kedd, péntek 16:00-19:00 óra

Taglétszám: kb. 55 fő

Vezető: Godó- Magyar Diána Dóra

Jóga

A csoport főleg téli időszakban működik az intézményünkben. Kevés létszámmal, de lelkes kis csapattal tanulják az egészséges életmódhoz kapcsolódó gyakorlatokat.

Foglalkozás: kedd 17:30 óra

Taglétszám: kb. 10 fő

Vezető: Zeleiné Kiss Ágnes

Törtel Falumúzeum Baráti Kör Egyesület

Az egyesület tagjai rendszeres munkával gondozzák, ápolják a helytörténeti kiállítás anyagát. Történelmi kirándulásokkal színesítik programjaikat. Kiadták az „Erős Mihály emlékezik” c. könyvet, valamint a „Törtel község értékei”, a „Mi falunk Törtel”, TÖRTEL- Turisztikai útmutató, A történelmi római katolikus templom története c. és a „Törtel község értékei II”- bővített kiadás kiadványokat. Nagy részt vállaltak a helyi értékek összegyűjtésében, és segítik a helyi Értéktár Bizottság munkáját.

Taglétszám: 25 fő

Elnök: Dr. Erdei László

Foglalkozások: minden hónap utolsó péntek 16:00-19:00 óra

Törtel Művelődéséért Egyesület

Az egyesület Törtel kulturális életének egyik legaktívabb résztvevője. A művelődési központ munkáját sok területen segítik, rendezvényeink, programjaink aktív segítői, támogatói. Hagyományos rendezvényeiket évek óta megszervezik. (Húsvéti játszótér, Szüreti Fesztivál, Szüreti Mulatság, Adventi játszótér)

Elnök: Magyarné Tóth Andrea

Foglalkozások: változó, rendezvényfüggő

Taglétszám: kb. 20 fő

Törtelért Polgárőr Egyesület

Segítségükre mindig számíthatunk, ha szükségünk van rendezvényeknél a biztonságra.

Elnök: Molnár János

Aerobik

Foglalkozások: hétfőnként 18:30-tól

Vezetője: Sebesvári Csabáné

Taglétszám: 10-15 fő

7. Családbarát szolgáltató hely-

2020-ban intézményünk egy sikeres pályázat útján a szükséges audit vizsgálat lefolytatása után elnyerte a „**Családbarát szolgáltató hely**” tanúsító védjegyet, melyet intézményünk 3 évre hivatott viselni. Akkor bronz fokozatot volt lehetőségünk megpályázni, minden intézmény innen indul. Ezt követően pályázhatunk az ezüst, majd az arany fokozatra, melyek anyagi támogatással járnak már. Ennek felülvizsgálata lezajlott a három év elteltével, és sikerrel zárult az auditvizsgálat, így 2026 végéig ismét elnyertük a címet. Ez azért fontos intézményünk számára, mert ezeket a támogatásokat olyan fizikai, technikai eszközbeszerzésekre tudjuk fordítani, melyek megkönnyítik a gyermekes családok helyzetét, amikor rendezvényeinken vesznek részt, másrészt vonzóerőt jelentenek a gyermekes családoknak, hogy szabadidejüket nálunk töltsék el. Ezzel kapcsolatban folyamatosan tervezünk a jövőre nézve. Meghirdettük babasúrok megszervezését, díszítését és felügyeletét is tervezzük.

8. Rendezvények, programok havi lebontásban

Programjaink összeállításánál több fontos szempontot tartunk szem előtt. Vannak olyan szempontok, melyeket mindig figyelembe kell vennünk; elsősorban a helyi lakosokat kiszolgáló rendezvényeket szeretnénk szervezni, az ő igényeiket kielégíteni. Másik fontos szempont, hogy minden réteget elérjünk. Nagyon fontosnak tartjuk a kultúra közvetítését a hátrányosabb helyzetű családok számára; ezért nyitvatartási időben tehetséggondozást végzünk. A könyvtárban nem csak könyvkölcsönzés, és számítógép használat, vagy helyben olvasás zajlik. Sokszor itt készült el a lecke, számolni segített könyvtárosunk Molnár Julianna, gyakorolta a gyermekekkel az olvasást, összeadni tanította őket, olvastatta őket, segített a gyakorlásban és minden egyéb iskolai feladatban segített, ha a gyermekek kérték. Szabadidejét sok kisgyermek a könyvtárban tölti el, rajzolnak, színeznak, kollégáimmal már nem használt, de fejlesztő társasjátékokat hoztunk be, így azokkal is tudnak játszani. Mesét nézhetnek, beszélgethetnek, kézműveskednek a betérők.

Lent zongorán való gyakorlásra biztosítunk alkalmakat azok részére, akiknek otthonukban ez nem megoldható.

Ezen felül több ingyenes rendezvényt szerveztünk meg óvodások és iskolások részére; bábelőadókat hívtunk, rendszeresen fogadtunk iskolai csoportokat, akiknek ünnepkörökhöz kötődően kézműves foglalkozást tartottunk, könyvtárhasználati órákkal készültünk, mesét olvastunk.

Szeretnénk a tehetősebb réteg igényeit is kiszolgálni. Évente színházjáratot indítunk Budapestre, és mindig tele busszal indulunk el. Többször szerveztünk élményfestést külön felnőttek és külön gyermekek részére. A Térségi Kulturális Programnak köszönhetően több ismeretterjesztő előadás, klubfoglalkozás kirándulás valósult meg. Az országos rendezvénysorozatokhoz (Könyvtári Napok, Közösségek Hete, Kultúrházak Éjjel Nappal) minden évben csatlakozik intézményünk gazdag programkínálatot építve köré.

8.1 Rendezvényeink havi lebontásban

JANUÁR

A Magyar Kultúra Napjára emlékeztünk. Az udvaron elhelyezett emléktáblánál emlékeztünk meg a kultúra fontosságáról, majd Molnár Julianna méltatta néhai Baranyai János igazgató életútját. Ezt követően Törtel Község Önkormányzata és a Déryné Művelődési Központ és Könyvtár nevében koszorúkat helyeztünk el.

A műsort ünnepi köszöntő nyitotta, majd a Törteli Szent István Király Általános Iskola összeállítása követte. Polgármester úr köszöntötte a közművelődésben dolgozókat, egészséget és további sikeres és eredményes munkát kívánva. Forró teával, süteménnyel zárult a program, és a magyar kultúra ABC-jét, Kölcsey, Erkel életét, a Himnusz születésének körülményeit kiállításként tekintette meg a közönség.

Január ezen túl **a kultúra hónapja** volt nálunk. A Törteli Szent István Király Általános Iskola több osztálya, évfolyama is ellátogatott hozzánk; megnézték egy rövidke videót a Himnuszról, melyet egy kvízzjáték követett. Végezetül a Magyar Kultúra Napja alkalmából **összeállított kiállításunkat** tekintették meg.

Szintén januárban a Nemzeti Művelődési Intézet „**A SZAKKÖR**” programjának keretében foglalkozásokat hirdetett intézményünk: gyertyaöntés, makramé és nemezelés technikáját volt lehetőség elsajátítani 2025. június 30-ig.

FEBRUÁR

Megünnepeztük a Farsangot- "*Farsangi szokások*" címmel szerveztünk foglalkozást a gyermekeknek. Járt nálunk a Katica és a Süni csoport, illetve a 2. és a 4. osztály is. A kisebbek farsangi mesét néztek, mely ennek az időszaknak a szokásait elevenítette fel. Papírszínházat olvastunk fel mindenkinek, majd a gyermekek okosan válaszoltak meg több farsanggal kapcsolatos kérdést. Az iskolásokkal rövid videót néztünk meg a farsangi időszak hagyományairól, két csapatra osztottuk a gyermekeket. Kvízzjáték következett, majd minden helyes válaszoló kisgyermek célba dobhatott, végül a dobott pontszámokat összesítve kihirdettük a győztes csapatot. Nem maradtak el a játékos feladatok sem; útvessző, szókereső, és egy-egy vitaminos nyalóka, vagy cukorka is jutott mindenkinek. Végül egy-egy könyvjelzővel térhetett haza mindenki, melyet ki-ki maga színezhethet ki. Természetesen farsang témában

„*Állatok farsangja*” címmel táncos, interaktív műsorral vártuk a gyermekeket február 27-én. Izgalmas farsangi programon vehettek részt, ahol együtt énekelhettek gyermekdalokat, táncolhattak mesezenékre. Az előadó meglepetése egy buborék party volt, mi pedig egy-egy lufival kedveskedtünk minden kicsinek. Igazi farsangi hangulat volt.

MÁRCIUS

Március 15.

Március 15. témakörét dolgoztuk fel játékos formában gyermekek számára. A könyvtárban vártuk őket, több csoport érkezett folyamatosan. Hallottak néhány érdekes információt erről a fontos eseményről, majd ezzel kapcsolatban interaktív formában „Földön társas” játékban, csapatokban válaszolták meg kérdéseinket.

Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc 177. évfordulóján emlékeztünk március 15. eseményeire Törtel Község Önkormányzata községi ünnepélyén. Oltai Péter alpolgármester úr ünnepi gondolatait követően a Törteli Szent István Király Általános Iskola 7. évfolyama Palotás táncdal emelte az ünnepség hangulatát. A Szent István téren az emlékfa szalagozása, és az emléktábla koszorúzása zárta az események sorát. Az ünnepi műsor a Déryné Művelődési Ház és Könyvtár rendezvénytermében folytatódott. A Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde Katica csoportjának kedves és színvonalas műsorát a Törteli Szent István Király Általános Iskola Irodalmi színpadának kivételes összeállítása követte.

2025-ben 5. alkalommal szerveztük meg **télűző túránkat** a Kákás Tanösvény egy -idén mintegy körülbelül 8 km-es - szakaszán. Ebben az évben is sokat eljöttek, más városokból is érkeztek csapatok; Ceglédre, Abonyból és Nagykőrösről. A túra a Vadász háztól indult, végig feladatokkal tarkítottuk. A Czakó- halomnál rövid pihenő, Nagy István érdekes és szellemes meséje, illetve vendéglátás után folytattuk utunkat a végállomáshoz, mely szintén a Vadász ház volt. Itt megpihentünk, következett a díjak átadása és ismét vendéglátás a fásasztó út végén.

A víz hetét tartottuk intézményünkben, emlékezve a **VÍZ VILÁGNAPJÁRA**. Ennek során több óvodai csoport és iskolai osztály is járt nálunk. Beszélgettünk a víz fontosságáról, körforgásáról, volt találós kérdés víz témakörben. A papírszínházban a „Víz csepp” című mesét hallgatták meg a gyermekek. Végül játékos feladatok formájában tettek szert még több ismeretre. A jutalom egy kedves mese volt a víz útjáról, és egy-egy csoki. Végül mindenki más-más verssel tért haza, egy közös volt benne; mind a vízről szól.

A **Jókai emléké**v alkalmából lépcsőház kiállítással készültünk, mely egész évben megtekinthető volt.

A **Mandula Színház** járt a gyerekek örömeire intézményünkben. Nagyon jó hangulatot varázsoltak a Tavasztündér című zenés, interaktív meséjükkel.

A Törtel Művelődésért Egyesület **Húsvéti játszóházát tartotta** intézményünkben, melyben szintén aktívan részt vettünk.

Meghirdettük ismét a **Tojásdíszítő versenyt** is, melyre a lakosság köréből, és az iskola részéről is érkeztek alkotások.

ÁPRILIS

Magyar Költészet Napja

A Magyar Költészet Napjára emlékeztünk József Attila születésnapján, április 11-én. Egy kiváló, elejétől a végéig érdekes és értékes verses esttel készültük, kivételes megzenésítésekkel Csanád László és barátai. Méltó megemlékezés volt erre a szép ünnepre.

Április 22-én a **Föld Napját** ünnepeljük minden évben. Mi most az egész májust a "Föld hónapjává" varázsoltuk és egy interaktív, feladatokban gazdag, érdekes és izgalmas kiállítással vártuk a gyerekeket, csoportokat. Több osztály meglátogatott bennünket, aminek nagyon örülünk! Bízunk benne, sok hasznos ötlettel gazdagodtak, amivel hozzá tudunk járulni földünk megóvásához!

Tíz, tiszta víz- Zöld iskola a Léghajó Bábszínházzal

A tehetséges előadó Ádám Kornél, aki 2020-ban végzett Marosvásárhelyen a színművészeti egyetemen, 2024-ben pedig Budapesten a Táncművészeti Egyetemen diplomázott. Színész, táncos pedagógus, 2024-től a Léghajó Meseszínház tagja. Burkusországban volt egy széles, tiszta folyó, a Pác. Sajnos a lakosok nemigen vigyáztak rá, így idővel beszennyeződött a vize. A növények kipusztultak vagy túlságosan elszaporodtak. Lali, a horgász, és Sanyi, a ponty összefogott, hogy megmentse a folyót. Vándorútjukon találkoztak Agáta nénivel, Pali gazdával és Arany Áron gyárigazgatóval, aki a Füstcsomagoló és Labdaszögletesítő Csúcsüzemet vezette. Őket jobb belátásra térítve - és egy kis varázslattal - megmentették a folyót. És közben persze volt tánc, nóta, nevetés!

MÁJUS

Jókai 200 emléké

Első és második osztályosok jártak nálunk. Jókai Mór A cigánybáró című műve alapján készült Szaffi mesét néztük meg, dolgoztuk fel. A mese után a témával kapcsolatos játékos feladatokat oldottak meg, ráhangolódásként pedig beszélgettünk, nagyon ügyesen válaszoltak a kérdésekre. A napot lépcsőházi Jókai kiállításunk és egy kis szabadtéri játék zárta.

Megünnepeztük a **Madarak, fák napját**.

Gyermeknap a Malomban

Helyi fellépők és egyéb műsorok mellett színes háttérprogramokkal is készültünk ebben az évben is; volt arcfestés, ugrálóvár, hagyományőrző gabonakuckó, kézműves sarok, mini jurta *az Árpád Népe Hagyományőrző Egyesülettel*, óriásbuborék, csillámtetoválás, babasarok, zsákbamaczka. A nap a minik motoros felvonulásával indult, a biztonságos utat a Törtelért Polgárőr Egyesület garantálta. A *Nyugdíjas Klub, a DiFaNi Egyesület műsorát Csiga és barátai* interaktív, egyben értékes műsora követte. Ez után *óriásbuborék bemutató*, a gyermekek nagy kedvence, és *asztfalkréta verseny* következett. A Nemzeti Művelődési Intézet *Hungarikum játéktere* szintén háttérprogramjainkat színesítette. A játéktér eszközei (óriás kirakó, óriás puzzle, ügyességi-, memória játékok) alkalmasak arra, hogy az ide látogatók minden korosztályának kikapcsolódást nyújtsanak úgy, hogy közben sok-sok érdekes információval gazdagodjanak. A játéktér közkedvelt volt a különböző generációk számára. 31-én szombaton 09:00 órától 14:00 óráig játszhattak kicsik és nagyok a rendezvényterem egész területén. Záró műsorszámunk a *Bebi Dogkartell Dog School* szuper bemutatója volt. Kérdezz-felelek, interaktív bemutató, őrző- védő ismertető. Talán a legkedveltebb műsornak számított ezen a napon.

JÚNIUS

A Nemzeti Művelődési Intézet "ASzakkör" pályázatának köszönhetően elsajátíthattuk a *makramé, a gyertyaöntés és a nemezelés* technikáját. 5 fős csapatunk összesen 60 alkalommal találkozott, azt pedig, hogy miket készítettünk kiállításunkon megtekinthették július 27-ig. A kiállítás június 20-án nyílt meg, a Nemzeti Művelődési Intézet munkatársuk Szöllősi Antónia képviselte. Kísérő program a **Magyar Nemzeti Táncgyűttes** táncháza volt a Térségi Kulturális Programnak köszönhetően. Tudásunkat tovább adtuk; táborainkban, kézműves foglalkozásainkon gyermekeknek, de felnőtteknek is volt lehetőségük kipróbálni magukat meghirdetett alkalmainkon.

Hagyományőrző tábor

Fontos számunkra a hagyományok őrzése és átörökítése. Táborunk tematikája is ezt tükrözi. Színes programokkal készültünk idei első táborunkra. Június 20-án zártuk le „ASzakkör” foglalkozásainkat, az ott készült tárgyaink kiállításának megnyitójával. Az itt szerzett tudást már most átadtuk a táborba jelentkező gyermekeknek; **nemezeltünk, makraméztunk és gyertyát is készítettünk**. Ezen felül **kukoricacsuhéból virágot, állatot, babát készítettünk**. A gyermekekkel ellátogattunk a **Kossuth Múzeumba**, a **George Pal Filmszínházban mesefilmet néztünk**. Készültünk vetélkedővel a **Falumúzeumban**, volt papírszínház, földöntársas, néptánc.

Magyar Nemzeti Táncgyűttes intézményünkben

A Petőfi Kulturális Program Magyarország Kormánya támogatásával, a kultúrstratégiai intézmények együttműködésében, a Nemzeti Művelődési Intézet koordinálásával valósult meg. A Magyar Nemzeti Táncgyűttes táncosai a Magyar Tudományos Akadémia táncgyűjtéseinek anyagát felhasználva autentikus táncanyagot tanítanak. A tanítás a Magyar Nemzeti Táncgyűttes kiváló zenekarának közreműködésével, élő népzenei kísérettel történt. A táncitanítás célja megismertetni az autentikus tánc folyamatait, lehetőséget adva arra, hogy a nézők és a résztvevők rácsodálkozzanak a saját tánc és zenei kultúránk gazdagságára és szépségére. Az autentikus táncanyagok kiválasztása Zsuráfszky Zoltán Kossuth-díjas, kiváló művész, a Nemzet Művésze és a Magyar Nemzeti Táncgyűttes szakmai vezetője, illetve Zs. Vincze Zsuzsanna Harangozó-díjas érdemes művész irányításával valósult meg. Közel 100 iskolás gyermeknek szereztünk élményt.

JÚLIUS

Kaland tábor

Hagyományörző táborukat követően júliusban tartottuk meg **Kaland táborunkat**, mely valóban sok-sok kalandozással járt. Kaland táborunkban elkalandoztunk a játékok világában; játékos ügyességi vetélkedő, múzeumi vetélkedő II., földöntársas, focimeccs, méta és még sok-sok más játékban vehettek részt a gyermekek. Kalandozásaink során jártunk a **Ceglédi Városi Könyvtár Ifjúsági Könyvtárában**, megebédeltünk a Kisméhecske étteremben, utunkat a **George Pal Filmszínházban** folytattuk, ahol egy igazi kalandos mesét, az Így neveld a sárkányod című animációs filmet néztük meg. **Busszal kirándulást tettünk Szarvasra, ahol a Mini Magyarország** mellett állatokkal, és a csapat legnagyobb öröme egy hatalmas, árnyas játszótérrel is találkoztak a gyerekek.

AUGUSZTUS

Községi ünnepély (Szent István nap)

A hagyományokhoz híven méltón ünnepeltük ebben az évben is Magyarország születésének évfordulóját Szebeni Szilvia népdalénekes ünnepi összeállításával, és emlékeztünk államalapító Szent István királyunkra **augusztus 20-án**. A Himnusz közös eléneklését Oltai Péter alpolgármester úr köszöntője követte. Földi László országgyűlési képviselő úr is megosztotta ünnepi gondolatait. A beszédet követően átadásra kerültek Törtel Község kitüntető címei. Törtel Község Önkormányzatának Képviselő-testülete döntése alapján Törtel Községért kitüntető címben részesült Ungvári Miklósné a helyi Nyugdíjas Klub elnöke és Sárközi Imréné Törtel Község Önkormányzata gazdasági csoportjának nyugdíjba vonuló munkatársa. Az oklevelet Godó János polgármester úr adta át. Az oklevelek átadását követően részesei lehettünk az új kenyér megáldásának, felkérve a szentelésre Nagy Imre diakónus atyát és Sőreg Norbert református lelkész urat. A Szent István király szobránál a megemlékezés koszorúit helyeztük el, majd az új kenyér osztásával, illetve a Szózáttal zárult a rendezvény.

„Karády kalapja-Jazz story”

Karády Katalin nevét mindenki ismeri. A II. világháború előtti idők ünnepelt színésznője, sanzonénekes, Magyarország egyik első igazi sztárja. Életéről ugyanakkor viszonylag keveset tudunk, bizonyára azért is, mert ő is így akarta. Titkai hozzátartoztak imázsához, izgalmassá, érdekessé tették és teszik alakját. Jellegzetes hangját máig nagyon sokan ismerik, filmjei még mindig népszerűek, dalainak pedig elég csak a címét említeni: Hamvadó cigarettavég, Gyűlölöm a vadvirágos rétet, Mindig az a perc, Hiába menekülsz... Volt egyszer egy Ópiumkeringő a Pesti Magyar Színházban. Lengyel Ferenc színdarabja egy különleges történet sikerről, hűségéről, emberségről, hazáról és mindenekfölött szerelemről. A mostani Jazz-Storyban Pataki Szilvia művésznő már megszokott hitelességgel mutatta be Karády életének alig ismert történéseit. Az ikonikus dalokat Benedekfi István zongoraművész zongorakíséretével hallhattuk. A műsor a Déryné Program keretében valósult meg.

SZEPTEMBER

A **Kultúrházak Éjjel-Nappal elnevezésű** országos programsorozat helyi zenés irodalmi estjét tartottuk meg 22-én 17:00 órakor. A Ceglédi Városi Könyvtár Irodalombarátok Köre készült "Vannak vidékek, gyönyörű tájak" címmel, melyben számos erdélyi költő verséből állítottak össze válogatást zenével kísérvé, vetítéssel tarkítva. Olyan nagyságok műveit halhattuk, mint Dsida Jenő, Tamási Áron, Kányádi Sándor, Kiss Ernő, Reményik Sándor, Wass Albert, Áprily Lajos, Horváth István, Szilágyi Domokos. A CVK Irodalombarátok Köre több éves múltra visszatekintő közösség, melynek célja, hogy a magyar- és világirodalmat kedvelők számára kikapcsolódási lehetőséget, élményt nyújtson. A csoport vezetője és a műsor összeállítója Korondi Miklósné Rózsa. A zenei kíséretet Csanád László, Csiga, Csipkó Magdolna és Kiszely Margó összehangolt játéka adta.

Natúrkozmetikum szakkör a Déryné Művelődési Házban

Dabason jártunk szeptemberben és átvehettük az elnyert következő szakköri alapanyag-, és eszközcsomagunkat. Natúrkozmetikumokat készítettünk. Újabb tudással fogunk gazdagodni, a szakkör 2026-ban indul.

A Magyar Népmese Napja

A Magyar Népmese Napját Benedek Elek születésnapján ünnepeljük. **A Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde csoportjait látogattuk meg**, és vittünk minden gyermeknek egy-egy mesét papírszínházunkkal. Gyönyörű csendben, figyelemmel hallgatta minden csoport meséinket, így természetesen mindenkit megilletett egy aprócska ajándék; verses könyvjelző, melyet ki is tudtak színezni a gyermekek.

Vig Balázst író-olvasó találkozója. Humor, jókedv, felszabadult hangulat és tanulság. Ezek talán a legideillőbb jelzők. 2025-ben A rettegő fogorvos és a Puszirablók történetével ismerkedtek meg az alsó tagozatos gyermekek. Ezúttal a **Magyar Népmese Napján** találkoztunk vele.

A Magyar Népmese Napja alkalmából szebbnél szebb meseszóval telt meg könyvtárunk. A **mesemondó versenyt** Mezei Györgyné pedagógus szervezte meg. A Törteli Szent István Király Általános Iskola versenyén 17 gyermek vett részt

OKTÓBER

Országos Könyvtári Napok

Ebben a hónapban rendszerint csatlakoztunk az „**Országos Könyvtári Napok**” rendezvénysorozathoz. A rendezvényen a **Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde** egy szuper hangulatú népmesét látott humorral, zenével és látványos kosztümös szereplőkkel. A Mandula Színház érkezett hozzánk Szegedről A szorgos leány című mesével. A gyerekek nagyon jól érezték magukat.

Káró a bűvész szintén járt nálunk az Országos Könyvtári Napok keretén belül, melynek ebben az évben a mottója; " Álom vagy valóság?". Két időpontban is érkeztek gyermekek csoportbontásban egészen a hatodik évfolyamig. Izgalmas és látványos színpadi produkciót láttunk.

A **Magyar Nemzeti Férfikar** rendhagyó énekóráján vehettek részt az iskola diákjai, ahol egy zenetörténeti utazás várt mindenkit a művészek kalauzolásával az ókortól egészen napjainkig. A Petőfi Kulturális Program Magyarország Kormánya támogatásával, a kultúrstratégiai intézmények együttműködésében, a Nemzeti Művelődési Intézet koordinációjával valósult meg. A gyermekek minden korszakból meghallgathattak egy-egy, az adott korszakra jellemző, jellegzetes éneket, alkotást. Így találkoztak Bach, Carl Orff vagy Mozart zenéjével a teljesség igénye nélkül. Ezzel az eseménnyel emlékeztünk a Zene Világnapjára.

A **Szüreti felvonulás lebonyolításában** vett részt intézményünk.

Az aradi vértanúk tiszteletére rendezett megemlékezésen a Himnusz után a Törteli Szent István Király Általános Iskola Irodalmi Színpadának megható ünnepi műsorát láttuk. Ezt követően elhelyezésre kerültek az emlékezés koszorúi; Törtel Község Önkormányzata nevében koszorút helyezett el Godó János polgármester úr és Dr. Majtényi Erzsébet jegyző asszony. A FIDESZ Törteli Csoportja részéről Oltai Péter alpolgármester úr koszorúzott. A Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde részéről koszorút helyezett el Jaczina Zoltánné főigazgató és Kókainé Matuz Henriett főigazgató helyettes. A Törteli Szent István Király Általános Iskola részéről koszorúzott Radicsné Sáfrán Erika igazgató valamint Németh Ambrusné igazgató helyettes. A Déryné Művelődési Ház és Könyvtár részéről koszorúzott Molnár Julianna. A Nyugdíjas Klub részéről koszorút helyezett el Ungvári Miklósné klubvezető valamint Lócskáné Veronika. A Törteli Falumúzeum Baráti Kör Egyesületet Pásztor József képviselte. Végül mindenki egy-egy mécsest gyújtott és a koszorúknál helyezte el az emlékezés lángját. A megemlékezést a Szózat zárta.

Operaház látogatás Puccini- Gianni Schicci című vígoperáját néztük meg buszos utazással. Az esemény a Petőfi Kulturális Program valamint Magyarország Kormánya támogatásával, a kultúrstratégiai intézmények együttműködésében, a Nemzeti Művelődési Intézet koordinációjával valósult meg.

Községi ünnepély (1956- 2025)

A megemlékezést a Himnusz nyitotta meg. Godó János polgármester úr köszöntötte a tisztelt emlékezőket, majd Szabó István, Pest Vármegye Közgyűlése elnökének ünnepi beszédét hallgattuk meg. Elnök úr köszöntőjét Földi László országgyűlési képviselő úr 1956-tal kapcsolatos gondolatai követték. A Törteli Szent István Király Általános Iskola Irodalmi Színpada megható műsorral készült, méltó megkoronázása volt a megemlékezésnek. A műsort követően elhelyezték a koszorúkat 1956. emléktáblájánál. Az ünnepet a Szózat közös éneklése zárta.

NOVEMBER

Szent Mártonra emlékeztünk, melynek napja november 11-én van. Mivel úgy gondoltuk, péntek este talán mindenki picit jobban ráér, így erre a napra szerveztük meg a lámpás felvonulást. Hálásak vagyunk, hogy ilyen sokan eljöttek. A Nyugdíjas Klub vidám hangulatot teremtő műsora nyitotta a programot. Őket a 4. b osztály érdekes műsora követte; Szent Márton életét ismerhettük meg. Felkészítő pedagógus Őrsy Anett. A záró szám Virág Gizella új kis táncsoportja, a Százszínű Virágok produkciója volt. Ezt követte a rajzverseny a lámpáskészítő verseny eredményhirdetése. Ez utóbbinál olyan nehéz volt a zsűri dolga, hogy az 1.,2.,3. helyezés és különdíj mellett, további négy lámpás alkotója részesült jutalomban Godó Jánosné önkormányzati képviselő asszony felajánlása segítségével. Köszönjük Oltai Péter alpolgármester úr és kedves felesége felajánlását a vendéglátáshoz.

XI. Országos Rajzfilmünnep

Az Országos Rajzfilmünnep Magyarország egyetlen olyan animációfilmfesztiválja, amely három nap alatt több száz helyszínen zajlik egyszerre. Intézményünk ebben az évben másodjára csatlakozott ehhez a fesztiválhoz. A cél az animációs filmek sokszínű kultúrájának, értékeinek közvetítése. A meséket, filmeket igyekeztünk úgy válogatni, hogy mind az óvodások, mind az iskolások részt tudjanak venni egy-egy vetítésen. A Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde Mákvirág, Csillag, Levendula, Süni, Margaréta, a Katica és Manó csoportjaiból összesen 109 gyermek ezen felül óvodapedagógusok és dajkák vettek részt a vetítéseken. Ezúttal Boribon és a Kuflik történetét nézték meg. A 4. évfolyam a Pest- Buda a török korban című oktató, mégis látványos animációs filmet tekintette meg, míg az 5-6. évfolyam Hősies csatáink címmel szintén egy színes, érdekes animációs dokumentumfilmet nézett meg. A 7-8. évfolyamot a Toldi várta, ami maratoni hosszúságával nem kis feladat volt. Végül délután a János vitézre egyénileg látogatott el néhány kisgyermek a könyvtárba.

DECEMBER

Megkezdődött az *adventi készülődés* is. Díszítettünk, dekoráltunk és megkezdődtek Törtel Község **Adventi Gyertyagyújtásai** a Malom udvarán. Az ünnepi köszöntőket vendéglátás követte minden alkalommal. Advent idejére az aulát karácsonyi díszbe öltöztettük, berendeztünk egy „*Karácsonyi falut*” Tóthné Sebők Éva kollégánk bocsátotta az intézmény rendelkezésére gyönyörű gyűjteményét. Legnagyobb örömünkre megszámolni nem tudjuk, hány iskolai osztály és óvodai csoport látogatott meg bennünket.

Első adventi vasárnapon az **Ákom-Bákom Bábszínház** látogatott el az első adventi gyertyagyújtás előtt. Móra Ferenc nyomán **A didergő király** című mese gyönyörű történetét láttuk, ám a vicces jelenetek sem maradtak el. Volt közös ének, és jó hangulat. A gyermekeknek felajánlott csokoládét köszönjük Oltai Péter alpolgármester úrnak. A gyertyagyújtáson összegyűltek **Sőreg Norbert református lelkész** adventi gondolatait hallgathatták meg, majd **Godó Jánosné képviselő asszony** gyújtotta meg az első gyertyán a hit lángját. Az estét vendéglátással zártuk.

Advent második vasárnapján a **Törtel Művelődéséért Egyesület** várta a lakosságot egy családi délutánra. Az érdeklődők a kreatív foglalkozásokon díszeket készítettek, majd két kis csoda hangú kislány Czene Gréta Petra és Alea Pnishi önálló műsorral lépett fel a színpadon . 15:00 órától Csiga és barátai karácsonyi interaktív zenés műsorával hangolódunk az ünnepre. Ezt követően motoron érkezett a Törteli ÖMBT tagjai és barátai segítségével a gyermekekhez a Mikulás. A Törtel Művelődéséért Egyesület adventi kézműves délutánját, és a törteli motoros csapat és motoros Mikulás érkezését követően eljött az **adventi koszorú második gyertyájának közös meggyújtása**. Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde főigazgatója **Jaczina Zoltánné** az adventi koszorú történetét elevenítette fel és az advent jelentőségéről beszélt a hallgatóságának. A remény gyertyáját magam gyújtottam meg. A délután ismét vendéglátással zárult.

Községi Karácsony

Hagyományokhoz híven, ezzel a közös délutánnal, színes programokkal, kézműves vásárral és gyertyagyújtással zártuk a tavalyi évet. **December 14-én** a **harmadik Adventi Gyertyagyújtás** köré építettük **ünnepi műsorunkat, ebben az évben ötödik alkalommal** megrendezett **adventi kézműves vásárunkat**. Így jól sikerült rendezvényt zártuk az évet decemberben.

A **Nyugdíjas Klub** karácsonyi tánca nyitotta a műsort, őket a **Százszínű Virágok** táncsoport követte kedves táncukkal. A **Szent István Király Általános Iskola Irodalmi Színpada** ismét színvonalas összeállítással készült. A helyi fellépők után a **Mesezenekarból** Szabó Zsuzska külön karácsonyi interaktív műsorral készült a gyermekeknek, majd **Kabai Alex színész-énekes** kiváló műsora zárta a programok sorát, illetve egy Pozsár Rajmond által felajánlott karácsonyfa került kisorsolásra.

A gyertyagyújtás előtt a **DiFaNi** Karácsonyi tánca alapozta meg a hangulatot. **Oltai Péter alpolgármester úr** ünnepi köszöntője után **Godó János polgármester úr** gyújtotta meg a gyertyát koszorúnkon. Bimbó Brigitta népdalénekes gyönyörű erdélyi népdallal zárta a gyertyagyújtást, végül mindenkit forró tea, forralt bor, bejgli, pogácsa várt.

A délután folyamán színes kínálattal várt mindenkit a kézműves vásár: gyógynövények, termelői méz, adventi díszek, kopogtatók, kézműves szappanok, de megtalálhatták a Falumúzeum Baráti Kör Egyesület kiadványait és a Madártani Egyesület kítűzőit is. A rendezvényen mindenkit vendégül tudunk látni. Forralt bor, tea, zsíros kenyér és szendvicsek vártak minden kedves látogatót.

„Adventi ablakok” játékunkban december első napjától Szentestéig minden nap egy-egy ablakot díszített fel Törtel község néhány lakosa az éppen aktuális dátummal. Minden nap eggyel több ablak öltözött ünnepi fénybe és attól kezdve világított minden nap az adventi időszakban. A Lakosokat arra kértük, esti sétáik során keressék meg a számokkal díszített, fényes ablakokat, fotózzák le, és ha összegyűlt a 24 adventi ablakot ábrázoló kép, küldjék el egy levélben email címünkre **"ADVENTI ABLAKOK"** jeligével! Mi minden nap adtunk néhány támpontot merre érdemes aznap elindulni az esti sétára. Az esemény nagyon jól sikerült, sokan keltek esti sétára, rengeteg pozitív visszajelzés és fotó érkezett. A lakosok szavazhattak az ablakok fotóira, és az első 3 helyezett jutalomban részesült.

Emellett egész évben rendszeresek voltak kisebb programjaink; bolhapiacok, könyvtári délelőttök, kézműves foglalkozások, kristályfüzések, szappankészítés. Örömeinkre többször készülhettünk óvodás csoportok, iskolás osztályok, napközis csoportok számára kézműves és könyvtári foglalkozásokkal.

8.2 Önkormányzati rendezvények

Az Önkormányzati rendezvények megszervezésében is jelentős részt vállal intézményünk. A nemzeti ünnepélyek, a Gyermeknap fő szervezője az intézmény, melynek munkatársai maximális segítséget nyújtanak ahhoz, hogy ezek a rendezvények is sikeresek legyenek.

8.3. Együttműködésben megvalósult rendezvények

Településünkön sok civil szervezet, intézmény saját rendezvényeikre (diszkó, fórum, értekezlet, gyűlések stb.) igénybe veszik termeinket. A nálunk megtartott rendezvényeknél szakmai tudásunkkal segítjük annak sikerét, és ha szükség van munkánkra szívesen állunk minden szervező segítségére.

8.4. Külsős rendezvények

Termeinket igénybe veszik cégek, civil szervezetek, alapítványok gyűlések, értekezletek, különböző programok megtartására. Sok esetben ők is igénybe veszik munkánkat, hangosító berendezéseinket, kellékeinket. Többségében bérleti díjat fizetnek (ide sorolhatók az esküvők, ballagási ebédek, egyéb foglalkozások stb.) de szakmai munkánkra általában itt is szükség van. Az ilyen jellegű terembérlésekre egyre nő az igény.

8. 5. A művelődési központban megtartott a rendezvények statisztikai adatai

Szervezők	Résztevők főben	Alkalmak száma
Saját rendezvények	3973	49
Önkormányzati rendezvények	450	6
Együttműködésben megvalósult rendezvények	1880	16
Külső szervek rendezvényei	1267	30
Családi rendezvények	532	15
Kiscsoportok	2500	226
Összesen	10602	342

A Községi Könyvtár 2025. évi szakmai beszámolója

1. Könyvtár típusa, feladatköre, alaptevékenysége

A Községi Könyvtár általános gyűjtőkörű, nyilvános közkönyvtár, mely szerepel nyilvános könyvtárak jegyzékében. Könyvtár használói köre a helyi lakosságából tevődik össze. Korlátozás nélkül biztosítja szolgáltatásait valamennyi beiratkozott olvasó számára. A könyvtár használói részére hozzáférést biztosít az általa nyújtott szolgáltatásokhoz, a birtokában lévő információhordozókhoz és azok használatához.

A könyvtárt Molnár Julianna szakképzett segédkönyvtáros vezette. Lelkiismeretes munkájának köszönhetően sok gyermek jár és veszi igénybe könyvtári szolgáltatásainkat. Azt is fegyelembe vettük, hogy a könyvtár már nem csak a régi hagyományos funkciót tölti be. Sok esetben a könyvtár az a hely, ahol a fiatalok iskola után összejönnek, társas életet tudnak élni. Nekik szóló lehetőségeink a filmvetítés, társasjáték, internet elérhetőség stb.

Kiemelkedő tehetséggondozás és felzárkóztatás zajlik a könyvtárban. Sok gyermeknek valójában a könyvtár az egyetlen hely, ahol a kultúrával találkozik, ahol lehetősége nyílik számos dologra, amire otthon nem; könyvet olvas, társasjátékozik, de nem kevésszer a mindennapi dolgokat is meg tudja itt beszélni, és az iskolai lemaradás leküzdésében is segíteni tud egy jól képzett és megfelelő kompetenciával és empátiával rendelkező könyvtáros, akinek a személyisége meghatározó abban, betérnek-e a gyerekek hozzá és a könyvtárba.

A lakosság igényeit mindig figyelembe vesszük, és küldetésünknek érezzük az életkörülmények és kultúra területén jól látható különbségek csökkentését a lakosság, a gyermekek körében. Számukra valóban a könyvtár, a művelődési központ és annak ingyenes programjai az egyetlen kapocs a kultúrához, egyetlen lehetőség a fejlődéshez.

2. Szakmai tevékenység

A könyvtárban elvégzendő feladatok sokrétűek. Az állomány gyarapítása elsősorban az olvasói érdekek figyelembevételével történik. Az olvasói kívánságokat rögzítjük, és a dokumentumok beszerzéséről rövid időn belül gondoskodunk, állományba vesszük, és az érkeztesről tájékoztatjuk az olvasót. Alapfokú ellátást nyújtó könyvtár vagyunk felnőtt és gyermekrészleggel. A szépirodalom bővítésénél biztosítjuk a mai magyar írók, költők (határon innen és túl) megjelent munkáinak hozzáférhetőségét is. Fontos feladat a tudományos ismeretterjesztő könyvek folyamatos bővítése. Ezek tartalmazzák a legújabb kutatási eredményeket, segítik az érdeklődő, tudásukat bővíteni szándékozó gyermekek és felnőttek tájékozódását, miközben az elavult, olvasók által érdektelenné vált könyveket leselejtezzük.

A beérkezett és állományba vett dokumentumok feltárása a gyakorlati munkánknak egy igen fontos területe. Ez rengeteg időt vesz igénybe, viszont ez a munka teszi lehetővé, hogy az olvasó megtalálja a szabadpolcon az érdeklődésének megfelelő könyveket.

-A könyvtári állomány a raktári, valamint az online katalóguson keresztül is hozzáférhető.

-Alapfeladata a helytörténeti dokumentumok nyilvántartása, gyűjtése és megőrzése.

A katalógusrendszer felállítása, rendszeres karbantartása, nagy időigényű feladat.

A Szikla integrált könyvtári rendszer használatával, sokkal egyszerűbbé válik a könyvek nyilvántartása és a kölcsönzés.

Könyvállományunk számítógépre való felvitele tekintetében teljes a feldolgozottság. A folyamatot Molnár Julianna könyvtáros végezte ebben az évben.

A megrendelt új könyveket már az új integrált rendszerben rögzítjük a hagyományos címleltár és csoportos leltárkönyv mellett.

A szolgáltató tevékenység mellett a könyvtár gyűjti és őrzi a nyomtatott és más formában közzétett műveket. Fontos feladata, hogy gyermekkorban segítse az írás és olvasás fejlesztését, az egész életen át tartó önképzést, a különböző területeken (gazdaság, kultúra, tudomány, művészet stb.) való eligazodást, lehetőséget adjon a hasznos kikapcsolódáshoz és az információkhoz való hozzáféréshez.

Könyvtári programok 59 alkalommal 1185 fő részvételével kerültek megrendezésre. Volt papírszínház előadás, bábelőadás, ismeretterjesztő előadás, földön társas játékvetélkedő, filmvetítés író- olvasó találkozó interaktív foglalkozás, ismeretterjesztő előadás felnőtteknek több alkalommal.

3. Forgalmi statisztika, helyben használat

Könyvtár látogatottsága/dokumentumkölcsonzés		2024	2025
Használó	Regisztrált használó	240	240
	Reg. használóból 14 év alatti	107	91
	Reg. használóból 14 és 65 év közötti	109	127
	Reg. használóból 65 év feletti	24	22
	Reg. használóból újonnan regisztrált	23	16
	Aktív használó	240	240
Használat	Helybeni használat összesen	3434	3753
	Internet használat	199	135
	Kölcsönzött dokumentum	3169	3134
	Helyben használt dokumentum	5700	5765
14 éven aluliak könyvtárhasználata	Helybeni használt dokumentum	2303	2585
	Kölcsönzött dokumentum	1252	1135

Egyik fő irányelv a jövőre tekintve, hogy továbbra is jól működő, és szoros kapcsolatot ápoljunk mind az általános iskolával, mind az óvodával.

Havi rendszerességgel minden iskolai osztály, és minden óvodai csoport számára felváltva könyvtár látogatási órákat fogunk szervezni, melyeken ez előzetes egyeztetés alapján kiküldött meghívók alapján tudnak majd részt venni a csoportok, osztályok. Ez több száz látogatóval emeli a csoportos könyvtárhasználók számát.

A nem csoportos regisztrált könyvtárlátogatók száma változatlan ebben az évben.

Említésre méltó pozitívum, hogy mind a 14 éven aluliak esetében, mind a felnőtt olvasók körében a helyben használt dokumentumok száma növekedett. Az internethasználók számának csökkenése azt mutatja, hogy egyre több családban van internet hozzáférési lehetőség, valamint meg kell említeni, hogy a teleház számítógépei elavultak, lassúak.

4. Könyvállomány alakulása

Leltári adatok	2024	2025
Könyvállomány	17342	17837
Vásárlás db	638	426
Vásárlás Ft.	2.074.666	1.495.704
Ajándék	0	69
Ajándék Ft.	0	223.736
Könyvállomány össz. értéke	18.960.874- Ft	20.680.314- Ft

A könyvtárból kölcsönözhető könyvek száma megegyezik a könyvtár állományában lévő könyvek számával, mivel a kézikönyv állományunkat egyedi elbírálás alapján tanulás, illetve kutatómunka céljából hétvégére kiadjuk.

5. Fontosabb rendezvények

A könyvtár rendezvényei nagyon nem választhatók külön a művelődési ház rendezvényeitől, mivel összevont intézményként csapatmunkával szervezzük a programokat. Mégis próbáljuk a könyvtárban megvalósítani azokat a rendezvényeket, ami jobban a könyvtár profiljához tartozik.

Könyvtári programok 59 alkalommal 1185 fő részvételével kerültek megrendezésre. A teljesség igénye nélkül: volt papírszínház előadás, bábelőadás, ismeretterjesztő előadás, földön társas játékvetélkedő, filmvetítés író-olvasótalálkozó, interaktív foglalkozás, ismeretterjesztő sorozat felnőtteknek több alkalommal.

Kreatív könyvtári délelőttök a kisebb és nagyobb gyerekeknek készülünk ezeken az alkalmakon; könyvtárhasználat gyakorlása játékosan, kreatív foglalkozások, könyvjelző készítése, ünnepkörhöz kötődő kvíz játékok. A foglalkozások ingyenesek.

Iskolai foglalkozások- ebben az évben jelentősen nőtt az iskolai csoportok száma, akik ellátogattak hozzánk és felkeresték könyvtárunkat. Ünnepkörhöz kötődően rendszeresen fogadtunk iskolai csoportokat, ahol könyvtári foglalkozásokon vettek részt a gyermekek.

Március 15. a könyvtárban

Március 15. témakörét dolgoztuk fel játékos formában gyermekek számára. A könyvtárban vártuk őket, több csoport érkezett folyamatosan. Hallottak néhány érdekes információt erről a fontos eseményről, majd ezzel kapcsolatban, interaktív formában „Földön társas” játékban, csapatokban válaszolták meg kérdéseinket

Magyar Költészet Napja

A Magyar Költészet Napjára emlékeztünk József Attila születésnapján, április 11-én. Egy kiváló, elejétől a végéig érdekes és értékes verses esttel készültek, kivételes megzenésítésekkel Csanád László és barátai. Méltó megemlékezés volt erre a szép ünnepre

Internet Világnapja májusban nálunk sem maradt el; ingyenes internethasználattal kedveskedtünk azon könyvtári tagjainknak, akik nem rendelkeznek könyvtári tartozással. A számítógép használatot 1 napra díjtalanná tettük a könyvtári tagok számára. Előzetes jelentkezés alapján fél-fél órára használatba vehették a számítógépet a feliratkozók.

A Magyar Népmese Napja

A Magyar Népmese Napját Benedek Elek születésnapján ünnepeljük. **A Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde csoportjait látogattuk meg**, és vittünk minden gyermeknek egy-egy mesét papírszínházunkkal. Gyönyörű csendben, figyelemmel hallgatta minden csoport meséinket, így természetesen mindenkit megilletett egy aprócska ajándék; verses könyvjelző, melyet ki is tudtak színeezni a gyermekek. Köszönjük, hogy ilyen szeretettel fogadták intézményünket.

Vig Balázs író-olvasó találkozója. Humor, jókedv, felszabadult hangulat és tanulság. Ezek talán a legideillőbb jelzők. 2025- ben A rettegő fogorvos és a Puszirablók történetével ismerkedtek meg az alsó tagozatos gyermekek. Ezúttal a **Magyar Népmese Napján** találkoztunk vele.

A Magyar Népmese Napja alkalmából szebbnél szebb meseszóval telt meg könyvtárunk. A **mesemondó versenyt** Mezei Györgyné pedagógus szervezte meg. A Törteli Szent István Király Általános Iskola versenyén 17 gyermek vett részt

Országos Könyvtári Napok

Ebben a hónapban rendszerint csatlakoztunk az „**Országos Könyvtári Napok**” rendezvénysorozathoz. A rendezvényen a **Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde** egy szuper hangulatú népmesét látott humorral, zenével és látványos kosztümös szereplőkkel. A Mandula Színház érkezett hozzánk Szegedről A szorgos leány című mesével. A gyermekek nagyon jól érezték magukat.

Káro a bűvész szintén járt nálunk az Országos Könyvtári Napok keretén belül, melynek ebben az évben a mottója; " Álom vagy valóság?". Két időpontban is érkeztek gyermekek csoportbontásban egészen a hatodik évfolyamig. Izgalmas és látványos színpadi produkciót láttunk.

A Magyar Nemzeti Férfikar rendhagyó énekóráján vehettek részt az iskola diákjai, ahol egy zenetörténeti utazás várt mindenkit a művészek kalauzolásával az ókortól egészen napjainkig. A Petőfi Kulturális Program Magyarország Kormánya támogatásával, a kultúrstratégiai intézmények együttműködésében, a Nemzeti Művelődési Intézet koordinációjával valósult meg. A gyermekek minden korszakból meghallgathattak egy-egy, az adott korszakra jellemző, jellegzetes éneket, alkotást. Így találkoztak Bach, Carl Orff vagy Mozart zenéjével a teljesség igénye nélkül.

Folyóirat rendelés

A folyóirat rendelés nagy feladat, mivel igen kevés költséggel kell minden korosztály számára megfelelő és érdekes újságállományt beszereznünk.

2025-ben megrendelt folyóiratok (6 db. 102.578 Ft. értékben)

Fanny
Dörmögő Dömötör
Varrás & Divat
Príma Konyha Magazin
Lakáskultúra
Családi Lap

KAPCSOLATRENDSZER

Intézményünk Törtel Község Önkormányzatával szoros kapcsolatot tart fenn.

A helyi vezetők, Képviselő-testület munkánkhoz biztosítja a feltételeket és így sikeres évet zárhattunk 2025-ben is. Nagyon fontos a folyamatos kapcsolattartás a helyi intézményekkel. A Polgármesteri Hivatal Gazdasági Csoportjával napi, heti szinten tartjuk a kapcsolatot. A jó együttműködés nélkülözhetetlen az intézményünk pénzügyi elszámolásainak zavartalan működéséhez. Az iskola és óvoda rendezvényeinkre felkészíti a gyereket és színvonalas műsorral vesz részt a kiemelt programokon. A Törteli Szent István Király Általános Iskola tekintetében a kapcsolat jelentősen pozitív irányba mozdult továbbra is. Több osztály látogat el jelenleg rendszeresen könyvtári foglalkozásainkra, melyeket kézműves tevékenységekkel egészítünk ki. Ezen felül kiállításainkat, illetve Betlehemünket, adventi „mini karácsonyunkat” mind a Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde, mind az iskola gyermekei látogatták pedagógusaik vezetésével. Szerveztünk filmvetítéseket és csapatjátékokat is tart napköziseknek. Mind az óvoda, mind az iskola gyermekei aktív résztvevői, szereplői programjainknak.

Az óvodával továbbra is jó az együttműködés, minden megszervezett rendezvényünkön képviseltetik magukat. Mindennapjaink szintén egyik legfontosabb segítője a hivatal fizikai állománya. Tóth Gábor és munkatársai szinte minden feladat, megmozdulás és rendezvény segítői, résztvevői. Nem mehetünk el a lakossággal ápolott kapcsolat mellett sem. A helyi lakosok fontos szerepet töltenek be az intézmény életében. Mindamelllett, hogy programjainkat látogatják, sok lakos rendszeres támogatónk egyben. Nagyon sokszor kapunk felajánlást táborainkra, tombola játékainkra, egyéb rendezvényeinkre. Ugyanez a támogató kapcsolat elmondható a civil szervezetekről; a Nyugdíjas Klub, a Törtel Művelődéséért Egyesület, mindkét Polgárőr Szervezet, a Falumúzeum Baráti kör egyesület, az Ipartestület. Sok esetben felajánlásaikkal és rendezvényeinken való fellépéssel, adott esetben pedig a munkánkban való részvételükkel segítenek bennünket. Nélkülük táboraink, télűző túránk, Márton napunk és egyéb rendezvényeink nem tudnánk hatékonyan lebonyolítani ilyen kevés létszámmal.

ÖSSZEGZÉS

Lehetőségeinkhez mérten 2025-ben sikeres évet zárt a Déryné Művelődési Központ és Könyvtár. A 2025-ös munkatervet igyekeztünk betartani, amennyiben eltértünk tőle, az csak plusz programot jelentett a községnek, nem növelve viszont a költségvetést.

Továbbra is fontosnak tartom a nyitottságot a lakosság kezdeményezéseire, mert ez az alapja olyan programok kialakításának, ami megfelel az igényeknek, melyet valóban látogat majd a község lakossága. Úgy érzem sikerült jó kapcsolatot kiépíteni a képviselő-testület tagjaival, a településen működő intézmények, civil szervezetek vezetőivel, és közösen együttműködve határozzuk meg és valósítjuk meg a kitűzött célokat.

Köszönjük Polgármester Úrnak, illetve a Képviselő-testület tagjainak a támogatást, melyet mindennapi munkavégzésünkhöz nyújtanak.

Nagyobb rendezvényeink alkalmával nélkülözhetetlen segítséget kaptunk a Polgármesteri Hivatal fizikai állományától, a Polgárőrségtől, a civil szervezetektől. Ezt is köszönjük és igyekszünk viszonzni a támogatást. Köszönöm, hogy időt szántak éves beszámolóim elolvasására, melyben összegeztem az intézmény elmúlt évi tevékenységét.

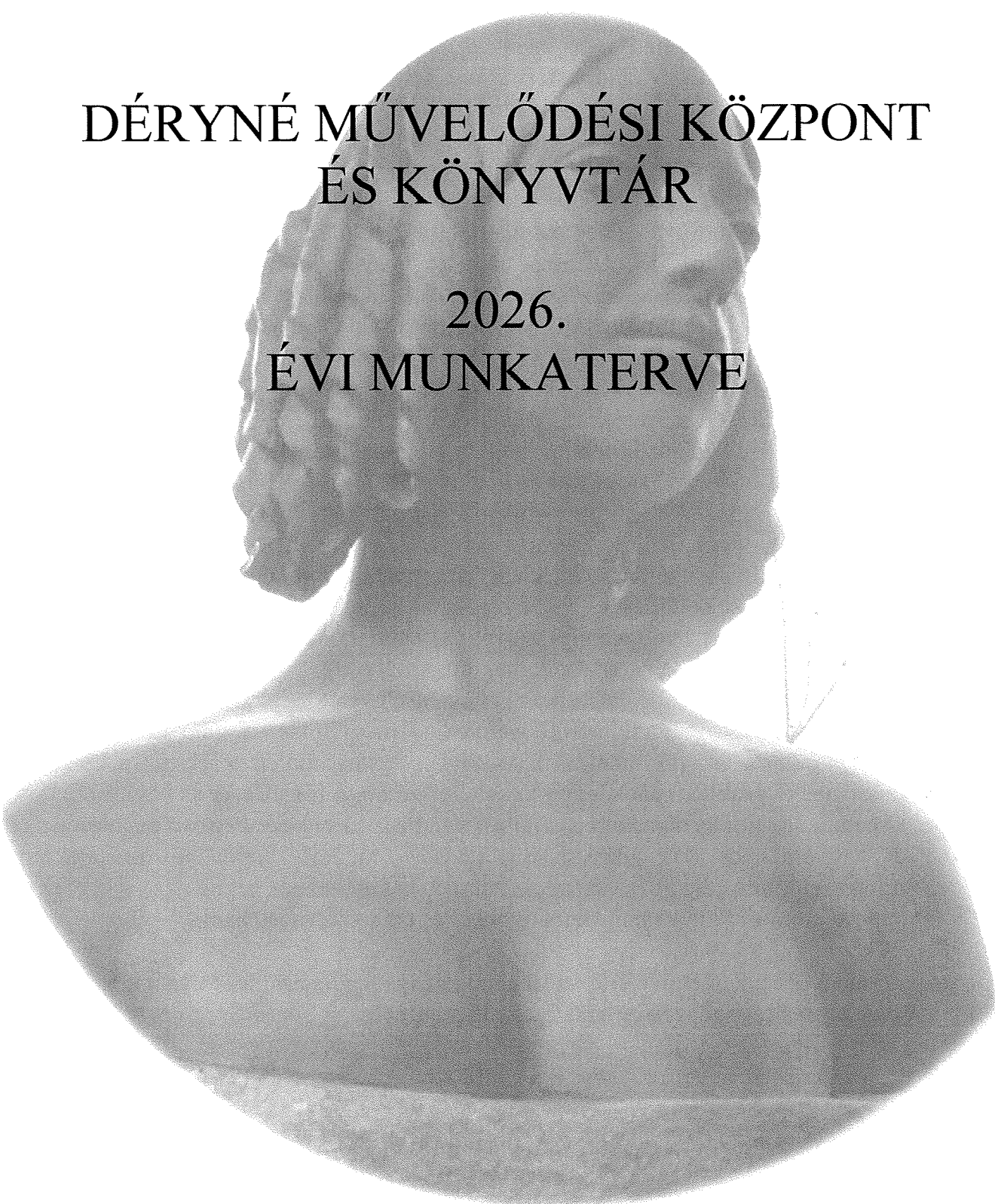
Beszámolóim I. sz. melléklete tartalmazza a Déryné Művelődési Központ és Könyvtár 2026. évi munkatervét, II. sz. melléklete az éves szolgáltatási tervet.

Kérem, hogy a 2025. évről szóló beszámolómat és a 2026. évre összeállított munkatervet, valamint szolgáltatási tervet szíveskedjenek elfogadni!

Törtel, 2026. január 22.

Tisztelettel:
Senkei Rita
igazgató

DÉRYNÉ MŰVELŐDÉSI KÖZPONT
ÉS KÖNYVTÁR

2026.
ÉVI MUNKATERVE

A Déryné Művelődési Központ és Könyvtár küldetése és feladatai

Az intézmény éves kulturális munkatervének alapvető funkciója, a törvényben megfogalmazott kötelezettségein túl, hogy megfogalmazza az adott évre a programokat, célokat és irányt mutasson komplex szakmai feladatok elvégzésére.

Ebben a minőségében alapfeladata, hogy a település lakosságának olyan programokat, minden korosztálynak megfelelő kulturális rendezvényeket szervezzen, mely biztosítja a település kulturális fejlődését. A célok megvalósításához és az egyes konkrét szakmai feladatok ellátáshoz biztosítsa a szükséges szervezeti-, személyi-, tárgyi és gazdasági feltételeket.

Ezen túlmenően természetesen a napi szintű közgyűjteményi-, és közművelődési feladatellátásban is szükséges a munkaterv elkészítése.

Az Intézmény elsődleges célja, hogy minden korosztály és minden réteg találjon a kínálatban olyan programot, amelyre szívesen látogat el, ami értéket közvetít számára, ahol együtt lehet hasonló érdeklődési körű társaival.

Feladata a magyar kultúra értékeinek megteremtése, a régi értékek áthagyományozása a jövő nemzedékére, valamint azok közvetítése a helyi lakosság felé. Szerepet kell vállalnia a hagyományok ápolásában, megőrzésében, átadásában valamint a sajátos helyi kultúra gazdagításában. A helyi kulturális környezetet nagyban meghatározzák a civil szféra és a művelődési ház, a könyvtár által kínált programok, melyek egyre színesebbek. A gyermekek és az idősebb korosztály a legnyitottabb a programokra, a felnőtt dolgozó lakosságot sokszor gyermekeik által készített műsorokra is elég nehéz bevonni.

Az intézményünk fő feladatának tekinti, hogy a lakosság számára biztosítsa a kultúrához, az információhoz és a tudáshoz, a magyar és a nemzetközi kultúra kincseinek megismeréséhez, valamint a hazai és nemzetközi információkhoz, tudásanyaghoz való hozzáférést.

Ennek érdekében:

- olyan kulturális szolgáltatásokat kínál, amely Törtel község lakosságának biztosítja a szabadidő hasznos eltöltését
- szakmai segítséget nyújt a helyi művészeti csoportok, civil szervezetek munkájához, fórumot biztosít érdekeik, értékeik megmutatásához
- segíti a község kulturális értékeinek közkinccsé tételét
- a könyvtár állományát a felmerülő igényeknek megfelelően, folyamatosan gyarapítja
- a szépirodalmi és szakirodalmi állománygyarapítás mellett törekszik a kézikönyvtár (általános és szaklexikonok, enciklopédiák, szótárak) frissítésére és bővítésére
- támogatja az írni és olvasni tudás fejlesztését, a gyermekek olvasóvá nevelését
- a hagyományos könyvtári szolgáltatások mellett biztosítja az elektronikus információkhoz való hozzáférést, az internet-használatának segítését
- kapcsolatot tart fenn a társintézményekkel és civil szervezetekkel.

Szakmai tudásunkkal, technikai lehetőségeinkkel, szolgáltatásaink folyamatos bővítésével törekszünk a lakosság igényeinek maximális kielégítésére.

Kötelezően előírt, ellátandó feladatok

Az 1997. évi CXL. törvény 76.§ (1) A települési önkormányzat kötelező feladata a helyi közművelődési tevékenység támogatása.

(2) A települési önkormányzat az (1) bekezdésben meghatározott feladatát a (3) bekezdés szerinti közművelődési alapszolgáltatások megszervezése, a 80. §-ban meghatározott pénzügyi támogatás biztosítása, valamint a közművelődés 82-83. §-ban szabályozott helyi lakossági képviselőinek biztosítása révén (a továbbiakban együtt: közművelődési feladatok) látja el.

(3) A közművelődési alapszolgáltatások:

- a) művelődő közösségek létrejöttének elősegítése, működésük támogatása, fejlődésük segítése, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítása,
- b) a közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése,
- c) az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítása,
- d) a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítása,
- e) az amatőr alkotó-és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek biztosítása,
- f) a tehetség gondozás-és - fejlesztés feltételeinek biztosítása, valamint
- g) a kulturális alapú gazdaságfejlesztés.

Havi lebontásba tervezett munkaterv a 2026-os évre.

Január

- 08. (csütörtök) Nyugdíjas Klub Pótszilvesztere
- 15. (csütörtök) Mónus József László világrekorder távlövő íjász ismeretterjesztő előadása
- 22. csütörtök) Magyar Kultúra Napja- Megemlékezés és koszorúzás Baranyai János néhai igazgató emléktáblájánál. Ezt követően Varga Miklós és Szabó Ádám műsora, majd a közművelődésben dolgozók köszöntése a Szent Vitus Alapítvány támogatásával

Február

- 02- 15. Magyarul Európában vándorkiállítás QR kóddal elérhető kvízzjátékkal. A kiállítás korabeli dokumentumok digitális másolatait tárja a nézők elé. A képeken keresztül felvillantja azokat a sorsfordító eseményeket, amelyek az elmúlt 1100 év történetét meghatározták
- 14. (szombat) TDK retro disco klub
- 16. A legyecske címmel börtönd színház Móra Ferenc nyomán. Léghajó bábszínház
- 19. Nyugdíjas Klub

Március

- Március 05. Nyugdíjas Klub nőnap rendezvénye
- 1848. március 15-re emlékezünk. Községi ünnepély, koszorúzás.
- Víz világnapja március 22. könyvtári foglalkozások, papírszínház a témával kapcsolatosan
- *Mezei Mária- Hoztam valamit a hegyekből* pódiumjáték, előadói est Tóth Augusztia előadásában (Jászai Mari-díjas, Érdemes Művész) a Déryné Program pályázatával

Április

- Föld napja, interaktív kiállítás és könyvtári foglalkozások csoportok számára.
- Bolhapiac, Kertbarátok Klubja csereberéje a Malom udvarán
- Húsvéti játszóház
- „Natúrkozmetikum” szakkör indul (20 alkalmas, Nemzeti Művelődési intézet támogatásával- „ASzakkör”)

Május

- Nyugdíjas Klub Anyák napja
- Madarak, fák napja
- Közösségek Hete
- **30. (szombat) Gyermeknap**
09:00 Minik motoros felvonulása
09:30 „*LurkÓperncia* ”; *Gitár Gizi interaktív gyermekműsora legkisebbeknek*
10:30 *Mesemanók; a lovag 7 próbája a nagyobbaknak, játékos, vidám műsor a gyermekek bevonásával*

Június

- Hagyományörző tábor- 2026.06.22- 26.

Július

- Túra tábor- 2026.07.13-17.
- NYÁRI ZÁRVA TARTÁS; 2026. július 27 - augusztus 14.

Augusztus

- Szent István napi megemlékezés.

Szeptember

- „Kultúrházak éjjel-nappal”
- Népmese napja

Október

- Idősek világnapja
- A zene világnapja
- Országos Könyvtári Napok
- Szüreti mulatság
- Bolhapiac

November

- Márton napi lámpás felvonulás
- Adventi játszóház
- I. Adventi gyertyagyújtás 2026.11.29.

December

- II. Adventi koszorú gyertyagyújtás 12.06.
- III. Adventi koszorú gyertyagyújtás, kézműves vásár, karácsonyi műsor 12.13.
- IV. Adventi gyertyagyújtás december 21. Déryné Művelődési Központ és Könyvtár

Intézményünk bekerült a **Térségi Kulturális Programba**, mely a Déryné Program mellett kiváló lehetőséget biztosít olyan műsorok, klubok, ismeretterjesztő előadások, közösségépítő alkalmak (kirándulások, múzeumlátogatások) megpályázására, melyek iskolai, óvodai közösségekre, illetve a település lakosságára építhetők. Bízunk benne, hogy ezeket a lehetőségeket kihasználják majd a közösségek, és a lakosság is részt vesz az elnyert pályázatok egyes alkalmain. A programokat igyekszünk kiemelt dátumokhoz, eseményekhez, jeles napokhoz kötni, hol több, hol kevesebb sikerrel.

Elbírálás alatt álló pályázatok:

- *„Photo Cotour”*

A fotóművészet szeretetéhez sokak számára az alkalmazott fotográfián keresztül vezet az út. Ráadásul ma már globálisan megfigyelhető tendencia az alkalmazott fotó és a független fotóművészet összefonódása. A látványos és figyelemfelkeltő fotókiállítás ezt olyan alkotók munkáin keresztül láttatja, akik saját alkotói gyakorlatában is nyomon követhető ez a világtendencia. Tervezett résztvevő művészek: Ajkai Dávid, Martin Wanda, Tombor Zoltán, Varga Marietta.

- ***„Utazás a roma/cigány kultúra világába - tudománnyal, képzőművészettel, gasztronómiával, zenével és tánccal”***

Utazás a roma/cigány kultúra világába - tudománnyal, képzőművészettel, gasztronómiával, zenével és tánccal programunk során bemutatjuk, hogy „A cigány kultúra több, mint zene - történelem, művészet, gasztronómia és tudomány is -, közös értékünk, amit érdemes megismerni.” Közösségi élmény– egy helyen, egy napon – ide várjuk a település lakosságát gyermekektől az idősekig, családokat, romákat és nem romákat egyaránt! A közel 4 órás program során tudományos előadás - kötetlen beszélgetés - képzőművészeti kiállítás - közös festés - cigánylecsó és punya kóstolása - élő zene és tánc ház vár minden érdeklődőt. A meghívott vendégeink elismert, híres roma/cigány származású egyetemi oktatók, pedagógusok, képzőművészek, zeneművészek és cigány népi táncosok. A rendezvény ingyenes.

- ***"Hallod-e! Jer ide!"- magyar népmesék előszóban nem csak gyerekeknek***

A népmesemondó alkalom önállóan is szervezhető és helyi közösségek, jeles napok eseménybe is illeszthető. Egy alkalom időtartama a résztvevők életkori összetétele szerint rugalmasan kezelhető: felnőtt-idősebb korosztály számára 35-45 percben, a kisebbek részére pl. 2 x 20 percben is betervezhető. Ajánlott maximális létszám felnőttek esetében 35-50 fő, kisebbek esetében 25-30 fő.

- ***„Filmio Moziklub”***

A Filmio Moziklub fő célkitűzése a klasszikus és kortárs magyar filmalkotások eljuttatása, megismertetése és értő elemzésének támogatása olyan vidéki településeken, ahol a közönség – főleg mozi hiányában – egyébként kevésbé, vagy nem fér hozzá a magyar filmekhez. Ezzel együtt kiemelt célunk a magyar filmek közönségének szélesítése, egy olyan közönség- és közösségépítés, ahol az érdeklődők megismerkedhetnek a magyar filmkultúra jeles alkotásaival. A filmek értelmezésén keresztül megismerik a magyar történelem, kultúra és társadalom hagyományait, eseményeit, valamint befogadóbbá válnak a magyar filmes alkotások iránt. Emellett pedig a közönség tagjai a beszélgetések során, egymás gondolatait megismerve közösségé is kovácsolódnak.

A Nemzeti Filmintézet által biztosított filmes listából a helyi filmklub vezetők maguk állítják össze a filmklubjuk programját, figyelembe véve a célközönségük korát, igényeit.

- ***Nagy Lajos 700 - Történelmi kisfilmek és pódiumbeszélgetés***

2026. március 5-én ünnepeljük Nagy Lajos magyar és lengyel király születésének 700. évfordulóját. Országlásának 40 évét erős határvédelem, közép-európai összefogás, belső béke és gazdasági fellendülés jellemezte, uralkodása az egyik legvirágzóbb korszaka történelmünknek.

A körülbelül 60-70 perces műsorban levetítjük a kiválasztott filmet, majd az életkori sajátosságokhoz és a közönség létszámához igazodva zászlóbemutatóval, beszélgetéssel, kvízzjátékkal és ahhoz kapcsolódó nyereményekkel készülünk. Az előadások a nézőközönség korosztályi jellegéhez is igazodnak.

- ***Vándor Kulturális Kavalkád***

1 napos kulturális műhelyfoglalkozásokból álló vándor műhelyfoglalkozás. Néptánc és népi ének tanítás kicsiknek és nagyoknak, kezdőknek és haladóknak. Kalotaszegi kiállítás és a mögötte rejlő történelem. Kézműves, alkotó műhelyfoglalkozások, koncert és táncház zenekari kísérettel. Vetélkedők és szemléletformálás. Az edukáció, az oktatási rendszerben a gyakorlatban nagyon fontos szerepet játszik. Az általuk végzett edukáció az egyének fejlesztésén is túlmutat. Az iskolai közösségek a diákság számára nélkülözhetetlen mivel hozzájárul a nemzeti identitás tudat kialakulásához. A műhelyfoglalkozásokon keresztül betekintést adhatunk a magyarság kulturális sokszínűségébe, tudjuk segíteni, erősíteni a diákok számára a magyar nemzethez való tartozás az azonosság tudat meghatározó fontosságát.

- ***A csodálatos Kárpát-medence vándorkiállítás***

Utazzunk együtt – helyben! A Fialatok a Nemzetért Alapítvány látványos vándorkiállítása elhozza a Kárpát-medence legszebb tájait, ikonikus helyszíneit és rejtett kincseit – anélkül, hogy a látogatóknak messzire kellene menniük.

A kiállítás 18 magyar vonatkozású tájegységet mutat be Erdélytől Órvidékig, Felvidéktől Délvidékig – összesen 90 gyönyörű fényképen keresztül, kiegészítve rövid, ismeretterjesztő szövegekkel.

Online kvíz QR- kóddal – amit a látogatók mobil eszközön kitölthetnek, a válaszadók között egy szerencsésnek minden kiállítás után ajándécsomagot sorsolunk ki. Ez a kiállítás nemcsak ismeretet, hanem élményt is nyújt – vizuálisan lenyűgöző, könnyen befogadható és valódi nemzeti értékeket közvetít.

- ***Vers-pingpong, avagy rendhagyó irodalomóra kicsiknek és nagyoknak***

Vers- ping -pong, avagy rendhagyó irodalomóra kicsiknek és nagyoknak Takács Bence Ervin előadóművész vezetésével: egy oldott hangulatú vers- standup, ahol a közönség és az előadó, Takács Bence közvetlen interakciója alakítja a programot. Nincs két egyforma műsor, a közönség aktívan alakítja az elhangzó versek és szövegek sorát.

- ***Boros történetek híres magyar szerzőktől sok zenével***

A műsor széles érdeklődési kört szólít meg, hiszen a magyar borok szeretete általános hazánkban, íróink, költőink pedig mívesen és humorosan is feldolgozták a témát. Mindenki megtalálja a műsorban az ismert szövegeket, dallamokat és olyanokat is hallhat, melyekkel talán még nem találkozott - mindez minőségi módon, remek művészek tolmácsolásában. A produkció által a borozás emelkedettebb formát kaphat, ízlelgethetjük közben Hamvas és Márai szép gondolatait, Kölcsey "Himnusz-szerű" strófáit, de Weöres játékoságát is.

- ***A Csoda a Te kezében van***

A Csoda a Te kezében van” – cirkuszi animációs foglalkozás során a résztvevők beléphetnek a varázslat birodalmába, ahol a cirkusz nemcsak látvány, hanem élmény is. A program egy különleges előadás, valamint interaktív animációs foglalkozás, amely a klasszikus cirkuszművészet elemeit ötvözi a játékos tanulással és kreatív önkifejezéssel. Ez a foglalkozás egyedülálló lehetőséget kínál gyermekeknek és családoknak arra, hogy testközelből tapasztalják meg a cirkuszi világ csodáit. A résztvevők nemcsak a műsorszámokat szemlélő nézők, hanem aktív szereplők is, akik kipróbálhatják magukat zsonglőrként, egyensúlyozhatnak, vagy épp saját bűvésztrükkjeiket tanulhatják meg artisták instrukciói alapján. Célja, hogy játékos formában fejlessze a résztvevők mozgáskoordinációját, kreativitását és önbizalmát.

- ***A nagyvászon élménye! Mozivarázslat***

A Vándormozi 2016 óta visz szerte a Kárpát-medencébe magyar filmeket és ezáltal a közös filmnézés élményét, olyan településekre, ahol nincs működő mozi, de van igény a közösségi élményre. A Vándormozi Partium Kft. által a Nemzeti Művelődési Intézet - Petőfi Kulturális Program keretein belül nyújtott mozifilm vetítési szolgáltatás egy teljes körű és komplex szolgáltatás csomag, mely mindent tartalmaz

- ***Fess neki! 2026***

Alkotóművészeti foglalkozás iskolásoknak. Különleges, élményalapú képzőművészeti órákat kínálnak általános- és középiskolás célközönség számára. A cél, hogy a gyerekek játékosan, kreatívan és inspirálóan ismerkedjenek meg a magyar képzőművészet gazdagságával, izgalmas témákkal és képzőművészeti technikákkal. A program rövid, játékos vetítéssel kezdődik, például Szinyei Merse Pál, Munkácsy Mihály, vagy Csontváry Kosztka Tivadar festményei mentén, majd alkotással folytatódik.

- ***Törékeny egyensúly – ember, természet, fotográfia***

A 90 perces előadás során a közönség nemcsak vetített fotósorozatokkal találkozik, hanem párbeszédet is folytathat a témák szakértőivel, kurátorokkal, fotósokkal. Interaktív elemek, közös képelemzések és élő kérdésfeltevések révén a résztvevők aktív részeseivé válhatnak a gondolati és vizuális utazásnak. A program vizuális nevelést, környezeti érzékenyítést és közösségi élményt kínál egyaránt.

- ***Gyertyafényes koncert***

A Rákász Gergely Alapítvány fiatal tehetségeinek gyertyafényes koncertjei különleges élményt kínálnak a klasszikus zene iránt érdeklődők számára. Az események meghitt, exkluzív atmoszférában valósulnak meg, ahol a gyertyafény és a különleges helyszínek harmóniája segíti a hallgatóságot a zenei élmény elmélyítésében. A program 60–80 perces időtartamú, változatosan összeállított műsorból áll, amelyet rövid, közérthető műismertetőik tesznek befogadhatóvá a közönség számára. A szolgáltatás célja, hogy a klasszikus zene élményét a személyesség erejével, a fiatal tehetségek magas színvonalú előadásában vigye közel a közönséghez.

- ***Lords of the Organ - Classic Love***

A Lords of the Organ sorozat a hangszer legnagyobb szerzőit, és örökéletű műalkotásaikat rögzíti. Az Orgona Lordjai olyanok a hangszer történetében, mint egy-egy bíbor színű könyvjelző az örökkévalóság enciklopédiájában. A kötet Bachnál természetesen minden alkalommal kinyílik, majd jobban és kevésbé ismert mesterművek között lapozgatunk, a bravúros orgona átiratok pedig mindig más, nem orgona szerzőt emelnek a Lordok közé. A műsor tehát egyszerre kínál jól ismert klasszikus muzsikákat, új érdekességeket, és meglepő élményeket a hangszer királyának udvartartásából. Ezek a felvételek megmutatják az orgona színpadi, show arcát. A hangszert már az ókori rómaiak is használták nagy fesztiváljaikon, székéren húzták és tömegeket kápráztatott el egy-egy gladiátor viadalon. Királyok és császárok hallgatták, és okkal sajátította ki az egyház. Ott volt a korai Hollywoodban a moziban, és ott van a ma nagyközönségének a kikapcsolódás palettáján is.

- ***Honfoglaló magyarok- kitelepüléssel***

A Honfoglaló eleink című kiállítás lebilincselő módon mutatja be a 9–10. századi magyarság életmódját, társadalmát és harcászát, miközben hiteles grafikák segítik a könnyed megértést. A kiállítás részletgazdag illusztrációi révén életre kelnek a honfoglalók fegyverei, lovai és mindennapi tárgyai. Az Őseink nyomában elnevezésű foglalkozás során a látogatók megismerhetik a jurtában való élet rendjét, kézbe vehetik a korabeli eszközöket, és belebújhatnak a harcosok bőrébe is. Megismerhetik a lovas íjászat fortélyait, és azt is, miért rettegte Európa a magyar nyilakat. A legkisebbeket a Nomád gyerekkuckó várja, ahol rejtvények, ügyességi játékok, színezés és alkotás biztosítja az önfeledt kikapcsolódást. A kuckó egyszerre fejleszt, szórakoztat és megnyugtat – tökéletes pihenőhely egy kalandos nap közben. A programcsomag élményszerűen ötvözi a múltat a játékkal és a felfedezéssel, kicsiknek és nagyoknak egyaránt.

- ***Hogyan éltek elődeink- kitelepüléssel***

A kiállítás célja, hogy bemutassa a Dél-Alföld jellegzetes pásztor kultúrájához tartozó tárgyi eszközöket, valamint a korra jellemző és a témához köthető néprajzi hagyományokat, szokásokat. Az utazó tárlat betekintést nyújt a 19-20. században élt alföldi ember mindennapjaiba, a gasztronómiától kezdve az udvarlási szokásokon át egészen a betyárvilágig. A tudásátadást érdekes interaktív és információs anyagok teszik élményszerűvé a látogatók számára: „Ükapáink nyomában”, „Fűben fában orvosság”, „Vándorfotós”, „Népi gyerekjátészó” programelemek. Az „Ükapáink nyomában” foglalkozás során kézbe vehetők, kipróbálhatók a 20. század eleji Dél-Alföld mindennapi tárgyai, és érthetővé válik, hogyan éltek eleink. A „Fűben fában orvosság” előadásban megtanulhatjuk, milyen gyógynövényekkel gyógyítottak nagyanyaink – és hogyan fonódott össze a gyógyítás a népi hiedelmekkel. A puszta világát Elekes Lajos idézi meg hiteles előadásában, bemutatva a pásztorélet szépségeit, faragott eszközeit és gazdag hagyományait. A „Vándorfotós ” programban korabeli népviseletben fényképezkedhetünk, a nosztalgikus díszletek között igazi időutazásban lehet részünk. A „Népi gyerekjátészó” pedig a legkisebbeket várja mozgalmas, vidám játékokkal, ahol a közösségi élmény és a hagyomány kéz a kézben jár. Ez a programcsomag tökéletes választás családoknak, iskolai csoportoknak és minden korosztálynak, aki élményszerűen szeretne kapcsolódni a magyar népi kultúrához! A kapcsolódó néprajzi, népművészeti kiállítás a XIX - XX. sz. fordulójának világába kalauzol.

- ***Keresem az őseimet***

A településeken zajló élményalapú és interaktív foglalkozások formájában tájékoztatás nyújtása a családtörténet-kutatás alapjairól, a kutatási lehetőségekről. Az állampolgárok számára figyelemfelkeltő módon ismertetni a levéltárhasználat előnyeit, lehetőségeit, a családtörténet-kutatás értékeit, különös tekintettel a világhálón is elérhető, ingyenes lehetőségek használatára. A kezdő kutatók számára családtörténeti alapismeretek átadása, a már haladó kutatók számára a speciálisabb témakörökről információk közvetítése, köztük interneten is elérhető háttéranyagok, kutatási segédletek, adatbázisok gyakorlatban történő bemutatása.

- ***Az alföldi embörök élete- csoportos személyszállítással***

Kulturális utazás Ópusztaszerre, egész napos programmal, 50 fő részére, 2026. májusban

Az „Egy embör élete” előadás során végigkövethetjük az ember létét a közösségben születéstől a halálig, amely gazdag rítusokkal és hagyományokkal volt teli. A „Szemtől a kenyérig” foglalkozáson testközelből ismerhetjük meg a kenyér útját vetéstől a sütésig, miközben régi eszközöket is kezdedbe vehetsz. Az „Asszony munkák” programon fonhatunk, szöhetünk, és bepillantunk a régi háztartások asszonyainak világába. A gyerekek sem maradnak ki: a „Népi gyerekjátászó” tele van vidám, mozgásos és közösségi játékokkal, melyek egyszerre szórakoztatnak és tanítanak. A „Vándorfotós” programban népviseletbe bújhatunk, és hazavihetjük saját korhű portréfotónkat is. A pásztorélet világát Elekes Lajos hozza közel hiteles előadásában, faragott tárgyakkal és történetekkel. A „Füben fában orvosság” előadás pedig megmutatja, hogyan gyógyítottak eleink a természet erejével. Ezek a programok nemcsak tudást adnak, hanem valódi élményt is – gyerekeknek, felnőtteknek, családoknak egyaránt!

- ***Jókai 200 vándorkiállítás***

A vándorkiállítás 24 táblán mutatja be Jókai Mór hagyatékának az MNMKK tagintézményeiben található legkiemelkedőbb darabjait. A tárlat alkalmas arra, hogy az ország bármely pontjára, valamint a határon túli területek településeire is eljuttassa az Emlékév üzenetét és a Jókai-életmű új megközelítésű értelmezését.

Képzeljünk el egy férfit, akit a 19. században egész Magyarország ismert – nemcsak regényeiről, hanem arról is, hogyan élt, mit viselt, kibe volt szerelmes, mit gondolt a világ dolgairól. Jókai Mór nemcsak író volt, hanem valódi közéleti szereplő: a kor egyik „sztárja”, akinek életét az olvasók és rajongók árgus szemmel követték. Ő volt az első magyar, akinek nemcsak a gondolataira, de a mindennapjaira is kíváncsi volt a közönség – és ő tudta is, hogyan éljen ezzel a figyelemmel. Amit kevesen tudnak: Jókai Mór tárgyi hagyatéka szinte csodával határos módon maradt fenn – kéziratokkal, bútorokkal, személyes tárgyakkal, fotókkal. Ezek a relikviák túléltek a világháborút, Budapest bombázását, sőt még a háború utáni nehéz időket is.

2026 mint emlékév

2026-ban számos jelentős irodalmi évfordulót ünnepelhetünk (pl. Csukás István, Lázár Ervin, Janikovszky Éva születése), de míg Romániában Hunyadi János emlékév lesz, Magyarországon a Janikovszky Éva 100. születésnapjára tervezett emlékév nem valósult meg, noha programok így is várhatók.

Irodalmi évfordulók :

- Csukás István (író, költő) születésének évfordulója.
- Lázár Ervin (író) születésének évfordulója.
- Janikovszky Éva (író) 100. születésnapja, bár hivatalos emlékév nem lett belőle, számos rendezvény várható.
- Mohács 500 éves évfordulója; 1526-2026.

Ünnepek, községi rendezvények

Törtel Község Önkormányzatának a hagyományos községi megemlékezések, ünnepek megszervezésében segítséget nyújtunk. Intézményünk a rendezvények kulturális részét szervezi meg, egyeztetni le a közreműködőkkel, biztosítja a szükséges technikai feltételeket, valamint a rendezvényekhez tartozó kiadványok (meghívó, plakát), szerkesztésében és sokszorosítási munkálataiban részt vesz, végzi a rendezvények fotózását.

Nemzeti ünnep március 15.

Trianoni megemlékezés

Gyermeknap

Nemzeti ünnep augusztus 20.

Aradi vértanúk megemlékezés- október 06.

Nemzeti ünnep október 23.

Mindenszentek napja

Adventi gyertyagyújtások

Községi Karácsony

Összefoglaló

A Déryné Művelődési Központ és Könyvtár kulturális kínálatának összeállításánál több szempont játszik szerepet; elsősorban mindenki számára legyen elérhető, alkalmazkodjon a helyi lakosság igényeihez, elvárásaihoz. Másod, és nem utolsó sorban legyen rentábilis. Noha a lakosság összetétele kevésbé teszi lehetővé, hogy belépőjegyes rendezvényeket szervezzünk, szeretnénk egy középutat megtalálni, és a nem kevésbé színvonalas ingyenes előadások, műsorok mellett alacsonyabb értékben, de belépőjegyes programokat is szervezni. Ezek hasznot nem hoznak, viszont a műsor, az előadó tiszteletdíját ha egészében nem, de legalább részben fedezik, és a költségvetést ily módon kímélik.

Bevételünk legnagyobb részét termeink bérbeadása teszi ki. Mivel az infláció ellenére még 10 évvel ezelőtti árakkal dolgoztunk, enyhe mértékben a bérleti díjak is emelésre kerültek, jóvá hagyva Törtel Község Önkormányzata Képviselő-testülete által. Elkészítettük **intézményünk** bemutató, kedvesináló, képes, színes, információs **prospektusát**, mellyel rendezvénytermünket bérbe vevő mozgó árusokat, de főként a lakosságot kívánjuk ösztönözni esküvők, születésnapok, keresztelők, és egyéb családi összejövetelek megtartására intézményünkben. Ennek nyomtatása és publikálása folyamatos. Másik fontos célunk, könyvtárunkat érdekessé, és aktívvá tenni. Fontosnak tartjuk a kölcsönzők, és kölcsönzések számának növelését. Rendszeresé tettük **könyvajánlóinkat**, és új könyvek érkezésével kapcsolatos információközlőket több fórumon (Törteli Híradó, internet). Célszerű lenne egy hivatalos honlap elkészítése intézményünk számára.

Együttműködésünk kiváló mind a Törteli Szent István Általános Iskolával, mind a Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde pedagógusaival. A jövőben is tervezzük „**könyvtár-látogatási**” **órák megtartását** korosztályonként. Interaktívan, érdekessé téve a gyermekek számára az olvasást, a könyvtárt, egyéb kísérő foglalkozások megtartásával.

Felnőttek részére „**Irodalomterápiás olvasó-klub**”-ot **Kávéházi Irodalmi esteket** szervezünk, illetve folytatni kívánjuk „**Szenior NET**” névvel könyvtárunkban oktató foglalkozásunkat. Itt továbbra is idősebbeknek szeretnénk segítséget nyújtani, hogy könnyebben eligazodjanak a technika kihívásai között, és számukra is megnyíljon az internet segítségével a világ.

Intézményünkben a legjobb szakmai tudásunkkal tartjuk be a munkatervet, nyitottan állunk az év közben érkező kérésekkel, lehetőségekkel szemben. Fő célunk, hogy olyan közösségi színtér, találkozóhely, nyitott szellemi és alkotóműhely legyünk, amely helyet tud biztosítani mind kulturális és tudományos rendezvények, mind szakmai fórumoknak és kötetlen beszélgetéseknek. Ahol lehetőség van a lakóhely és környéke természet és kulturális életének, gazdasági és társadalmi folyamatainak, történelmi, néprajzi hagyományainak kutatására és bemutatására.

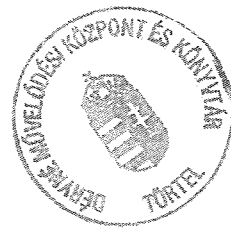
Tisztelt Képviselő-testület!

A Déryné Művelődési Központ és Könyvtár célja, hogy az alapidokumentumokban meghatározott feladatokat és célokat figyelembe véve töltse be szerepét a település kulturális életében. Természetesen, ahogy az eddigi, úgy a jövő sikereihez is szükséges a Képviselő-testület bizalma, támogatása, a civil szervezetek és a társintézmények együttműködése, saját csoportjaink munkája. Abban a reményben, hogy erre a támogató együttműködésre a jövőben is biztosan és kiszámíthatóan építhetünk, tisztelettel kérem Törtel Község Önkormányzatának Képviselő-testületét, a 2026. évi munkatervet szíveskedjenek elfogni!

Senkei Rita

Törtel, 2026. január 22.

Senkei
Rita
igazgató

SZOLGÁLTATÁSI TERV 2026.

A DÉRYNÉ MŰVELŐDÉSI KÖZPONT ÉS KÖNYVTÁR

Készítette: Senkei Rita
igazgató

Tárgyév	2026
Település neve	Törtel
A közművelődési alapszolgáltatás ellátásának módja	művelődési központ (későbbiekben művelődési ház)
Közművelődési intézmény neve	Déryné Művelődési Központ (későbbiekben Déryné Művelődési Ház és Könyvtár)
Közművelődési intézmény székhely címe	2747 Törtel, Dózsa György út19.
Alapszolgáltatások	<p>Művelődő közösségek létrejöttének elősegítése, működésük támogatása, fejlődésük segítése, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítása.</p> <p>A közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése.</p> <p>Az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítása.</p> <p>A hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítása.</p> <p>Az amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek biztosítása.</p> <p>A tehetséggondozás- és fejlesztés feltételeinek biztosítása.</p> <p>Kulturális alapú gazdaságfejlesztés.</p>
Felelős vezető neve	Senkei Rita
Szakmai vezető neve	Senkei Rita
Kitöltő neve és beosztása	Senkei Rita igazgató
Kitöltő telefonszáma	30-966-9296
Kitöltő e-mail címe	senkeirita@tortel.hu

A szolgáltatási terv készítését a közművelődési alapszolgáltatások, valamint a közművelődési intézmények és a közösségi szinterek követelményeiről szóló 20/2018. (VII. 9.) EMMI rendelet 3. § írja elő.

A feladatellátónak az általa nyújtott közművelődési alapszolgáltatás megszervezéséhez éves szolgáltatási tervet kell készítenie tárgyév március 1-jéig.

Az éves szolgáltatási tervnek tartalmaznia kell a biztosított közművelődési alapszolgáltatások keretében tervezett közösségi programok, tevékenységek és folyamatok (a továbbiakban együtt: közösségi tevékenység) megnevezését; a közösségi tevékenység céljának rövid leírását, az egyes közösségi tevékenységek közművelődési alapszolgáltatásokba való besorolását azzal, hogy minden egyes közösségi tevékenység csak egy alapszolgáltatásba sorolható be; a közösségi tevékenység rendszerességét vagy tervezett időpontját és a résztvevők tervezett számát; a helyi lakosság közösségi tevékenységek megtervezésében, megvalósításában és értékelésében való részvételének módjait.

Az éves szolgáltatási terv a helyi lakosság és annak önszerveződő közösségei érdeklődésén, igényein és szükségletein alapul, azt a feladatellátó a helyi lakosság és annak önszerveződő közösségei, valamint – ha az adott településen működik – a Közművelődési Kerekasztal bevonásával készíti elő.

A feladatellátó (önkormányzat) határozza meg, hogy az adott közművelődési alapszolgáltatáson belül mely szakmai feladatokat milyen módon és mértékben lát el.

A feladatellátó az éves szolgáltatási tervet a feladatellátás helyén, továbbá a közművelődési intézményben vagy a közösségi szintérben, illetve a helyben szokásos módon közzéteszi legkésőbb a fenntartói jóváhagyást követő 15 napon belül.

Közművelődési intézmény esetében az éves szolgáltatási terv a közművelődési intézmény éves munkatervének részét képezi.

ALAPSZOLGÁLTATÁSOK

Művelődő közösségek létrejöttének elősegítése, működésük támogatása, fejlődésük segítése, a közművelődési tevékenységek és a művelődő közösségek számára helyszín biztosítása

- Intézményünk rendszeres **helyszínt biztosít** a Törtel Művelődéséért Egyesület rendezvényei, gyűlései, megbeszélései számára. Emellett intézményünk aktív résztvevője nagyobb rendezvényeik lebonyolításának. Mindemellett számos civil szervezet és közösség számára szolgálunk helyszínnel többek között; **Nyugdíjas Klub kéthetente, Törteli Falumúzeum Baráti Kör havonta, tehetséggondozó, fejlesztő tánccsoport gyermekek részére hetente egy alkalommal.**

A közösségi és társadalmi részvétel fejlesztése érdekében:

- Minden évben csatlakozunk a „**Közösségek hete**” országos rendezvénysorozathoz. Ez minden tárgyév májusában kerül megszervezésre minden évben más jelmonddal, mely köré programjainkat építjük. Ekkor is igyekszünk a lakosok részvételének növelését elősegítő, valamint közösségfejlesztő programokat megvalósítani. Községi-közösségi, faültetés, növényi cserebere például.
- Kiállítások szervezése melyre a lakosok saját tárgyaikat kölcsönzik (Mackó kiállítás, „Retro Karácsony” kiállítás, „Karácsonyi falu” kiállítás pl.),
- „**Gyógyító füvek nyomában**” **gyógynövénytura az ősgyepen**.
- Talán legnagyobb közösségfejlesztő programunk, az idén 6. alkalommal megvalósuló „**Télűző túra**”, melyen minden évben egyre több lakos vesz részt, sőt az elmúlt és idei évben már osztályok is neveztek a feladatokkal tarkított kirándulásra, mely a helyi Kákás Tanösvény egy szakaszát járja be.
- Harmadik éve csatlakozunk az **Országos Rajzfilmünnep** rendezvénysorozathoz, mely során több animációs filmet, filmet vetítünk gyermekek, felnőttek, családok részére. Remek közösségépítő hatású program.
- „**A Petőfi Kulturális Program**” több lehetőségét megpályáztuk, mely még elbírálásra vár, de pozitív döntés esetén szintén a közösségi részvétel ösztönzésében segít. Például;
Filmió moziklub- kortárs filmklub

Az egész életre kiterjedő tanulás feltételeinek biztosítása

- „**Mónus József László íjász világrekorder bemutató előadása január 15-én**”
Az íjászat nemzetközi híró alakja tapasztalatairól mesél, illetve az Íjások Világkupa Világszövetségének megalapításáról.
- **Ismeretterjesztő alkalmak szervezése;**
tavalyhoz hasonlóan előadássorozat egészség témakörben
Idén is tervezünk több ilyen alkalmat különböző témában, ebben az évben zenetörténeti előadássorozatot is.
- Ismét tervezünk **tájékoztató foglalkozást**, mely segíti az idősebb korosztályt a **digitális világban** történő eligazodáshoz, az ezeket szolgáló eszközök alkalmazásához.
- „**Magyarul Európában kiállítás QR-kód játékkal**” **február 02-15. között**
A Magyar Nemzeti Levéltár „Magyarul Európában!” címmel vándorkiállítást szervez. A kiállítás korabeli dokumentumok digitális másolatait tárja a nézők elé. A képeken keresztül felvillantja azokat a sorsfordító eseményeket országunk történetéből, amelyek az elmúlt 1100 év történetét meghatározták. A kiállítás figyelmes megtekintése segít abban, hogy a témához kapcsolódó kvízkérdésekre jó válaszokat tudjanak adni a játékos kedvű résztvevők. Ide iskolásokat tervezünk elhívni.
- Magyar Kultúra Napja, Víz Világnapja, Föld Napja és egyéb jeles napok, ünnepnapok, nemzeti ünnepek; minden esetben kiállítással interaktív foglalkozással várunk óvodai, iskolai csoportokat.
- „**A Petőfi Kulturális Program**” több lehetőségét megpályáztuk, mely még elbírálásra vár, de pozitív döntés esetén szintén az életen át tartó tanulás lehetőségének biztosításában segít:
Vers ping- pong (**rendhagyó irodalom óra**), Nagy Lajos 700 (**rendhagyó történelem óra**)
Utazás a roma kultúra világába (tudomány, képzőművészet, zene, tánc, gasztronómia),
Photo Couture fotókiállítás.

A hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése feltételeinek biztosítása

- Intézményünk tetőterében biztosít helyet a *Történelmi Falumúzeum Baráti Kör Egyesület* áldozatos munkájának eredményeképpen létrejött községünkkel kapcsolatos *gyűjteményének*. Ezt bárki megtekintheti nyitvatartási időben, ezen felül hagyományőrző táborunk alkalmával a játékos feladatok részévé is tesszük, és különböző feladatokat kapnak a gyermekek, melyekre a válaszokat a múzeumban találják meg. Kiadványaikat rendezvényeinken népszerűsítjük. Már Cegléd városából is fogadtunk tábor csoportot.
 - A hagyományőrzés céljából jött létre a *"Hagyományőrző tábor" elnevezésű nyári napközis táborunk*, melyet minden évben megszervezünk. Itt középpontban áll a hagyományos közösségi kulturális értékek átörökítése. A gyermekek találkoznak kosárfonással, néptáncsal, szappankészítéssel, nemezeléssel, citerázást hallanak és próbálnak, bőrdíszműves foglalkozáson vesznek részt. Minden tábor alkalmával teszünk egy kirándulást, melynél szintén nagy hangsúlyt fektetünk a hagyományok megismerésére. Példaként; a Turáni Hagyományéltető Egyesület kulturális tevékenysége során ápolja a hagyományokat, és a magyarság kulturális örökségét. Itt egész napot töltöttünk a Honfoglalás korában, korhű hadifelszereléssel csatáztak, több jurtát és azok korhű berendezését csodáltuk meg. Ceglédbercelen a Falumúzeumban a sváb hagyományokkal, népviselettel, berendezési tárgyakkal ismerkedtünk a tárlatvezetés során. Voltunk többször lovagolni, tanyákon állatokat gondozni. A program minden évben más, de 2026-ban is a régi szokások és a néphagyomány átörökítésére, megismerésére alapozzuk táborunk tematikáját.
 - *„A Petőfi Kulturális Program”* több lehetőségét megpályáztuk, mely még elbírálásra vár, de pozitív döntés esetén szintén a kulturális értékek átörökítésében lehetnek alábbiak segítségünkre. Például: A csodálatos Kárpát-medence vándorkiállítás, Vándor Kulturális Kavalkád **(műhelyfoglalkozásokkal)** Hallod-e! Jeride!- **magyar népmese élőszóban** nem csak gyermekeknek.
 - *„Aszakkör” foglalkozásokat indítunk:* nemezelés, makramé és gyertyaöntés alkalmak. Új szakkörünk a „Nátúrkozmetikum”.
- Eddigi tudásunkat hagyományőrző táborunkban már kamatoztattuk.

Az amatőr alkotó- és előadó-művészeti tevékenység feltételeinek biztosítása

- Programjainkon igyekszünk lehetőséget biztosítani –első sorban a helyi- amatőr előadóművészek számára.
- A történelmi *Citera Duó* több nagyobb helyi rendezvény rendszeres fellépője. Ezen felül hagyományőrző táborunk rendszeres segítője.
- *A DiFaNi Táncegyület* minden rendezvény aktív résztvevője, nagyon sokat segítik munkánkat, próbáikhoz igyekszünk biztosítani a helyszínt.
- Ugyan a *Nyugdíjas Klub* más jellegű civil szervezetként éli mindennapjait intézményünkben, mégsem mehetünk el mellett, hogy szinte minden rendezvényünkre készülnek valamilyen kis amatőr táncos műsorral, de báb-előadással is látogattak el táborunkba. Táncpróbáik rendszeresek, és már kétszer nyertek országos Ki-Mit-Tud vetélkedőt.

A tehetséggondozás és - fejlesztés feltételeinek biztosítása

- Intézményünk esetében a településen élő és tanuló hátrányos helyzetű gyermekeket támogatja könyvtáros kollégánk aktívan. A könyvtárban kis létszámban felzárkóztatást segítő tanórán kívüli foglalkozásokat biztosítunk; számolás, olvasás gyakorlása folyik és sokszor a lecke megírása is itt történik. Színezésre, rajzolásra biztosítunk lehetőséget, kézműveskedni tudnak a gyermekek és használhatják társasjátékainkat.
- 2025-ben helyi táncoktató támogatásával **fejlesztő táncsoport indult hátrányos helyzetű gyermekek számára**, heti egy alkalommal, ingyenesen. Nevük: Százszínű virágok. Rendezvényeinket, mint fellépők is színesítik, igyekszünk őket rendszeresen bevonni.

Kulturális alapú gazdaságfejlesztés.

- Téliúzó túránk a helyi Kákás tanösvény állomásaira épül, ezzel népszerűsítve községünket. Itt a helyi Falumúzeum Baráti Kör kiadványait értékesítjük, ezzel a bevétellel támogatva az egyesületet.
- Községi Karácsony elnevezésű rendezvényünkön kézműves vásárt szervezünk, ahol helyi kézművesek portékái kaphatók, ezzel segítve munkájukat.

Törtel, 2026-01-22

Senkei Rita

.....
Senkei Rita
igazgató

10. napirendi pont: Tájékoztatás a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról

Határozathozatal: -

Szakmai előterjesztő: Dr. Majtényi Erzsébet

Előterjesztő: Godó János

A napirenddel kapcsolatban hozzászólás, kérdés nem volt.

Képviselő-testület elfogadta a tájékoztatót.

11. napirendi pont: Tájékoztatás a két testületi ülés közötti időszakban az önkormányzat érdekében végzett polgármesteri munkáról

Határozathozatal: -

Szakmai előterjesztő: Dr. Majtényi Erzsébet

Előterjesztő: Godó János

A napirenddel kapcsolatban hozzászólás, kérdés nem volt.

Képviselő-testület elfogadta a tájékoztatót.

12. napirendi pont:

Sürgősségi indítvány: Előterjesztés a Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde Pedagógiai program módosítása jóváhagyásának tárgyában

Határozathozatal: Egyszerű többség

Szakmai előterjesztő: Dr. Majtényi Erzsébet

Előterjesztő: Godó János

Az előterjesztés a jegyzőkönyv 14. sz. mellékelete

Godó János: Ismerteti, hogy a testület mindkét Bizottsága egyhangúan támogatta a határozati javaslat változatlan formában történő elfogadását.

A napirenddel kapcsolatban további hozzászólás, kérdés nem volt.

Godó János polgármester szavazásra bocsájta a határozati javaslatot. Megállapítja, hogy a Képviselő-testület egyhangú 6 igen szavazattal elfogadta azt.

**Törtel Község Önkormányzata Képviselő-testületének
32/2026. (II. 26.) határozata**

**a Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde Pedagógiai program módosítása
jóváhagyásának tárgyában**

Törtel Község Önkormányzata Képviselő-testülete jóváhagyja a Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde Pedagógiai programjának módosítását és egységes szerkezetben a határozat mellékletét képező formában elfogadja.

Felelős: polgármester

Határidő: folyamatos

A Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde Pedagógiai Programja

„Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel”

Te vagy a „Csoda”!

Törtel, 2025.09.01.

Te vagy a „Csoda”!

Életünk minden másodperce az univerzum új és egyedülálló pillanata, egy pillanat, mely soha többé nem tér vissza. Ezzel szemben mire tanítjuk gyermekeinket? Arra, hogy kettő meg kettő az négy, és Párizs Franciaország fővárosa.

Mikor tanítjuk meg őket arra, hogy mik valójában? Mindegyiküknek azt kellene mondanunk:

- Tudod mi vagy te? Csoda. Páratlan a magad nemében. Soha ezelőtt nem született hozzád fogható. Csodálatos a lábad, a karod, az ügyes ujjaid, a mozgásod.

Lehet belőled Shakespeare, Michelangelo vagy Beethoven. Képes vagy bármire.

Igen, te vagy a csoda. Vajon, ha felnősz, tudsz-e majd ártani valakinek, aki éppolyan csoda, akárcsak te magad?

Mindannyiunknak azon kell fáradoznunk, hogy a világot gyermekeinkhez méltóvá tegyük.

Pablo Casals

Köszöntő

A Törteli Tulipán Óvoda pedagógiai programja, melyet kedves Kolléga, Képviselő, Szülő, a kezében tart, óvodánk pedagógusainak munkájából pedagógiai értékrendjének érvényesülésével született, alapul véve:

Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel

című választható pedagógiai programját.

Óvodánk a Tulipán nevet 2008-ban kapta, az ősi magyar művészetben is fellelhető, díszítő eleme a régi idők közhasználati tárgyainak, a szépség és a szeretet közvetítője. Csaknem valamennyi Törtelen élő család kertjének ékes virága tavasszal. A legkisebb gyermekek is ismerik, ezért helyeztünk tulipánformát a művészeti programunk központi szimbólumává.

A program felülvizsgálatát, átdolgozását a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény tette szükségessé. Magyarország Alaptörvényének értékeit figyelembe véve, de az óvodákkal szembeni elvárások változásai, a társadalmi, illetve a köznevelési rendszer új kihívásai is hozzájárultak a módosítás elkészítéséhez. Gondolunk itt, különös tekintettel a családok életében és a családi nevelésben bekövetkezett változásokra, a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, a kiemelt figyelmet igénylő, az etnikumhoz tartozó, az esetleges bevándorló gyermekek problémáira, az óvoda és az iskola kapcsolatrendszerére, az iskolába történő lassú átmenet bevezetésére.

A felülvizsgált programunk alkalmazása a jogszabályi előírásoknak megfelelően 2024.01.01-én kezdődik.

Az elmúlt évek alatt bevezetett és megszeretett programunkat most ezzel az átdolgozással korszerűsítettük, naprakésszé tettük.

A program alapértékei: a gyermekközpontúság, a szeretetteljes légkör, állandó értékrend, a gyermeki szabadság, a művészeti értékek közvetítése, a lokálpatrióta szellem éltetése, a játék szerepének jelentősége továbbra is olyan alapok melyre építkezhetünk. Hiszem, hogy nevelőtestületünk szeretetpedagógiával, őszinte együttműködési szándékkal képviseli és közvetíti óvodánkban a tradicionális magyar értékeket.

Jaczina János Zoltánné

Főigazgató

Törtel, 2025.09.01.

Tartalom

1. AZ ÓVODA JOGI STÁTUSZA, ADATAI	35
2. HELYZETKÉP AZ ÓVODÁRÓL	37
2.1. A program alapelve:	37
2.2. Alapelveink – kiindulási pontjaink:	37
2.3. Gyermekképünk:	38
2.4. Óvodakép	39
2.5. Küldetésnyilatkozatunk:	40
3. ALAPVETŐ CÉLJAINK:	40
4.1. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés	40
4.2. Esztétikai érzelmek alakításának feladatai	41
4.3. Az intellektuális érzelmek alakításának feladatai	42
4. A PROGRAMUNK RENDSZERÁBRÁJA	43
5. A NEVELÉS KERETE	44
6.1. Az óvodai élet megszervezésének elvei	44
6.2. Egészségfejlesztési program	45
6.3. Az egészséges életmód alakítása	50
6.4. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	54
6. NAPIREND	58
8. TEVÉKENYSÉGEK KERETE	59
9. NEVELÉSÜNK TEVÉKENYSÉGFORMÁI	66
JÁTÉKBAN ÉS A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS	67
10. A GYERMEKEK HETIRENDJE	72
11. A SZERVEZETT TANULÁS FORMÁI	72
12. A SZERVEZETT TANULÁS MUNKAFORMÁI	74
13. A SZERVEZETT TANULÁS IDŐKERETEI KORCSOPORTONKÉNT	74
14. ISKOLA-ELŐKÉSZÍTŐ FEJLESZTŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	75
15. VERSELÉS, MESÉLÉS	78
16. ÉNEK, ZENE, NÉPI JÁTÉK, TÁNC	82
17. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA	85
18. MINDENNAPOS MOZGÁS	88
19. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE	92
20. MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK	96
21. NEVELŐINK ATTITÚDJE	98
22. INTÉZMÉNYÜNK KAPCSOLATRENDSZERE	101
23. SAJÁTOS FELADATAINK	105
24. INTÉZMÉNYÜNK SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAI	106
24.1. A kiemelten tehetséges gyermek	107
23.2. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és	

halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése, ellátása	108
23.3.A speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére biztosítandó, iskolakezdesre felkészítő.....	114
25. ÓVODÁNK DOKUMENTUMRENDSZERE.....	115
24.1.A gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődés nyomon követését szolgáló dokumentumok	115
24.2. A csoport előrehaladásának értékelése	117
26. ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT	118
26. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	119
27. TÖRVÉNYI HÁTTÉR	121
28. FELHASZNÁLT IRODALOM.....	122
29. MEGISMERÉSI NYILATKOZAT	123
30. EGYSÉGES SZOKÁSRENDSZERÜNK	124
A GYERMEKEKKEL KAPCSOLATOS SZOKÁSRENDSZERÜNK	124
Befogadás – Engedjétek, hogy szeressünk Benneteket!.....	124
Személyes percek	126
Udvari játék	127
Alvás, pihenés.....	130
Köszönés.....	132
Rajzos projekt.....	133
Testápolás	135
Öltözködés.....	137
Táplálkozás, étkezés	138
Felelősi rendszer.....	140

1. AZ ÓVODA JOGI STÁTUSZA, ADATAI

Az óvoda neve, székhelye: Bölcsőde	Törteli Tulipán Óvoda és Mini <i>2747 Törtel, Kossuth L. út 1-5.</i>
Telefonszáma:	53/376-040
Fax:	53/376-040
E-mail:	vezeto@tulipanovi.hu
Honlap:	https://tortel.asp.lgov.hu/
Az óvoda alapító okiratának száma:	95/1996 /XII.3./
Az óvoda, fenntartója:	Törtel Község Önkormányzata
Az óvoda felügyeleti szerve:	Törtel Község Önkormányzatának <i>képviselő-testülete</i> 2747 Törtel, Szent István tér 1.
Az intézmény működési területe:	Törtel
Az intézmény típusa:	Napközotthonos Óvoda
Az intézmény tevékenységei:	Ellátandó alaptevékenység: Óvodai <i>Nevelés, Bölcsődei ellátás</i>
Az intézmény jogállása:	Önálló jogi személy, Részben önálló gazdálkodású költségvetési intézmény,
Az óvoda befogadóképessége:	175 gyermek

száma:

7 csoport

2. HELYZETKÉP AZ ÓVODÁRÓL

Pest megyében a Duna –Tisza közén helyezkedik el Törtel község. Mezőgazdasági jellegű település, ez biztosítja a megélhetést a lakosság többségének.

Óvodánk a község középpontjában helyezkedik el. Egy új óvodának épített és kettő családi házból kialakított épületrészből áll.

Óvodai intézményünk 145 gyermek befogadására alkalmas. Minden 3-7 éves korú gyermekeket fogadni tudunk. Jelenleg a csoportok száma 7.

Épületeink megfelelő komforttal rendelkeznek, vonzó, tiszta, esztétikus külső és belső környezetben fogadjuk az eltérő szociokulturális helyzetű családok gyermekeit. A községben jelentkező nagyfokú munkanélküliség sajnos a családok nagy részét érinti. Ritkán szerveznek közös családi programot, sok családnál a gyermekkel együtt töltött idő sem közös tevékenységgel telik el. A közös játék és mesélés igen ritka. A szegényes környezet és a kommunikációs hiány meghatározza feladatainkat.

2.1. A program alapelve:

Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, állandó értékrend, érzelemben gazdag óvodai élet megteremtése, ahol a gyermekközpontúság úgy jelenik meg, hogy:

- gyermeki tartást, önállóságot, s ebből az önállóságból fakadó
- egészséges öntudatot, kibontakozási és önmegvalósítási lehetőséget ad a gyermeknek.

2.2. Alapelveink – kiindulási pontjaink:

- A gyermek személyiségéből, legtermészetesebb megnyilvánulásából kiindulva olyan óvodai légkör megteremtése, amelyben a gyermeket megbecsülés, szeretet övezi.
- Az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól
- Nyugodt, családias, biztonságot nyújtó légkör megteremtése, amelyben a gyermeki játék elsődlegességét hangsúlyozzuk.
- Az óvodapedagógus azonosulási minta óvodásai számára, a gyermekek közösségi életének irányítója, aki maga is benne él a gyermekek közösségében, mindig látja, hogy melyek a következő feladatok, hogy milyen útmutatásra, serkentésre, milyen tevékenységre van szüksége a csoportnak és az egyes gyermeknek.

2.3. Gyermekeképünk:

Az Alapprogram abból indul ki, hogy az ember mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi, és fizikai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.

A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások – beleértve a spontán és tudatos nevelő hatásokat is – együttesen határozzák meg. E tényezők hatásainak következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyéneként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, és meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Programunk befogad mindent, ami „csak tiszta forrásból” fakad, és nem idegen az életkortól, hogy a gyermekek a művészet sokszínű hatásával éljék át a vissza nem térő óvodás éveket.

Az óvodáskor szenzitív időszak a különbözőségek elfogadásában, az inkluzív pedagógia segítségével, a szabad játék elsődlegességével, az élmények feldolgozását támogató környezet létrehozásával, a felnövő gyermek maga is befogadóvá, elfogadóvá, együttműködővé, segítőkésszé válik.

Olyan gyermek nevelése, aki érzelmileg gazdag, a hazát szerető, a településhez kötődő, környezetében jól tájékozódó, nyitott a környező világra, önmagát értékelni tudó, másokat elfogadó, együttműködő. Tudnak felfedezni, csodálkozni. A meséhez, a zenéhez, az alkotó tevékenységekhez erősen kötődnek. Önállóak, kiegyensúlyozottak, boldogok.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik oly módon, hogy minden gyermek egyformán részesülhessen színvonalas nevelésben.

Ezáltal óvodáskor végére a gyermek a különbözőségekkel természetes módon él együtt, korának megfelelő mértékben empatikus, szolidáris játszótárs és csoporttárs.

Célunk: A gyermekek alapvető jogainak és szükségleteinek figyelembevételével olyan szeretetteljes nevelés biztosítása hogy, a meglévő hátrányai csökkenjenek, melynek következtében a gyermekeink rendelkeznek az alábbi tulajdonságokkal:

- Vidámak, tudnak nevetni, felfedezni, csodálkozni,
- érzelmileg gazdagok, kiegyensúlyozottak,
- figyelmesek, segítőkészek embertársaik iránt;
- kreatív gondolkodás jellemzi őket,
- kitartóak, önállóak,
- testileg edzettek.

2.4. Óvodakép

Az óvodás korú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Pedagógiai törekvésünk, hogy a gyermekeket a művészi élmények biztosításával érzelmileg nyitottá tegyük. Az óvodapedagógusok nevelő munkáját döntően áthatja a gyermekek egyéni különbségének tiszteletben tartása, a szereteten, érdeklődésen alapuló magatartás, tolerancia.

A nevelők elsősorban a pozitív gyermeki megnyilvánulásokra koncentrálnak, ezt állítják előtérbe. Megfigyelhető a megelőlegezett bizalom rendkívül ösztönző hatásának kihasználása a személyiségformálásban.

Nevelési gyakorlatunk alapja a gyermekszeretet, érzelmi biztonságot nyújtó óvodai élet. Fontosnak tekintjük az óvoda alkalmazottai és a gyermek együttműködését, a szabad játék elsődlegességét. A játékra alapozva szervezzük a gyermek igényeihez, egyéni sajátosságaihoz igazított tevékenységeket, tapasztalyszerzéseket.

Hangsúlyozzuk az anyanyelvhez a helyi környezethez, a településünkhöz, az itt élő emberekhez, társakhoz való pozitív érzelmi viszony megalapozását, a lokálpatrióta szellem éltetését, a családokkal való együttműködést.

Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodás korú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit, célunk, hogy minden gyermek önmagához képest fejlődjön, ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is, ehhez alapul vesszük a családban gyűjtött tapasztalatokat.

Feladatunk olyan pedagógiai környezet kialakítása, ahol a befogadó attitűd természetessé válik, az óvoda alkalmazottai, szülők, gyermekek számára egyaránt. A befogadó rendszer kialakításához való aktív hozzájárulásunk része a multikulturális és az interkulturális szemléletmód és nevelési gyakorlat kialakítása. Fontos feladatunk a gyermeki fejlődésbe vetett bizalom, mint a pedagógiai optimizmus megvalósítása, a különbözőségek elfogadása, a diszkrimináció tilalmának érvényesítése. Hit a gyermek fejlődésében, a gyermek jelzéseire biztosított komoly figyelem. Az érkező jelzések értelmezése a mögöttük lévő szükségletek feltárása.

A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, és ebben óvodánk kiegészítő szerepet vállal.

Óvodánk közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlesztését, és a környezettudatos magatartás kialakítását. Fontos feladatunk az etnikai kisebbséghez tartozó, migráns, kiemelt figyelmet igénylő, hátrányos-, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek – bekerülés esetén – a gyermekek beilleszkedésének segítése, saját kultúrájuk beépítése a tevékenységekbe, ezáltal a mindennapokba.

Nevelési gyakorlatunk adaptáció. Azért választottuk **Nagy Jenőné: „Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel”**

című programját, mert rendszere jól illeszthető nevelési elképzeléseinkhez, tapasztalatainkhoz. A program művészeti irányultsága közel áll a személyiségünkhöz, szemléletünk szerint érzelmi, esztétikai, művészeti élményt nyújtó rendezvényei lehetővé teszik gyermekek szociokulturális hátrányainak csökkentését.

Az óvodapedagógusok ehhez a programhoz kapcsolódó speciális továbbképzéseken vesznek részt. A program cél,- feladat,- tevékenységrendszerét megtartva a belső tartalmát igazítottuk saját nevelési gyakorlatunkhoz. Programunk a jogszabályi és tartalmi elvárásokkal összhangban fogalmazza meg az intézmény sajátos nevelési oktatási feladatait, céljait. Intézményünk folyamatosan nyomon követi a pedagógiai programban foglaltak megvalósulását.

2.5. Küldetésnyilatkozatunk:

Óvodánk olyan óvodai nevelést biztosít gyermekeinknek:

- amely a családi nevelést kiegészítve boldog óvodás éveket nyújt
- ahol jól érzi magát és elégedett a gyermek, a szülő és a nevelésben résztvevő alkalmazott
- ahol a gyermek, alkotó részese az óvoda mindennapi életének
- ahol érvényesülnek a gyermeki és szülői jogok
- ahol érték az egészség, a helyes viselkedés, a természeti és társadalmi környezet, és a különbözőségek elfogadása, tolerancia
- ahol a gyermek képessé válik az önkifejezésre és befogadásra
- ahol az óvoda nyitottságával, rugalmasságával képes a társadalmi környezet változó igényeihez alkalmazkodni, a belső értékstabilitás megtartásával.

3. ALAPVETŐ CÉLJAINK:

➤ Az óvodások nyugodt, élményekben gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatásával, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével➤ Sokoldalú képességfejlesztés segítségével a személyiség fejlődésének biztosítása, elősegítése, az emberi értékek közvetítése➤ Komplex élmények biztosításával erős érzelmi kötődés kialakítása a gyermekek és a

4.1. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés

- Érzelmi biztonságot, állandó értékrendet nyújtó, bizalmas, szeretetteljes, nyugodt, családi légkör ösztönzése, amely hatással van a gyermek érzelmi kötődésének alakulására.
- Olyan óvodai élet megszervezése, melyben sok a közös élmény, a közös tevékenység. Az erkölcsi tulajdonságok szociális készségek és képességek attitűdök, azaz kompetenciák, fejlődéséhez a szokások gyakorlásához szükséges tevékenységi és

értékelési rendszer biztosítása, az értékrend megalapozása érdekében. Az erkölcsi normarendszer megalapozásában a helyi program szellemiségével összhangban kiemelten fontos értékek hangsúlyozása. A közös együttlétek, szimbólumok erősítsenek meg olyan erkölcsi tulajdonságokat, mint az együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, önállóság, önfegyelem, pontosság, szorgalom, kitartás, állhatatosság, szabálytartás, a közösen végzett munka öröme, önzetlensége, igazságosság, igazmondás, felelősségérzet, tolerancia.

- A mindennapi testi-lelki edzés lehetősége fejlessze a gyermekek erőnlétét, alkalmazkodó képességének fejlődését, testi harmóniájának kialakulását.
- A gyermek - gyermek, az óvoda alkalmazottai – gyermek, viszonyában mutatkozó pozitív érzelmi töltés segítse a konstruktív együttműködő, társas kapcsolatok kialakulását, az egészséges önérvényesítést, önértékelést. A gyermek legyen képes a környezetben lévő emberi kapcsolatokban észrevenni a jót és a rosszat.
- Önmaguk és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére nevelés.
- A szociális érzékenység kialakulása segítse a különbözőség elfogadását
- Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek, annak megerősítése segítse a barátkozást, tegye lehetővé, hogy minden gyermek megtalálhassa helyét, szerepét a csoportban

esztétikai érzelmek alakításának feladatai

- Egyéni igények figyelembevételével esztétikus, higiénikus gondozás biztosítása.
- A gyermekek esztétikumhoz való szoktatását a széphez való belső viszonyukkal tesszük elérhetővé.

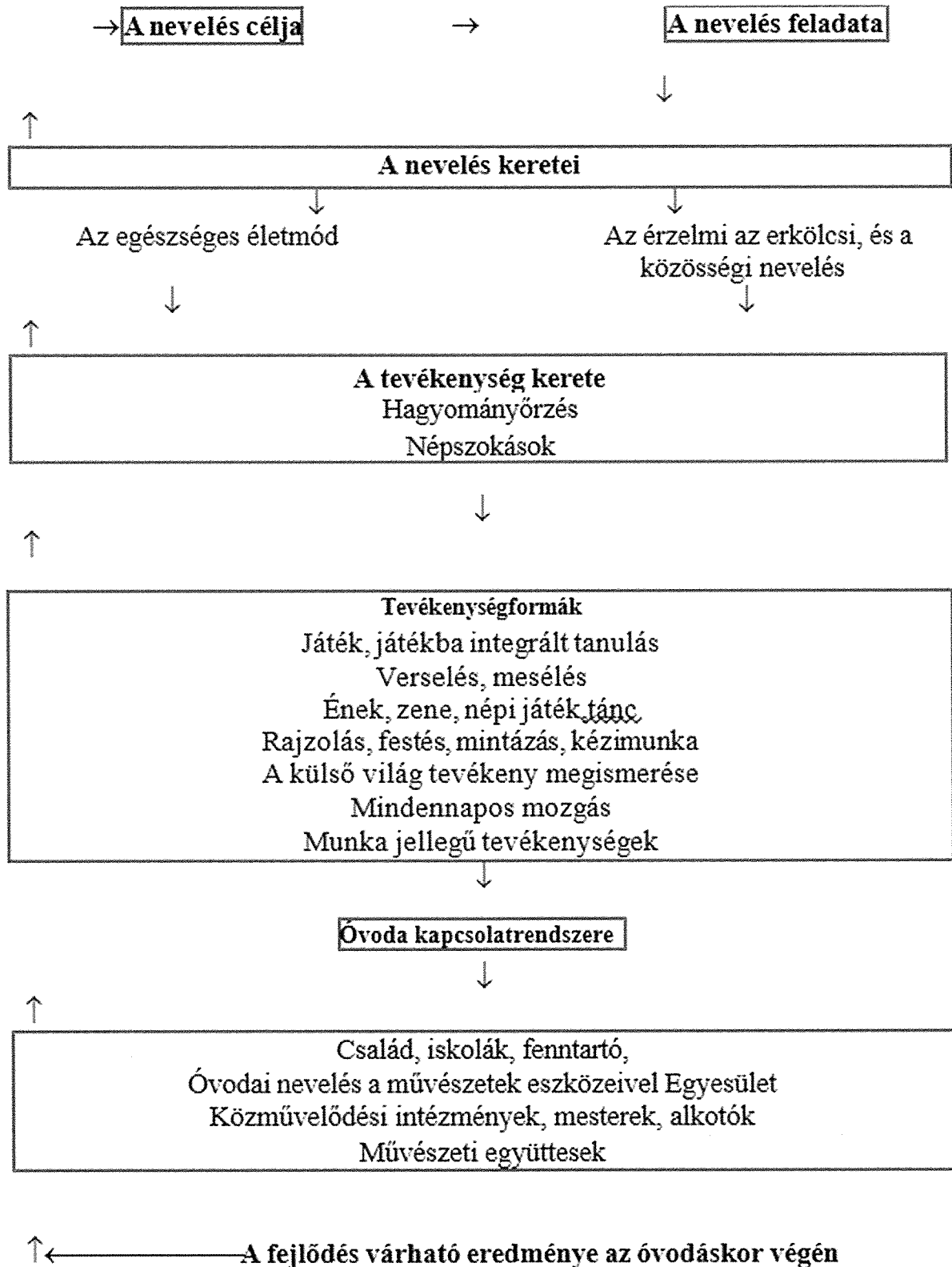
- Harmonikus, esztétikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- Az egészséges, esztétikus környezet biztosítása, segítse a szépérzék kialakulását. Az ízlésformálás jelenjen meg az óvoda mindennapjaiban, a természetben, tárgyi-, társadalmi környezetben egyaránt.
- A művészeti tevékenységekhez kapcsolódjanak rácsodálkozási élmények, s ez által a gyermekekben erősödjön az élmény-befogadó képesség.
- Képesek legyenek a tárgyi - emberi - természeti környezetben észrevenni a szépet és a csúnyát.
- A gyermekek szívesen tartózkodjanak a szabadban, gyönyörködjenek a természet szépségeiben, kíváncsian figyeljék a táj a növény az állatvilág az évszakok változásait. Nem csak az érintetlen természet szépségeiben lehet gyönyörködni, hanem a parkok, kertek, épületek, lakások szépségeiben is. A környezetünk önálló felfedezésével lehetővé tesszük a környezetvédelemhez, a környezetalakításhoz, a környezet esztétikájához kapcsolódó érzelmi viszonyuk kialakulását. A felnőttek példája nyomán a gyermekek tudomást szereznek a természetben való helyes viselkedésről, nem dobják el a hulladékot, nem törik, tépkedik le a bokrok fák ágait leveleit, nem szennyezik környezetüket.
- Fontos feladatunknak tartjuk, a mindennapi élet esztétikájára való figyelemirányítást. Ide tartozik a helyes viselkedés, beszéd, illem, öltözködés, étkezés, tisztálkodás szokásainak megismerése, gyakorlása.
- Az esztétikai élmények legyenek alkotói és formálói a gyermekek esztétikai ítéletének. Az esztétikai ízlést komplex esztétikai hatásokkal érhetjük el.

4.3. Az intellektuális érzelmek alakításának feladatai

- Az intellektuális érzelmek megjelenése segítse az érdeklődés felkeltését, a tanulási vágy kialakulását, a szűkebb-tágabb környezet nyitott, érzékeny befogadását.
- A gyermekek kíváncsisága, utánzási kedve fejlessze az értelmi képességeket,
- az érzékelést, észlelést, emlékezetet, képzeletet, gondolkodást – különös tekintettel, a kreativitásra.
- A kíváncsiságot felkeltő tevékenységek során szerzett tapasztalatok folyamatos feldolgozása fejlessze az egyszerű gondolkodási műveletek alkalmazását, ismeretek emlékezetben tartását.
- Az érzelmi alapigények biztosítása - biztonságérzet szeretetérzet, védettségérzet - segítse a gyermekeket abban, hogy érzéseiket, gondolataikat szóval, mozgással vagy vizuális eszközök segítségével szabadon kifejezhessék.

4. A PROGRAMUNK RENDSZERÁBRÁJA

kapcs

5. A NEVELÉS KERETE

6.1. Az óvodai élet megszervezésének elvei

1. A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

2. A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi, amely igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához és a változó környezethez. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, a játék kitüntetett szerepe. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

3. Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást, nevelést segítő munkatársakkal.

4. Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élőlávás mese és közösségi játékélmény biztosításával.

5. Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomán követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

6. A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

7. A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket a 6. pont alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járóknak kell tekinteni.

8. A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

9. A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

6.2. Egészségfejlesztési program

Az egészség védelme és karbantartása tanítható, fejleszhető. Óvodáskorban az egészségre nevelésnek az élet további szakaszaira is kiható jelentősége van, melynek sajátos jellemzői az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságaira vezethetők vissza.

A program elkészítésének célja az, hogy az intézmény használói köréhez, a helyi adottságokhoz igazodva megfogalmazzuk a korszerű egészségnevelés céljait és feladatait, mely iránt mindannyian elkötelezettek vagyunk és felelősséggel vállaljuk.

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy az intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben. A nevelési intézmény által működtetett teljes körű egészségfejlesztés olyan folyamat, amelynek eredményeképpen a pedagógusok és nevelő-oktató munkát segítők a nevelési-oktatói intézményben végzett tevékenységet, a pedagógiai programot és szervezeti működést, a gyermekek és a szülő részvételét a nevelési-oktatói intézmény életében úgy befolyásolják, hogy az a gyermek egészségi állapotának kedvező irányú változását idézze elő.

A mindennapos működés során kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, egészségéhez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra. A nevelési- oktatási intézményben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, amely beépül a pedagógiai munkába. Feladataink az egészségnevelés területén, hogy kialakítsuk az egészséges életvitel iránti igényt, egészséges életstílusokkal és életmodellekkel ismertessük meg a gyermekeket, gondozzuk lelki (érzelmi, akarati, értelmi) képességeiket és az embertársakkal kapcsolatos szociális együttműködési készséget kialakítsuk. Az egészség e három jellemzője, megbonthatatlanul egybefonódik a kiegyensúlyozott, harmonikus személyiségfejlesztés feladatával.

Az óvodai egészségnevelési feladatainkat két részre oszthatjuk- egészségfejlesztés (promóció) és megelőzés (prevenció), melyek azonban elválaszthatatlanok és az óvodai nevelés valamennyi szakaszára vonatkoznak.

A nevelési- oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek egészséghez, biztonságához való jogai alapján teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra.

A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok az alábbi területekre terjednek ki:

- a) Az egészséges táplálkozás,
- b) az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás,
- c) a lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek alkalmazásával a tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése, a lemorzsolódás csökkentése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerfogyasztás, a bántalmazás.
- d) a bántalmazás megelőzése,
- e) a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- f) a személyi és környezeti higiéné
- g) egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése

A teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető a nevelési-oktatási intézményben megvalósuló átfogó prevenciós programokba.

A nevelési- oktatási intézményben a gyermekek részvételével zajló elektroakusztikus hangosítású óvodai foglalkozásokon és rendezvényeken a gyermekek zajvédelmére különös figyelmet kell fordítani. A hangnyomásszint nem haladhatja meg az Laeq M30 75 dB értéket. Az Laeq M30 75dB hangnyomásszintet elérő elektroakusztikus hangosítású rendezvényen biztosítani kell, hogy a közönség a hangsugárzókat 3 méteren belül ne tudja megközelíteni. Célunk: a gyermekek egészségének hatékony védelme a zajok okozta érzékszervi károsodások ellen, amely az akusztikus hangosítású különféle rendezvényeken történő részvételük során érhetik őket.

Testi és lelki egészség

Az óvodára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a gyermekek egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével az óvoda segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek egészségi állapotát javítják. Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésre és a harmonikus élet értékékként való tiszteletére is nevel. A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani.

Alapelvek, célok

A környezet és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természetkörnyezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életéről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti -, környezeti szennyezések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére. Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott gyermekeket, és programunkkal a szülők és környék lakóinak környezet-és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk

A környezeti és egészségnevelési intézményi alapelvek, célok

Programunkban hangsúlyos szerepet kap a környezeti nevelés, erre építve a fejlődést elősegítő tartalmak, a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettség, hiszen már kisgyermekkorban meg kell alapozni a természet iránti tiszteletet, felelősségtudatot és környezettudatos magatartást. Az óvodás korú gyermekek nyitottak, fogékonyak a természet csodáira, így játékos formában megalapozható bennük a környezeti nevelés. A nevelési célok és feladatok megfogalmazásában a természet- és környezetvédelmi feladatokat kiemelten kezeljük a helyi adottságok alapján (pl. fák védelme, faápolás, növények gondozása, madárvédelem, hulladék kezelése és felhasználása, egészséges táplálkozás, energiatakarékosság, a lakóhely-megismerési tevékenységek, az épített és természeti környezet védelme stb.)

Az óvodai nevelőmunkánk tervezésében és a megvalósítás gyakorlatában megtalálhatók a környezeti nevelés elvei, tartalmi jellemzői.

A nevelőmunka hatékonysága érdekében a nevelési eljárások során a mit, mivel, mikor, hogyan és kivel kérdésekre épített fejlődést elősegítő tevékenységek kerülnek megvalósításra (pl. az igényeknek megfelelően megvalósul a képességek fejlesztése)

A gyerekek nevelése az egyéni fejlettségükhöz igazodó differenciált bánásmód elve alapján a cselekvő, felfedező tevékenységszervezés módszerével zajlik.

Az óvodapedagógus alkalmazott módszerei segítik a tanulási környezet megteremtését, a tanulás tanulásának megvalósítását (játék, szenzitív módszerek, életközösségek helyszíni megtapasztaltatása, felfedezés, élménypedagógia, kooperatív tanulás, stb.) A környezetvédelem témái minden tevékenységi területhez kapcsolhatók (pl. mese, vers, zene, mozgás, barkácsolás, rajz). A különböző tartalmak feldolgozásában szükség szerint használjuk a digitális technológiát is.

Az óvodában a gyermekek életkorának megfelelő hagyományok ápolása, gazdagítása a szülők bevonásával, a családdal való közvetlen kapcsolatban zajlik.

Az óvodánk dolgozói szem előtt tartják a fenntarthatóság tartalmi jellemzőit és ez a mindennapi munkájukban is megnyilvánul. Az óvoda felnőtt közössége munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, illetve ennek megalapozására.

Az óvodaépületünk helyiségeinek berendezése tükrözi a környezetbarát szemléletmódot. Az óvoda berendezését az egyszerűség, a takarékoság a praktikusság jellemzi, helyi sajátosságok figyelembevételével a természetes anyagok felhasználása érvényesül.

A gyerek által használt eszközök vásárlásánál is prioritás a környezetbarát eszközök, játékok beszerzése.

Hosszú távú céljaink:

Rendszerszemléletre nevelés elve

Tegyük képessé a gyermeket arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal, lássák meg a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, keressenek választ, megoldást azokra.

Természet és társadalom harmóniájának elve (Tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés)

Alapozzuk meg gyermekeinkben a természet, az épített és társadalmi környezet- benne az ember-harmóniájának megőrzését szolgáló szokásrendszert (értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, esztétikailag). Felelős, elkötelezett, környezettudatos és kulturált magatartással működjenek közre a szülőföld, a lakóhely, az óvoda esztétikus környezetének kialakításában, megőrzésében. Természethez fűződő pozitív attitűd kialakítása, érdeklődés felkeltése, rácsodálkozás a természet szépségeire.

Fenntarthatóság elve

Alakítsuk ki gyermekeinkben a szűkebb és tágabb környezetért felelős, fenntarthatóságra irányuló személyes attitűdöket. A gyermekek megértik, hogy cselekedeteik hatással vannak a környezetre.

Testi- lelki egészség elve

Az intézmény minden dolgozója törekedjen a komplex testi- lelki- szociális értékek védelmére, az ökológiailag fenntartható, egészséges élő és élettelen környezet kialakítására. Tudatosodjon gyermekeinkben, hogy az egészség érték- tenni kell érte. Értsék meg az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságát. Alakuljon ki gyermekeinkben az egészséges életmód utáni igény.

Társas készségek fejlesztésének elve (tolerancia és segítő életmód)

Ismertessük meg gyermekeinkkel a konfliktuskezelés, aktív, együttműködésre alapozott magatartásformákat, életvitelt, a jövőre, az együttműködési készség, döntési képesség, érzelmi, indulati állapot, kapcsolati zavarok kezelésének, fejlesztésének módszereit a foglalkozások, és szabadidős-tevékenységek nyújtotta lehetőségek maximális kihasználásával. Alakuljanak ki gyermekeinkben a társas környezetükre és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítő érzelmek.

Foglalkozásközi integráció elve

Legyünk képesek a különböző ismeretek anyagát összekapcsoló, harmonizáló pedagógiai módszerek alkalmazására, a környezeti és egészségnevelés kapcsán a pedagógusok közti együttműködés új formáinak, módszereinek alkalmazására.

Rövid távú céljaink

- Az egészséget támogató, biztonságos, esztétikus munkakörnyezet kialakítása és védelme.
- Környezettudatos magatartásformák kialakítása.
- Alapvető higiéniai normák megismertetése és betartatása.
- Helyes napirend és életrend kialakítása.
- Az étkezési kultúra fejlesztése, az egészséges táplálkozás szorgalmazása.
- A szabadidő hasznos eltöltése.

- Testi-lelki egészségvédelem a gyermekek és dolgozók körében.

Az egészségfejlesztés feladatai

1. A szomatikus nevelés területei

- személyi higiénia fejlesztése
- környezeti higiénia fejlesztése
- az egészséges táplálkozás igényének kialakítása
- a betegségek megelőzésére nevelés
- napi rendszeres testmozgás, testedzés
- balesetek megelőzésére nevelés, elsősegélynyújtás

Személyi higiénia fejlesztése:

A személyi higiénés nevelés magában foglalja a gyermek testi gondozását, testi szükségleteinek kielégítését és a testi épség védelmét. Ezen a test tisztán tartását értjük, a bőr, fogak, szájüreg, haj, érzékszervek, körmök ápolását. A legintimebb higiénés tevékenységet, a WC-használatát és a WC-papír használatát. Fontosnak tartjuk még az egészséges ruházat és helyes öltözködés szokásának alakítását, valamint ruházat higiénáját, tárolási feladatait.

Környezeti higiénia fejlesztése:

Az egészségnevelés feladatai csak egészséges óvodai környezetben valósulhatnak meg, melynek színterei a csoportszoba és kapcsolódó helységek, valamint az óvoda udvara.

Napi rendszeres testmozgás, testedzés:

A modern kor és az azzal együtt járó technológiák a felnövekvő nemzedéket mozgásszegény életmódra kényszerítik. A fizikai teljesítmény romlása hosszú távon a szellemi képességek hanyatlásához vezethet.

Balesetek megelőzésére nevelés és elsősegélynyújtás

Nem elég az egészséget megvédeni, de a váratlan események, balesetek megelőzésével az életet is szükséges védeni. Mivel az óvodás korú gyermekeknek életkori sajátosságából eredően nincs veszélyérzete, ezért a mi feladatunk testi épségük megőrzése, és figyelmük ráirányítása a környezet veszélyeire.

2. Pszichohigiénés egészségfejlesztés

A testi, lelki mentális egészség fejlesztésének célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermekek környezetéhez történő alkalmazkodást, és pozitív hatást gyakoroljon a gyermek személyiségének fejlődésére.

A Nkt.62.§ (1) bekezdés g) pontja értelmében a pedagógus kötelessége, hogy a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megővése érdekében megtegyen minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és

betartásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő- és szükség esetén más szakemberek- bevonásával.

A lelki egészségfejlesztés az óvodai nevelés mindennapos gyakorlatában nem tekinthető különálló feladatnak, hanem minden egyes nevelési mozzanatnak szerves része. A lelki egészség érdekében törekszünk az optimális napirend, a szellemi munka higiénéjének megvalósítására, továbbá az egészséges életmód elveinek megfelelő életvitel igényének kialakítására.

3. A pszichohigiénés egészségfejlesztés területei:

Egészséges életvezetés

Az egészséges életvezetés óvodai tartalma az egészséges életmód szabályainak megtartását, a társas kapcsolatok zavarainak megelőzését, a korai prevenciót és az egészségtelen szokások korrekcióját jelenti.

Stressz-elhárítás

A stressz a szervezetnek a külső ingerekhez való alkalmazkodó képessége, amely véges és kimeríthető. Elhárításának fontossága a károsodást előidéző, idegrendszeret megterhelő, viselkedési zavarokat, pszichoszomatikus panaszokat okozó hatások elhárításában rejlik.

Egészségre káros szokások mellőzése

A pszichohigiénés nevelési feladatok körébe tartozik az egészségre káros szokások (alkoholfogyasztás, dohányzás), az indokolatlan mértékű gyógyszerfogyasztás és az egyre terjedő drogfogyasztás, az elhízás és a cukorbetegség megelőzése.

Érzelmi nevelés

Az óvodás korú gyermek jellemző tulajdonsága, a magatartás érzelmi vezéreltsége. Ezért elengedhetetlen, hogy az óvodai élet során biztonság, otthonosság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül.

6.3. Az egészséges életmód alakítása

Célunk: A gyermekek egészséges életvitel-igényének alakítása, testi fejlődésük elősegítése.

Feladataink

- A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése.
- A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása.
- A gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges környezet megteremtése.

A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése.

Az óvodában történő felvétel után igyekszünk minél rövidebb idő alatt, minél alaposabban megismerni a gyerekeket. Az óvodába lépés előtt családlátogatáskor az anamnézist közösen kitöltjük a szülővel, igyekszünk feltárni szociokulturális helyzetüket a védőnők együttműködésével.

Elsősorban a gyermekek testi szükségleteinek feltárására helyezünk hangsúlyt. A növekedés, fejlődés üteme minden egyes gyermeknél másképpen alakul, ezért folyamatos megfigyeléssel, testsúly, testmagasság, láb-kéz, stb. mérését szolgáló jelzőtáblákkal, összehasonlító mérésekkel igyekszünk segíteni az egyéni sajátosságok feltárását.

A gyermek gondozása során kialakítjuk az óvodapedagógus és a gyermek közötti meghitt, megértő viszonyt, a tapintatos bánásmódot. Őszinte, hiteles viselkedéssel közelítünk hozzájuk, hogy ők is elfogadjanak bennünket. Megismerjük a gyermekek igényeit, a családból hozott szokásaikat.

A fokozatosság betartásával arra törekszünk, hogy a gyerekek egyre önállóbban elégítsék ki szükségleteiket. A helyes életritmust fokozatosan az egyéni sajátosságoknak megfelelően a családokkal együttműködve alakítjuk ki. Az önálló testápolás, étkezés, öltözködés, betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés lehetőségét az óvodába lépéstől fokozatosan alakítjuk ki.

A befogadás ideje alatt minden gyermekkel együtt végezzük a teendőket, hogy megtanulhassák az eszközök fogásait, a testápolási szokások helyes sorrendjét. Az egészségügyi szokások pontos menetét a csoportokban dolgozó dajka nénikkel megbeszéljük az azonos gyakoroltatás érdekében. A fejlődés egyik feltétele a táplálkozás. Naponta háromszori étkezéssel biztosítjuk tápanyagszükségletük kielégítését. Az óvoda konyhavezetőjével együttműködve állítjuk össze az óvodások megfelelő tápanyag összetételű étrendjét. Az étkezések azonos időpontban, háromórás időközökre elosztva, kulturált körülmények között történnek. Minden csoportban biztosítjuk a folyamatos reggeliztetést. Délelőtt folyamán gyümölcssel kínáljuk a gyermekeket. A gyerekeknek különböző táplálkozási szokásaik vannak (Pl.: étvágytalanság, válogatás). Ezeket a szülők segítségével igyekszünk megismerni és toleranciával fogadni. Biztosítjuk, hogy a nap bármely időszakában ihassanak. A testápolás a gyermekek tisztaságigényének kialakítását szolgálja. Ezen a téren is nagy különbségek mutatkoznak a gyermekek között. Igyekszünk az óvodai és a családi gondozási szokásokat összehangolni az azonos elvek betartása érdekében. Különös gonddal figyelünk a gyermekek érzékszervének megóvására. A tisztálkodáshoz, testápoláshoz szükséges feltételeket biztosítjuk. Ezeket a tevékenységeket – kézmosás, fogmosás, bőrápolás, hajápolás, orrtisztítás, WC használat – bármikor szükségletük szerint önállóan elvégezhetik, itt is ügyelünk a fokozatosság betartására. A szokások kialakításánál segítséget nyújt a szimbólum rendszer. Óvodai szinten kidolgoztuk az egészség megelőzés-megőrzés, a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokásokat, amit az óvodapedagógusok a dajkákkal együtt

konzekvensen érvényesítenek a csoportokban. Ezt az öltözőkben nyilvánosságra is hozzuk a szülők előtt, hogy tisztában legyenek, milyen szokások kialakítása fontos az óvodás korú gyermekek nevelésében. Az időjárásnak megfelelő öltözködés védi a gyermekeket, ezért a szülők körében is hangoztatjuk a többrétegű öltözködés jelentőségét. Igyekezünk őket meggyőzni a praktikus és ízléses öltözködés előnyéről, fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek ruházata tiszta legyen és ezt a gyermekek önmaguk is igényeljük. A mindennapi szabad mozgás nélkülözhetetlen eleme az óvodai életnek. Változatos udvari játékokkal, a sokféle, spontán és irányított mozgásos tevékenységekkel, népi dalos játékokkal és a körjátékokkal igyekezünk biztosítani. Saját tornaszobánkba járhatnak az óvodásaink, ahol mozgásfejlesztő eszközökkel ismerkedhetnek a gyerekek. Ezek használata során a természetes nagymozgásokat, mozgás elemeket egyénileg is gyakorolhatják. Hetente többször is szervezünk a mikro csoportban rövid ideig tartó, szervezett csoportos sétákat, ezek is hozzájárulnak a gyermekek mozgásszükségletének kielégítéséhez. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is. A mindennapi mozgás után szükség van hosszabb-rövidebb ideig tartó pihenésre. A nyugodt pihenéshez biztosítjuk az optimális feltételeket, a tiszta levegőt a lefekvés előtti alapos szellőztetéssel, a csendet, nyugalmat. Elalvás előtti meséléssel vagy altató dúdolással nyugtatjuk, csendesítjük le a gyerekeket. A különböző alvási igényeket figyelembe vesszük. Lehetővé tesszük, hogy 5-6-7 éves korú gyermekek egy órai nyugodt pihenés után folyamatosan ébredhessenek, és csendes tevékenységet folytathassanak (pl.: képek nézegetés, rajzolás). Ezzel a lehetőséggel a gyermekeket előkészítjük a kisiskolások napirend szerinti életére.

A gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása

Az óvodában megbetegedett gyermekek szüleit értesítjük. Amíg nem érkeznek meg gondoskodunk a gyermekről. A fertőzések elterjedését a gyakori szellőztetéssel, edzéssel, megfelelő öltözködéssel, külön törölköző, saját fogkefe, pohár használatával igyekezünk elkerülni. A 3-4 éves gyermekeknél gyakori az alvás alatti bevizelés. Ezeket az eseteket tapintatosan kezeljük. Szeretetteljes egyéni bánásmóddal és a szülőkkel közösen az okokat feltárni, megkeresni és kiküszöbölni. Intézményünkben tilos a gyerekek megszegyenyítése. A 4-5 éves korban kialakuló alakváltozás, a hirtelen növekedés gyakran okoz hanyag testtartást. Az irányított mozgásos tevékenységek, a mozgásos játékok, kedvezően hatnak a kondicionális képességekre, mely hozzájárul a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásához. A lábboltozatot erősítő, fejlesztő mozgással a lúdtalpas gyermekek lábtartását javítjuk. A gyermekek egészséges életmódját a mindennapi edzési lehetőségekkel biztosítjuk. Ezért igyekezünk minél többet a szabadban tartózkodni, ahol futkározhatnak, szabadon mozoghatnak, ezzel is növelve az ellenálló képességüket, rugalmasságukat, állóképességüket. A mozgásszükségletük kielégítése érdekében napi kocogó-futó lehetőséget biztosítunk, amit mindennap ugyanabban az időben, az ebéd előtti levegőzés végén valósítunk meg. A gyermekek a kijelölt udvar részén önmaguk döntenek, el mikor-mennyit futnak. Ebben a felnőttek is részt vesznek, amely ösztönzőleg hat a gyermekekre. A téli időszakban is biztosítjuk az edzési lehetőségeket (pl.: szánkózás, csúszkálás).

A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges környezet megteremtése.

Lehetőségeinket figyelembe véve igyekezünk olyan esztétikus, nyugtató hatású színharmóniát árasztó, gazdag tárgyi környezetet kialakítani, amely kedvezően befolyásolja a gyermekek egészséges életmódjának alakulását. Az óvodánk tágas udvara sokféle lehetőséget nyújt a változatos

játéktevékenységekhez. Minden csoportnak van állandó helye, ahol a gyermekek bármikor megtalálhatják óvodapedagógusukat. Az udvaron van árnyékos és napos játszórész. Fűves, homokos és betonos részek váltják egymást, ahol igyekszünk változatosabb tevékenységeket biztosítani. Az udvar tiszta levegőjét biztosítja az óvoda udvarát körülölelő zöld sövény. Az udvar esztétikai szépségeit az ízlésesen kialakított virágos részek, a zöld terület, a fák és cserjék adják. A fűves terület lehetőséget nyújt a szervezett mozgásos tevékenységre. A gyermekek szabad mozgását, edzését a különböző ügyességi játékokkal, mászóakkal biztosítjuk. Minden azonos korú csoport rendelkezik homokozóval. Az udvar és a homokozó mindennapi locsolásával elősegítjük, hogy céljának megfelelően tudják használni a homokozót a gyerekek. A labdás játékokhoz megfelelő terület áll a gyermekek rendelkezésére. Sikertült az udvaron is kialakítani a művészeti területek színtereit, ahol a gyermekek rajzzal, énekkel, drámajátékkal, mesével foglalkozhatnak. Az udvaron ivókúttal biztosítjuk a higiénikus vízellátást. Az óvoda épületét igyekszünk esztétikusan berendezni. A több funkciót betöltő csoportszobák a létszámnak megfelelő nagyságúak, alkalmasak a szabad játékokra, a tevékenységek végzésére, az étkezésre, alvásra és pihenésre. A csoportszoba barátságossá, otthonossá, esztétikussá tételével fejlesztjük a gyermekek ízlését, biztosítjuk jó közérzetüket. A természetes világítás felhasználása céljából, olyan függönnyt használunk, ami nem veszi el a fényt. Az alkalmankénti elsötétítéshez (mesélés, pihenés, vetítés, erős napsütés) minden csoportban biztosítjuk a feltételeket (redőny). Mozgásos tevékenységeket mindig nyitott ablaknál végezzük. A fűtés idején a száraz levegő enyhítésére párologtatókat használunk. Különböző játéktevékenységekhez individuális tereket alakítunk ki, amelyek ízlésesen, esztétikusan vannak berendezve. A személyes perceknek, napi mesélésnek állandó helye van. Minden csoportban projekt polc található, ahol a gyerekek összegyűjtik a séták alkalmával talált „kincseket”, projektek tartalmához illő képeket, eszközöket helyezünk el. Minden csoport rendelkezik öltözővel, mosdóval. Ezek berendezése, világítása, fűtése biztosítja a feltételt a nyugodt vetkőzéshez, öltözéshez. Minden gyermeknek van jellel ellátott ruhafogasa, cipőtartója. Az öltözőkben a szülők részére információs táblát, visszatekintő és emlékeztető füzetet helyezünk el, ahol tájékoztatást kapnak az óvoda étvendjéről, a csoport nevelési-fejlesztési terveiről, eredményeiről. A mosdóban megfelelő méretű eszközök vannak, melyek segítik a szükségletek kielégítését. Minden gyermeknek van elkülönített, jellel ellátott fogmosó felszerelése, törölközője, fésűje. A fürdőszobai tevékenységek helyes sorrendjét, szokásait, elsajátítását szimbólum formájában rögzítjük. A programunk megvalósításához folyamatosan kialakítjuk az ovi galériát, ahol kiállítást rendezünk évente négy alkalommal. A gyermekek által használt helyiségekben a szimbólumok segítik a szokások beidegződését.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat. Zsebkezdőjüket önállóan használják köhögésnél, tüsszentésnél egyaránt.
- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek vizet a kancsóból.
- Készség szinten használják a kanalat, villát, kést.
- Esztétikusan terítenek, higiénikusan étkeznek.
- Étkezés közben halkan beszélgetnek.
- Önállóan öltöznek.

- A ruhájukat ki-be gombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- A ruhájukat összehajtva a polcra helyezik.
- Környezetükben mindenütt rendet tartanak.
- Ügyelnek saját külsejükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésségre törekvés

A szükséges tárgyi feltételek:

- Ízléses, esztétikus magasság és súlytáblák
- Szemszín, hajszín és hossz, kéz-láb rajzok
- Tisztálkodást, öltözködést, terítést segítő szimbólumok
- Szokáselsajátítási szinteket mutató rajzos táblázatok
- Altató zene,
- Kijelölt futópálya az udvaron Esztétikusan megkomponált szín-, forma,- textúra,- harmóniája a csoportszobákban, öltözőkben.

4. Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

A szociális és egyéni nevelés célja a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normái alapján.

Feladataink:

- Az érzelmi biztonságot, állandó értékrendet, otthonosságot, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkört vegye körül a befogadástól az óvodáskor végéig.
- A gyermek-gyermek, óvoda alkalmazottai - gyermek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése, a társas kapcsolatok létrehozás érdekében.

Az érzelmi biztonságot, állandó értékrendet nyújtó szeretetteljes, családi légkör megteremtése befogadástól az óvodáskor végéig.

Az óvodáskorú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. A személyiségen belül az érzelmek dominálnak ezért nagyon fontosnak és elengedhetetlennek tartjuk az érzelmi biztonságot, állandó értékrendet nyújtó, szeretetteljes, derűs, családi légkör kialakítását. A befogadás során törekszünk arra, hogy a gyermeket kedvező hatások érijék. Meleg, barátságos, otthonos, érzelmi támaszt

nyújtó környezetet alakítunk ki, ahol teret engedünk önkifejező, önértékesítő törekvéseinek. Az 5-6-7 éves gyermekek a csoportszobában, a mosdóban, az udvaron szabadon mozoghatnak meghatározott céllal, megfelelő biztonság mellett.

Minden csoportnak hagyománya, szokásrendszere, jelképrendszere, szimbóluma van, ami sajátos, egyéni légkört biztosít ezzel is mélyítve a gyermekek összetartozását, együttérzését. Augusztusban lehetőséget biztosítunk arra, hogy a szülők a gyerekekkel együtt ismerkedjenek az óvodával. Így bepillantást nyerhetnek az óvoda belső életébe, szokásaiba, napirendjébe ezzel is megkönnyítve a gyermekek új környezetbe való beilleszkedését. A biztonságos befogadás során viselkedési rendet tanul meg a gyermek, ami segíti a társas beilleszkedést. A befogadás ideje alatt a gyermekek magukkal hozhatják kedvenc tárgyaikat, játékaikat. befogadásnál mindkét óvodapedagógus részt vesz, a dajka nénikkel együtt gondosan előkészítve azt az időszakot. A sok érdekes, izléses játék mellett igyekszünk személyes kapcsolattal, mesével, ölbeli énekes játékokkal, mondókákkal kedveskedni a gyermekeknek, ez a nehezen beilleszkedő gyermeknél nagyon fontos. Az idősebb óvodások fél évig meglepik a kicsiket egy-egy verssel, mesével, énekes játékkal, gyümölcscsel, ajándékokkal, stb. Lefekvésnél különös figyelmet fordítunk a személyes kapcsolatra simogatással. A gyermekeket különös szeretettel vesszük körül. A nyugalmas légkör megteremtése érdekében közéjük ülünk, és altató dalokat énekelünk vagy mesét mondunk nekik. A befogadás alatt türelemmel és tapintattal mutatjuk be a testápoláshoz, étkezéshez használatos tárgyakat, azok használatát. A befogadás ideje alatt a tervezett szokásoknak megfelelően végezzük a tevékenységeket, amit sok érzelmi megerősítéssel, játékosan gyakoroltatunk, figyelembe véve az egyéni képességeiket, tempójukat, szokásaikat.

A gyermek-gyermek, az óvoda alkalmazottai - gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása, az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességének formálása, erősítése.

A családi légkör megteremtése elősegíti a gyermekek társas kapcsolataiknak alakulását. Mindehhez gazdag, tevékenykedtető élet szükséges, ahol a közös élmények biztosítják a gyermekek együttműködését, amiben formálódik egymáshoz való viszonyuk. A különféle cselekvésekben is biztosítjuk a nyugalmat, hogy az ingerek ne okozzanak a gyermekekben zaklatottságot. A gyermekeknek igyekszünk minél többször érdeklődésüknek megfelelő tevékenységet választani, ezzel is segítve, hogy minél gyakrabban átélhessék a belülről táplálkozó kedvet, motivációs állapotot. Így kialakul, hogy egy időben, egymástól függetlenül különböző motivált cselekvések alakulnak ki egyénileg és csoportosan is, ahol a gyermekek képesek alárendelni spontán aktivitásukat a közös tevékenységeknek. A bátorítatlan gyermekeket bátorítással, odafigyeléssel segítjük az előre lépésben, örülünk apróbb sikereiknek. Az érdektelen gyermekre nagy figyelmet fordítunk, hogy mielőbb ki tudjuk deríteni érdektelenségük okát. Igyekszünk minél több programot szervezni a kicsik és a nagy óvodások együttműködtetésére. Bővítjük az óvodások és az iskolások kapcsolatának lehetőségeit.

A gyermekek pozitív kapcsolatai csak úgy alakulnak ki, ha jól érzik magukat a csoportban. Bizalmuk, biztonságuk kialakítást elősegíti az óvoda felnőtt közössége, gyermek közössége. Ebben kiemelkedő szerepe van az óvodapedagógusnak, aki irányítója, s egyben társa a gyermekeknek. A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet, korlátokkal együtt. A korlátokat úgy állítjuk fel, hogy az adott korosztály meg tudja felelni az elvárásoknak. Az egész csoport előtt álló feladatokat minden gyermek számára egyéni sajátosságait figyelembe véve érthetővé, vonzóvá tesszük. Bizalmas kapcsolatokat alakítunk ki a szülőkkel, a nagyszülőkkel az együtt neveléshez, így megismerhetjük a gyermekek egyéni jellemzőit, ami elengedhetetlen feltétele az egyéni nevelésnek. Segítjük őket abban, hogy elfogadják az eltérő képességű és tulajdonságú társaikat. Neveljük őket a különbözőségek elfogadására és annak tiszteletére.

Az óvoda alkalmazottai - gyermek kapcsolatában a következő elvek jelenjenek meg: fontos, hogy megértsük a gyermekek érzelmeit. A parancsolás helyett kérdezzünk, ezzel is elősegítjük a megértést, az átérzést. Így elérhető, hogy a gyermekek igénye, akarata, energiája nincs visszaszorítva, hanem más irányba terelhetővé válik. A gyermekek képzelete segíthet a pozitív szociális kapcsolatok, szokások kialakításában. A gyermek tevékenységéhez szabadságot biztosítunk a pontos határok megjelölésével. Elvárásainkat egyértelműen, röviden, pozitívan fogalmazzuk meg. A többszöri „határátlépésnél” konzekvenciákat vezetünk be, ugyanakkor lehetőséget adunk a javításhoz. Kialakítjuk a közösségi élet szabályait, segítjük a gyermekbarátságok kialakulását. A gyermekek érdeklődjenek a közösség érdekében végzendő feladatok iránt, érzelmileg éljék át a közös aktivitásból eredő célok teljesítését. Örömmel és érdeklődéssel kapcsolódjanak be közös együttlétekbe. A közösségi nevelés szempontjából különös jelentősége van a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlásának. A közös együttlétek, a közösen végzett munka öröme olyan erkölcsi tulajdonságokat erősítsenek, mint az együttérzés, segítőkészség, őszinteség, önzetlenség, igazmondás, figyelmesség. Fejleszti akarataikat, ezen belül önállóságukat, önfegyelmüket, kitartásukat, feladattudatukat, szabálytudatukat és a szokás és normarendszer megalapozását.

A felnőtt-gyermek kapcsolatában az alábbi elvek érvényesítését javasoljuk:

1. A felnőtt próbálja megérteni- elsősorban érzelmileg a gyermeket.
2. Parancsolás helyett igyekezzen kérdezni.
3. A gyermekek mágikus képzeletét vonja be a pozitív szociális kapcsolatok, szokások kialakításába.
4. A felnőtt magyarázatában jelenjen meg a dolgok pozitív oldala.
5. A felnőtt biztosítson a gyermekek tevékenységéhez nagy szabadságot, a határok pontos megjelölésével.
6. A többszöri „határátlépéseknél ” vezessen be konzekvenciákat.
7. A felnőtt legyen képes nevelési taktikát váltani, ha egymást követően eredménytelennek érzi a befolyásolását.
8. A felnőtt segítse a gyermekbarátságok kialakulását, formálja úgy, hogy a közösség többi tagjaihoz is kapcsolódjanak.
9. A felnőtt nevelje a gyermekek érzésvilágát a kialakult összeütközések feldolgozása során.
10. A felnőtt bátorítson minden gyermeket, hogy a belső elégedettsége, pozitív énképe kialakulhasson. A bátortalan gyermekek nevelésekor a felnőtt minél többször örüljön a kisebb előrelépésnek, fejlődésnek.
11. Az agresszív gyermek lehetőleg ne kapjon figyelmet az agresszivitásán keresztül.
12. A felnőtt-gyermek társalgásában világos, egyértelmű, építő, előrevivő megfogalmazás jelenjen meg. A kapcsolatok erősítését szolgálja a beszélőtárs megbecsülése, értékelése, a kölcsönös engedmény keresése, melyből mellőzendő a megbántás, hibáztatás, gyakori bírálgatás, kioktatás, kiabálás, panaszkodás, prédikálás.
13. A gyermekek viselkedéskultúráját fejlessze a felnőttek bizalomelőlege és az a szemlélete, ami a sikert észrevéteti, és a sikertelenséget segít elviselni.

14. Tilalom helyett a felnőttek adjanak választási lehetőséget a gyermekeknek, hogy önálló döntéseket hozhassanak, és változásra képessé váljanak
15. A felnőtt használja fel a humort a szeretetkapcsolat kialakításához.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, az óvoda alkalmazottaihoz. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.
- A gyerekeknek igényévé válik a viselkedés és helyes cselekvés szokásszabályainak betartása.
- Egymást figyelmeztetik a szabályok megszegése esetén.
- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival.
- Konfliktusos helyzetben társaikkal egyezkednek.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt, ha az óvodán kívül találkoznak, köszöntik egymást.
- A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják.
- Igényükké válik a tevékenységekben való részvétel és együttműködés.
- A tevékenységeket türelmesen, a megbeszéltek alapján befejezik. Képesek nyugodtan ülni, figyelmesen meghallgatják a felnőttek, gyermekek közléseit.
- Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit.
- A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Értékelik saját tetteiket és az eléjük tárt magatartási példákat. Konfliktusos helyzetben társaikkal képesek egyezkedni. Érvényesítik kezdeményező készségüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat.
- Szociálisan érette válnak az iskolába lépésre. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

A szükséges tárgyi feltételek:

- Befogadási terv
- Mágikus báb
- Jelek
- „Az én mondókám, versem.”
- „Megérkeztem tábla”
- Egy-egy viselkedési szokás rajzos projektje

6. NAPIREND

IDŐTARTAM	TEVÉKENYSÉG
JÁTÉK	
6.00-10.30	Szabad játék a csoportszobában Személyes percek Testápolási tevékenységek Folyamatos tízórai Szabad játékba integrált egyéni és mikrocsoportos tevékenységek Verselés, mesélés Ének, zenei képességfejlesztés Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka Mindennapos mozgás Külső világ tevékeny megismerése Iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység
10.30-11.30.	Játék a szabadban Mikrocsoportos tapasztalatszerzés, séták Szabad játék Ének, zene, népi játék, tánc
11.30-12.30.	Testápolási tevékenységek Ebéd
12.30-14.30.	Pihenés, alvás
14.30-15.00.	Testápolási teendők Uzsonna
15.00-17.00.	Szabad játék Egyéni fejlesztés

Az egyes napirendi tevékenységek időtartama a gyermekek életkorától és az adott csoport összetételétől függően változhat.

8. TEVÉKENYSÉGEK KERETE

Hagyományápolás, népszokások

Óvodánkban, az év folyamán tartott ünnepek, évszakváltásokhoz, állami és egyházi ünnepekhez, mezőgazdasági munkákhoz, napfordulókhoz kapcsolódnak.

Községünkben, így óvodánkban is, régi időkre nyúlnak vissza ezek a szokások, amelyek évek során gazdagodtak, megújultak, színesedtek. Ezeket, a szokásokat, vidámság, játék, mulatozás, evés – ivás, bőség, jókívánságok, jóslások babonák kísérik. Azokat a népszokásokat, ünnepeket rögzítettük programunkban, ami hagyomány óvodánkban, községünkben, és aminek a feltételeit biztosítani tudjuk.

A közös, önfelelt, derűs játék személyiség fejlesztő erejére építettünk, ami magával ragadja a gyermekeket, óvodapedagógusokat, dajkákat, szülőket egyaránt. A jeles napokhoz összegyűjtöttük a köszöntő verseket, énekeket, párbeszédűs játékokat, dramatikus népszokásokat, kikiáltókat, szólásokat, versenyjátékokat, jóslásokat. A hagyományos elemeket megőrizve, a gyermekek életkorához, érdeklődési köréhez igazítottuk. Olyan élményekhez próbáljuk ezek által juttatni gyermekeinket, ami sokoldalúan fejleszti esztétikai, értelmi, közösségi és erkölcsi érzésüket.

Óvodánkban ünnepelt jeles napok

- Szüret
- Kukoricafosztás, őszi termények gyűjtése, tárolása
- Az Állatok Világnapja
- Advent – Luca nap, Mikulás – Karácsony november 30. utáni első vasárnaptól a negyedik vasárnapig
- Farsang vízkeresztől – hamvazószerdáig
- Március 15.
- Húsvét – az első tavaszi napéjegyenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap
- A Víz Világnapja
- A Föld Világnapja
- Anyák napja - május első vasárnapja
- Búcsú- gyermeknap/ Családi nap május 2-3. hét
- Nagyk búcsúztatása – május utolsó hétfőjéig

A hagyomány tartalma az egyes tevékenység formákban

1. Verselés, mesélés

- népmesék
- köszöntő versek
- párbeszédes színjátékok
- mondókák
- közmondások
- kikiáltók
- verses játékok
- találós kérdések

2. Ének, zene, népi játék, tánc

- mondókák
- énekes gyermekjátékok
- népdalok
- hangszeres népzene
- ölbeli játékok

3. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

- gyöngyfűzés
- süteménykészítés
- tárgyak készítése
- agyagozás
- festések természetes anyagokkal

4. A külső világ tevékeny megismerése

- népi jóslások
- népszokások
- találós kérdések
- jeles napok
- időjóslások

5. Mindennapos mozgás

- ügyességi játékok
- versenyek
- sportjátékok
- zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc)

Szüret, kukorica fosztás, őszi termények gyűjtése, tárolása

A 3-4 évesek

Kedvük szerint részt veszünk a szőlő, gyümölcsgyűjtésben, a nagyok betakarítási munkájában. Rövid énekeket, verseket mondogatunk az őszi, szüretre, gyümölcsökről. Részt veszünk a szőlőszemezésben. Kóstolgatjuk a gyümölcsöket, mustot, pogácsát. Gyűjtünk őszi terméseket.

4-5 évesek

Részt veszünk a szüret előkészületeiben: szőlőgyűjtésben, a szürethez szükséges eszközök előkészítésében, pogácsát sütünk, gyümölcsöket / alma, körte, szilva / gyűjtünk. Megismerünk egyszerű verseket, énekeket, mondókákat, játékokat a szüretre, gyümölcsökről, az őszi. Részt veszünk a szőlő szétválogatásában, szemezésében, darálásában, préselésében.

Aktívan részt veszünk a szüreti mulatságban, táncolunk népzeneire.

Részt veszünk az őszi betakarítási munkákban, egy-egy családnál. Terményeket, gyümölcsöket, rendszerezünk és elraktározzuk. Segítünk a nagyoknak a kukoricafosztásban és morzsolásban. A terméseket felhasználjuk majd az év során játékok, díszek, ajándékok, különböző tárgyak készítéséhez. Gyűjtünk képeket őszi munkákról, termésekről, gyümölcsökről. Készítünk terményfalat, gyümölcstálat.

5-6-7 évesek

Aktívan részt veszünk a szüreti előkészületekben. Előkészítjük az eszközöket: vödröket, darálót, kádat, prést, szűrőt, üvegeket, poharakat. Pogácsát sütünk, zsíros kenyeret kenünk.

Népi játékokat játszunk, énekelünk, táncolunk népzeneire. Irányítjuk a szüreti munkát és az utána következő mulatságot.

Készítünk termésekből bábokat, esetleg egyszerű hangszereket. Pattogtatunk kukoricát, sütünk tökmagot. Részt veszünk egy-egy családnál diószüret, kukoricatörés, egyéb betakarítási munkákban. Gyűjtünk a természetben / mező, erdő/ lévő növényeket /nád, sás, vessző, száraz virágok, bogycsok/. Ezeket rendszerezzük és elraktározzuk. Aszalunk különböző gyümölcsöket, zöldségeket. A kukoricát először hántoljuk, majd lemorzsoljuk. Bevonjuk a kicsiket és a középsősöket is. Közben az előzőleg gyűjtött és megtanult fosztással kapcsolatos történeteket, énekeket, verseket, csúfolódókat mondunk. Készítünk őszi terményfalat, tablót, albumot. Részt veszünk a galéria megnyitáshoz kapcsolódó kézműves délelőttön.

Az Állatok Világnapja

3-4 évesek:

Beszélgünk arról, hogy ki milyen állatot ismer. Képeket nézegetünk, válogatunk. Állatok mozgásának utánzása. Az ember és az állat közötti tiszteletet erősítése. Megnézzük, hogy kinek a jele egy állat. Elhozhatják kedvenc állatos plüssjátékukat. Puzzle-val, kirakóval játszunk.

4-5 évesek:

Háziállatok-vadállatok fogalma. Kinek van otthon háziállata? Meséljen róla! Állatok külső jellegzetes tulajdonságai. Együttélés fontosságának, szabályainak megbeszélése. Állatok és kicsinyeik. "Milyen állatnak a hangját hallod?"

5-6-7 évesek:

Állatok képeinek válogatása különböző szempontok szerint. Elsétálhatunk egy állattartó családhoz- ha tudunk illet- megfigyeljük az állattartással járó feladatokat. Kialakuljon bennük a szeretet, gondoskodás, védelem érzése. Felelős állattartás szabályai.

Advent- borbála nap, Mikulás, Luca nap- Karácsony

3-4 évesek

Megismerkedünk az advent jelképeivel, a koszorúval, naptárral. Tanulunk rövid dalt, mondókát vagy verset, a Mikulást és a karácsonyt várva.

Készítünk egyszerű fenyődíszeket, ajándékot a szülőknek. Figyeljük a vízbe tett cseresznyeágot, és a Luca- búzát.

A szülőkkel közösen /gyerekek nélkül/ feldíszítjük már előző este a csoport karácsonyfáját. A fa alá kerülnek a szülőkkel készített ajándékok és játékok.

Mézeskalácsot sütünk és díszítünk az óvodapedagógusokkal közösen.

Az ünnepen a szülőkkel együtt közös karácsonyi koncerten veszünk részt, ahol az óvodapedagógus is megajándékozzák a gyerekeket gyönyörű dalokkal.

4-5 évesek

Segítenek az adventi naptár és koszorú elkészítésében. A naptár alapján minden nap készülünk egyszerűbb feladatokkal a karácsonyra. Naponta megnézzük mik a további feladatok. Figyeljük a cseresznyeágot, a Luca- búzát, festünk az ablakra, mézeskalácsot sütünk, készítünk fenyődíszet nehezebb technikával. Mikulás és karácsony előtt tanulunk dalt, verset, mondókát. A szülőkkel itt is elkészítjük az ajándékokat és feldíszítjük a csoport karácsonyfáját.

Az ünnepen a szülőkkel együtt közös karácsonyi koncerten veszünk részt, ahol az óvodapedagógusok is megajándékozzák a gyerekeket gyönyörű dalokkal

5-6-7 évesek

A gyermekek önállóan, kis irányítással készítenek adventi naptárt és koszorút. A megbeszélte feladatokból naponta kibontunk egyet és megoldjuk. Borbála napkor cseresznyeágot teszünk a vízbe és figyeljük azt a Luca-napi búzával együtt. Sütünk mézeskalácsot, amit ki is díszítünk. Eszünk almát, mézes diót. A kisebbeknek készítünk ajándékokat, asztaldíszet, fenyődíszeket.

Tanulunk a Mikulásra, karácsonyra verset, dalt és mondókát. Meggyújtjuk az Adventi gyertyákat. A nagycsoportosok Lucázással, karácsonyi énekekkel, karácsonyi mesejátékkal kedveskednek a kisebb

csoportosoknak. Az ünnepen a szülőkkel együtt közös karácsonyi koncerten veszünk részt, ahol az óvodapedagógusok is megajándékozzák a gyerekeket gyönyörű dalokkal. Részt veszünk a galéria megnyitóhoz kapcsolódó kézműves délelőttön.

Farsang

3-4 évesek

Készítünk egyszerű technikával papíralarcot, szemüveget.

Részt veszünk a közös farsangon, az óvodapedagógusok és szülők által készített jelmezekben. Kedvünk szerint részt veszünk a táncházban, az óvodapedagógusok által szervezett arcfestésben.

A farsangi időszak lezárásaként részt veszünk a „Kiszézésben”.

4-5 év

Farsangi álarcot készítünk és díszítünk nehezebb technikával. Hallgatunk tréfás meséket, verseket. Tanulunk egyszerű dalokat, mondókákat. Részt veszünk a közös farsangon, az óvodapedagógusok és szülők által készített jelmezekben. Aktívan részt veszünk a táncházban, az óvodapedagógusok által szervezett arcfestésben. A farsangi időszak lezárásaként részt veszünk a „Kiszézésben”.

5-6-7 évesek

Tanulunk farsangi dalokat, bálba hívogató mondókákat. Készítünk farsangi álarcokat, maszkokat, szemüveget, különféle technikákkal. Segítünk a csoportszoba feldíszítésében. Részt veszünk a közös farsangi mulatságban, az óvodapedagógusok és a szülők által készített jelmezekben. Aktívan részt veszünk a táncházban, az óvodapedagógusok által szervezett arcfestésben. A farsangi időszak lezárásaként kiszézés készítésével búcsúztatjuk a telet.

Március 15.

3-4 évesek

Rövid mondókát tanulunk, zászlót készítünk, kokárdát tűzünk a ruhánkra. A zászlókat elvisszük az emlékműhöz a többi csoporttal közösen. Hallgatunk az ünneppel kapcsolatos dalokat, történeteket.

4-5 évesek

Rövid verset, éneket tanulunk. Kokárdát tűzünk a ruhánkra, zászlót készítünk és elvisszük az emlékműhöz a többi csoporttal közösen. Hallgatunk az ünneppel kapcsolatos dalokat, történeteket.

5-6-7 évesek

Verset, éneket tanulunk, zászlót készítünk, kokárdát varrunk. Kossuth nótákat énekelünk, és hallgatunk. Ellátogatunk a Ceglédi Kossuth Múzeumba. A Kossuth szoborhoz zászlót tűzünk.

Húsvét /az első tavaszi napéjegyenlőség utáni holdtöltére következő vasárnap/

3-4 évesek

Rövid tavaszi verseket, énekeket, játékokat tanulunk. Festünk tojásokat egyszerű technikákkal. Kedvünk szerint részt veszünk a tojáskeresésben.

4-5 évesek

Locsolóverset, tavaszi dalokat, dalos játékokat tanulunk. Festünk tojásokat különböző technikákkal. Választunk komacsoportot. Sütünk süteményeket a komatálba. Megvendégljük, meglocsoljuk a komacsoportot.

Részt veszünk az udvaron a tojáskeresésben. Együtt a többi csoportos gyermekekkel körjátékozunk, énekelünk az udvaron.

5-6-7 évesek

Tanulunk húsvéti köszöntőket, locsolkodó verseket, tavaszi énekeket, dalos játékokat, mondókákat.

A csoportszobákat kézimunkákkal, virágokkal díszítjük. Többféle technikával festünk tojásokat. Készítünk süteményeket. Választunk komacsoportot, akiket meglátogatunk, és vendégül is látunk. Az udvaron eldugott festett tojások keresésében részt veszünk. Együtt a többi csoportos gyermekekkel körjátékozunk, énekelünk az udvaron.

Részt veszünk a galéria megnyitóhoz kapcsolódó kézműves délelőttön.

A Víz Világnapja

3-4 évesek:

Beszélgünk arról, mi mindenre használható a víz. Vízben élő állatokkal ismerkedünk. Víztakarékosághoz kapcsolódó szokások megalapozása, felnőtt példamutatása.

4-5 évesek:

Miért fontos számunkra a víz? Miért kell rá vigyázni, takarékoskodni vele? Vízvédelem. Ismerkedés a vízi és a vízparti élőlényekkel. Földünk nagyrészét víz borítja.

5-6-7 évesek:

A víz kincs- mit jelent ez? Kísérletek a vízzel. Víz körforgása. Ismerkedés vízi élőlényekkel, közlekedési eszközökkel. Tudatosodjon bennük a vízzel való takarékoskodás, a víz védelmének fontossága. Séták alkalmával a helyi adottságok figyelembevételével a témával kapcsolatos érzékenyítés.

A Föld Világnapja

3-4 évesek:

Ismerkedjenek a közvetlen természeti környezetükkel. Könyveket, képeket nézgetünk a témához kapcsolódóan. Környezetünk szépítése, gondozása (pl. virágültetés).

4-5 évesek:

Ismerkedés a földgömbbel. Természetsarok. Szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás. Környezetszennyezés. Környezetünk szépítése, gondozása (pl. virágültetés).

5-6-7 évesek:

Beszélgetés a Földről. Miért kell rá vigyáznunk és hogyan tudjuk ezt megtenni? Ismerkedjenek a közvetlen épített környezetükkel. Ti a családokban hogyan tudtok hozzájárulni a Föld megóvásához? Környezetszennyezés (víz, levegő, talaj). Környezettudatosságot fejlesztő interaktív játékok kint és bent. IKT-eszközök.

Anyák napi köszöntő

3-4 évesek

Szokássá vált óvodánkban, hogy kiscsoportban egy egész napot szánunk az anyukák köszöntésére. Ezen a napon, az anyukák, különböző időpontokban, melyeket előre egyeztetünk, bejönnek hozzánk, a csoportszobába. Egy gyönyörűen feldíszített sarokban, meghallgathatják gyermekük köszöntőjét. Rövid köszöntő verset, vagy mondókát, esetleg dalt tanítunk a gyerekeknek és egyszerű technikával ajándékot is készítünk.

4-5 évesek

Tanulunk anyák napi köszöntő verseket, mondókákat, énekeket. Készítünk ajándékot az anyukáknak. Közösen feldíszítjük a csoportszobát. Felhasználjuk az évközben tanult mondókákat, verseket, dalokat, dalos játékokat melyekbe bevonjuk az anyukákat is.

5-6-7 évesek

Tanulunk anyák napi köszöntő verseket, mondókákat, énekeket., dalos játékokat. Többféle technikával készítünk ajándékokat. Feldíszítjük a termet és az öltözőt.

Felhasználjuk az évközben tanult mondókákat, verseket, dalokat, dalos játékokat melyekbe bevonjuk az anyukákat is.

Búcsú- gyermeknap

3-4 évesek

Kedvünk szerint részt veszünk a közös játékban, vásárolunk a búcsúban az előre kiosztott tallérokért. Az óvodapedagógusok által eljátszott mesejátékot nagy örömmel nézzük.

4-5 évesek

Aktívan részt veszünk az előkészületekben: játékokat gyűjtünk, festünk, gyurmázunk, fűzünk, barkácsolunk egyszerűbb tárgyakat, portékákat. Részt veszünk a közös verseny és dalos játékokban, táncmulatságban. Tanulunk vásári kikiáltókat, csúfoló verseket, mondókákat.

Az óvodapedagógusok által eljátszott mesejátékot nagy örömmel nézzük

5-6-7 évesek

Aktívan részt veszünk a szervezésben, irányítjuk a különböző tevékenységeket. Sütünk mézeskalácsot, készítünk különböző eszközöket, játékokat. Tanulunk vásári kikiáltókat, csúfoló verseket. Felállítjuk a sátrakat, elrendezzük az eszközöket. Aktívan részt veszünk a különböző verseny-és dalos játékokban. Árulunk, vásárolunk különböző portékákat. Gondoskodunk ételről, italról, zenéről és jó hangulatról.

Nagyok búcsúztatása

4-5 évesek

Hagyomány óvodánkban, hogy május utolsó szombatján elbúcsúztatjuk az iskolába készülő nagycsoportosokat. Feldíszítjük a nagyok termét virágokkal, rajzokkal. Tanulunk búcsúztató verseket, dalokat. Elbúcsúzunk a nagyoktól batyuval és könyvvel. A ballagás után megvendégeljük őket süteménnyel, üdítővel.

5-6-7 évesek

Tanulunk búcsúzó verseket, énekeket. Elköszönünk a társainktól, óvodapedagógusoktól, dajka néniktől, óvodánktól. Elmegyünk vendégségbe a búcsúztató gyermekekhez, közösen elfogyasztjuk a finomságokat

9. NEVELÉSÜNK TEVÉKENYSÉGFORMÁI

JÁTÉKBAN ÉS A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS

A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége. Az óvodai játékot azért tartjuk igazán értékesnek, mert nevelésünk leghatékonyabb eszköze. Ebben az életkorban hangsúlyozzuk a zavartalan hosszantartó, szabad játékfolyamatot, amely a gyermekek elemi pszichikus szükséglete.

A kisgyermek a külvilágból és a saját világából származó benyomásait a játékba tagolja. Célunk, hogy minél sokrétűbb tájékozódó tevékenységgé váljon a játék. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitásukat, mozgást, az egész személyiséget fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

Feladataink:

- A játék feltételeinek biztosítása
- Az óvodapedagógus modellértékű módszereinek alkalmazása.
- A gyermek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével a játékfajták tartalmának gazdagítása.
- A beszédképesség fejlesztése játék közben.

A játék feltételeinek biztosítása

Biztonságos nyugodt légkört teremtve arra törekszünk, hogy az óvodába érkezéstől a hazamenetelig sokféle játékot indíthassanak el és szervezhessenek önállóan.

Úgy alakítjuk ki a játszócsoportok helyét, hogy figyelemmel kísérjük a korcsoportok igényeit, sajátosságait. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése. A gyermek egyéniségének megfelelően választhat játékot. A szabad játékra nagy figyelmet fordítunk. Ennek megfelelően a gyerekek számára főként a magányos, illetve 4-5 főből álló csoportok játékához kuckókat, játéksarkokat hozunk létre, ahol megteremtjük a zavartalan játék feltételeit.

A minél hosszabb és zavartalanabb játékidő érdekében a játék folyamatát csak az étkezések az önkiszolgáló tevékenységek és a pihenés szakítják meg.

A több napon át tartó játék feltételeit biztosítjuk a csoportban és az udvaron. Az esztétikus tiszta könnyen kezelhető eszközök kedvet ébresztenek a játékhoz.

A szülők bevonásával folyamatosan gyarapítjuk a kincsesláda tartalmát, amely arra is ösztönzi a gyermekeket, hogy a meglévő kellékekkel és képzeletük segítségével a játéktémák gazdagodjanak. A sétákat, kirándulásokat úgy szervezzük, hogy minél több élményben legyen részük.

Az óvodapedagógus modellértékű módszereinek alkalmazása

A kisgyermek első valódi játszótársa az óvodában a felnőtt. Az anya-gyermek kapcsolat mintájára alakul ki az óvodapedagógus és közte olyan mély szereteten alapuló kapcsolat, melyben később a társak is megjelennek.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával indirekt reakcióival éri el. Az óvodában fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése.

Minden gyermek más-más módon igényli a felnőtt segítségét, jelenlétét a játékhoz. Ezért olyan légkört teremtünk, ami fokozza a gyermekek alkotó kedvét és azt is érzik, hogy számíthatnak ránk, ha szükséges.

Ötleteinkkel, személyes példával, a pozitív helyzetek megerősítésével igyekszünk fejleszteni a közös játékot.

A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.

Nevelőink gazdag értékelési eszköztárral rendelkeznek, melyből a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével tudatosan választják ki, a leginkább megfelelőt.

A gyermek egyéni sajátosságainak figyelembevételével a játékfajta tartalmának gazdagítása
A gyakorló játék lényege valamilyen újszerű cselekvés ismételtetése, amely örömet okoz. A játéknak ezen fokán, a gyermekek megismerkednek az anyagok, eszközök, játékszerek tulajdonságaival, működésével. Ehhez szabad mozgásteret biztosítunk és lehetőséget adunk arra is, hogy önállóan megválasszák a játék helyét: földön, asztalon, udvaron. A homokszórás, vízöntögetés, gyúrás, papírtépés, mázolás, kavicszórás örömmel végzett hosszan tartó foglalatosság. Igyekszünk megfelelő mennyiségű eszközt biztosítani, ezáltal nemcsak a manipulációs vágyaik elégülnek ki, hanem a finom mozgások elemeit is kipróbálhatják. Eközben fejlődnek érzékszerveik: a látás, hallás, tapintás és mozgásuk összerendezetté válik. A kisebbeknél gyakoribb a hangok, szótagok, szavak esetleg rövid mondatok játékos ismételtetése, ami elősegíti beszédképességük fejlődését. Ez a játék, ösztönzően hat a kevésbé közlékeny gyermekekre is.

A gyakorlójáték keretei között a kisebbeknél is megjelenik a szerepjáték, amikor valamilyen szerepet magukra vállalnak. Tapasztalataikat, élményeiket, ismereteiket, érzelmeiket a szimbolikus-szerepjátékban vetítik ki. Megteremtjük azokat a lehetőségeket, amelyekben pozitív és negatív élményeiket kiélvezhetik. A gyermekek különösen a hozzájuk érzelmileg közel álló felnőttet vagy társát utánozza. Azonosul egy cselekvéssel, gesztussal, beszéddel. Ezért figyelünk arra, hogy mi felnőttek is helyes magatartás és beszéd mintát adjunk. Gondoskodunk arról, hogy minden gyermek biztonságban érezze magát, önként, szabadon választhasson a játéktémában, eszközökben. Ha igénylik a segítséget, ötletekkel segítjük a „mintha” szituációk kialakulását, továbbfejlődését. A játéktémához kapcsolódó szerepek, s az ennek megfelelő magatartás megkívánja a társra figyelmet, a kívánságok késleltetését, a gondolatok módosítását. Törekszünk arra, hogy minden gyermek megtalálja a helyét a játékban, változatos szerepekben vegyen részt, érezze meg a közös együttlét örömét. Konfliktus esetén igyekszünk megérteni a gyermek belső indítékát. Személyes példával, kérdésekre segítjük elő, hogy a gyermekek érzékenyebbé, figyelmesebbé váljanak társaik iránt.

A szimbolikus-szerepjátékban élethelyzeteket alkotnak újra, melyekhez számos eszközre van szükség. Lehetőséget adunk arra, hogy alkalmasszerűen maguk is készítsenek a játékhoz szükséges eszközöket. A konstruálás iránti érdeklődést személyes példával ébresztjük fel. A szükséges anyagokat közösen gyűjtögetjük a kincses-ládánkba. Ezekből olyan eszközöket,

kiegészítőket készítünk, amelyeket többnyire önállóan, balesetmentesen és rövid idő alatt hozhatunk létre.

A szimbolikus-szerepjátékot gazdagítja a dramatizálás, az esztétikai élményt nyújtó irodalmi alkotások eljátszása.

Lehetőséget adunk arra, hogy mese, vers és egyéb élményeik alapján elképzeléseik szerint játsszák el az önként kiválasztott darabot.

Esztétikai élményt jelent számukra a bábozás is. Kezdetben bábjátékkal ébresztünk kedvet, később lehetőséget adunk a báb mozgatásának megismerésére, gyakorlásra és önálló bábozásra is. Közösen készítünk sík-, és egyszerű fakanálbábukat. Kedvet ébresztünk a gyermekekben, hogy terményekből és más anyagokból egyszerű módon maguk is alkossanak bábokat. A szabályjátékok lényege, hogy pontos, meghatározott szabályok szerint zajlik, ezért bizonyos fokú érettség kell ahhoz, hogy képes legyen a gyermek erre a játékra.

Megtanulják a helyes magatartás alapformáit, fejlődik felelősségtudatuk.

Figyelembe vesszük a gyermekek kívánságait, fejlettségüket, a csoport létszámát és ennek megfelelően mozgásos, vagy értelmi képességet fejlesztő szabályjátékokat játszunk.

A konstruáló játékban az alkotás öröme a valamit létrehozni vágya dominál. Ezért elősegítjük, hogy mindenki megtalálja a neki legmegfelelőbb építő elemeket, melyekkel elmélyülten játszik és sikerélményhez jut. Az apróbb elemekből készített alkotásokat a gyermekek igényeikhez igazodva néhány napig megőrizzük.

Játékba integrált és tevékenységben megvalósuló tanulás

Napirendünknek nincsenek merev határai, nagyobb teret kap a játék, ami összekapcsolja a gyermekek különböző tevékenységeit. Nevelésünkben a játék és tanulás nem választható el egymástól. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire. A tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése. A játékban kialakul és fejlődik a gyermek önállósága, alkotó, kezdeményező és szervező képessége. Az utánzásos tanulási formának, a cselekvéses tanulásnak nagy jelentősége van ebben az életkorban, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása;
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás

Ezért hangsúlyozzuk az együttes tevékenységek, felfedezések és a helyes modellnyújtás fontosságát. A kezdeményezett és irányított tevékenységek a játékból indulnak ki, játékidőben zajlanak, és oda térnek vissza. A gyermekek örömmel és teljesen önként, spontán tanulnak.

Ennek a napirend adja a keretét, melynek nincsenek merev határai. Meggyőződésünk, hogy a gyermekek fejlesztése a játékba integrált tevékenységekben lehet egyénekre differenciált, és eredményes.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során személyre szabott pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását

Az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

A beszédkapcsolatok kialakulásának alapja a szeretetteljes viszony, jó csoportléggör. A játékban, mint derős légkörben oldódnak gátlásai, kialakul a beszédkedve. Szorgalmazzuk a társas kapcsolatok alakulását, melyben a beszéd az önkifejezés és gondolkodás legfőbb eszközévé válik. A játékos mozgásra épülő nyelvi játékokkal közvetlen beszédfejlesztő lehetőséget kínálunk. A helyes beszédminta utánzásra készíteti a gyermekeket, de megértik metakommunikációs jelzéseinket (gesztusainkat, arcmimikánkat). Ez utóbbiak is mintát nyújtanak számunkra.

Az értelmi nevelés további feladatai:

- a tervezetten szerzett tapasztalatok gyakorlatorientált megvalósítása (ezzel utal a csoportos foglalkozások tervezésére, szervezésére);
- az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás alkotóképesség) fejlesztése (a kreativitást itt felváltja az alkotóképesség fejlesztésének igénye);
- valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek képesek egyre több szabályt betartani a megnyugvás és feszültség, állandó változásai között.
- Képesek olyan játékhelyzeteket teremteni, amelyekben élményeik meghatározóak, a szerepek, eszközök kiválasztását is önállóan tudják végezni.
- Ismert meséket szívesen báboznak és dramatizálnak.
- Esetenként konstruálást kezdeményeznek, amit felhasználnak más játékokban is.
- Egyéni ötletek alapján képesek olyan építményeket létrehozni, amelyek egyre pontosabbak és kombináltabbak.
- A gyakorlójáték csak a konstruáló szerepjáték elemeként jelenik meg Igényükké válik a társakkal való együttműködés.

A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama, a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
- a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is

kialakulóban van.

A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését, feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív- elvégzésében nyilvánul meg, kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

A szükséges tárgyi feltételek:

- Tájékozódást segítő tárolókon elhelyezett szimbólumok, jelek
- Faépítők
- Különböző alakú, nagyságú műanyag építők
- Kirakó, összerakó, társas és fejlesztő játékok
- Könyvek
- Állandó kiegészítők (leplek, szőnyeg,- ruhadarabok, dobozok) és a gyerekek által készített kiegészítők
- Szerepjátékok kellékei külön dobozokban, témánként összegyűjtve
- Játékgyűjtemény katalógus

10. A GYERMEKEK HETIRENDJE

	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Délelőtti játékba integrált tanulás	Verselés, mesélés Ének-zenei képességfejl.	Verselés, mesélés Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	Verselés, mesélés A külső világ tevékeny megismerése	Verselés, mesélés	Verselés, mesélés Mozgás, mozgásos játékok
	Mindennapos mozgás	Mindennapos mozgás	Mindennapos mozgás	Mindennapos mozgás	
Udvari játékba integrált tanulás	Ének, zene, népi játék, tánc	A külső világ tevékeny megismerése		A külső világ tevékeny megismerése	
Délutáni játékba integrált tanulás					

11. A SZERVEZETT TANULÁS FORMÁI

(mindhárom korcsoportnak egyaránt alkalmas)

Kötelező

Mindennapos mozgás
Ének, zene, népi játék, tánc (4-5-6-7 éveseknek)
A külső világ tevékeny megismerése

Közvetve kötelező

Verselés, mesélés

Kötetlen

*Rajzolás, festés,
mintázás, kézimunka
Ének, zene, népi játék,
tánc*

A külső világ tevékeny megismerése (3-4 éveseknek)

12. A SZERVEZETT TANULÁS MUNKAFORMÁI

Együttes, közös tevékenységek	Mindennapos mozgás Verselés, mesélés A külső világ tevékeny megismerése Ének, zene, népi játék, tánc
Mikrocsoportos	Ének-zenei képességfejlesztés
Kis létszámú csoportos	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka A külső világ tevékeny megismerése
Kis létszámú differenciált fejlesztések	Tehetséggondozó műhelyek
Egyéni	Részképességek fejlesztése egyéni igények szerint

13. A SZERVEZETT TANULÁS IDŐKERETEI KORCSOPORTONKÉNT

	Verselés, mesélés	Ének, zene, népi játék, tánc	Rajzolás, festés,- mintázás- kézimunka	Mindennapos mozgás		A külső világ tevékeny megismerése
3-4 évesek	naponta 5- 10 perc	heti 1x 10-15perc	heti 1x 10-15perc	heti 1x 10-15perc	5 perc	heti 3x 10-15perc
4-5 évesek	10-15 perc	15-20 perc	15-20 perc	15-20 perc	7-10 perc	15-20 perc
5-6-7 évesek	Iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység összesen napi 45 perc (tanköteles korba lépő gyermekeknek)					

	15-20 perc	30-35 perc	30-35 perc	30-35 perc	10 perc	30-35 perc
--	------------	------------	------------	------------	---------	------------

Az intézmény pedagógusai a pedagógiai programmal összhangban rugalmasan alkalmaznak korszerű nevelési módszereket, technikákat, eszközöket. A gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével, és az aktuális tevékenységi formák sajátosságainak, céljainak megfelelően alkalmazzuk a beszélgetés, bemutatás, szemléltetés, gyakorlás, magyarázat, dicséret, ellenőrzés, értékelés, differenciálás, bátorítás, gyakoroltatás, segítség nyújtás módszereit. Az alkalmazott pedagógiai módszerek a kompetenciafejlesztést támogatják, és a tanítás-tanulás eredményességét segítik.

14. ISKOLA-ELŐKÉSZÍTŐ FEJLESZTŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

„A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.”

Az iskola-előkészítő fejlesztő tevékenység alapelvei

Alapelv neve	Tartalma / Jelentése
1. Gyermekközpontúság	A gyermek egyéni és életkori sajátosságaihoz való igazodás; érzelmi biztonság, pozitív megerősítések biztosítása.
2. Játékosság, élményalapúság	A tanulás elsődleges eszköze a játék; a feladatok legyenek motiválóak, érdekesek, élményszerűek.
3. Célirányosság	A foglalkozás minden eleme tudatos fejlesztési célt szolgál, amely az iskolaérettséghez kapcsolódik.
4. Fokozatosság, rendszeresség	A fejlesztés lépésről lépésre történik; a foglalkozások heti rendszerességgel ismétlődnek, egymásra épülnek.
5. Differenciálás	Egyéni eltérésekhez igazodó feladatszintek; alkalmazkodás SNI-s, BTMN-es, vagy tehetséges gyermekekhez.
6. Aktív részvétel	A gyermek aktívan részt vesz a tanulásban: felfedez, kipróbál, kérdez, alkot; együttműködik társaival.
7. Komplexitás	Több képességterület egyidejű fejlesztése; különféle érzékszervek és tanulási stílusok aktiválása (pl. vizuális, auditív, mozgásos). A tevékenységek kapcsolódjanak az óvodai élet más területeihez is (mese, zene, mozgás, környezet).

8. Rugalmasság, adaptivitás	A pedagógus alkalmazkodik a csoport hangulatához, szükség esetén módosít a meneten; figyelembe veszi a gyermekek aktuális állapotát, szükségleteit.
9. Visszacsatolás, értékelés	A foglalkozás végén történjen meg a lezárás; legyen pozitív visszajelzés, fejlődésre ösztönző értékelés, gyermekvélemények meghallgatása.

Fejlődéslélektani jellemzők és szempontok a 45 perces iskola-előkészítő foglalkozásokhoz

Fejlődési terület	Fő jellemzők	Iskola-előkészítő szempontok (45 perces foglalkozások)
Kognitív fejlődés	<ul style="list-style-type: none"> • Intuitív, szemléletes gondolkodás- • Mágikus világvélemény • Fejlődő figyelem 	<ul style="list-style-type: none"> • Használjunk szemléltetést, képeket, manipulációs eszközöket • Rövid, váltakozó feladatrészek • Bevezető, lezáró rituálék a struktúra miatt
Nyelvi fejlődés	<ul style="list-style-type: none"> • Gyors szókincs-bővülés • Kérdő korszak • Nyelvtani szerkezetek fejlődnek 	<ul style="list-style-type: none"> • Mondókák, versikék, szótagolás, hangdifferenciálás • Beszélgetőkör, képleírás • Aktív és passzív szókincs bővítése játékosan
Érzelmi fejlődés	<ul style="list-style-type: none"> • Erős érzelmi reakciók • Biztonságkeresés • Fejlődő önkontroll 	<ul style="list-style-type: none"> • Legyen pozitív, bátorító légkör • Egyéni dicséret, érzelmi megerősítés • Tervezett nyugodt és aktív szakaszok váltakozása
Szociális fejlődés	<ul style="list-style-type: none"> • Barátkozás, együttműködés alakul • Szabálytudat fejlődőben 	<ul style="list-style-type: none"> • Csoportos, páros és önálló feladatváltások • Szerepjáték vagy közös projektek (pl. mese dramatizálás) • Szabályjátékok fokozatos bevezetése
Motoros fejlődés	<ul style="list-style-type: none"> • Mozgásigény magas • Finommotorika fejlődik • Kézdominancia alakul 	<ul style="list-style-type: none"> • Beépített mozgásszünetek (pl. játékos mozgásos átvezetés) • Finommotoros fejlesztés (rajz, színezés, vonalvezetés, gyöngyfűzés) • Helyes ceruzafogás gyakorlása
Játék szerepe	<ul style="list-style-type: none"> • Fő tevékenységi forma • Játékban tanul a gyermek 	<ul style="list-style-type: none"> • Minden tanulási cél játékba ágyazva • Szabályjátékokkal előkészítjük az iskolai viselkedést • Szimbolikus játékok a kreatív gondolkodás fejlesztésére

A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

1. A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú

átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.

2. Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek egyaránt szükségesek az eredményes iskolai munkához:

a) A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.

b) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.

3. A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél

a) az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,

b) megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,

c) a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.

4. Az egészségesen fejlődő gyermek

a) érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat, azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,

b) elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

5. Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is érette válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőtellel és gyermektársaival.

6. A szociálisan érett gyermek:

a) egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,

b) feladattudata kialakulóban van, és ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

7. A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

8. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

9. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

15. VERSELÉS, MESÉLÉS

A tevékenység célja:

A gyermekek érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása, csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével.

Feladataink:

- A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása
- A 3-6-7 éves korban kedvelt hagyományos formák biztosítása (mesélés, verselés, dramatikus játékok, bábozás, dramatizálás)
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése a versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal.

A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása

Művészi értékű irodalmi alkotásokkal biztosítjuk az esztétikai élmény mélységét. A kisebbek versanyagát népi mondókákból, ritmikus, zenei hatású, játékos versekből állítjuk össze. Olyan meséket választunk, amelyek cselekménye egyszerű, érthető, ritmikus ismétlődések jellemzik. Később már többfázisú állatmesék, népmesék, dramatikus népszokások, novellisztikus-realisztikus mesék alkotják a gyerekek meséit. Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. Megismertetünk a gyermekekkel vidám, humoros verseket, valamint kortárs költők ritmusélményt nyújtó verseit. A nagyobbak mesetárába már az állatmeséktől kezdve a cselekményesebb meséken, novellisztikus-realisztikus meséken át beépítjük a klasszikus tündérmeséket, a tréfás-és a műmeséket, kortársirodalmi műveket.

Meseregényeket olvasunk fel, amit folytatásokban napokon keresztül izgatottan várnak. A gyermekek versanyagát különböző típusú népi mondókákkal, kiolvasókkal gazdagítjuk. Megismertetünk olyan közmondásokat, amelyeket a környezetben gyakran hallanak. Lírai verset mutatunk be, amitől a gyermekek megérik a költői képek érzelmét kifejező erejét. Olyan verseket, meséket választunk ki, amelyek közvetítik a környezet megszerettetését, a néphagyományörzést, az évszakok szépségét. A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese-képi és konkrét formában-feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.

A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására.

Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál.

A tárgyi világot is megelevenítő, áttelekítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játék tevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotába eleven, belső képvilágot jelenít meg.

A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A gyermek saját vers-és mesealkotása, annak mozgással és-vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.

A 3-6-7 éves korban jellegzetes tartalmak biztosítása

Az óvodába kerülő 3-4 éves gyermekek első igazi versélménye a mondókákhoz, ölbéli játékokhoz tapadnak. A népi mondókákhoz kapcsolódó mozdulatok, játékok felettébb nagy élvezetet jelentenek a gyermekeknek, mert a felnőtt ölében, testmelegében teljes biztonságérzetben hallgathatják. Ez a többször átélt ölbéli játék fizikai kontaktus sokat jelent a gyermek és a felnőtt érzelmi egymásra találásában. Lehetőséget teremtünk a vidám rigmusok

korai megkedveltetésére. A gyermekekkel együtt sokszor ismétljük az állathívogatókat, kiolvasókat, altatókat.

Az egyszerű állatmeséken keresztül fokozatosan rászoktatjuk a gyermekeket a mese figyelmes végighallgatására. Arra törekszünk, hogy a mese többszöri meghallgatása után legyenek élvezői a dramatikus feldolgozásának. Először az óvodapedagógusok, aztán a nagyobb gyermekek, majd a kicsik fokozatos bevonásával próbáljuk megjeleníteni az egyszerűmeséket. Rövid improvizált jelenetek bemutatásával megismertetjük a bábokat. Párbeszéd formájában előadott jeleneteket és a bábok számát fokozatosan növeljük. A vers, mese, dramatikus játékhoz csak kellékeket használunk, ami elősegíti képzeleti képek előhívását, s a meséhez való erős kötődés kialakulását. A nagycsoportos korú gyermekekkel egyre több alkalommal bábozunk, dramatizálunk a kisebbeknek, amely az óvodai ünnepek, rendezvények (Mikulás, Karácsony, gyereknapi) színpoltját is jelentik egyben. A kiscsoportos gyermekekkel 10-12 mondókát és 10-14 új mesét ismertetünk meg.

A 4-5 éves gyermekekben kialakul a mese, vers szeretete. Ezt azzal is próbáljuk fokozni, hogy rendszeres könyvtárlátogatáson ismerkedünk a könyvekkel, a könyvtári kölcsönzéssel. Igénylik, izgatottan várják az óvodapedagógusok meséit. A gyermekek arcán megjelenik a megfelelő áhítat, figyelő ámulat. Játékukban mind gyakrabban előfordul a mesélés, bábozás és az ismert mondókák, halandzsa szövegű kiolvasók ismételtetése. A mese mondanivalóját közmondással erősítjük meg, a pozitív személyiségjegyek megalapozása érdekében. Az új verseket a gyermekek élményeihez, tapasztalataihoz, hangulatához kapcsolódva választjuk meg. Ebben a korban a gyermekek már segítségünkkel megjelenítik a meséket és átélt élményeiket, rögtönöznek bábjátékokat.

A 4-5 éves gyermekekkel 4-5 mondókát, 5-6 rövid verset és 10-14 új mesét ismertetünk meg. 5-6-7 éves korú gyermekeknél megragadunk minden adandó alkalmat a kiolvasók, rigmusok ismételtetésére. 4-5 kiolvasóval gazdagítjuk a mondókákat. Találós kérdésekkel, rímjátékokkal játszunk. Ismételtetjük az előző években tanult verseket. Az új verseket (10-12) úgy választjuk meg, hogy kapcsolódjon a gyermekek élményeihez. Ügyelünk a szavak gondos, tiszta ejtésére, az értelemszerű hangsúlyozásra. A délutáni pihenés alatt folytatásos mesét is olvasunk a gyermekeknek. Lehetőséget adunk a mese önálló befejezésére, új mesék, versek kitalálására, mozgással és/vagy ábrázolással való kifejezésére. A meseszereplők jellemző tulajdonságai alapján olyan közmondásokat keresünk, amelyekkel meg tudjuk erősíteni a mese vagy egy-egy szereplő erkölcsi mondanivalóját. Albumot készítünk a tanult versekről, mesékről. A hallott élményekhez társuló vizuális élmény lehetőséget ad az ismétlésre, az élmények felelevenítésére. Az év folyamán megismertetünk 15-18 új mesét. A mesélés, verselés, mondókázás minden nap megjelenik az óvodában. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. Zenei szignállal, mesepárnákkal, gyertyagyújtással csalogatjuk a gyermekeket a meseszőnyegre. Egy héten keresztül ugyanazt a mesét meséljük, hogy a következő héten eljátszhasák a gyermekek. A dramatikus játékhoz minden csoportban különböző kellékek, ruhadarabok találhatóak. A csoportokban lehetőséget teremtünk a bábozásra úgy, hogy minden csoportban gyermek méretű paravánok találhatóak. A gyermekek rendszeresen járnak bábszínházba, ahol megismerkedhetnek a különböző bábfajtákkal és a művészi értékű bábjátékkal.

A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a versekkel, mesékkel, dramatikus játékokkal.

A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese, vers, bábozás és dramatikus játékok. Ezeken keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes hangejtést, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző

formáinak alakítása helyes minta és szabályközvetítéssel (a javítgatás elkerülésével) jelen van. Hangsúlyt fektetünk az egyéni, páros és kisebb csoportokban történő versválasztás lehetőségének megteremtésére. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítunk. A népi mondókák segítségével tisztítható a magán-és mássalhangzók helyes ejtése, megfelelő artikulációja, a hangkapcsolatok törvényszerűségei. A gyermekek a mesékből sok új fogalmat ismerhetnek meg. A bábjátékban, dramatikus játékban a gyermekek kibontakoztathatják a szabad önkifejezésüket, a dramatikus helyzetek lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására, önálló versmondásra.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek szívesen ismétlik a verseket, rigmusokat
- Egyénenként vállalkoznak a mesék, versek, mondókák elmondására
- Várják igénylik a mesehallgatást
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak az óvoda kiscsoportosainak és a maguk szórakoztatására is
- Megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset és 15-20 mesét.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt mozgásban megjeleníteni.
- Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél.
- Érzelmait mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.
- Minden szófajt használ.
- Különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtaikat alkot.
- Tisztán ejti a magán és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek.
- Végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.

A szükséges tárgyi feltételek:

- Mesetér, meseszőnyeg
- Könyvek
- CD-lejátszó, hanganyagok
- Mesegyertya
- Mesepárnák
- Mesealbum
- Meseképek, vers szimbólumok

- Átváltozáshoz szükséges, dramatikus játékok kellékei
- Ujjbábok, kesztyűbábok, bábparaván
- Varázsbőröndben aktuális mese kellékei

16. ÉNEK, ZENE, NÉPI JÁTÉK, TÁNC

A zenei nevelés célja:

1. Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbéli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermeknek, egyben felkeltik zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömeit. A népdalok éneklése, hallgatása, a néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.
2. A népi játékok és az igényesen válogatott magyar kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.
3. A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.
4. Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú érték közvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.
5. Az éneklés, zenélés, népi játékok, néptánc a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

Feladataink:

- A felhasznált zenei anyagok, igényes népi játékok, kortárs művészeti alkotások az egyén képességszintjének megfelelőek legyenek, figyelembe véve minden gyermek igényeit
- A 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása.
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása
- A gyermekek nyelvi kommunikációs képességeinek, zenei kreativitásának fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal, **népi játékokkal** és a zenei készségfejlesztő játékokkal

A felhasznált zenei anyagok igényes, az egyén és az adott korcsoport képességszintjének megfelelő válogatása

A kodályi örökségünket érvényesítve, az óvodai zenei nevelés során a gyermekek igényes mondókákkal, énekes játékokkal, kiváló zeneszerzők komponált gyermekdalaival ismertetjük meg. A mondókák, énekes játékok zenei anyanyelvünk művészi értékei, az óvodás korosztály zenei fejlesztéséhez kiváló eszköz.

A 3-4 éves korú gyermekek nagyon élvezik az ölbeli játékokat, amelyeket a felnőttekkel közösen játszhatnak. Ezek között arc-, kéz-, ujj- és lovagoltató játék szerepel. A tapintásos kontaktussal összekapcsolt zenei élmény, a szeretetkapcsolat, a biztonságérzet kialakításának egy láncszeme. A kicsik egyszerű, 4-5 hangból álló olyan énekes játékokat tanulnak meg könnyedén, amelyek álló helyzetben, játékos mozdulatokkal eljátszhatók. A gyermekek mindössze egy-két komponált gyermekdalt tanulnak meg az ünnepek köszöntésére.

A 4-5 éves gyermekek zenei ismereteit mondókákkal, ölbeli játékokkal, és énekes játékokkal bővítjük. Megismertetjük őket a csigavonal, a hullámvonal és a szerepcserére épülő játékokkal. Az énekes játékok alkalmasak a gyermekek mozgásának fejlesztésére. Az alkalmi dalokat úgy választjuk meg, hogy azokhoz utánzó mozdulatokat, játékokat lehessen kitalálni. Az 5-6-7 éves gyermekek ismereteit kiolvasókkal bővítjük, melyeket különböző játékhelyzetekben is tudnak alkalmazni. A zenehallgatáshoz olyan műveket válogatunk, amelyek felkeltik a gyermekek érdeklődését az értékes zene iránt. Érzelmi hatású dalokat, népdalokat énekelünk, de a zenei anyagunkban felhasználunk más népek dalait, magyar komponált, és kortárs műzenét, altatódalokat, szignálokat, klasszikus műzenét is.

A 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása.

A 3-4 éves gyermekekkel megismertetünk 6-8 mondókát, ölbeli játékot, és 10-15 énekes játékot. A rövid mondókák $\frac{2}{4}$ -es üteműek, amelyekben negyed és páros nyolcad ritmusok találhatóak. Ebben a korban gyakran játszunk ölbeli játékokat. Játék közben megismertetjük a zenei alapfogalmakat, bemutatjuk a halk-hangos beszéd, mondóka, ének közti különbséget. Megfigyeljük a csendet, a környezet hangjait és a dallamjátszó hangszerek hangszínét. Különböző mozdulatokkal érzékeltetjük az egyenletes lüktetést. Alkalmanként énekeljük a gyermekek nevét, jelét, énekelve hívogatjuk őket a közös játékba, tevékenységbe. A mindennapok során a különböző tevékenységekhez kapcsolódva nyújtunk zenei élményt. A bensőséges kapcsolat fenntartásához fontosnak tartjuk, hogy minél többször halljanak a gyermekek tiszta szép természetes énekhangot és felkeltsük érdeklődésüket a zenehallgatás iránt. Arra törekszünk, hogy lehetőséget adjunk a néhány percig tartó hangszeres zene meghallgatására.

A 4-5 éves gyermekekkel megismertetünk 4-5 új mondókát, 6-8 motívumból álló, 10-15 énekes játékot, néhány műdalt. Ismételtetjük a korábban megtanult dalokat, mondókákat is. A körjátékok közül már nehezebbeket is válogatunk: szerepcserés, párválasztó, sorgyarapító-fogyó játékokat. Lehetőséget biztosítunk mikrocsoportban az önálló éneklésre, a halk-hangos, magas-mély hangok közti különbség gyakorlására. Együtt készítünk a gyermekekkel népi ritmushangszereket, melyekkel érzékeltethetik az egyenletes lüktetést, a motívumok hangsúlyát, a tanult mondókák, dalok ritmusát.

Az 5-6-7 éves gyermekekkel megismertetünk 4-7 új mondókát, 14-18 új énekes játékot, és 3-4 alkalomhoz illő műdalt. A dalok hangkészlete ötfokú, félhangnélküli. A legidősebb óvodások szabálytartó képessége megengedi, hogy bonyolultabb párcsere, kapus, hidas, sorgyarapító-fogyó játékokat tervezzünk, ami ennek a korosztálynak a néptánca is egyben. Megismertetünk olyan egyszerű táncos lépéseket, melyeket a felnőtt minta utánzásával követni tudnak. A

gyermek tiszta éneklése céljából gyakrabban szorgalmazzuk az önálló éneklést. A hallásfejlesztést segítő zenei fogalom párokat: halkabb-hangosabb, gyorsabb-lassabb, magasabb-mélyebb éneklést összekapcsoljuk tempóváltoztatással, dallambújtatással, hangszínfelismeréssel. Az ügyesebb gyerekeknek lehetőséget adunk metallofon játékokra, hogy a hangok magasságkülönbségét így is érzékelhessék, vagy néhány hangból álló motívumot kitalálhatnak, egyszerű gyermekdalokat megszólaltathatnak.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

A gyermekek zenei fejlesztése, zenei funkciók szerint négy részre bontva történik.

1. Ráhangoló zenei tevékenységek
2. Énekes játékok
3. Zenei képességfejlesztő mikrocsoportos játékok
4. Zenehallgatás

1. A ráhangoló zenei tevékenységek keretében, már a játékokban elindítjuk a gyermekek ráhangolását a zenei tevékenységekre: pl: ölbeli játékokkal, képeskönyv nézegetés közbeni dúdolással, zenei szimbólumok segítségével dalok ismételtetésével motiváljuk a gyermekeket a játékokra.

2. Énekes játékok közösséget, társas kapcsolatot igényelnek, ezért minden gyermek részt vesz az 5-10 perces együttlétekben, melyeket az udvaron kezdeményezünk. Csak szeles, esős, rossz idő esetén tartjuk a csoportszobában a közös énekes játékot. Az udvaron nagy teret tudunk biztosítani a szép alakzatok létrehozásához. Csak egy énekes játékot tervezünk, hogy a gyermekek kijátszhasák magukat, minden gyermekre többször kerüljön a sor.

3. Zenei képességfejlesztő mikrocsoportos játékot a csoportszobában kezdeményezzük. A tevékenység során a környezet hangjainak megfigyelése, a dallam, a ritmus, a mozgás szépsége, a közös éneklés öröme által felkeltjük zenei érdeklődésüket, elősegítve a zenei anyanyelv kialakulását is. A tevékenység során egyszerre maximum hat gyermekkel foglalkozunk a zenei kuckóban. Ebben a térben hat gyermek ülve kényelmesen elfér. A gyermekeket körbeveszik a ritmuseszközök, ritmusbotok, az énekes játékokhoz szükséges kiegészítő kellékek, (kalapok, hímezett zsebkendő, kendő) és esztétikus szimbólumok formájában megláthatjuk, melyik ölbeli játékot, énekes játékot, mondókát tanulták a gyermekek. Ez azért fontos, hogy fel tudják idézni a mondókákat, énekes játékokat, vissza tudjanak emlékezni a tanult zenei anyagokra.

4. Az óvodánkban sokféle zenehallgatásra teremtünk lehetőséget. Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközzel szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában. Meggyőződésünk, hogy ott van igazi komplex esztétikai hatása a zenehallgatásnak, ahol az élmény megérinti a gyermeket. Igyekszünk a gyermekek élményeihez-tevékenységeihez illő énekeket, zenét választani, bemutatni.

5.A pihenés, alvás előtti altatódalokat, a reggeli érkezéskor az öltözőkben hallható, nyugalmat árasztó komolyzenét tudatosan válogatjuk, gyűjtjük.

A gyermekek nyelvi kommunikációs képességeinek, zenei kreativitásának fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és a zenei készségfejlesztő játékokkal. A gyermekek lassabban énekelnek, mint ahogy beszélnek. A lassított mondókák, énekek ismételtetése segíti a helyes artikulációt, a szavak szép kiejtését. A mondókák, énekek szövegének hangleadása, hangsúlya, ritmusa, hangerejének utánzása megérinti a nyelv kifejező erejét, szépségét. Az éneklési készség fejlesztését szolgáló hangutánzó szavak éneklése segíti a magán- és mássalhangzók pontos képzését, kiejtését. A sokféle énekes játék lehetőséget ad a szókinccs bővítésére is. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek örömmel játszzák az énekes játékokat
- A gyermekek gátlások nélkül, egyedül is tudnak énekelni
- Élvezettel tudnak zenét hallgatni
- Megkülönböztetik az elemi zenei fogalmakat
- Érzik az egyenletes lökötést és a dalok ritmusát
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni
- Ismerik a motívum hosszát
- Szeretnek dudorászni, énekelgetni játék közben.

A szükséges tárgyi feltételek:

- Zenekuckó, 6 szék
- Metallofonok, dobok, cintányérok, triangulumok, különféle hangszerek
- Énekes játékok kiegészítő kellékei (kalap, bot, kendők,)
- Gyermekek által barkácsolt ritmuseszközök
- Ölbeli játékok, énekes játékok mondókák esztétikus szimbólumai
- CD lejátszó, hanganyagok gyűjteménye
- Népzenei videó/DVD gyűjtemény

17. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA

A tevékenység célja: A gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése, a tér- forma- szín képzetük gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk alakítása. A műalkotásokkal, népművészeti elemekkel való ismerkedés, a gyermeki alkotás és

a belső képek gazdagítása. Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére.

Feladataink:

- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése
- A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek tartalmának minőségének differenciált fejlesztése
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése

Az alkotó-alakító tevékenységhez olyan helyet alakítunk ki csoportszobáinkban, ahol a mozgó gyermekektől védett az alkotók köre. Egyszerre csak 5-6 gyermek dolgozik az asztalnál, kényelmesen elférnek és közel vannak az alkotáshoz szükséges eszközök. A ceruzák, festékek, ragasztók, gyurmák kiválasztásánál törekszünk a jó minőségre. Ebben a térben helyezük el esztétikusan, dobozokban, kosarakban a különböző anyagokat, (textileket, bőrt, parafát, hullámpapírt, dekorgumit, háncsot, fonalakat) terméseket, melyeket a gyerekek elérnek és fantáziájuk, képzeletük szerint alkothatnak. Az eszközök gyűjtése folyamatos, ebbe a szülőket is bevonjuk, az óvodába lépés pillanatától. Gyakran tapasztaljuk, hogy az otthon kidobni szánt dobozból vagy más eszközökből nagyszerű dolgok születnek, a gyermeki kéz és fantázia által. Minden gyermeket egyenként megtanítunk a helyes ceruza-, és ecsetfogásra, olló és kés használatra, a festés, ragasztás, mintázás, fűzés, szövés-fonás, origami, a kézimunka technikájára, és egyéb technikákra is. A festéshez kis köpenyeket használunk, hogy óvjuk a gyermekek tiszta ruháját.

Fontosnak tartjuk, hogy az alkotótevékenységhez nyugodt légkört teremtsünk, amelyben a gyermekek szívesen bekapcsolódnak a munkába, és az elrontott, sikertelen lépéseiket javítani tudják. Igyekszünk elegendő időt biztosítani minden gyermeknek az alkotáshoz, hogy önkifejezésüket magas szintre juttassuk. Ebben a térben helyezük el a gyermekek Mini galériáját, ahová önállóan teszik ki alkotásaikat. Így egy héten keresztül gyönyörködhetnek „műveikben”. Ösztönözzük őket arra, hogy beszéljenek produktumaikról. Örüljenek a saját alkotásaiknak és tanulják meg másokét is értékelni. Minden évszakban az udvaron is biztosítunk alkotásra lehetőséget.

A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek tartalmának minőségének differenciált fejlesztése

Az óvodába kerülő 3-4 éveseknél lehetővé tesszük, hogy játszva ismerkedhessenek az anyagokkal, eszközökkel és a technikai kivitelezés módjaival. Együtt gyönyörködünk saját és mások alkotásaiban, mű-, és népművészeti szépségekben. A tevékenységeket a képalakítás, plasztikai munkák és az építés köré csoportosítjuk. Lehetőséget teremtünk ahhoz, hogy minél több sikerélményhez juthassanak a gyermekek festéssel, zsírkrétával, gyurmázással, papírragasztással, nyomattal, anyagba- homokba karcolással. Arra törekszünk, hogy a gyermekek sokoldalú tapasztalatot szerezzenek a tárgyról: formálhatóságukról, alakzatukról, kiterjedéseikről, éljék át a felfedezés örömét. A gyűjtögetett anyagokat, terméseket felhasználjuk ajándékok, nyakláncok, képek, játékok készítésére. A szándéktalan firka és a szándékos forma-firka időszakában nem tervezünk témajavaslatot.

A 4-5 éves gyermekek alkotó alakító tevékenységét tovább bővítjük, gazdagítjuk. A képalakító tevékenységet a gyermekek élményeihez kapcsolható kettő témajavaslattal és az ezekhez legkifejezőbb, legmutatósbab kettő technika kapcsolásával segítjük. A választási lehetőség felkínálása fokozza a gyermekek, alkotási vágyát, kreatív képességeinek kibontakozását. A gyermekek eredeti ötleteit értéknek tekintjük. Arra törekszünk, hogy a gyermekek rajzában megjelenjen az emberábrázolás, a környezet, a tárgyak, a cselekvések saját elképzelés alapján történő megjelenítése. A gyermekek gyönyörködjenek a gazdag formákban, a színkeveréssel alkotott színárnyalatokban. A rajzok finomabb kidolgozásához ceruzát, krétát, filc- és rost írónokat, fapálcákat, különböző vastagságú ecseteket használunk.

A plasztikai munkák során megtanítjuk a gyerekekkel a formák tagolását. Produktumaikat felhasználhatják a játékban, vagy megajándékozzák a kisebbeket, az óvodába érkező vendégeket, szüleiket, ezáltal az ajándékozás örömét is átélik. Az építés során lehetőséget biztosítunk a tér variálására, nagyobb méretű dobozokkal, takarókkal, térelválasztó elemekkel.

Megtanítjuk az eszközök előkészítését, tisztán tartását, elrakását, esztétikus igényes elhelyezését.

Az 5-6 éves gyermekek a megismert eszközöket, technikákat bátran, biztonsággal használják képalakító tevékenységükben, plasztikai munkáik során. Közös kompozíciók, építmények, létrehozásához, a játékukban felhasználható kiegészítő kellékek készítésére ösztönözzük a gyerekeket. Közösben megtervezük a környezetünk alakítását szépítését. Lehetőséget adunk arra, hogy egy-egy építést napokig folytassanak. A plasztikai munkáikban a többalakos kompozíciók létrehozására ösztönözzük a gyermekeket: egy-egy mesejelenet, énekes játék, élethelyzet megjelenítésére. Az ajándékkészítés igényét, az ajándékozás örömét minden gyermekben elmélyítjük. Az alkotáshoz szükséges eszközöket már önállóan készítik elő, tisztítják és helyrerakják.

Óvodánkban kultúrmissziót tölt be a főépület bejárati előszobájában látható Ovi-galéria. A kiállítások évszakokhoz, ünnepekhez igazítottak. Célunk a gyönyörködtetés, ízlésformálás. Nemcsak művészi alkotásokat mutatunk be, helyet kapnak galériánkban idős nénik gyönyörű kézimunkái, régi idők szüreti eszközei, virágkötők alkotásai, és alkalmanként gyermekmunkák is. Nyitottak vagyunk az új ötletek iránt, keressük azokat a partnereket, akik alkotásaikat nálunk is szívesen bemutatják. Évente 3-4 alkalommal kerül sor a kiállítás ünnepélyes megnyitójára. Meghívjuk a kiállító művészt is, akivel személyesen találkozhatnak a gyermekek és a „legidősebb óvodások” megismerhetik, kipróbálhatják azt a technikát, amellyel a kiállított alkotások készültek. Az ünnepélyes megnyitó után egész évszakban lehetőség van arra, hogy kis csoportokban többször is megcsodáljuk az alkotásokat és beszéljünk azok hangulati, színbeli hatásáról.

A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

Óvodánkban az alkotó-alakító tevékenységek a mindennapi szabad játékba integrálódnak. Egy héten egy alkalommal tudatosan irányított mikrocsoportos, kötetlen formájú tevékenységet szervezünk. Az egyéni fejlesztés érdekében egyszerre csak 5-6 gyermek vesz részt a tevékenységben. Két témán belül választható lehetőségeket ajánlunk, és legalább kétféle technikát, hogy a gyermekek ilyen formában megalkothassák képi- plasztikai elképzeléseiket, megjelenítsék fantázia és élményvilágukat, érzelmeiket, vágyaikat.

A gyermekek alkotásait gondosan összegyűjtjük. Szülői értekezleten és a gyermekekről szóló egyéni megbeszéléseken megmutatjuk az érdeklődő szülőknek. Év végén esztétikus kézimunka táskában adjuk haza.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- Képzalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- Alkotásaikra jellemző a részletező formagazdagság, színek variálása, színhasználatukban érvényesítik kedvenc színeiket.
- Képesek az eszközök helyes használatára, ismerik, biztonsággal alkalmazzák a különböző technikákat.
- Örülnek egyéni és közösen elkészített kompozícióiknak.
- Téralkításban, építésben bátrak, együttműködően játszanak.
- Rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne.
- Plasztikai munkáik egyéni, részletezőek.
- Alkotásaikat ízlésesen elhelyezik a mini-galériájukban.
- Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásaikról.
- Önállóan és csoportosan is készítenek játékokat, ajándékokat, kellékeket.

A szükséges tárgyi feltételek:

- Ovi-galéria
- Rajzos tér – esztétikus tartók az alkotáshoz szükséges eszközökkel (kő és ronggyűjtemény, termések, magvak)
- Mini-galéria
- Nagyméretű asztal, ahol 6 gyermek kényelmesen dolgozhat
- Fényképpel / jellel ellátott irattartók az alkotások összegyűjtéséhez
- Kézimunka táskák az egész év folyamán összegyűjtött alkotásoknak
- Évszakonként, korcsoportonként összegyűjtött technikák gyűjteménye

18. MINDENNAPOS MOZGÁS

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- c) szervezett mozgásos tevékenység.

Az óvodai élet minden napján biztosított aktív, szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert. Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős

mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

A tevékenység célja: A gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek fejlesztése játékos formában. Cél továbbá a gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akarati tényezőinek, a társra figyelés képességének fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermekek szabad mozgáskedve.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni.

Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

Feladataink:

- A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása
- A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének kielégítése érdekében, az egyéni szükségletek és képességek figyelembevételével
- Társra figyelés képességének fejlesztése
- A mozgásigény, fejlettség, terhelhetőség megismerése, a mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában.

A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása

Fontos feladatunk a gyermekek mozgásigényének kielégítése, melyek kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró képességét és az egyes szervezet teljesítő képességét. Ösztönözzük őket a mozgásra az egyéni lemaradásokat kompenzáló mozgásos játékok ajánlásával. Ennek érdekében az óvodai nevelés minden napján lehetőséget biztosítunk minden gyermek számára a változatos, differenciált mozgásra teremben és a szabad levegőn, figyelembe véve az egyéni szükségleteket és képességeket.

A feladatokat mindig a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez, összetételéhez méretezzük. Nagy udvar áll rendelkezésünkre a gyermekek nagy mozgásának fejlesztéséhez / járás, futás, mászás, csúszás, kúszás, bújás stb./

Az irányított mozgástevékenység alatt megismert mozgásformákat, szabadon, zavartalanul ismételhetik, melyek segítik a nagy izomcsoportok egybehangzó, rendezett működését, ízületek mozgékonyágát.

A mozgással kísérhető verseket, mondókákat, énekeket felhasználjuk a mozgás megszerettetésére, ezen keresztül kihasználjuk az anyanyelvi nevelés fejlesztési lehetőségeit. A konkrét mozgásos tapasztalatok beépülésének a szókincs, az elvont gondolkodás, a keresztcsatornák fejlődésének segítése a mozgásformák megnevezésével. Világos, konkrét értékeléssel támogatjuk a pozitív énkép kialakítását. Konkrétan dicsérünk és javítunk, az egyéni képességek figyelembevételével.

A 3-4 éves gyermekek irányított mozgástevékenysége során elsősorban a nagymozgások fejlesztésére helyeztük a hangsúlyt. Gyakoroljuk a különböző futásgyakorlatokat, különböző irányba, különböző tempóval, tárgyak ki-és megkerülésével, különböző feladatok végrehajtásával.

Megismertetjük őket a labdagyakorlatokkal, dobásfajtákkal, pl.: / hajítás helyből távolba, hajítás helyből célba, labda feldobás-elkapás, labda leütés- elkapás/. Különböző formájú, súlyú tárgyakat is használunk, hogy tapasztalatokat szerezzenek róluk.

Ugrásgyakorlatokat végeznek talajon alacsony eszközökről leugorva, szökdecselnek, felugranak. Ugorjanak át tárgyakat, játékpatakat stb.

Az udvari játékok adnak legtöbb lehetőséget a támaszgyakorlatok - kuszás, csúszás, mászás, gurulás a test hossz tengelye körül - gyakorlására, de a csoportszobában is felhasználjuk a különböző bútordarabokat.

Fontosnak tartjuk, hogy olyan gyakorlatokat végezzenek a gyerekek, melyek valódi feladatot jelentenek számukra, ugyanakkor félelem és kudarc nélkül végrehajthatók. Biztatjuk, segítjük őket, hogy sikerélményük legyen, és valóban élvezzék a játékot.

A testtartásuk javítására és fejlesztésére törekszünk az egyszerűbb egyensúly gyakorlatok végrehajtásával.

Gyakoroljuk a zene ritmusára történő mozgást.

A 4-5 éveseknél még mindig nagymozgások fejlesztésével segítjük elő a természetes mozgások fejlődését. A futásgyakorlatokban megjelenik több akadály, és már különböző feladatokat is végrehajtanak futás közben, pl.: fel és lelépés tárgyról, átbújás, tárgyhozadás, párban, irányváltással. Az ugrás gyakorlatokat is kiegészítjük egy lábon szökdeléssel, fel-és leugrásokkal páros lábra, távolugrással, melyeket játékos keretbe foglalunk. Ösztönözzük őket a dobások pontosságára célba-dobással, távolba-dobással, különböző testhelyzetekből is. Gyakran játszunk velük különböző labdagyakorlatokat változatos formában. A támaszgyakorlatok bonyolultabbá válnak, összekapcsolódnak más mozgáselemekkel. Gyakoroljuk velük a gurulóátfordulást és a kézen-állás előgyakorlatát, a „csikórugdalóást”. A talajtorna elemeit bővítjük. Fontosnak tartjuk az egyensúlyérzék fejlesztését, ezeket sok játékos feladattal, járás gyakorlattal törekszünk a szem-kéz, szem-láb koordináció differenciálódásának elősegítésére pl.: járásgyakorlatok vonalak között, tárgyak hordozása, különböző helyzetváltásokkal. Törekszünk a gyermekek egészséges lábboltozatának kialakítására speciális járásgyakorlatokkal, kisebb tárgyak lábujjal, történő megfogásával, papírtépéssel, stb. Az 5-6-7 éves gyermekek már szinte minden alapvető mozgáselemet, természetes mozgást, formaelemeket ismernek. Náluk a különböző mozgások összehangolásával, többszöri ismétlésével, a feladatok nehezítésével kívánjuk elérni, hogy mozgásuk összerendezett és harmonikus ritmusú legyen. Egyre fontosabb szerepet kapnak a szabálytudat és a kudarctűrés fejlesztésével a szabályjátékok, melyek fejlesztik a társra figyelés

képességét is, melyeket a csoportszobában és az udvaron is gyakran játszunk. Mozgás közben fejlődik érzékelésük, alaklátásuk, finommotorikájuk, észreveszik mozgás közbeni formaállandóságot. Változatos kézi szereket használunk a mozgások gyakorlására: szalagok, rövidebb-hosszabb botok, kisebb-nagyobb labdák, papírok, termékek, textildarabok. A futógyakorlatokat kiegészítjük különféle sorversenyek, váltóversenyek, versenyfutások szervezésével, tempóváltással lassulás, gyorsulás gyakorlásával. Az ugrásgyakorlatokat a sorozatugrással, különböző magasságú, hosszúságú tárgyak átadásával és néhány lépéses nekifutással végzett távol-és magasugrás gyakorlásával fejlesztjük tovább. Egyre több lehetőséget adunk a dobásgyakorlatokra. Megismertetjük velük a különböző helyzetből, és különböző távolságra, magasságra dobások helyes technikáját / egykezes- kétkezes, alsó-felsődobás/. Törekszünk arra, hogy minél bonyolultabb, változatosabb gyakorlatokat tudjanak végezni a labdával mozgás közben is, különböző testhelyzetekben, váltott kézzel, tempóváltással, labdavezetéssel. A támaszgyakorlatokban is megjelennek a bonyolultabb mozgások, pók-rákjárás, párosával végzett talicskázás, hernyómászás / lábfogással kúszás/. Az egyensúlygyakorlatokat eszközökön haladva összekötjük fej-kar és lábmozgásokkal, tárgyak hordozásával.

A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének kielégítése érdekében

A gyermekek szabad mozgását a délelőtti és a délutáni udvari játék és séta során biztosítjuk. A spontán, a szabad játék kereteiben végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének- a pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás- fejlődésére. Az irányított mozgásos játékot mindhárom korosztálynak heti egy alkalommal szervezzük meg különböző időkerettel. Az udvaron heti beosztással udvari játékot szervezünk, a játékban, azon belül a szabad játékban, megjelenő mozgásos tevékenységnek, az egészségfejlesztő testmozgásnak minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására. A szabad levegőn minden nap biztosítjuk a futást, kocogást. A gyermekek utánzási vágyába alapozva különböző irányú járásgyakorlatokkal, kar, törzs, térd és lábmozgással építjük fel a gyakorlatokat.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- A gyermekek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyérzékelése, összerendezett mozgása kialakult.
- Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.
- Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékok, ügyességi játékok játszásakor, kialakul az önfegyelem, az alkalmazkodás, kooperáció képessége.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- Szeretnek futni, képesek 400-500 métert kocogni.
- Tudnak labdát vezetni és pattogtatni.

A szükséges tárgyi feltételek:

- Különböző mozgást fejlesztő eszközök (babzsákok, szalagok, kendők, karikák, botok, labdák, párnák, szőnyegdarabok)

- Szivacszőnyeg
- Meserács és elemei
- Wesco eszközök
- Hengerek, tölcser
- Minden gyermeknek kényelmes cipő, nadrág és póló vagy trikó
- Udvari eszközök: rollerek, triciklik, lépegetők, labdák...
- Téli évszakban mozgásra inspiráló kincses doboz, melyben a kincsek hetente cserélődnek
- Mozgásos játékok gyűjteménye

19. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A tevékenység célja:

A szűkebb környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonyának kialakítása, a népi-helyi-családi hagyományok, szokások, a természeti-emberi- tárgyi világ értékei iránt.

A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér-és síkbeli szemléletének alakítása.

A gyermekek környezettudatos magatartásának megalapozását segítő pedagógiai tevékenységrendszer és tárgyi környezet kialakítása

Feladataink:

- A 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása
- A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során
- A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása
- A fenntartható fejlődés érdekében, hangsúlyt helyezni, a környezettudatos magatartásformálás

A 3-6-7 éves korban tervezhető jellegzetes tartalmak biztosítása

A szülőföld, a hazai táj, a népi, helyi, családi hagyományok, szokások és tárgyi kultúra értékeinek megismerését közvetítő tapasztalatszerzési lehetőségek tervszerű biztosítása. Konkrétumok megtervezése pl.: kirándulásokkal, ünnepekkel, gyűjtött tárgyakkal kapcsolatban.

A spontán helyzetek matematikai tapasztalatszerzésre való felhasználása mellett, a tevékenységekben való alkalmazás lehetőségeinek gazdagítása, problémahelyzetek teremtése, a gyermekek egyéni fejlődésének nyomon követése, differenciált fejlesztés

A gyermek személyes belső környezetének, testi, lelki szociális egészségének gondozása, környezettudatos magatartás megalapozásával az egészség fejlesztése, védelme.

A megtapasztaláson alapuló megismerés, információszerzés sokoldalú biztosításával a gyermek aktív, passzív szókincsének mennyiségi és minőségi gyarapítása, ezzel párhuzamosan a fogalmak körének és tartalmának bővítése, új fogalomrendszer kialakítása, a beszéd, a mondatalkotás aktivizálása, a kontextusos beszéd gyakorlása. Önálló véleményalkotás, döntési képesség megalapozása problémahelyzetek mérlegelésével, a cselekvéses tanulásból adódó tapasztalatok közös összegzésével, irányított és spontán megfigyelésekből adódó vélemények cseréjével. A spontán és irányított beszélgetés, a verbális fejlesztés a környezet megismerésének komplex-integrált tevékenységsoraiban célként és eszközként egyaránt megvalósítandó. A gyermekek kimeríthetetlen kíváncsisággal fordulnak az őket körülvevő környezethez. A mi dolgunk ezt a kíváncsiságot kielégíteni élményszerű tapasztalással. Fontos a gyermeket megismertetni a természetes élő és élettelen környezetével. Az óvoda környezetével, a tágabb természetes és mesterséges világgal. Arra törekszünk, hogy megismerjék az őket körülvevő természetes, mesterséges környezetet és magukat, hiszen mi emberek is a természet részei vagyunk.

A gyermekek nehezen tudják önmagukat kívülről szemlélni, ezért érzékszervi játékokat hívunk segítségül /tapintás, íz-érzékelés, hallás.../. Fontosnak tartjuk a környezetre figyelő magatartás megalapozását az érzelmi viszonyulások, a környezettudatos cselekvési szükségletek, szokások gondolkodás, értékrend, döntési képességek fejlesztésével. A környezettudatos cselekvési szükségletek, szokások megerősítése, az értékek belsővé válásának elősegítése érzelmi, motivációs hatásokkal, komplex tevékenységi rendszerrel. Játékokkal, bábozással, dramatikus játékokkal hívjuk fel a figyelmüket a környezetvédelemre, a kert, az udvar, a hulladékkezelés, a vízzel és az energiával való ésszerű takarékosagra, a természetes anyagok használatára.

Család-óvoda kapcsolat: Az indirekt hatások mellett tudatos szemléletformálás, a szülők bevonása az óvodában a gyerekekkel együtt megvalósuló tevékenységekbe, kezdeményezésekbe (papírgyűjtés, komposztálás, szelektív hulladékgyűjtés, a háztartásban felesleges csomagolóanyagok gyűjtése óvodai felhasználásra, közös kirándulás, stb...) Az óvodába lépő gyermek beilleszkedését segíti elő az esztétikus, szeretetet sugárzó környezet. Az óvoda megszerettetése, elfogadása után, a 3-4 éveseket a közvetlen környezetükkel ismertetjük meg legelőször. Erre fél éves óvodabejáró programot tervezünk. Megismertetjük velük az óvoda különböző helyiségeit, az óvoda dolgozóit, a gyerekeket. Megfigyeljük az óvoda udvarán található növényeket, a környezet szépségeit, hangokat, színeket, illatokat, formákat. Családi albumot készítünk, melyet az évek során folyamatosan figyelemmel kísérünk, és az aktualitásokkal kiegészítjük. A környező utcákban tett séták során megfigyeljük az évszakok színeit, jellegzetességeit, az időjárás változását. Kincseket gyűjtünk, melyeket később a barkácsoláshoz, sütemények, gyümölcssaláták készítéséhez is felhasználhatunk. Gyakran látogatunk el családokhoz állatok, különböző érdekességek megfigyelésére, ezzel is a kialakult jó kapcsolatot erősítjük. A gyerekekkel ellátogatunk a közelben lévő üzletekbe. Séták során gyakoroljuk a helyes gyalogos közlekedés szabályait. Téli időszakban sem feledkezünk meg az

állatokról. Madáretetőt készítünk, melyet folyamatosan feltöltünk. Tapasztalatokat szerzünk a környezetünkben található különböző formákról, nagyságbeli, mennyiségbeli, jellemzőkről.

4-5 éves kortól a környezeti témák egy részét projektrendszerűen dolgozzuk fel, melybe bevonjuk a szülőket, a történelmi embereket. Tudatosan törekszünk arra, hogy megismertessük a gyerekeket a közvetlen környezetük értékeivel, szépségeivel, az itt dolgozó emberek munkájával és annak megbecsülésével. Az adott témát közvetlen tapasztalatszerzés útján ismerik meg a gyerekek. Képeket készítünk, melyeket albumba rendezünk, melyeket a szülők is megtekinthetnek. Minden csoportban biztosítunk projektpolcot, ahol az aktuális projekt tartalmához illő gyűjtött tárgyakat helyezünk el. Projektnaptáron jelezzük a gyerekeknek és a szülőknek az aktuális napi teendőket. Az adott témához illő irodalmi, zenei, vizuális élményekkel egészítjük ki a megismerés, megtapasztalás folyamatát. Az évszaki projektet galéria megnyitóval indítjuk. Ezen a napon a nagycsoportosok mindig a galéria témájához illő kézműves tevékenységben vehetnek részt. Projektként dolgozzuk fel az ünnepeket, és e mellé az óvodapedagógusok még saját maguk választanak projekttemákat. Megfigyeljük az évszakok szépségeit, jelenségeit, az időjárás változásait, összefüggéseket keresünk az időjárás és az emberek tevékenységei között. Megfigyeljük az évszakokhoz kapcsolódó növényeket, rügyeztetünk, csíráztatunk, ágakat hajtatunk, figyeljük a fejlődésüket. Közösén készítünk albumot az évszakokról gyűjtött képekről. Ellátogatunk a családokhoz állatok megfigyelésére, szőlő, dió szüretre, ezzel is a kialakult jó kapcsolatot erősítjük. Meglátogatjuk a hosszabb ideje betegség miatt hiányzó gyerekeket. Ellátogatunk a közelben lévő üzletekbe, a Művelődési Házba, Könyvtárba, orvosi rendelőbe. Mikrocsoportos és csoportos séták alkalmával gyakoroljuk a helyes gyalogos közlekedés szabályait. Tapasztalatokat szerzünk a személy- és teherszállító járművekről. Lehetőséget teremtünk arra, hogy önmagukról, és azokról a témákról, amelyeket közvetlen tapasztalás útján nem ismerhetnek meg a gyerekek, 5-10 perces filmet nézhessenek meg. Téli időszakban sem feledkezünk meg az állatokról. Madáretetőt készítünk, melyet folyamatosan feltöltünk. Figyelemmel kísérjük a madarak életét. Játékokkal, kísérletekkel felhívjuk a gyermekek figyelmét a környezetvédelemre (hulladéktárolás, víz-, levegő-, talajszennyeződés).

5-6-7 éves gyermekek szűkebb környezetükön kívül ismerkedjenek az óvoda tágabb környezetével is. Séták alkalmával megfigyelik az évszakok változásait, szépségeit, a színek árnyalatát, a környezet szennyeződését / talaj, víz, levegő/. Megtapasztaljuk az időjárás változásainak hatását az öltözködésünkre, az állatok, növények életére. A gyermekek felismerik, hogy vannak költöző madaraink, akik elrepülnek, ha hidegre fordul az idő (fecske, gólya...) Folyamatosan gyűjtjük a természet kincseit a projektpolcra / levelek, termések, gyümölcsök...). Ezeket felhasználjuk bábok, játékok, befőttek, saláták készítéséhez. Az évszakokat bemutató tábla mellé elkészítjük a napszak bemutató táblát. Kirándulások alkalmával megismerkedünk a mezei virágokkal. A csoportszobában ágakat hajtatunk, növényeket csíráztatunk, megfigyeljük a fejlődéshez szükséges feltételeket. Egyszerű kísérleteket végzünk a növényekkel. Játékok, kísérletek segítségével megismerkedünk a vízzel, talajjal, levegővel, felhívjuk a figyelmet a környezetszennyezésre. Lehetőség teremtünk arra, hogy minden jelenséget, állatot, növényt természetes környezetében, kirándulások, családlátogatások során figyeljenek meg, közvetlen tapasztalatokat, ismereteket szerezzenek a gyerekek. Ellátogatunk családokhoz, Művelődési Házba, piacra, boltokba, pékségbe, orvosi rendelőbe. Megismerkedünk közeli városok üzemével / tejüzem/, tűzoltóság, busz- és vasútállomással. Megismertetjük őket a felnőttek munkájával. A gyerekek bemutatják a családjuk tagjait, munkájukat, otthonukat. Közlekedéssel kapcsolatos ismereteiket bővítjük, legyen sok információjuk a szárazföldi, vízi és légi közlekedési eszközökről. Tapasztalatokat szerzünk a személy- és teherszállító járművekről. Séták alkalmával gyakoroljuk a gyalogos közlekedés szabályait. Lehetőséget teremtünk arra, hogy önmagukról, és azokról a témákról

(vadállatok, stb..) amelyeket közvetlen tapasztalás útján nem ismerhetnek meg a gyerekek, 5-10 perces filmet nézhessenek meg. Tapasztalatokat gyűjtünk a környezetükben látható, felfedezhető formák nagyságbeli, mennyiségbeli jellemzőiről. A gyermekek tapasztalat és élményszerzése során bővül a szókincsük, szókészletük. Kihasználunk minden lehetőséget a személyes beszélgetésre. Minden gyermekre odafigyelünk, kérdéseikre, észrevételeikre azonnal reagálunk. Ösztönözzük őket arra, hogy gondolataikat, érzelmeiket, észrevételeiket összefüggően fejezzék ki. Séták során gyakoroljuk a helyes köszönést, bemutatkozást, megszólítást.

A tevékenység szervezeti formáinak biztosítása

A gyermekek fejlesztése csoportos és mikrocsoportos formában történik. Közvetlen tapasztalat és élményszerző megfigyeléseket szervezünk

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyermekek tudják a lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását, munkahelyét, óvodánk nevét
- Tudják saját születési helyüket és idejüket
- Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak a szépségében
- Felismerik az öltözködés és időjárás összefüggéseit
- Ismerik a környezetükben lévő intézményeket, szolgáltató üzleteket, esztétikai alkotásokat
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat, azok gondozását, védelmét
- Ismerik környezetük növényeit, s azok gondozását, védelmét
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket. A gyermekek ismerik, és gyakorlatban alkalmazzák a gyalogos közlekedés alapvető szabályait.
- A tárgyakat meg tudják számlálni legalább 10-ig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint. Alkalmazzák a megszerzett ismereteiket a tevékenységekben. A cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- Megkülönböztetik a különböző irányokat és névutókat
- Kialakult a beszédhelyezethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszéd
- Felismerik a napszakokat
- Ismerik a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magtartásbeli formák, szokások, melyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

A szükséges tárgyi feltételek:

- Évszakalbum
- Családalbum
- 3 részre tagolt projekt-palc

- Minden gyermek részére kincs-gyűjtő kosár
- Jellel ellátott tárolók az öltözőben
- Fényképezőgép
- Videó kamera
- Rövid ismeretterjesztő film gyűjtemény
- „A mi világunk” projekt-fal
- Projekt-tervek, fejlesztőjátékok gyűjteménye
- „Én már képes vagyok” rajzos diagnosztikák az elemi ismeretek gyakorlására
- Műalkotások fénymásolatának gyűjteménye, projektekhez
-

20. MUNKAJELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

Célunk: A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, felelősségvállalását, kötelességteljesítését.

Feladataink:

- A különböző típusú, munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételeinek biztosítása.

A különböző típusú, munkajellegű tevékenysége tervezése, s azok feltételeinek biztosítása.

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tanulással azonosságot mutató, azzal egybeeső munka és munka jellegű játékos tevékenység. Az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, növény, és állatgondozás.

A gyermekek munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért és a közösségért végzik. Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek saját személyük, illetve a csoport érdekében önként – azaz örömmel és szívesen végezzenek olyan munkát, amelyre képesek.

A munkajellegű tevékenység, a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Ügyelünk arra, hogy tevékenységünk minta értékű legyen a gyermekek számára. Értékelésünk mindig buzdító, megerősítő, konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő, hogy a gyermekben pozitív viszonyt alakítsunk ki a rendszeres munkavégzéshez.

A 3-4 éves gyermekek figyelemmel kísérik a csoportszobánk növényeinek gondozását. Segítséggel ültetnek virágokat, magokat, azokat segítséggel gondozzák, gyűjtenek terméseket, bogyókat. Ősszel segítenek a falevelek összegyűjtésében. Erejükhöz mérten részt vesznek a csoport rendbetételében, átrendezésében pld.: asztalok átrendezése, szőnyeg felhajtása, segítenek a csoportszoba, öltöző díszítésében. Részt vesznek a játékok összeszedésében, elrakásában. Apróbb feladatokat szívesen vállalnak, és elvégzik azt. Már a 3 -4 éves gyermekek körében kialakítjuk a felelősi megbízatásokat, így pld: a mesepárnák rendbetétele, étkezések után, az asztalok letörlése.

A 4 -5 éves gyermekeknél már év elején bevezetjük a naposi munkát, kezdetben figyelembe véve az önkéntességet az ismétlődő feladatok elvégzésére.

Ebédkor bekészítik a kancsóban a vizet, ebéd után leszedik az étkezéshez használt eszközöket, letörlik az asztalt, összehajtják a terítőt, étkezések után felseprik a morzsát. A naposi munkát kibővítjük egyéb felelősi teendőkkel:

A 4 – 5 éves gyermekeknél a funkciósarkok rendbetételével. Ezek a feladatok erősítik a gyermekek feladattudatát, feladattartását, felelősségvállalását.

A gyermekek együtt végzik az alkalmoszerű, ismétlődő munkákat, mint játékok elrakása, csoportszoba átrendezése, tevékenységekhez használt eszközök kiosztása, összeszedése, játékok tisztítása, az öltöző és a mosdó rendjének megőrzése. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy mi magunk példát mutassunk a gyermekeknek. Szívesen segítenek a kisebbeknek az öltözködésben. Örömmel készítenek meglepetéseket a kisebbeknek, a felnőtteknek.

A gyermekek segítenek a szobanövények gondozásában. Ültetnek virágokat, magokat, azokat gondozzák. Gyűjtenek terméseket, bogyókat, részt vesznek a projektekhez kapcsolódó gyűjtőmunkában. Tevékenyen részt vesznek az udvar gondozásában avar gyűjtése, gereblyézése. Segítséggel madáreleséget készítenek, részt vesznek a madáretetésben. Apróbb megbízásokat szívesen vállalnak, kért eszközöket behozzák, kiviszik, üzenetet adnak át.

5-6-7 éves gyermekek közösségi kapcsolatát jól fejleszti a naposi munka, melyet önállóan végeznek. Ebédkor bekészítik a kancsóban a vizet, ebéd után leszedik az étkezéshez használt eszközöket, letörlik az asztalt, összehajtják a terítőt, étkezések után felseprik a morzsát. Kialakítunk olyan felelősi megbízatásokat, mint pld: a funkciósarkok rendbetétele, öltöző, mosdó rendjének ellenőrzése, rendbetétele. A felelősség vállalása erősíti a gyermekek feladattudatát, feladattartását, önállóságukat, a szép, tiszta környezet tiszteletét. A gyakori dicséret, elismerés hatására szívesen vállalnak alkalmoszerű munkákat. Segítenek a csoportszoba, öltöző díszítésében, játékok tisztításában, javításában. Tevékenyen részt vesznek vitamin, és gyümölcssaláták, befőttek, savanyúságok, kompótok készítésében. Ültetnek virágokat, magokat, azokat gondozzák, gyűjtenek terméseket, bogyókat, részt vesznek a projektekhez kapcsolódó gyűjtőmunkában. Ősszel segítenek a levelek gereblyezésébe, összegyűjtésében. Télen gondoskodnak a madarokról. Segítenek a kisebbeknek az öltözködésben, cipők bekötésében, ruhájuk begombolásában. Apró ajándékokat, meglepetéseket készítenek a kisebbeknek, ünnepekre a felnőtteknek, szüleiknek.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén:

- A gyermekek szeretnek közösen dolgozni.
- Örülnek, ha kötelességüket teljesítik.
- Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát.
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére.
- Szívesen közreműködnek a növények, télen a madarak gondozásában.
- Örömmel segítenek társaiknak.
- Szeretnek meglepetést készíteni a kisebbeknek, szüleiknek, az óvoda dolgozóinak.

A szükséges tárgyi feltételek:

Kis méretű eszközök: partfis, lombseprű, cirokseprűk, kapák, locsolókannák, Játéktisztításhoz szivacsok, ruhadarabok

21. NEVELŐINK ATTITÚDJE

Pedagógusképünk

Az óvodapedagógus a nevelési folyamatban kulcsszereplő, elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell értékű. Jellemző rá a humanizmus, a szülők tisztelete, a megértő, együtt érző, elfogadó, a segítőkészséget előtérbe helyező gyermekszerepet. Nevelőtestületünk szakmailag jól felkészült, pedagógiai megújulásra törekvő nevelők, akik képesek az együttműködésre, egymás tiszteletére, megbecsülésére. Jellemző rájuk az önképzés, a továbbképzés a szaktudás megújítására való törekvés. Nevelőtestületünk légköre nyugodt, derűs. Lehetőséget biztosítunk az önállóságra, a kezdeményezésre. A különbözőséget elfogadjuk, tiszteletben tartjuk, az egyéni értékek pozitív irányú megközelítését erősítjük.

Az etnikai kisebbséghez tartozó, migráns, kiemelt figyelmet igénylő, hátrányos,- halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek bekerülése esetén az óvodában feladatunk a gyermekek beilleszkedésének segítése, saját kultúrájuk beépítése a tevékenységekbe, ezáltal a mindennapokba.

Feladatunk a szociális hátrányok csökkentése, ennek érdekében pályázati lehetőségeket használunk ki, melyet a gyermekek érdekében használunk fel. Az intézmény vezetése, támogatja az újszerű ötleteket, kreatív gondolkodást, fejlesztéseket. Minden pedagógus aktívan részt vállal az intézményi innovációban, a felmerült ötleteket és azok beilleszthetőségét megvizsgáljuk.

Dajkaképünk:

A nevelőmunkát segítő dajka néikkel nagyon hatékony az egymást segítő, kiegészítő kapcsolat. Munkájuk óriási jelentőségű az egészséges életmód szokásainak kialakítása, az érzelmi nevelés, és a játék terén. Ezeken, a területeken előre megbeszéljük, egyeztetjük a feladatokat, teendőket a gyermekekkel kapcsolatban, ezzel segítjük a hatékony és eredményes munkavégzést.

Az óvodapedagógusi tevékenységeknek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.

Személyi feltételeink

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Intézményünkben 15 óvodapedagógus dolgozik, a nevelőmunkát az óvoda teljes nyitva tartása alatt óvodapedagógusok végzik. Egy-egy gyermekcsoport életét két óvodapedagógus irányítja.

Óvodapedagógusaink közül 14-en főiskolai végzettségűek, egy óvodapedagógus pedig megfelelő szakközépiskolai képesítéssel rendelkezik.

Dajkáink létszáma 7 fő, mindannyian dajkai szakképzettséggel rendelkeznek. A csoportokban folyó nevelőmunkát csoportos dajkák segítik. Munkánkat nagymértékben segíti még 2 fő pedagógiai asszisztens.

Az óvodapedagógusok bevonják a csoportos dajkákat a közösségi élet és az egészséges életmód szokásainak megtervezésébe, elemzésébe, értékelésébe!

A nevelőtestület összetétele igen jó. Az óvodapedagógusok érdeklődnek a művészetek iránt, igényük az önképzés, aktívan dolgozó, lelkiismeretes pedagógusok.

Rendszeresen részt veszünk továbbképzéseken, szakmai napokon, rendezvényeken. Egymás munkáját segítik, tapasztalataikat szívesen adják át egymásnak. A jelenlegi személyi feltételünk biztosítja az adaptált program megvalósíthatóságát.

Fontos feladat: Valamennyi óvodapedagógusunk legyen képes legalább egy művészeti ágban magas szinten, kellő kreativitással és beleélő képességgel közvetíteni az esztétikai értékeket.

Nevelőtestületünk képzettségi és szakképzettségi mutatói:

Képzettség iránya	Képzésben részt vett pedagógusok száma
Főiskolát végzett óvodapedagógusok száma	14 fő
Szakközépiskolát végzett óvodapedagógusok száma	1 fő
Gyógy pedagógus végzettség	1 fő

<i>Szakvizsgálóval rendelkezők:</i>	6 fő
Közoktatás vezető	1 fő
Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel szakirány	1 fő
Fejlesztő pedagógia	1 fő
Nyelv és beszédfejlesztés	1 fő
Tehetségfejlesztés	1 fő
Óvodai környezeti nevelés	1 fő
Szakképzett dajkák	7 fő
Pedagógiai asszisztens	2 fő
Óvodatitkár	1 fő

A nevelőmunka során az óvodapedagógusok személye minta, értékközvetítő a nevelésben.

Az óvodánkban dolgozó óvodapedagógusok rendelkezzenek az alábbi tulajdonságokkal:

- Személyiségvonásaikban jelenjen meg: az optimizmus, humanizmus, tapintat, empátiakészség, az objektivitás, őszinteség, nyíltság;
- Közvetítsék a művészetek tradicionális értékeit;
- Vállalják az ízlésformálást az óvoda tágabb környezetében is;
- A gyermekek fejlesztése során alkalmazzanak egyéni módszereket, melynek eredményeként kialakulhasson a gyermekek pozitív énképe;
- A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése, speciálisan képzett szakember közreműködését igényli, ami óvodánkban biztosított.
- Legyen igényük az önképzésre; szaktudásuk fejlesztésére;
- Az egy csoportba beosztott óvodapedagógusok tudjanak összehangoltan együtt tervezni, dolgozni.
- A pedagógusok tudatosan törekedjenek pedagógiai kommunikációjuk fejlesztésére, legyenek tisztában szakmai felkészültségükkel, alkalmazkodjanak a szerepelvárásokhoz.

Tárgyi feltételeink

Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon kell kialakítani, hogy az szolgálja a gyermek biztonságát, kényelmét, megfeleljen változó testméretének, biztosítsa egészsége megőrzését, fejlődését. A gyermekek óvodai életének színterei legyenek otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt. Tegye lehetővé mozgás- és játékigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, lehetőleg természetes anyagokkal vegye körül. A gyermekek által használt játékokat, eszközöket számukra is hozzáférhető módon

és a biztonságukra figyelemmel kell elhelyezni. Az óvoda egyidejűleg biztosítson megfelelő munkakörnyezetet az óvodai munkatársaknak, teremtsen lehetőséget a szülők fogadására.

Óvodánk nyugodt, ideális környezetben helyezkedik el, ami megfelelő nevelési tér a gyermekek számára. Az épület adottsága jónak ítélnélhető, egy épület eredetileg is óvodának épült, így belső elrendezése megfelel a gyermekek életkori sajátosságainak. Tágas, napfényes csoportszobák, mosdók állnak a gyermekek rendelkezésére.

Két épület, lakásból, átalakítással, kialakított, melyben a csoportszobák, az öltözők és a mosdók nagyon kicsik.

Az épület karbantartása, felújítása folyamatos, a szűkös anyagi körülmények ellenére, ha lassú ütemben is, de tovább folytatódik.

Óvodapedagógusaink, dajkáink ügyességét, ízlését dicséri a csoportszobák belső kialakítása. Természetes anyagokból készült bútorok, vidám színvilág, biztosítja a belső harmóniát.

Játékeszközökünk szépek, esztétikusak, sok a fejlesztő játék melyek közül sokat az óvodapedagógusok saját kezűleg készítenek. Tornaszereinket tudatosan, átgondoltan válogattuk össze, így gyermekeink mozgásának fejlesztéséhez minden eszköz a rendelkezésünkre áll.

Eszközzel jól ellátottak a művészeti területek, de természetesen ezt időről időre újítani, bővíteni kell. Az udvarunk adottságai megfelelőek, füves és betonozott részek váltják egymást. Nagy zöldfelület és árnyékot adó fák biztosítják az udvaron is a gyermekek jó közérzetét. Sikerült az udvaron is kialakítani a művészeti területek színtereit, ahol a gyermekek rajzzal, énekkel, drámajátékkal, mesével foglalkozhatnak. Természetes anyagokból készült játékokon játszhatnak a gyermekek, amelyeket folyamatosan felújítunk és anyagi eszközeinkhez mérten a lehetőségeket tovább kívánjuk bővíteni. Mese,- és szakkönyv ellátottságunk megfelelő, azonban folyamatos bővítést, felújítást igényel. Mindezeknek az eszközöknek a beszerzését, pályázati lehetőségek felkutatásával, alapítvány működtetésével, illetve a dologi költségvetésünkből próbáljuk finanszírozni.

22. INTÉZMÉNYÜNK KAPCSOLATRENDSZERE

Óvoda – család

Arra törekszünk, hogy a szülők megalégedésére a családi neveléssel együtt gondozzuk, ápoljuk, védjük, neveljük, fejlesszük a gyermekeket. A szülőket nevelőpartnernek tekintjük, ismertetjük velük nevelői felfogásunkat, programunk célját, feladatát. Minden lehetőséget megragadunk annak érdekében, hogy a családi nevelési eljárásokat, szokásokat megismerjük. Az óvodai nevelés nem lehet eredményes családi megerősítés nélkül, elengedhetetlen az összhangban történő nevelés.

A gyermekek egyéni fejlődéséről folyamatosan konzultálunk a szülőkkel. Fontosnak tartjuk a hiteles tájékoztatást, a problémaérzékenységet, a tapintatot és az előre mutató segítséget.

Óvodánk nyitott: Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukba foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Minden tavasszal nyílt hetet szervezünk, emellett, a szülő igénye szerint lehetőséget adunk arra, hogy előzetes megbeszélés alapján bármikor betekintést nyerjenek gyermekük óvodai életébe.

A családdal történő nyílt, őszinte együttműködés csak a kölcsönös bizalom talaján valósulhat meg. A szülőknek tapasztalniuk kell, hogy tiszteletben tartjuk nevelési elveiket, hogy szeretjük gyermeküket. Arra törekszünk, hogy emberi magatartásunkban, szakmai felkészültségünkben egyaránt példamutatók legyünk. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

- Beíratás: az első személyes kapcsolat felvétele.
- Augusztus hónapban befogadás.
- Családlátogatás: ismerkedés a gyermekkel otthoni környezetében, családi nevelési szokások megismerése.
- Egyéni beszélgetések: egyéni eszmegbeszélések az aktualitásnak megfelelően, előzetes időpont egyeztetés után. Tájékoztatás a gyermek egyéni fejlettségéről. Nyitott óvoda: A szülők részvétele az óvodai életben: Nyílt hét. Előzetes megbeszélés alapján a szülő bármikor bemehet a csoportba, és betekintést nyerhet gyermeke óvodai életébe.
- Közös ünnepek: Karácsonyi koncert, Családi nap, Anyák napja, Búcsú, Nagycsoportosok búcsúztatása,
- Szülők közösségének értekezlete.
- Az együttműködés, kommunikáció elősegítése céljából, a szülőknek lehetőségük van arra, hogy digitális, online eszközök segítségével, kapcsolatot tartsanak a nevelőkkel, neveléssel kapcsolatos információcsere céljából. Az oviKRÉTA fiókkal rendelkező szülő a gyermekéről az óvoda által, a szülő részére megosztott adatokat és a feltöltött dokumentumokat meg tudja tekinteni. pl.: csoportnapló bejegyzéseket, a gyermek hiányzásával kapcsolatos igazolásokat, a gyermekfejlődés nyomon követésének mutatóit, gyermekhez csatolt dokumentumokat stb.

Óvoda – Iskola

Az óvoda – iskola kapcsolatában arra törekszünk, hogy az iskola megismerje azt a szándékunkat, hogy a gyermekeket egyéni képességeinek megfelelően úgy neveljük és fejlesztjük, hogy a környezetükben jól eligazodjanak, együttműködők, kapcsolatteremtők legyenek. Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségben történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete segíti a gyermek környezettudatos magatartásának kialakulását. Így segítve a gyermekeket az iskolai tanulmányok megkezdésében. Fontosnak tartjuk, hogy a lassú átmenetet minél zökkenő mentesebbé tegyük, majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik.

Ennek érdekében folyamatos, rendszeres, hagyományteremtő-és megtartó kapcsolatra törekszünk az iskolával. A jó kapcsolat alapja a tisztelet és megbecsülés egymás munkája iránt.

Az együttműködés formái:

- Kölcsönös látogatások, tapasztalatgyűjtés: Az első osztályosokat a tanév elején

meglátogatjuk az iskolában, az első osztályos tanítók tavasszal meglátogatják a leendő első osztályosokat az óvodában.

- Iskola-csalogató: A leendő iskolások néhány délután ellátogathatnak szüleikkel az iskolába. A leendő tanító nénik színes programokkal kedveskednek a gyermekeknek.
- A nagycsoportosok látogatása az iskolába: ismerkednek a tanítónénikkel, az iskolai környezettel.
- Szakmai tanácskozások, megbeszélések, előadások az alsó tagozaton tanító nevelőkkel: olyan pedagógiai, pszichológiai, módszertani témákban, amelyek segíthetik az óvoda-iskola lassú átmenet zökkenőmentes megvalósítását.
- Részt veszünk a gyermekekkel az iskolai évnyitón. Ünnepeles keretek között adjuk át a gyermekeket leendő tanító néniknek.
- Kölcsönösen részt veszünk az iskola és az óvoda által szervezett rendezvényeken.

Óvoda – Fenntartó

Kapcsolatunk részben hivatalos, részben pedig támogató, segítő jellegű. Problémáink megoldását az együttműködés jellemzi.

- Kölcsönös tájékoztatás, egyéni megbeszélések.
- Főigazgató beszámolója.
- Képviselőnap igény szerint: A képviselőtestület tagjai ellátogathatnak az óvodába, betekintést nyerhetnek az óvoda mindennapi életébe.

Óvodai Nevelés a Művészetek Eszközeivel Egyesület

Nevelőtestületünk rendszeresen részt vesz az egyesület által szervezett konferenciákon, ez a szervezet hivatott a program fejlesztésére.

Óvoda - Déryné Művelődési Központ és Könyvtár:

- Könyvtárlátogatások
- Különböző községi programokon való részvétel

Óvoda- Cegléd Táncegyüttes

- Az óvoda hagyományőrző programjain való fellépés

Óvoda- Törtel Művelődéséért Egyesület

- Egemás rendezvényeinek kölcsönös segítése
- Az óvodás gyermekek fellépése az egyesület által szervezett hagyományőrző Szüreti Fesztiválon

Óvoda- Kossuth Művelődési Központ

- A Galéria aktuális kiállításainak látogatása

Óvoda - Egészségügyi szervekkel: védőnő, orvos, fogorvos

- Tájékoztató előadások szervezése a szülőknek.
- Évente orvosi vizsgálat minden csoportban.
- Védőnők alkalomszerű tisztasági vizsgálata.
- Hallás, látás vizsgálat évente
- Évenkénti fogászati szűrés.

Óvoda - Családsegítő és Gyermekjóléti szolgálattal

- Napi kapcsolat.
- Esetmegbeszélések.
- Tájékoztató értekezletek.

Óvoda - Szakmai szervezetekkel

Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálatok, Óvodai Nevelés a Művészetek Eszközeivel Egyesület, Nemzeti Pedagóguskar, kapcsolat a kistérség óvodáival.

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a felkínált szakmai képzéseket, programokat és érdeklődésünknek, illetve a programunk megkívánta fejlesztési lehetőségeknek megfelelően részt veszünk azokon. Szakmai tevékenységünk fejlesztése, megújulása érdekében igénybe vesszük segítségüket.

Hagyományteremtő kapcsolatot alakítunk ki:

- Környezetvédelmi szervezetekkel
- Alkotó művészekkel
- Zeneiskolásokkal
- Zeneiskolával
- Népi együttesekkel
- Bábszínházakkal
- Alapítványokkal

23. SAJÁTOS FELADATAINK

Gyermekvédelem

Óvodásaink eltérő szociokulturális környezetből kerülnek az óvodába. Óvodánkban a gyermekvédelmi munka egyre fontosabb jelentőségű. A társadalmi, gazdasági viszonyok változásával magasabb lett a mindennapi gondokkal, megélhetéssel küszködő családok száma. A munkanélküliség nőtt és ezzel egyenes arányban a hátrányos helyzetű családok száma is emelkedett. Gyermekvédelmi munkánk hosszú távú célja a helyi sajátosságok: mentálhigiénés óvodai rendszer kialakítása, minden óvodás korú gyermekekre kiterjedő preventív tevékenység megszervezése, a speciális segítséget igénylő gyermekek komplex gondozása. Programunk személyiségekre épül, enyhíti a szociokulturális ártalmakat, megelőzheti a magatartási és tanulási zavarok kialakulását.

Célunk:

Évenként feltárjuk azokat a körülményeket, amelyek óvodásaink valódi helyzetét hátrányosan érintik, illetve veszélyeztetik.

A konkrét célok meghatározása mindig az adott nevelési év gyermekvédelmi helyzete alapján történik. Főként prevencióval korrigáljuk a hátrányos helyzetet – minden lehetőséget kihasználva, a veszélyeztetettséget elkerülve.

A megelőzéshez szükség van a hatékony együttműködő felnőttekre, szakemberekre, óvodapedagógusokra, szülőkre.

Feladatunk:

A segítségnyújtás a hátrányok enyhítése az óvodai keretek közötti kompenzálás biztosítása. Az egyéni bánásmód a családi nevelés gyermek iránti felelősségének erősítése, a tapintatos egyéni, személyes kapcsolattartás alapvető nevelési módszerünk. A szülővel való közvetlen viszony kialakítására törekszünk, személyes törődéssel és fejlesztéssel igyekszünk a gyermek fejlődését segíteni. A gyermekvédelmi munka valamennyi óvodapedagógus feladatkörébe beletartozik. Feladatunk a gyermekvédelmi esetek feltérképezése, adatszolgáltatás, környezettanulmány készítése, kapcsolattartás a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal, a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálattal, Kormányhivatallal.

Az óvodapedagógusok évente egy alkalommal értékelik a gyermekvédelmi munkát, a főigazgatót tevékenységükről folyamatosan tájékoztatják. Feladatunk még megfelelő egészséges otthonos környezet, játék és egyéb eszközök biztosítása. Az integrált neveléshez szükséges fejlesztő eszközök beszerzése. Fontosnak tartjuk a szociális helyzetből fakadó hátrányok enyhítését célzó tevékenységek szervezését, a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratását, a rendszeres óvodába járást, szükség esetén a törvényi előírásoknak megfelelően intézkedéseket teszünk, amelynek részletes szabályait Házirendünk tartalmazza.

Szem előtt tartjuk, hogy a pedagógusok ismerjék és alkalmazzák az egyéni különbségekre figyelő, egyénre szabott módszereket, eszközöket, és tudatosan fejlesszék a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek társas kapcsolatait. Az átlagtól lemaradók esetében a szakszolgálatok, és a szakmai szolgáltatók igénybevételével megvalósított komplex vizsgálatok, és az egyéni fejlesztési programok kidolgozása, az optimális fejlesztés feltételeinek biztosítása is fő tevékenységeink.

A gyermekvédelmi munka felelősei az óvodapedagógusok és a dajkák, mindenki a saját csoportjában végzi ezeket a feladatokat, a főigazgató és a gyermekvédelmi és családgondozók iránymutatásai alapján. Jelzőrendszeri kötelességeinknek eleget téve egyeztetünk a szakemberekkel, kérjük segítségüket a gyermekek érdekében.

24. INTÉZMÉNYÜNK SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSAI

A különböző kiemelt figyelmet igénylő gyermekek befogadása

Kiemelt figyelmet igénylő, halmozottan hátrányos helyzetű, migráns, és etnikai kisebbséghez tartozó gyermekekkel kapcsolatos feladataink:

Feladatunk az Alapító okiratunk szerinti sajátos nevelési igényű, halmozottan hátrányos helyzetű, migráns és etnikumhoz tartozó gyermekek óvodánkba kerülése esetén szocializációjának elősegítése, önazonosság megerősítése, a többségi társadalomba történő beilleszkedés segítése és az egyenlő hozzáférés elvének biztosítása.

Célunk:

Kompenzáljuk a családi nevelés hiányosságait, segítsük őket szociális beilleszkedésük során, biztonságérzetet nyújtunk számukra, amely megalapozza érzelmi kötődésüket az óvodához, ösztönzi társas kapcsolatainak pozitív alakulását. Biztosítuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, anyanyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

Indokolt esetben, a Pest Megyei Pedagógiai Szakszolgálat által kiadott szakvélemények javaslatai alapján:

- Logopédiai fejlesztést,
- Nyelvi fejlesztést,
- Egyéni fejlesztést,
- Gyógypedagógiai fejlesztést tudunk biztosítani

24.1. A kiemelten tehetséges gyermek

Az intézmény fontos feladata a képességek kibontakoztatása, a tehetséges gyermekek felismerése, nyilvántartása, egyéni nyomon követése, a tehetségek gondozása és fejlesztése, élve az intézményi és az intézményen kívüli együttműködések lehetőségeivel. A mikrocsoportos tevékenységszervezés közben a differenciálás gyakorlata kiválóan alkalmazható a kiemelten tehetséges gyermekek nevelésében, melynek fontos színterei a játéktevékenység, a bábjáték. A témák feldolgozására legalkalmasabb a projektmódszer. A tehetséges gyermek már kisgyermekként is hordozza a kiemelkedő képességeikre általában jellemző személyiségvonásokat, érzelmi mintázatokat és karakterisztikus viselkedésformákat. A tehetséggondozás során a tehetségigéreteket fejlesztjük a gazdagítás, dúsítás, differenciálás eszközrendszerével komplex programok keretében.

Alapelveink:

- A tehetségigéretek erős oldalának fejlesztése
- A gyermekek tehetségével összefüggő gyenge területek erősítése
- Kiegyensúlyozott, elfogadó, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése
- Feltöltődés, pihenés, elvonulás lehetőségének biztosítása
- A tehetségigéretes gyermekek személyiségének optimális alakítása, komplex fejlesztése az óvodai programok keretében.

Feladataink

- A tehetséges gyermek felismerése
- Sokféle tevékenység biztosításával a gyermekek érdeklődési körének megismerése
- Egyéni bánásmód keretében történő célzott fejlesztés, képességfejlesztés
- A gyermek pozitív éntudatának kialakítása és erősítése
- Elfogadó és támogató környezet kialakítása
- A pedagógusok továbbképzésének megszervezése a tehetségfejlesztés területén
- Elkallódások elhárítása
- Kielégíteni szükségleteiket
- Ösztönözni, motiválni kreativitásukat
- A „tehetségigéretek” erős oldalának fejlesztése.
- Változatos, a gyermek kíváncsiságára, megismerési vágyának kielégítésére irányuló nevelőmunka.

A tehetséggondozás tartalma

Az óvodapedagógus hagyja a gyermekeket önállóan alkotni. Dicséri, mindig újabb és újabb eszközökkel, lehetőségekkel motiválja, segít, hogy elképzeléseit megvalósítsa. A képességeit fejlesztő feladatokkal bízza meg.

A szülőkkel való konzultálás a jó kapcsolat nagyon fontos, hiszen a szülő önmagában látja gyermekét, míg az óvodapedagógus más helyzetekben, szituációkban a csoport részeként, a társakhoz való viszonyában, így az iskolaválasztásban is előnyös az együttműködés.

A tehetségfejlesztés két síkon történik:

- óvodai csoportban
- kiscsoportos kreativitást fejlesztő tehetséggondozás keretében

A többségen belül a differenciálás eszköztárával a tehetség fejlesztése.

Terveink közé tartozik tehetségfejlesztő jó gyakorlat kialakítása, már jól működő komplex tehetségfejlesztő program adaptálása, majd tehetségfejlesztő munkacsoportok létrehozása az alábbi területeken:

- Mozgás (ovi-foci, néptánc)
- Vizuális nevelés

Különleges ellátást igénylő gyermek

A törvényi kötelezettségnek eleget téve az óvodai nevelő. fejlesztő munkánk a különleges ellátást igénylő gyermekek gondozásával bővült. Ők azok a gyermekek, akik nem sajátos nevelési igényűek, de egészségi állapotuk miatt (diabétesssel, ételallergiával stb.) különleges ellátást igényelnek. E gyermekek megfelelő gondozása az egészségi állapotuk teljes körű megismerése, illetve szükség esetén a gondozásukra vonatkozó képzés elvégzése alapján valósul meg, szoros együttműködésben a szülőkkel és szükség esetén a kezelő szakorvossal.

A részletes szabályozást az SZMSZ tartalmazza.

23.2.A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelése, ellátása

A hátrányos helyzet okai

- A család anyagi és egészségügyi állapota, erkölcsi helyzete és életvitele, értékrendje
- A család lakhelye és környezete
- A gyermek és/vagy szülő egészségi állapota
- A családtagok száma

Környezeti okok

Sokgyermekes család:

- 3 vagy több gyermek

Szűkös lakásviszonyok:

- a család magas létszáma
- több generáció együttélése

Szülők iskolázatlansága

Nevelési hiányosságok

- Kettős nevelés
- Felügyelet és gondozás hiánya
- Helytelen bánásmód (brutalitás)
- Érzelmi sivárság, közömbösség
- Könnyelmű, felelőtlen életvitel
- Bűnöző családi háttér

Anyagi okok

- Munkanélküliség
- Létminimum alatti 1 főre jutó jövedelem
- A szülő csökkent munkaképességű vagy munkaképtelen
- A kereset nem a család szükségleteinek kielégítésére fordítódik

Egészségügyi okok

- Születési rendellenesség vagy szerzett fogyatékoság
- Mozgáskorlátozottság
- Érzékszervi károsodás (látás, hallás...)
- Szervi rendellenesség
- Tartós betegség
- Idegrendszeri, pszichés problémák (szülő és/vagy gyerek)
- Higiénés hiányosságok

A gyermek személyiségében rejlő okok

- Értelmileg, érzelmileg visszamaradt
- Speciális ellátási rendszerünkben az egyéni képességfejlesztés sokszínűen valósul meg.

Speciális ellátás rendszere

Terület	Fejlesztési terápia	A megvalósulás formája	Fejlesztési kompetenciák
MOZGÁS	Prevenció. Korrekció.	Mikrocsoportos, csoportos,	Fejlesztőpedagógus Óvodapedagógus

Terület	Fejlesztési terápia	A megvalósulás formája	Fejlesztési kompetenciák
	Nagymozgás, finommotorika fejlesztése	esetenként egyéni, páros	
BESZÉD ÉS KOMMUNIKÁCIÓ	Komplex logopédiai terápia	Mikrocsoportos, esetenként egyéni, páros	Gyógypedagógus, Logopédus, Fejlesztőpedagógus, Óvodapedagógus
RÉSZKÉPESSÉGEK	Fejlesztőpedagógia	Mikrocsoportos Egyéni, vagy páros	Fejlesztőpedagógus Óvodapedagógus
TANULÁSI FOLYAMATBAN AKADÁLYOZOTT	Fejlesztőpedagógia Komplex	Mikrocsoportos Egyéni, vagy páros	Fejlesztőpedagógus Óvodapedagógus

A fejlesztés gyakorlata

A fejlesztőtevékenységek színterei:

- Csoportszobai integráció: a gyermekek egyéni és mikrocsoportos fejlesztése fejlesztési területek szerint
- Csoporton kívüli fejlesztés: a fejlesztőpedagógus és a gyógypedagógus, logopédus tervezett tevékenysége
- Csoporton belüli hospitálás: célja a gyermek sokoldalú megismerése

A fejlesztési tevékenység értékelése

- Fejlettségmérő lapok áttekintése (félévente)
- Megfigyelési napló bejegyzései alapján (évente)
- A fejlesztőpedagógus fejlesztési kompetenciába tartozó tesztekkel
- Az állapotváltozásról kontrollvizsgálat a szakértői bizottságnál
- Mérés évente a csoportokban: 2X

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Képesekké válnak társaikkal való együttműködésre, közösségen belül megtalálják helyüket, társaik elfogadják őket, nem kerülnek peremhelyzetbe (szociálisan alkalmassá válnak az iskolai életre.
- Képesekké válnak igényeik, szükségleteik közvetítésére, megértetésére.
- Képessé válnak nyelvi jelek befogadására, feldolgozására, beszédbeli kommunikációra.

- Saját személyükkel kapcsolatos munkákat önállóan végeznek.
- Kialakul a vizuális jelek felismerése.
- Képesekké válnak a környezetükben állandó, adaptív viselkedésre és indulataik szabályozására.
- Elsajátítanak kompenzációs technikákat.
- Képesekké válnak a figyelem összpontosítására.

A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

A gyermekek szociális háttere igen szélsőséges képet mutat. Munkánk tervezésénél figyelembe kell vennünk az elfoglalt, időhiánnyal küszködő családok igényeit éppúgy, mint a szerényebb anyagi lehetőségekkel bíró, több gyereket nevelő, esetleg csonka családokét.

Különösen nagy a felelősségünk a **halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek** nevelésében. A hátrányos helyzet esetenként a **gyermek veszélyeztetettségét** is magában hordja. Ők néha csak tőlünk kapnak segítséget a világban való eligazodáshoz, a kultúra értékeinek megismeréséhez, lelki és testi fejlődésükhöz.

Cél:

Segítségnyújtás a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelések elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

Alapelveink:

- **A szegregálás elkerülésének elve.** Az integrált neveléssorán az összes gyermeknek, ezen belül minden gyermeknek megfelelni.
- **Normalizációs elv,** a gyermek normavilágának megértése, átmeneti értékrend deficitjének változtatása, minimális korlátozással.
- **Integráció.** A gyermekek sajátos szükségleteit, problémáit egyénre szabott nevelési, oktatási programmal elégítjük ki, a differenciálás sokszínű alkalmazásával.
- **A lehető legkorábbi beavatkozás elve.**
- Az **egyenlő hozzáférés** (a szülők felé is) elve az esélyegyenlőtlenségek csökkentése érdekében.

Az óvodapedagógus feladatai

- A tolerancia, segítőkészség kialakítása, a másság elfogadása
- A mindennapi élethez szükséges készségek kialakítása
- Elősegíti a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését, járását.
- A szülőkkel – a gyermeküket is elhanyagoló családokkal való – együttműködésre készítő kapcsolattartás erősítése

- A problémákat a hátrányos helyzet okozta tüneteket felismeri, és ha szükséges ehhez szakember segítségét kéri.
- A felzárkóztatást és tehetséggondozást megvalósítja. Differenciált fejlesztés.
- A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kíséri, szükség esetén jelzi a főigazgatónak.
- Praktikus ismeretek elsajátíttatása
- Kulturális rendezvények csoportos látogatása
- A tolerancia, segítőkészség kialakítása, a másság elfogadása

A gyermekek helyes gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése.

- az eltérő egyéni igények kielégítése
- az éhesen érkező gyermekek étkeztetése
- a személyes intimitás védelme WC használatkor, és más esetekben, ha a gyermek igényli
- a különböző családi háttérből érkező gyermekek helyes higiénés és étkezési szokásainak kialakítása
- személyes gondozottság kialakítása
- fontos a hátrányos környezetből érkező gyermekek számára ezeken felül a mozgás és pihenés összhangjának megteremtése, és egy helyes élet, biológiai ritmus kialakítása.

A gyermekek lelki egészségének védelme, edzése

Feladataink:

- az óvoda pszichés klímájának folyamatos szinten tartása
- a gyermek szociális biztonságérzetének megteremtése
- gyermeki viselkedésben jelentkező zavarok kiszűrése, az okok feltárása, és a segítségadás módjának meghatározása
- az óvodai alkalmazottak empátiás készségének fejlesztése, a személyes autonómia védelme
- folyamatos preventív feladat: a tárgyi és személyes stressz tényezők csökkentése.

Emocionális fejlesztés

Óvodáskorban, a magatartás megnyilvánulásaiban meghatározó szerepe van az érzelmeknek. Elengedhetetlen, hogy az óvodában a gyermeket az érzelmi biztonság, derűs, szeretetteljes légkör vegye körül. Az egyén érdekeit szolgálja a helyesen kialakított viselkedéskultúra, amely tartalmazza az ÉN számára fontos tűrési határokat. Az óvodapedagógus

segíti a kulturális beilleszkedést az által, hogy tolerálja a családok, a gyermekek, az értékek másságát, és sokszínűségét. Tanítsuk a gyermekeket az emberek közötti különbségek elfogadására, értékelésére, és hogy hajlandóak legyenek saját értékeik, előítéleteik őszinte vizsgálatára. A hátrányos helyzetű gyermekeknek fokozottan szükségük van az empátiára, a féltő, gondoskodó szeretetre, hogy érezzék, hogy a velük foglalkozó pedagógus elfogadta őket. Akit megismernek, elfogadnak, ahhoz végérvényesen ragaszkodnak, nemcsak a gyermekek, hanem a szülők is. Fontos, hogy az óvodapedagógus személyesen adjon példát, személyes kapcsolata alakuljon ki a gyermekkel. A bizalom, példaadás, tisztelet, és következetesség elengedhetetlen a hátrányos helyzetű gyermekek nevelésében. Mentessük őket a megaláztatásoktól. Minden gyermekben van érték, amit felszínre kell hozni, és meg kell erősíteni. Csak kis lépésekkel lehet előre haladni, együttesen jókedvűen - a másság elfogadásával.

Az anyanyelv fejlesztése

Az óvodánkba járó hátrányos helyzetű gyerekek nem gyakran használnak a köznyelvben közönségesnek, obszcénnek tartott szavakat, amelyeket ki kell rációzni szókincsükből azáltal, hogy kulturált kifejezésekkel helyettesítjük be, és dicsérettel erősítjük meg ezek használatát.

A hátrányos helyzetű családokban a beszéd és kommunikációs készség hiányai nagyon szembeűnők. hiányos szókincs,

- kiejtési hibák,
- rossz névelő használat,
- igekötők, ragok, határozószók helytelen használata,
- tetszés szerinti szórend
- szavak összeillesztésének rendszertelensége
- gyenge mondatszerkesztés
- egyéni kommunikációs stílus, amit a családból hoz, amely sokszor ellentétben áll a kulturált beszéddel, az óvoda gyakorlatával.

Ezeket az iskolakezdésig feltétlenül korigálni kell, ezért feltétlenül foglalkoznunk kell a beszédkészség fejlesztésével, a beszédhibák javításával, hangok kiejtésével, valamint a kommunikáció fejlesztésével. Az óvodapedagógus elsődleges feladata itt is a példaadás, valamint beszédjavító foglalkozások, szituációk szervezése. - nyelvi játékok: beszédkészséget alapozó, fejlesztő játékok, hanganalizálás, mesemondó, folytató, befejező foglalkozások - logopédiai játékok - bábozás - dramatizálás

A CSALÁDOK BEVONÁSA AZ ÓVODA ÉLETÉBE

Programunkban minden szülői részvételt szívesen fogadunk, nem lehet azonban az óvodai nevelésben az óvodapedagógus szerepét a segítő szülővel behelyettesíteni. A szülők felelősségérzete megnő az által, hogyha bevonjuk őket az óvoda életébe, megtapasztalja az óvodapedagógus felkészültségét, a gyermek fejlesztésére tett erőfeszítéseket, és hogy családjával szemben nincsenek előítéletek. Az óvodapedagógus sok- sok információt szerezhet a családokról, a gyermek otthoni háttéréről. Ez segít abban, hogy jobban megismerhessük a gyermekek egyéni eltéréseit, adottságait, érdeklődését, erősségeit, valamint a szülők gyermekekkel szemben támasztott elvárásait. Az őszinteség, a segítőkész emberi hangnem bizalmat kelt a hátrányos helyzetű szülőknél, különösen, ha látja, és tapasztalja, hogy gyermekét elfogadják. A családok szokás és értékrendje különböző, ám az a szülő, aki már maga is járt óvodába, onnan pozitív emlékei vannak, szívesen engedi a saját gyermekét is, és örömmel fogadja az óvodapedagógus instrukcióit. Tegyük hát az óvodát olyanná számukra, hogy szívesen fogadják tanácsainkat, azt látván, hogy mi sem teszünk különbséget, és szívesen és szeretettel neveljük, oktatjuk gyermekeiket.

23.3.A speciális pedagógiai ellátásra jogosult, a tankötelezettségük megkezdésére halasztást kapott gyermekek részére biztosítandó, iskolakezdésre felkészítő

Optimális esetben elegendő a gyermek fejlődése szempontjából az óvodai csoportban végzett pedagógiai tevékenység.

Ettől eltérő esetek:

- Amennyiben egyes területen az életkorban elvárható fejlettségi szint elérése kisebb megsegítést igényel, a csoportban a szervezett foglalkozásokon differenciált feladatadásra, és a játéktevékenységen keresztül megvalósított egyéni fejlesztésre kerül sor mely az óvodapedagógus, vagy az óvodában dolgozó további szakemberek feladatai közé tartozik
- Ha ez nem bizonyul elegendőnek, csoporton kívül egyéni vagy kiscsoportos célzott fejlesztéssel segít a fejlesztőpedagógus.

Intézményen belüli képességfejlesztés:

- Differenciálás: képességekhez mért feladatok adása; feladatok mennyiségében való eltérés; differenciált segítségnyújtás; képességekhez

mért munka jellegű feladatok; irányított tevékenységekben csoportalkotás szempontjaiban; szabad játékidőben (fejlesztő és szabályjátékok).

- Mikrocsoportos / egyéni foglalkozás alkalmazása.
- Komplex tevékenységek (festés, rajz, zene).
- Drámajáték.
- Tehetségfejlesztő szakvizsgával rendelkező kollégákkal szükség és igény szerinti együttműködés.
- Speciális foglalkozások ajánlása.
- Fejlesztő szakemberek támogató tevékenysége

25. ÓVODÁNK DOKUMENTUMRENDSZERE

Óvodai nevelés országos alapprogramja

**„Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel”
alternatív program**

**Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde
Pedagógiai Programja**

SZMSZ, Házirend, Alapító Okirat,

**Az intézményvezető éves pedagógiai, működési
terve**

Aktuális szervezési-tanügyigazgatási feladatok. A helyi program kiemelt feladatai. Elemzés, értékelés. A csoportok látogatásának tervezése.

Az ovi KRÉTA-ban vezetendő dokumentumok

24.1.A gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődés nyomon követését szolgáló dokumentumok

A gyermekek mérése és értékelése az óvodában

Cél:

Olyan mérési, értékelési eljárások alkalmazása, amelyek a gyermekek megismerését szolgálják. A reális és szakmailag megalapozott értékelés az alapja a további fejlesztési feladatoknak.

A szülők folyamatos és egyéni tájékoztatást kapnak gyermekük fejlődéséről.

Alapelvnek tekintjük, hogy az óvoda nevelési intézmény, így a lehetséges és szükséges mérések ennek megfelelően tervezettek. A nevelés-tanulás egymásra ható és egymást feltételező folyamatát kívánjuk a mérésekben tükröztetni.

Az egyéni fejlődést tartalmazó dokumentum intézményi szintű szempontjai

A differenciált egyéni képességfejlesztésnek mindenhol érvényesülni kell, kiemelten a hátrányos helyzetű és a tehetséges gyermekek esetében. Minden óvodapedagógusnak tudnia kell, hogy melyik gyermeket miben, mivel kell megsegíteni, hogy önmagához képest optimálisan fejlődjön. Ehhez elengedhetetlen a fejlődési szakaszok nyomon követése, mérése, értékelése és a további fejlesztési menet meghatározása.

Kiemelt jelentőségű a gyermekek megfigyelése, a spontán és irányított szempontok alapján szerzett információk rögzítése.

A mérés-értékelés rendszere

A gyermekek fejlődését a "Gyermek fejlődésének nyomon követése" oviKRÉTA rendszerben történik, mely tartalmazza az anamnézisének, a fejlettsége szintjét, fejlődése ütemét, és a differenciálás irányelveit. Az oviKRÉTA a gyermek fejlődését nyomon követő dokumentációjában a gyermek fejlődését értelmi, lelki, szociális és testi fejlettségének mutatóit különböző szempontok szerint tudja értékelni. Az értékelés eredményét, a pontszámok összegzésével, a rendszer besorolja a gyermeket a különböző fejlődési mutatók és területek szerinti megfelelő kategóriákba és megjeleníti az azokhoz tartozó alapértelmezett szöveges megállapításokat.

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban, az oviKRÉTA rendszerben, az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében. A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható. A szülő betekintést nyerhet a gyermeke értékelésébe és ezt az aláírásával igazolja.

A mérés során keletkezett dokumentumok felhasználása az óvodapedagógus számára	A szülő számára
A kapott eredmények alapján megvalósul az egyénre szabott fejlesztés	Jelentős információhordozó A szülő a konkrét adatokból látja gyermeke aktuális fejlettségi szintjét.

Újabb mérések adataival bizonyítják a változásokat.

A tájékoztatás a családdal való együttműködés gerincét képezi.

24.2. A csoport előrehaladásának értékelése

Dokumentuma a csoportnapló.

2024.09.01-től az oviKréta rendszer használata kötelező.

2011. CXC. tv. (6) * Az óvodai és iskolai nyomtatványok – az év végi bizonyítvány és az állami vizsga teljesítéséről kiállított bizonyítvány kivételével – a tanulmányi rendszer alkalmazásával, a személyiségi, adatvédelmi és biztonságvédelmi követelmények megtartásával elektronikus úton készülnek el. A bizonyítvány kiállításának alapjául szolgáló nyomtatványt ebben az esetben is elő kell állítani nyomtatott formában és meg kell őrizni. A 7. § (1) bekezdés a)–j) pontjában meghatározott köznevelési intézmények rendeltetésszerű működésük során a köznevelésért felelős miniszter által jóváhagyott, az állam által díjmentesen biztosított tanulmányi rendszert kötelesek használni.

Az óvodai csoportnapló tartalmazza:

91. § (1) Az óvodai csoportnapló az óvoda pedagógiai programja alapján a nevelőmunka tervezésének dokumentálására szolgál.

(2) Az óvodai csoportnaplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját és címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését, a csoport óvodapedagógusait, a megnyitás és lezárás helyét és időpontját, a főigazgató aláírását, papíralapú dokumentum esetén az óvodai körbélyegzők lenyomatát, a pedagógiai program nevét:

a) a gyermekek nevét és óvodai jelét,

b) a fiúk és lányok számának összesített adatait, ezen belül megadva a három év alatti, a három–négyéves, a négy–ötéves, az öt–hatéves a hat–hétéves gyermekek számát, a sajátos nevelési igényű gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődések voltak,

c) a nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét,

d) a napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket,

e) a hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó hetirendet napi bontásban,

f) nevelési éven belüli időszakonként

- a nevelési feladatokat,
- a szervezési feladatokat
- a tervezett programokat és azok időpontjait,
- a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek, foglalkozások keretében az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemeit, a tehetséggondozás feladatait
- az értékeléseket,
- a hivatalos csoportlátogatásokat, a látogatás célját, időpontját, a látogató nevét és beosztását, a látogatás szempontrendszerét, az eredményt,
- a feljegyzést a csoport életéről.

Cél:

A nevelés folyamatát nyomon követve a csoportok szokás- és szabályrendszerének megfigyelése, mérése, értékelése, a kapott eredmények alapján továbbfejlesztés. A csoport előrehaladásának figyelemmel kísérésével az óvodapedagógusok munkájának, „hozzáadott értékének” meghatározása évente 2x.

Nevelési év végén az óvodapedagógusok értékelik a csoportnak az egészséges életmód, az érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés, a mozgás, a játék, a munka, a külső világ tevékeny megismerése, verselés, mesélés, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, ének, zene, énekes játék, gyermektánc területén elért eredményeit. Az összegzett tapasztalatokra, valamint az éves mérési eredményekre épül a következő év nevelési, fejlesztési terve.

A csoporton belüli neveltségi szint személyes megfigyelésen alapul, amely a csoportban dolgozó két óvodapedagógus munkájának megfigyelésére, valamint az egyéni összegző mérés eredményeire épül.

26. ÉRVÉNYESSÉGI NYILATKOZAT

Az óvodai pedagógiai program érvényességi ideje: 2025. 09. 01-től

Az óvodai pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:

- A jogszabályokban, törvényekben bekövetkezett változások,
- a feltételrendszer változása,
- szervezeti átalakítás
- a program ellenőrzése során feltárt hiányosságok megszüntetése miatt.

A programmódosítás előterjesztésének szabályai:

- Írásbeli előterjesztés a nevelőtestületnek, az óvoda vezetőségének.
- Írásbeli jegyzőkönyv a módosítás elfogadásáról

26. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A tájékoztatást megkapta:

**Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde
Szülői Munkaközösségének nevében:**

Dátum:

Elfogadta:

Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde Nevelőtestülete nevében:

Dátum:

Jóváhagyta:

Törtel Község Önkormányzata (fenntartó) nevében:

Dátum

27. TÖRVÉNYI HÁTTÉR

- A pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény
- A Kormány 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelete a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról
- 77/2025.(IV.15.) Korm. rendelet Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról
- 2015. évi IX. törvény a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC.tv. módosításáról
- 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról, és 3/2015. (I.28.), 143/2015. Korm. rendelet a módosításról
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI - rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről
- 1993. évi LXXIX. törvény a Közoktatásról és módosításai
- A 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről
- 363/2012. (XII.17.) kormányrendelet Az óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet
- 326/2013. (VIII.30.) Kormányrendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról, és a 89/2015. (IV.9.) Korm. rendelet a módosításról
- 2011. évi CXC. törvény a köznevelésről
- 2/2005. (III. 1.) Om sz. rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai nevelésének, iskolai oktatása irányelveiről
- 1997. évi XXXI. Tv. A Gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- 2003. évi CXXV.tv. az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségről
- Alapító Okirat 95/1996 (XII.03) Önkormányzati határozat szerint

28. FELHASZNÁLT IRODALOM

- Balázsné Szűcs Judit: Miből lesz a cserebogár? Bp. Alex typo Kiadó 1992
- B. Méhes Vera: Az óvónő és az óvodai játék Tankönyvkiadó. Budapest 1982.
- Forrai Katalin: Ének az óvodában Budapest Editio Musica 1974.
- Gaál Sándorné - Kunos Andrásné: Testnevelési játékok anyaga és tervezése az óvodában, Szolnok Color Print Nyomda 1996.
- Mérei Ferenc-V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan Bp. Gondolat, 1978.
- Molnárné Lóczi Tünde: Drámajátékok az óvodában Szeged, KOMA 1996.
- Nagy Jrenőné: A gyermekek alkotóképességének fejlesztése az ének, énekes játék és zenehallgatás módszereivel. Szolnok 2004.
- Nagy Jenőné: - Németh Menyhértne – Novákné Cseh Ibolya: Rajz, mintázás kézimunka
- Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés, de hogyan? NAT tan sorozat Budapest OKI 1996.
- Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel Szolnok 2017.
- Nagy Jenőné: Csak tiszta forrásból Szolnok 1996.
- Nagy Jenőné: Óvodatükör Szolnok 2001., Gyermektükör Szolnok 2006.,
- Tarján Gábor: Mindennapi hagyomány Dabas Mezőgazdasági Kiadó 1984.
- Törzsök Béla: Zenehallgatás az óvodában. Bp. Zeneműkiadó 1982.

29. MEGISMERÉSI NYILATKOZAT

A Törtel, 2747 Kossuth L. út 1-5 szám alatti Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde
Pedagógiai Programját elfogadom, hatályba lépése után 2025.01.01-től azt kötelező
érvényűnek tartom a munkám során.

	Név	Beosztás	Aláírás
1.	Ádám Éva Krisztina	Óvodapedagógus	
2.	Bede Rita	Dajka H	
3.	Bertáné Birkás Piroska	Óvodapedagógus	
4.	Ézsiásné Görög Ágnes	Pedagógiai asszisztens	
5.	Farkasné Túri Mária	Dajka	
6.	Gálné Turi Rita	Óvodapedagógus	
7.	Godó Jánosné	Óvodapedagógus	
8.	Hangya-Megyesi Tünde	Dajka	
9.	Jaczina János Zoltánné	Főigazgató	
10.	Kecskésné Leszinger Márta	Óvodapedagógus	
11.	Kókainé Matuz Henriett	Főigazgató h.	
12.	Major Zsuzsanna	Óvodapedagógus	
13.	Mihály Erika	Óvodapedagógus	
14.	Miklós Ágota	Dajka	
15.	Mótyóvszkiné Vincze Viktória	Óvodapedagógus	
16.	Nagyné Szarvas Éva	Dajka	
17.	Nuszpl Nikoletta	Óvodapedagógus	
18.	Palya Rita	Dajka	
19.	Rátóti Irén	Pedagógiai asszisztens	
20.	Székely Marianna	Óvodapedagógus	
21.	Sebők Anita	Óvodapedagógus	
22.	Szendreiné Major Mónika	Titkár	
23.	Szikora Péterné	Dajka	
24.	Urbánné Fajka Ibolya	Óvodapedagógus	
25.	Vinczéné Molnár Tímea	Óvodapedagógus	
26.			
27.			
28.			

H= helyettesítő

30. EGYSÉGES SZOKÁSRENDSZERÜNK

1. SZÁMÚ MELLÉKLET

EGYSÉGES

SZOKÁSRENDSZERÜNK

MOTTÓNK:

***„TISZTELLEK TÉGED, FONTOS VAGY NEKEM, CSAKIS RÁD FIGYELEK,
ÉS SEGÍTEK NEKED, HA SZÜKSÉGED VAN A SEGÍTSÉGEMRE.”***

A GYERMEKEKKEL KAPCSOLATOS SZOKÁSRENDSZERÜNK

Befogadás – Engedjétek, hogy szeressünk Benneteket!

Előzmény, feltételek:

A gyermek felvételét követő első szülői értekezleten a befogadás tervének megbeszélése. A gyermekek óvodába érkezése előtt a családlátogatás lebonyolítása. Az „Engedjétek, hogy

szeressünk Benneteket” projekt összeállítása nevelőtestületi szinten. A projekt az alábbi táblázatba írandó:

Mivel kedveskedünk?	Ki kedveskedik?	Időpont

A tevékenység célja:

Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése, ahol a gyermek otthonosan mozog, biztonságban érzi magát.

A tevékenység szokásrendszerének részletes leírása:

Ettől a pillanattól kezdődik az a nevelés, melyet úgy fogalmaztunk meg, hogy: szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érdelemgazdag. Mindezt nagyfokú tudatossággal lehet elérni, melyet egy nevelőtestületnek közösen érdemes végiggondolni. A mi felfogásunk szerint az óvoda teljes közössége felel azért, hogy a társadalomba belépő, kicsi, bizonytalan gyermekek minél előbb biztonságot érezzenek az óvodában. Ehhez viszont sok-sok kedves simogatás, élmény szükséges.

A befogadás időszaka meghatározza a gyermekek óvodához való érzelmi kötődését. A szülőkkel együtt megteremtjük a lehető legnyugodtabb feltételeket a gyermekek közösségbe történő beilleszkedéséhez. Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvodával. A befogadás ideje: minden gyermek esetében augusztus utolsó három hete. A szülőnek lehetősége van arra, hogy gyermekével ezeken a napokon ellátogasson az óvodába, ismerkedhessen a felnőttekkel, leendő társaival a környezettel, amennyiben a szülő és az óvodapedagógus is úgy érzi, hogy a gyermek szívesen maradna egyedül is, fokozatosan növelve az időtartamot az óvodában hagyhatja. (max.: 9-11). A gyermekeknek a szülő jelenléte biztonságot ad az új környezet elfogadásához, ugyanakkor a szülő megismeri az óvoda belső életét, a gyermekek napirendjét, tevékenységeit, szokásait. A befogadásban mindkét óvodapedagógus részt vesz, és a dajkával együtt gondosan előkészítik ezt az időszakot. A sok érdekes, ízléses játék mellett mesével, ölbeli játékokkal, mondókákkal kedveskedünk a gyermekeknek. Az idősebb óvodások segíthetnek mesedramatizálással, énekes játékkal, verseléssel az érzelmileg bizonytalan, szorongó gyermekek befogadásában.

A gyermekek már a befogadás ideje alatt a tervezett szokásoknak megfelelően végzik a mindennapi tevékenységet, amit sok-sok érzelmi megerősítéssel, játékos módszerrel

gyakoroltatunk, természetesen figyelembe véve a gyermekek egyéni képességeit, tempóját, otthonról hozott szokásait.

A nagyobb gyermekek segítenek a kiscsoportosok öltöztetésében, gyengédséggel, szeretettel veszik őket körül.

„Az én mondókám, versem, éneke” új módszerünk a befogadáshoz. A gyermek első személyes kötődését, esztétikai élményét a csak neki leírt mondóka, vers vagy ének adja. A családlátogatás napjára elkészítjük a gyermekek jelét úgy, hogy a jeléről szóló mondókát, verset vagy éneket aláírjuk, vagy a hátoldalára ragasztjuk (így a szülő is megismerheti). Ez lesz a gyermeknek szóló első esztétikai üzenet. Ha nem találunk a jelekhez egyszerű népi mondókát vagy verset, inkább cseréljük ki a jeleket, mintsem „tanmondókát” fabrikáljunk.

Ezeket a jeleket a csoportban kiteszük, hogy a gyermekek minél többször le tudják venni, és kérjék, hogy az ő mondókájukat vagy éneküket mondja el az óvodapedagógus. Ennek nagyon örülünk, mert szeretnénk, hogy elsőként a saját mondókáját tanulja meg a gyermek.

Figyelembe kell venni, hogy a gyermekek elválása a szülői otthontól, az otthoni szokásoktól eltéréseket mutat, mutathat. Az óvodapedagógus felelőssége ezt értő gonddal kezelni!

Személyes percek

Előzmény, feltételek:

Az óvodában halk zene fogadja a gyermekeket és a szülőket. A gyermekek az öltözőben átöltöznek. Elbúcsúznak szüleiktől, és belépnek a csoportszobába.

A tevékenység célja:

A szeretetkapcsolat és a biztonságérzet kialakítása.

A tevékenység szokásrendszerének részletes leírása:

A gyermekek biztonságérzete akkor alakul ki, ha elfogadják az óvodapedagógusok testközelségét, és bensőséges kapcsolatok alakulnak ki a gyermekek és az óvodapedagógusok között. Ezért programunk napirendjében mindennapos tevékenységként emeltük ki a személyes percek megtartását, melyben a következő elvek érvényesülnek:

- Minden gyermeket egyenként vegyünk át a szülőktől! Ha lehet, adjunk a szülőknek, gyermekeknek egy-egy szeretetüzenetet!
- Minden gyermeknek szüksége, hogy a védő személy testmelegében, az anyaölből elmondhassa érzéseit.
- A gyermekekkel játszunk minél több ölbéli játékot! Simogassuk, dédelgessük, csiklandozzuk, lovagoltassuk őket!

- Vegyük elő a gyermekek jelét, és minél többször mondjuk el mondókáját, ami a jeléről szól!
- A gyermekeknek ajánljunk fel játékeszközöket, játéktémákat, esetleg játékpartnereket!
- Azokkal a gyermekekkel próbáljunk együtt játszani, akik nem tudják elfogadni ajánlatainkat!
- A felnőttek a síró gyermekeket felváltva nyugtatgassák, és vezessék be a játékba.
- A túlságosan egy személyhez kötődő gyermekeket tudatosan neveljük arra, hogy másokkal is tudjanak kialakítani szeretetkapcsolatot, mert az nekik fontos!

3-4 évesek:

Az óvodapedagógusok a gyermekek jelét úgy válogatják ki, hogy ahhoz mondókát, verset vagy gyermekdalt lehessen kapcsolni. Így még a kevésbé vonzó jel is kedvessé válik. Legyen ez a gyermek első esztétikai élménye az óvodában!

Az óvodapedagógusok készítsenek belőle gyűjteményt. (Ne feledkezzünk meg a csoportba újonnan érkező gyermekekről!) Ezt mindig ugyanazon a helyen tároljuk, hogy a gyermek könnyen megtalálja. Pl.: a „Megérkeztem”-tábla mellett.

A gyermek felteszi a jelét a táblára, majd elveszi a gyűjteményt. A mesesarokban az óvodapedagógus ölbe veszi a gyermeket. A gyermek megkeresi a könyvecskében a saját jelét. Amíg a gyermek a jelét keresi, lehetőség nyílik az egyéni beszélgetésekre. Szemkontaktus teremtésével együtt mondhatják el a jelükhöz kapcsolódó mondókát, verset, éneket.

Ha a gyermekek igénylik, lehetőség van ölbéli játékok játszására. Ezt a délelőtt folyamán bármikor megismételhetjük

A jelek gyűjteményét a gyermek visszateszi a helyére, vagy az utánuk érkező gyermeknek átadják.

4-5 évesek:

Ha színesíteni kívánjuk a személyes percek repertoárját, az előző évben tanult mondókákból, versekből, énekekből gyűjteményt készítünk. Természetesen a saját jelhez kapcsolódó mondóka a biztonságérzetet erősíti, így nem elhanyagolandó!

Amikor a gyermek feltette a jelét a „Megérkeztem”-táblára, elveszi a gyűjteményt a már kiscsoportban megszokott módon. Az óvodapedagógussal a mesesarokban elmondja a hívóképről kiválasztott mondókát, verset, elénekli az éneket. A gyűjteményt a személyes percek után a gyermek a helyére teszi, vagy átadja a következőnek.

5-6-7 évesek:

A „Megérkeztem-tábla” mellett helyezük el a gyermekek hangulatát ábrázoló gyűjteményt (pl. mosolygós, vidám, érdeklődő, kíváncsi, szomorú, várakozó...). Ebből a gyermek kiválasztja az ő hangulatára vonatkozó képet. Ezután az óvodapedagógus is ezt teszi. Beszélgetnek róla.

Előzmény, feltételek:

Az óvodapedagógusok naponta megbeszélik, átismétlik – a csoport szokásaitól függően a csoportszobában vagy az udvaron a játék megkezdése előtt közvetlenül – a gyermekekkel az udvari élet szabályait. A dajka is ismeri a szokásrendszert.

A tevékenység célja:

- a mindennapi szabadban tartózkodás biztosítása
- különféle edzési lehetőségek megteremtése
- a lehető legtöbb játékfajta biztosítása az udvari élet során
- a művészeti területek megjelenésének biztosítása az udvari élet során
- egy állandó játszóhely biztosítása mellett az átjárhatóság megteremtése
- a környezet megismertetése, megszerettetése az udvari lehetőségek kihasználásával.

A tevékenység szokásrendszerének részletes leírása:

Kreatív, alkotó légkört teremtünk az udvari élet kialakítása során is. A gyermekek szabadon dönthetnek, hogy kivel mikor milyen játékot választanak, milyen témát dolgoznak fel, milyen eszközt, helyet választanak, és mennyi ideig folytatják az adott játékot. A feltételek megteremtése az óvodapedagógusok feladata. Az udvaron is annyi szabályt vezetünk be, ami segíti a nyugodt, rugalmas, oldott légkör fenntartását és a kreativitást.

Minden csoportnak különálló udvarrésze van (a gyermekekkel megismertetjük a határokat), azonban a teljes udvari játék során biztosítjuk a csoportok közötti **átjárhatóságot**. Ennek szabályai: a gyermek először a saját óvodapedagógusától kéredzkedik át a másik udvarrésze. Ha a saját óvodapedagógusa elengedte, átmegy a kért udvarrésze, (az óvodapedagógus figyelemmel kíséri, hogy átért-e a gyermek a megnevezett udvarrésze), és bekéredzkedik az óvodapedagógusnál. Itt a csoportos óvodapedagógus teljes felelősséggel tartozik a gyermek iránt. Amikor a gyermek a vendégeskedést befejezte, szól a vendégül látó óvodapedagógusnak, hogy visszamegy a saját udvarrésze, és megköszöni a vendéglátást: „Köszönöm a játékot!” mondattal. Visszaérkezéskor szól a saját óvodapedagógusának, hogy megérkezett. A saját óvodapedagógus feladata és felelőssége eldönteni, hogy egyszerre hány gyermek kéredzkedhet át másik csoportba, de a maximális létszám nem haladhatja meg az 5 főt. A (pl. létszám, viselkedési problémák... miatt). A döntés mindig pedagógiai elveken alapuljon, és a feltétel nélküli szeretet legyen a kiindulási pont.

Lehetőséget biztosítunk arra, hogy minél több **játékfajta** megjelenhessen az udvari élet során – a helyi adottságokat figyelembe véve (a csoport életkora, fejlettségi szintje, az udvari lehetőségek. Körültekintően választjuk meg az eszközöket, amelyek iránt elvárás, hogy az udvari viszonyoknak megfelelőek, tehát tisztíthatóak, javíthatóak... legyenek). Természetesen az időjárási tényezőket minden alkalommal figyelembe vesszük (pl. hűvös időben nem engedjük a gyermekeknek a hosszan tartó, ülve végzett tevékenységeket).

A gyermekeket arra ösztönözzük, hogy minél több **nagymozgásos** tevékenységet folytassanak. Az udvaron lévő mozgásos fejlesztő eszközök szabályait már a befogadás időszakában rögzítjük. Mivel az óvoda udvara az intézmény része, ezért játszótérnek még akkor sem

használható, ha a szülő megérkezik gyermekéért, és a gyermek (vagy a testvér) továbbra is használni szeretné az udvari eszközöket huzamosabb ideig.

Az udvaron különösen érvényes az a szabály, hogy a szülővel csak rövid ideig tartó, lényegre törő megbeszélést folytathat az óvodapedagógus. A mélyebb beszélgetés megfelelő fóruma az egyéni beszélgetés.

Az udvaron megjelenő játékfajták:

A **gyakorló játék**hoz jó lehetőséget nyújt a homok, kavics... A **szerepjáték**hoz szerepeket szervez és vállal az óvodapedagógus, hogy mintát adhasson, míg ki nem alakul a játék. Papásmamás, orvosos, közértes, kirándulós, stb. játéktémákhoz biztosítunk feltételeket. A mesekönyv- nézegetéshez, **dramatikus játék**hoz, **bábozáshoz** is lehetőséget biztosítunk (pl. színes textília vagy egy lepedő kifüggesztésével bábszínház kialakítása). A **konstrukciós játék**ot abban az időszakban játsszuk, amikor már hosszabb ideig le lehet ülni. Az udvari asztaloknál a csoportszobaihoz hasonlóan megfogalmazzuk és gyakoroltatjuk a játékszabályokat. Amikor az időjárás engedi, a **rajzos tevékenységet**, a **kézimunka** lehetőségét és az **éneket, énekes játék**hoz az eszközöket folyamatosan biztosítjuk. A homokozó az **építő játék** helyszíne. **Barkácsolást** akkor lehet szervezni, ha legalább 2 felnőtt végzi a nevelőmunkát. A **szabályjáték** feltételeit is megteremtjük az udvaron (pl. társasjáték, memória, dominó...).

Az udvari élet során is biztosítjuk a **művészeti területek** kibontakoztatását. *A dramatizálás, az énekes játékok, zenei képességfejlesztés és az alkotó-alakító tevékenység* (képalakító, plasztikai tevékenység és építés) feltételeit minden esetben megteremtjük.

Az udvarrészek használatának szabályai:

Füves terület:

Az óvodapedagógus a játék megkezdése előtt minden esetben meggyőződik arról, hogy a fű balesetmentesen használható-e, az adott játéktevékenységhez megfelelő állapotú-e (vizes, harmatos, csúszós fű).

Kizárólag óvodapedagógusi felügyelet alatt adhat teret a szervezett játéktevékenységeknek a füves terület. Pl.: fogócska, foci, stb.

A játékszabályokat ismertetni kell. Fontos, hogy megbeszéljük, mettől meddig tart a játékterület, és ha szükséges, kijelöljük a megfelelő nagyságú pályát.

A már megkezdett játéktevékenység másik csoportot nem zavarhat, és a saját játékához megfelelő nagyságú területet kell biztosítani.

Megszervezhető itt a **játékba integrált tanulás** keretein belül a mozgás, mozgásos tevékenység.

Ez a terület a **napi kocogás-futásra** is alkalmas. Mindig az óvodapedagógus méri fel a gyermekek teherbírását, és ez alapján dönti el, hogy van-e olyan gyermek, aki esetleg nem bírja a nagyobb terhelést. A gyermekeket úgy kell elindítani, hogy másik csoporttal ne keveredjenek!

Udvari élet további szabályai, szokásai:

Az udvari játéktároló rendben tartása közös feladat.

Az udvarról való bemenetel időpontját a lehetőségekhez mérten minden csoportnak be kell tartani. A bemenetelt mindig két csoportban kell megoldani. A csoport egyik felét a délutános óvodapedagógus beviszi az öltözőbe, ahol a dajka néni segít a gyermekeket levetkőztetni, az óvodapedagógus pedig a mosdózásnál segít, a délelőtti óvodapedagógus a csoport másik felét hozza be az udvarról, és a terítésnél segítkezik.

Homokozás szabályi: ha az óvodapedagógus úgy ítéli meg, hogy megfelelő az idő a homokozásra, /~18

°C / akkor homokozunk, a játékokkal a homokozóban játszunk, nem hordjuk ki a homokot. A homokozó játékokat csoportonként megjelöljük, ez könnyebbé teszi a szétválogatást.

A nyári fürdőzés, tusoltatás szokásainak kialakítása /törölköző, fürdetés, bemenetel előtt mosdatás, fürdőruha/a dajkák és a pedagógusok közös feladata.

Nagy figyelmet fordítunk nyáron az UV sugárzásra, nyomon követjük, hogy meddig mehetünk ki az udvarra, mikor kell az árnyékban, mikor a csoportszobában tölteni az időt.

Víz fogyasztásakor odafigyelünk, hogy nagyon kihevült testtel, megizzadva kis pihenés után igranak.

Nagy figyelmet fordítunk arra, hogy távozáskor minden gyermek köszönjön.

Késő ősszel és kora tavasszal, ha hideg az idő, és télen a gyermekek nem használhatják a mászókákat, mert kesztyűben az érzékelésük gyengébb, a mászókákat csúszhatnak, balesetveszélyes.

Azt, hogy hány és melyik gyermek vehet részt a rollerezésben, kerékpározásban, az óvodapedagógusok döntenek el. Az udvari játék megkezdésekor az óvodapedagógusok a betonos udvarrészre viszik a rollereket, motorokat és a bicikliket.

Ha a gyermek nem tartja be a szabályokat a megbeszélések után sem, visszaküldi a csoporthoz (a döntés mindig pedagógiai elveken alapuljon, és a feltétel nélküli szeretet a kiindulási pont). A szokásrend *komoly megsértése esetén* az óvodapedagógussal megbeszéljük a történeteket.

Havas, csúszós időben nem használjuk a járműveket a balesetveszélyes helyzetek elkerülése érdekében.

Ha a dajka néni nem tud a felügyeletben részt venni, akkor az óvodapedagógusnak kell lehetőséget biztosítani a kerékpározáshoz, rollerezéshez a saját udvarrészén. A szabályokat az óvodapedagógusnak kell a gyermekekkel megbeszélni. A balesetek megelőzése érdekében mindig a menetiránynak megfelelően lehet haladni, a megfelelő tempóban. A kisebbekre mindenkinek vigyázni kell.

Amennyiben a csoport szánkózásban vesz részt, abban az esetben felnőtt jelenléte szükséges. A szánkó, csúszka balesetmentes állapotáról meg kell győződni!

A pedagógusok a szabályokat megbeszéljük a gyermekekkel a szánkózás előtt.

Alvás, pihenés

Előzmény, feltételek:

A mosdóban minden gyermek végezze el szükségletét, hogy nyugodtan pihenhessen. Ez a délelőtti óvodapedagógus felelőssége! Csend, nyugalom vegye körül a gyermeket, aki a mosdóból a csoportszobába érkezik.

A tevékenység célja:

A gyermekek alvásigényének kielégítése, a pihenés biztosítása. Ennek feltétele a csend és biztonság, nyugalom!

A tevékenység szokásrendszerének részletes leírása:

A csoportszobát úgy kell átrendezni, hogy az ágyak között lehetőleg 20, de legalább 5 cm-es rés legyen. Ez a dajka feladata. Ebéd után alaposan ki kell szellőztetni, az asztalokat tisztára kell törölni, a padlót fel kell seperni, szükség esetén felmosni.

A gyermekek ebéd után 8-10 fős csoportokban indulnak ki a mosdóba. A visszatérő gyermekeket **mindig** a délutáni óvodapedagógus és a dajka fogadja. Hiányzó felnőtt dolgozó esetén biztosítani kell, hogy az utolsó mosdóba menő 5-6 gyermeket a dajka vigye ki, ilyenkor helyszínt cserél az óvodapedagógussal. Így az óvodapedagógus jelen van a pihenőidő kezdetén.

A gyermek megkeresi az ágyát, és pizsamába öltözik. Az óvodai ruhái közül csak az alsóneműt (bugyit, alsónadrágot) hagyjuk rajta, a többi ruhadarab (pl.: harisnyanadrág) szoríthatja őt, és ez megakadályozza a nyugodt pihenést. Az öltözködésben az adott korcsoportban megszokottak szerint nyújtunk segítséget (kis segítséggel, segítséggel, ill. önállóan öltözködnek). A gyermekek az óvodai ruhát esztétikusan helyezik el. A cipőt a szék, vagy az ágy alá kell tenni összepárosítva. Az összehajtogatott ruhákat a székre, vagy az ágyvasra hajtva kell elhelyezni. Amikor mindenki pizsamába bújt, és lefeküdt, csak akkor kezdjük el a mesélést. (Óva intjük a gyermekeket attól, hogy felálljanak az ágyukban, mert az rendkívül balesetveszélyes!)

Minden nap van alvás előtti mese, soha nem büntetjük a csoportot a mese megvonásával! A kiválasztásnál **ügyelünk** a csoportban lévő gyermekek életkorára, a módszertani, pedagógiai, pszichológiai tudatosságra. Kiscsoportban főként állatmeséket, illetve olyan rövid meséket választunk, amelyek cselekménye egyszerű, érthető, ritmikus, ismétlődések jellemzik. Középső csoporttól hosszabb állatmesék, egyszerű tündérmesék is beléphetnek, a nagyobbaknál, pedig már lehetnek többfázisú állatmesék, népmesék, műmesék; folytatásos mesét csak nagycsoportban mesélünk. Ebben a tevékenységben az óvodapedagógusnak nem kell kívülről tudnia a mesét, de végig biztosítani kell a csoport minden tagjával a szemkontaktust. Ezért egy gyermeknek sem szabad háttal ülni mesélés közben. A gyermekek által behozott mesekönyveket módszertani elemzés alá vetjük, és csak akkor mesélhetjük alvás előtt, ha megítélésünk szerint alkalmas arra (pl.: leporellót nem ajánlott ebben az időpontban mesélni, mert rövid szöveges részt tartalmaz, és inkább a képek dominálnak benne). Az alvás előtti mesélés a hangerőt tekintve halkabban szól, azonban mind a hangsúlyozás, mind a gesztusok, mimika megjelenik. A mese végén a délutáni vagy mindkét óvodapedagógus minden gyermeket egyesével betakargat, megsimogat, altatódalt énekel minden nap. A mi programunkban ez a zenehallgatás egyik megjelenési módja. Ez a szakasz biztosítja a szendergést.

„A művészetek eszközei segítsenek az elalvásban. A kisebb gyermekeknek rövid mondókákat, verseket mondunk, a nagyobbaknak mesét, a még nagyobb gyermekeknek pedig folytatásos mesét, hogy minél kevesebb idő maradjon a pihenésre. Mindezt megkoronázza az andalító altató, ami a szendergés kaleidoszkópján vett zenei élménnyé válik. Biztosan többen átéltük már, hogy szendergés közben halk zenei foszlányok szűrődtek be lakásunkba, ami megnyugtató érzéseket váltott ki belőlünk. Ezt szeretnénk az óvodában is elérni. Ezért az óvodapedagógus addig dudorásszon a gyermekeknek, míg elszenderednek és elalszanak. Tisztában vagyunk azzal, hogy az óvodapedagógusok sokat beszélnek, s nagyon elfárad a hangjuk az egész napos munka után. Tudjuk azt is, hogy nem mindenki szeret énekelni, ezért olyan módszertani ajánlásunk is van, hogy az óvodapedagógusok vegyenek fel magnókazettára a magyar és/vagy a világ zeneirodalmi remekeiből altatókat, s azt tegyék fel halkán a gyermekeknek.” (Forrás: Csak tiszta forrásból, második kiadás, 67. old.) A két óvodapedagógus addig nem kezd bele manuális tevékenységbe, amíg a csoport nagy többsége el nem aludt. Ha valamelyik gyermek igényli, az óvodapedagógus simogatva altatja el őt. A mese és éneklés, szendergés ideje alatt a délelőtti óvodapedagógus azokkal a gyermekekkel foglalkozik, akik ebéd után hazamennek. Nagyon megzavarja a mesélés folyamatát, ha a mesélőnek azzal kell foglalkoznia, hogy hazaadja a szülőnek a délben járás gyermekét, ezért kell besegítenie a délelőtti óvodapedagógusnak. Ő arra ügyel, hogy a szülő és gyermeke ne zavarja a mesélést. A pihenés időtartama különböző a három korcsoportban: a 3-4 éveseknél 2 óra, 4-5 éves korban 1 és ½ óra, a nagyoknál 1 óra.

Az 5-6-7 éveseknél lefekvés után 1 órányi csendes pihenő után, megengedjük a csendes tevékenységet annak, aki nem tudott elaludni (mesekönyv-nézegetés, babázás...). Az ébresztés rendkívül tapintatosan, csendben zajlik. Az ébren lévő gyermekeket feladatokkal bízhatjuk meg, így is könnyebben telik számukra az idő (pl. terítés, ébresztgethetik a többieket, felöltözhetnek...). Az óvodapedagógus énekelhet egy kedves dalt, vagy halkán elhúzza a függönyt, és a dajkákkal együtt simogatva ébresztgeti a gyermekeket. Az asztalokon ilyenkor már el lehet kezdeni a terítést a terítő előkészítésével. A csendes ébresztés jellemzi a hangulatot. Amikor a csoport kétharmad része átöltözött, az óvodapedagógus kimegy velük a mosdóba, majd a dajka folyamatosan küldi utánuk a többi gyermeket.

Köszönés

Előzmény, feltételek:

Alapelvünknek tekintjük, hogy óvodásaink jól neveltek legyenek. Illemkódexünk tartalmazza az alapvető köszönési, udvariassági formulákat.

A tevékenység célja:

A gyermekeknek belső igényévé válják a helyes viselkedés szokásainak, szabályainak alkalmazása, betartása.

A tevékenység szokásrendszerének részletes leírása:

„A mindennapi óvodai gyakorlat bizonyítja, hogy ezen értékek a múlt és ma óvodai nevelésében örök kategóriát képeztek. A gyermeki szabadság és megkötöttség, a gyermeki önmegvalósítás az önkéntességet nem sértő magatartási szokásokban jelenik meg. A nevelés érdemi kezdőpontja, hogy a gyermekekben milyen értékeket milyen mértékben kívánunk kifejezni. Az ideális vagy örök értékek az igaz, a jó és a szép, melynek nevelési törekvéseinkben, az értékválasztásban szolgálhatnak iránymutatóként.” (Szakács Mihályné dr.: Mi a szép? Az óvodai nevelés alapértékei)

Hogyan köszönünk? (Illemkódex 1. old.)

Mikor köszönünk?

- az óvodába érkezéskor
- az óvodából távozáskor
- a gyülekező csoportba érkezéskor
- a gyülekező csoportból történő távozáskor
- saját csoportunkba érkezéskor
- saját csoportunkból való távozáskor
- ha a csoportunkba érkezik valaki
- ha a csoportunkból távozik valaki
- délutáni ügyeleti csoportba érkezéskor
- délutáni ügyeletből történő távozáskor
- mikrocsoportos környezeti tapasztalatszerzések során: minden alkalommal, ha az illem, a helyzet úgy kívánja.
- egyéni megbízatás esetén.

Rajzos projekt

Előzmény, feltételek:

Minden gyermek a saját képességrendszerének figyelembe vételével nevelhető, fejleszthető.

Minden gyermek ismerje és tudja meg testi, lelki, szellemi értékeit, de azt is érzékelje, hogy mik a hiányosságai. Ezt fogja fel természetesen, minden lelki feszültség nélkül.

A tevékenység célja:

- az óvodások nyugodt, élménygazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatásával, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével

- sokoldalú képességfejlesztés segítségével a gyermeki személyiség fejlődésének biztosítása, elősegítése
- a gyermekek és a művészetek közötti erős érzelmi kötődés kialakítása.

A tevékenység szokásrendszerének részletes leírása:

Miért fontos?

Programunk szerint a szokástanulást és az alapvető ismeretek elsajátítását projektrendszerű tanulással tervezzük meg, aminek eredménye a szülők számára is követhető, és vizuális jelekkel megerősített. E tanulási rendszerben felerősödik az információáramoltatás és az együttnevelés.

Mi a program sikerkritériuma?

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végén. Ehhez viszonyítva ellenőrizhető, mérhető, elemezhető, értékelhető a gyermekek fejlettségi szintje. A fejlődés jellemzőit nem lehet és nem is kell teljes mértékben teljesíteni. Minden esetben az óvodapedagógus határozza meg a gyermekek képességének, szociokulturális körülményeinek ismeretében.

Tervezése:

A gyermekek ismereteinek, képességeinek, szokásainak megfigyeléséhez projektrendszerű rajzos megfigyeléseket végzünk, melyeket a csoportban kezdünk el. A mérés **végén** összegzést kell írni a mérés adatairól (a mérés témája, részvételi arány, mérési eredmények: képes, elsajátította, önállóan, segítséggel...), amelyet a fejlődésnaplót tartalmazó dossziéba kell elhelyezni. A tervezésnél arra kell ügyelni, hogy egyszerre max. 2 mérés futhat, csak kivételesen fejlett nagycsoportban mérünk háromféle területet egyszerre.

Menete:

Az óvodapedagógus dönti el, hogy melyik területet méri. A mérések között szünetet lehet hagyni (ilyenkor nem helyezünk ki mérést sem a csoportban). A mérést mindig a csoportban kezdjük, és akkor helyezük ki a faliújságra, ha valamilyen eredményt már elértünk, vagy a mérés nem mozdul pozitív irányba a csoportban. A szülőkkel való együttnevelést is segíti rajzos értékelésünk. A projektmegfigyeléshez rajzos táblázat szükséges. (Példák: Csak tiszta forrásból 66., 85., 89., 96., 98., 99., 100. old.) A rajzos diagnosztika a szülők figyelmét is felkelti, ami nagyon fontos, mert így tanulja meg, mit jelent a szokások tanulása-tanítása, valamint azt is, hogy mi a fontos az óvodás gyermek nevelésében.

A tervezéshez képest lehet változtatni a mérési területeket, témákat, ha az indokolt. Ugyanazt a témát nem mérjük hosszú távon, mivel elvesztheti motivációs hatását. (1 hónap)

Visszatekintő:

Rövid távú projektek esetén alkalmazzuk (pl.: „Örömünkre szolgál, hogy csoportunkban 11 gyermeknek sikerült megtanulni a szüreti verset.”. Ezzel a módszerrel azt érzük el, hogy a szülő – kíváncsiságától vezérelve – beszélgetést kezdeményez az óvodapedagógusokkal, mert

kíváncsi, vajon az ő gyermeke benne van-e a 11-ben.) Így az óvodapedagógusnak indirekt módon nyílik lehetősége tájékoztatni a szülőt gyermeke fejlődési menetéről.

Középső és nagycsoportban is alkalmazhatjuk, így diszkrétebb a szülők felé történő információközlés.

A mérés időpontját is feltüntetjük a visszatekintőn – mint minden más, faliújságra kihelyezett anyagon

A mérési eredmények rögzítése

Ha befejeződött a mérés, a rajzos megfigyeléseket a Fejlődésnaplóban tároljuk. Az óvodapedagógus dönti el, milyen formában rögzíti a mérési eredményeket: fénymásolhatja, magát a mérést is lefűzheti, illetve kijegyzetelve is tárolhatja a Fejlődésnaplóban. A módszer lényege, hogy ebből az anyagból látni lehessen, hogy az egyes gyermekek milyen eredményre jutottak a mérési periódusban.

Testápolás

Előzmények, feltételek:

A mosdóban megfelelő méretű eszközök segítsék a szükségletek kielégítését. A fürdőszobai tevékenységek szokásait megjelenítjük képi formában is a szokások rögzítése érdekében.

A tevékenység célja:

A testápolás szokásrendszerének tudatosítása, a tárgyak fogásmódjának megtanítása és alkalmazása. A testápolás a gyermekek tisztaságigényének kialakítását szolgálja, egyben megalapozza a gyermekek jó közérzetét, ami minden tevékenységhez elengedhetetlen.

A tevékenység szokásrendszerének részletes leírása:

A befogadás ideje alatt mindkét óvodapedagógus jelen van, ezért egyikük a dajkával a mosdóban tartózkodik, ahol elősegítik, hogy a gyermekek megtanulhassák a testápolás szokásainak sorrendjét és azok fogásait. A gyermekek gondozása közben az óvodapedagógus beszélget velük, hogy kívánságuk, kérésük alapján segíteni tudjon nekik. Mivel nagy különbségek mutatkoznak a gyermekek között, így fejlettségüktől függően alkalmazzuk a segítségnyújtás különböző fokozatait (segítséggel, kis segítséggel, önállóan).

WC-használat: minden gyermek próbálkozzon a pisiléssel étkezés előtt, udvarra menetel előtt, alvás előtt. Húzzák fel a ruhájuk ujját. Egy WC-t egy gyermek használhat (fiúk) a függöny behúzása után. A kisfiúk pisiléskor hajtsák fel az ülökét, a lányok hajtsák le. Pisilés után a gyermekek megfelelő mennyiségű WC-papírt használjanak. A lányok feltétlenül használják a

WC-papírt, a fiúk is, ha a családban ez a szokás. A papírt dobják a WC-be, öltözzenek fel, majd húzzák le maguk után a WC-t. A WC-papírt feltépve adjuk ki a gyermekek számára a mosdóban.

Székeléskor a kisebb gyermekek kérik a felnőtt segítségét, de arra szoktatjuk őket, hogy önállóan is próbálkozzanak. A folyamatot mindig leellenőrizzük. A WC-t húzzák le maguk után minden alkalommal! Minden WC-használat után mossanak kezet szappannal, fogmosás előtt is, mert akkor is használja a WC-t!

Kézmosás: törjék fel a ruhájuk ujját. Nyissák ki a csapot, vizezzék be a kezüket, nyomjanak egyet a folyékony szappanból (vagy a szilárd szappant használják), habosítsák meg tenyerükön és kézfejükön, majd alapos dörzsölés után megfelelően öblítsék le. Rázzák le a mosdókagylóba a kezükről a vizet, és zárják el a csapot.

Körömkefe-használat: szükség esetén (pl. homokozás, vizuális tevékenység után mindig) használjuk. Szappanozzák be a kezüket, és alaposan súrolják meg a körmeiket úgy, hogy közben lehetőleg ne szennyezzék be a tükröt. Használat után öblítsék le a kezüket és a körömkefét, és tegyék a helyére.

Kéztörlés: lerázott kézzel menjenek a törülközőtartóhoz a balesetveszélyes helyzetek elkerülése érdekében (ezt meg is tanítjuk nekik). Minden gyermek a saját, jellel ellátott törülközőjét használja, és a közepébe törülközzön. Törölje szárazra a tenyerét és a kézfejét is. Fésülködés: minden gyermek a saját, jellel ellátott fésűjét használja ebéd előtt, pihenés után, illetve szükség esetén. Vegyék ki a fésűjüket a tartóból, és a tükör előtt állva fésülje körbe frizuráját. Hajuk hosszúságától függően kérjenek segítséget. Használat után tegyék vissza a tartóba a fésűt.

Tükörhasználat: használják a gyermekek a tükröt hajuk, arcuk és ruházatuk rendezettségének, esztétikumának ellenőrzésére.

Fogmosás: a befogadás kezdetétől végezzük ezt a szokást, hiszen manapság már a családokban akkor elkezdik a csecsemők fogát mosni, amikor az első foguk kibújik. Vegyék le a saját fogmosó felszerelésüket, tegyék le a poharat a mosdóra. Vegyék elő a fogkrémet és a fogkefét. Nyissák ki a csapot, eresszenek bele vizet, félig, majd zárják el a csapot. Középső csoport második félévétől kezdve, és nagycsoportban próbáljanak nyomni maguknak fogkrémet, a kiscsoportosoknak az óvodapedagógusok nyomják a fogkrémet a saját fogkémükből. Alaposan mossák meg a fogukat, ahogyan azt tanulták. Öblítsék ki alaposan a szájukat, hogy ne maradjon benne fogkrém, lehetőleg ne nyeljék le a vizet. Alaposan, folyóvíz alatt mossák ki az ujjukkal a fogkefe szőrét, és kívül belül öblítsék el a poharat. Tegyék a helyére a fogkrémet, és a fogkefét úgy, hogy a szőre felfelé álljon. Mossák le a szájukról a fogkrémet, öblítsék le a kezüket, rázzák le róla a vizet, és a poharakat tegyék a helyére, miután az óvodapedagógus vagy a mosdófelelős leellenőrizte azok tisztaságát. Kezüket, arcukat töröljék szárazra. Ha elfogy a fogkrém, szóljanak szüleiknek, hogy hozzanak újat. Ha lekopott a jelük valamely eszköztől, szóljanak a felnőtteknek.

Zsebkendőhasználat: ez a tevékenység kezdetben nagyon sok segítséget igényel a felnőttektől, mert sok gyermek nem érzi, ha folyik az orra, vagy nem is tudja fújni. Vegyenek a gyermekek a tartóból egy egész zsebkendőt, hajtsák szét, és két kézzel az orrukhoz fogva fújják az orrukat úgy, hogy közben a szájukat tartsák csukva. Jó erősen, többször fújják, majd töröljék meg. A zsebkendőt az arra kijelölt helyre dobják.

A fürdőszobai tevékenységek sorrendje: WC-használat, kézmosás, fogmosás, törülközés, fésülködés, ruhaigazítás.

Ezek ismeretében minden óvodapedagógus és dajka maga dönti el, hogy a segítségnyújtás melyik fokozatát alkalmazza. Mindezen folyamatok gondos gyakorlásával az óvodáskor végére

a gyermekek a testápolási szokásoknak megfelelően, remélhetőleg teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülnének. A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat. Zsebkendőjüket önállóan használják. Ügyelnek saját külsejükre, amelyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.

Öltözködés

Előzmény, feltételek:

A mosdóban minden gyermek végezze el szükségletét, mielőtt az öltözőbe mennék. A tevékenység feltétele a nyugodt körülmények biztosítása, a zsúfoltság elkerülése, a folyamatosság, ezáltal a gyermekek biztonságérzetének fokozása (átláthatóság).

A tevékenység célja:

- testi szükségleteik kielégítése
- védekezés az időjárás változásai ellen
- az öltözködés – mint tevékenység – elsajátítása, önálló fejlesztése, ízlésformálás.

A tevékenység szokásrendszerének részletes leírása:

A kisgyermek öltözködésének a kialakulatlan hőszabályozó képesség és sajátos életmód miatt egészségmegőrző, egészségvédelmi jelentősége van. Az óvodapedagógusok kérik a szülőket, hogy a gyermekek öltözéke célszerű, önállóságukkal és az óvodai élettel összhangban legyen. Kérik – főleg kiscsoportban –, hogy a gyermekek zsákjában mindig legyen jellel ellátott tartalék fehérnemű, nadrág, póló. Következésképpen kérik a szülőket, hogy többretekően öltöztessék gyermekeiket. Türelmes, meggyőző munkával a szülők többsége partnerré válik. 3-4 éves korban a gyermekek minden tevékenységét anyáskodó szeretettel kell segíteni. Ebben az életkorban még sok segítségre van szükségük az öltözködésnél. Nagyon fontos, hogy a gyermek érezze, tudja, hogy számíthat óvodapedagógusi és dadus nénije segítségére. Ez növeli biztonságérzetét. A dajka segítségére van szükség ehhez a tevékenységhez. A csoportszobából az óvodapedagógus viszi ki a gyermekeket – mikrocsoportban – a mosdóba. A bent maradó gyermekeknek valamilyen elfoglaltságot biztosítunk (pl. mesekönyv-nézegetés, növénygondozás, a csoportszoba rendjének ellenőrzése...). A mosdóból a dajka kíséri át már az első gyermeket is (így senki nem marad felügyelet nélkül) az öltözőbe. Közben a csoportszobából folyamatosan hívjuk ki a bent maradt gyermekeket. A közösen használt öltözőben a csoportok között is betartjuk a folyamatosságot, hogy egy időben csak egy csoport öltözzön. Így nyugodtabban tudnak a gyermekek öltözködni. Minden gyermekre nagy figyelmet fordítunk. Célunk, hogy jártasságot szerezzenek az öltözködésben. A szükséges segítséggel, verbális magyarázattal és megsegítéssel lesznek egyre ügyesebbek és magabiztosabbak. Minden gyermek el tudja helyezkedni, így kezdjen el öltözködni. Az öltözködés helyes sorrendjét az öltözőkben esztétikusan elhelyezett vizuális jelek is segítik.

Először a nadrágot, majd a cipőt, azután a pulóvert kell felvenni, végül a kabát sapka, sál, következnek. A bejövétel után a vetkőzés helyes sorrendben a következő: először a kesztyűt, sapkát, sálát kell levenni, majd a kabát és a pulóver következnek és végül a cipő amit párban kell elhelyezni a pad alá.. A fektetéskor először a cipőt, a nadrágot a zoknit majd a pulóvert, pólót kell levetni. A gyermekeknek megtanítjuk az öltözőpad biztonságos használatát.

Minden gyermeket a pozitív példával motiválunk a tevékenység elvégzésére. Ehhez társul az önállósulási vágy és érzelmeik, mert dicséretre, elismerésre vágnak. Ebben a korban a tevékenység elsajátításához koncentrálásra van szüksége. Ezt az igyekezetét nagyra kell becsülni. Fontos, hogy a fokozatosság elvét betartva, a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait messzemenően figyelembe véve tanítsuk meg az egyes mozzanatokat. Programunk alapelveit következetesen betartva akkor segítsünk, ha szükségük van a segítségünkre.

A rajzos projekt is segíti ezt a folyamatot. Az öltözőben is ügyelünk az esztétikumra. Arra tanítjuk a gyermekeket, hogy levetett ruházatukat összehajtva, esztétikusan helyezték el az öltözőben a kijelölt helyen. A ruházat rendben tartása, tisztán tartása is szem előtt tartandó! Fontos tényező az óvodapedagógus és a dajka példamutató megjelenése (nem a divat elsődlegessége), inkább a rendezett, tiszta, ízléses, harmóniát tükröző öltözék az előnyös. Az óvodában nem szabad ízléstelen, a testet nem fedő ruházatban megjelenni a felnőtteknek (pl. top, csípőnadrág....). Az öltöző rendjéért az a felnőtt felelős, aki utoljára hagyja el a helyiséget.

A szülők figyelmét fel kell hívnunk a ruházaton lévő balesetveszélyes kötők, akasztók megszüntetésére, a cipőfűzők megfelelő hosszúságára.

Táplálkozás, étkezés

Előzmények, feltételek:

Minden csoport egy meghatározott szekrényben tárolja az étkezéshez szükséges eszközöket. A helyes étkezési szokások megtanulását vizuális jelek segítik. A piktogramokat a tálalószekrény felett helyezük el, a gyermekek ezek segítségével önállóan, egyedül is tudják kontrollálni cselekedeteiket. Az étkezéseket megelőző időben a gyermekek folyamatosan tisztálkodhatnak a dajkák vagy egy óvodapedagógus gondoskodásával.

A tevékenység célja:

A kulturált étkezési szokások megtapasztalása, étkezéshez szükséges esztétikus környezet kialakítása, mely hatással van a gyermek étvágyára. Ennek feltétele az étkezési szokások sorrendjének pontos ismerete és azok elsajátítása, hogy a gyermek saját cselekvőképességéhez viszonyítva eljuthasson az optimális szintre.

A tevékenység szokásrendszerének részletes leírása:

Óvodánkban részben folyamatos napirend szerint folyik az étkeztetés. Ez azt jelenti, hogy a gyermekek a tízórait folyamatosan fogyasztják el, az ebéd és az uzsonna viszont közösen, együtt zajlik.

A dajka 8 órától viszi be a csoportszobába az ételt. Meghatározott, az óvodapedagógussal előre egyeztetett sorrendben előkészíti a tálalószekrényen a tányérokat, poharakat és az evőeszközöket. Ezt követően a mosdóban várja a gyermekeket. Gondoskodó figyelemmel, a gyermekek egyéni fejlettségét, az önállósulási törekvését szem előtt tartva ügyel a tisztálkodási szokások maradéktalan betartására.

Az óvodapedagógus a gyermekek korát, ügyességét, egyéni fejlettségét, önállósulási törekvését szem előtt tartva segít a terítésben. A folyamatosságból adódik, hogy nincs minden asztal leterítve, tehát a gyermek eldöntheti, ki mellé ül. Az a gyermek, aki elsőként szeretne tízórazni, leteríti az asztalt, és elhelyezi az adott csoportban szokásos eszközöket. 3-4 éveseknél eleinte a dajka készíti elő az edényeket (kancsó), majd fokozatosan bevonjuk a gyermekeket a terítésbe is.

A tálcáról veszi el a gyermek a tányért és a poharat. A tányérral együtt visszük a szalvétát is. A gyermekek az ebédhez mély- vagy lapostányért, poharat, szalvétát, és evőeszközöket visznek, a tálcáról. Az asztalnál előbb leteszik az edényt, utána húzzák ki a széket, és leülnek. Az egyéni fejlettségtől függően segítséggel töltenek középső csoportban a kancsóból. Kiscsoportban az óvodapedagógus kíván jó étvágyat minden a gyermeknek az asztalnál, középső és nagycsoportban a naposok kívánnak társaiknak. Az asztalon kosárkában elhelyezett tízóraiból és uzsonnából étvágyuknak megfelelően fogyasztanak. Az étkezés befejeztével használják a szalvétát. Összepakolnak a tányérjukba, felállnak, helyére teszik a széket, majd csak ezután fogja meg az edényeket, és a megbeszélteknek megfelelően a tálcára helyezik a tányért és a poharat. A maradéknak a tízórainál és az uzsonnánál külön tányért biztosítunk, abba kell üríteni a tányérokat. A poharakat a már használt edényeknek elhelyezett tálcára kell tenni. Ha marad a tányérban vagy a pohárban enni vagy innivaló, akkor ezeket a gyermekek külön-külön vigyék a tálcára.

A gyermekek ízlésében, étvágyában, táplálkozási szokásaiban nagy eltérések vannak. Az óvodapedagógus ösztönözzé, de ne kényszerítse az étel elfogyasztására, és gondoskodjék arról, hogy kisebb-nagyobb adagokat tartalmazzon az ételtartó kosár. (Inkább többször keveset, mint egyszer sokat, és a gyermek lehetőleg fogyassza el a kivett mennyiséget.) Kérjük meg a gyermekeket, hogy minden ételféleséget kóstoljanak meg, de ne kényszerítsük soha az étel elfogyasztására!

Az utolsóként étkező gyermekek rendet tesznek az asztalon és az asztal körül. Amikor már a fejlettebb, ügyes kezű gyermekek vállalkoznak rá, a terítő négy sarkát összefogva emelik le a terítőt az asztalról, és a morzsát a az asztalra szórják, ha kell, felnőtt segítségével. A terítő esztétikus összehajtásában segítségükre van a dajka és az általa kivált terítő éle. A dajka feltakarítja minden étkezés végeztével a lehullott morzsákat, letörli az asztalokat. Nagycsoportban ezt a tevékenységet már a gyermekekkel együtt végzi.

Az ebédet a napirendnek megfelelő időpontban, a megszokott helyükön fogyasztják el a gyermekek. A tálalószekrény felett elhelyezett piktogramok segítik a gyermekeket abban, hogy önállóan, egyedül is tudják kontrollálni cselekedeteiket.

Minél kevesebbet várokozgatjuk a gyermekeket az étkezésnél. Amint egy asztalnál minden gyermek megkapta az ételt, és az óvodapedagógus „Jó étvágyat” kívánt kezdjenek el enni. Amint végzett, tízórainál és uzsonnánál felállhat az asztaltól. Minden egyes napirendi pontunkban arra törekszünk, hogy minél kevesebb legyen a várokozási idő.

4-5 és 5-6-7 éves korban a délelőtti folyamán kiválasztott az asztalfelelősök leterítik az asztalt. Az óramutató járásával megegyező irányban az asztalfelelős szed magának először. Az étkezés megkezdése előtt ő kíván jó étvágyat. Komoly feladat a gyermeknek, hogy meg tudja ítélni, mennyit tud elfogyasztani, ezért eleinte segítségre szorul. Az étkezés befejezésével a tányérokban maradt ételt a dajka és az óvodapedagógusok szedik össze. Soha nem szedjük össze a maradékot a gyermekek előtt, ezt a tevékenységet mindig a következőképpen végezzük: a dajka tartja a maradékos tálat az óvodapedagógusok pedig belekaparják a maradékokat. A délelőtti óvodapedagógus fokozatosan viszi ki a gyermekeket a mosdóba, ügyelve a mosdó nagyságának megfelelő optimális létszámmra (8-10 fős csoportok). A délutáni óvodapedagógussal a várakozási idő alatt rendbe teszik a csoportot a többiek. Szellőztetés, asztal leszedése, letörlése, felseprés, ágyazás...

A délutáni pihenés végén az óvodapedagógus és a dajka simogatva ébresztgeti a gyermekeket. Aki hamarabb felébredt, már segíthet előkészíteni az asztalokat az uzsonnához. A dajka befejezi az ágyazást, és fogadja a mosdóból érkező gyermekeket és segít a terítésben.

A mosdóból érkező gyermek a helyére ül. Az óvodapedagógus és a dajka zökkenőmentesen irányítja az önkiszolgálást és az étkezést.

Felelősi rendszer

Előzmény, feltételek:

Az óvodapedagógus ismertesse a gyermekekkel, hogy milyen szempont szerint jelöli ki a felelősöket. A csoportban a kialakult szokásoknak megfelelően jelöljük meg a felelősöket. Részükre szimbólumot használnak a csoportok annak érdekében, hogy minden gyermek tisztában lehessen azzal, ki tölti be ezen a napon a felelősi posztot.

A következő területeken végzik a dolgukat a felelősök, középső csoport második félévétől kezdve:

Mesekuckó

Ének-sarok

Rajz – sarok

Játékos szőnyeg

Öltöző

Ha valaki nem vállalja ezt a feladatot, ne erőltessük, hanem türelemmel, tapintattal keltsük fel érdeklődésüket, munkakedvüket a feladat iránt! Ismertessük a gyermekekkel, hogy az egyes területeken mikor, milyen feladatai vannak, ki miért felelős!

A tevékenység célja:

A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, amelyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését. A gyermekek együttműködésének, szervező képességének fejlesztése.

A tevékenység szokásrendszerének részletes leírása:

Munka jellegű tevékenységeket a gyermekek az óvodai élet teljes rendszerében végeznek. Nehéz különválasztani a tevékenységektől. Minden munka jellegű tevékenység végzésénél ügyeljünk a következőkre:

- A szükséges eszköz használatát tanítsuk meg a gyermekeknek.
- Minden munkafolyamatot tervezzünk meg, és a gyermekekben tudatosítsuk.
- Ha a gyermekek megtanulják a munkafolyamatokat, ne segítsünk nekik, csak abban az esetben, ha kérik a segítségünket.
- Minden elvégzett munkát értékeljük! Magát a tevékenységet emeljük ki. Ne használjunk sztereotip kifejezéseket (pl.: Ügyes vagy!).

Programunk a teljes önállóság elérése érdekében megerősíti az **önkiszolgálást** minden területen. Akkor vagyunk eredményesek, ha gyermekeink minél több mindent önállóan el tudnak végezni. A gyermekeket ne szolgáljuk ki, ha már a munkafolyamatot tudják.

A **felelősi munkát** programunk szélesebben értelmezi. Bármely feladat elvégzésére kidolgozható a felelősi rendszer. Felelőst lehet választani pl.: a művészeti sarkok rendjének helyreállítására, asztalterítésre, virággondozásra, az öltöző rendben tartására, a mosdóhasználattal kapcsolatos feladatok ellenőrzésére, virágoskert ápolásához, rendjének biztosításához, egyéni megbízatásokra.

A művészeti program minden óvodapedagógustól elvárja, hogy az óvodai környezetről gondoskodjon, ápolja, szépítse azt. A gyermekeket ezekben a munkákba vonja be! Lehet, pl. hetente játéktisztító napot tartani, mosódélután, szekrényrendező délutánt szervezni stb.

3-4 évesek munkajellegű tevékenységei: az óvodába lépés pillanatától kezdve a gyermekekkel együtt végezzük a tisztálkodási, étkezési, öltözködési teendőket, hogy megtanulhassák a fogásokat, a tárgyak fogásának és alkalmazásának módját, az önkiszolgálási szokások sorrendjét – szokásrendszer tudatosítása.

Testápolás: az óvodapedagógus a gyermekek igénye szerint segít.

Étkezés: a gyermekek maguk viszik a helyükre az étkezéshez szükséges eszközöket. Étkezés után a poharat és a tányért a tálcára teszik. Önállóan egyenek, igranak, ha kell, kérjenek segítséget az óvodapedagógustól. (Lásd részletesen a „Táplálkozás, étkezés” című fejezetben!)

Öltözködés: differenciált segítségnyújtás.

A gyermekek ismerjék meg a játékok helyét, játszás után tegyék vissza a játékokat (udvaron, csoportszobában). A leesett játékot vegyék fel. A jeles napoknál segítsenek a terem díszítésében eszközök adogatásával. A kertben figyeljék meg a nagyobbak kerti munkáit, (levél seprése, ültetés, betakarítás). Figyeljék meg a zöldség-gyümölcsláta készítését. Az ovigaléria díszítésében feladatot vállal.

4-5 évesek munkajellegű tevékenységei:

- tartalma azonos a kiscsoportosokéval, csak az önállóság növekszik. Differenciált segítségnyújtás mellett az ellenőrzés nagyobb hangsúlyt kap

- jeles napok, ünnepek előtti teremdíszítés, rendezés
- ajándékkészítés
- termékek gyűjtése
- barkácsolás
- kert gondozása, levelek seprése, gereblyezés
- zöldség, gyümölcssaláta készítése, befőzés.

A **4-5 évesek** közösségi kapcsolatát jól fejleszti a közösségért végzett **felelősi munka**. A felelősök feladatát fokozatosan és folyamatosan ismertetjük meg a gyermekekkel. Az óvodapedagógus irányításával, folyamatos ellenőrzésével, értékelésével végzik a munkát. A délelőtti folyamán az óvodapedagógus a csoportban kialakult szokásoknak megfelelően jelöli a különböző felelősöket. Ez jelzi, hogy a feladatokat ők fogják a mai napon ellátni:

- kisebb megbízatások
- teremrendezés
- a csoport rendjének visszaállítása után figyelemmel kísérik, hogy a játékok megfelelően vannak-e a helyükön
- az udvari játékokat is ellenőrzik, hogy a játék végén a helyükre kerültek-e
- foglalkozás után az eszközök eltevésében segítenek
- a művészeti sarkok rendjének helyreállítása
- az ovigaléria díszítésében feladatot vállal.

Az egész nap folyamán önkiszolgálás folyik. Lásd részletesen a „Táplálkozás, étkezés” című fejezetben! **Ebédnél** a felelősök az óvodapedagógus segítségével terítik meg az asztalt. Étkezés után a gyermekek viszik a tányérokat, poharat és az evőeszközöket a tálcára. Higiéniai okok miatt **nem a gyermekek előtt gyűjtjük egy tálba a maradék ételt, ezt minden alkalommal, minden étkezésnél úgy végezzük el, hogy a gyermekek ne lássák az összekapart maradékot!** Az asztalfelelős feladata, hogy összehajtják az asztalterítőt, és a helyére teszik. Nedves ruhával letörlik az asztalt.

5-6-7 évesek munkajellegű tevékenységei:

- a testápolással kapcsolatos munkafolyamatokat teljesen önállóan végzik
- önállóan étkeznek, maguk szednek a tálból, használják a kést
- önállóan öltözködnek, ügyelnek a megfelelő sorrendre. Próbálkoznak a cipőkötéssel, bekötik cipőjüket. Ruhájukat összehajtván a helyére teszik, megőrzik az öltöző rendjét
- segítenek a kisebbeknek
- jeles napok, ünnepek előtti teremdíszítés, rendezés
- kert gondozása
- termékek gyűjtése, természetsarokba helyezése

- gyümölcssaláta, kompót készítése, eltevés, befőzés
- őszi kerti munkák folyamatos végzése: levélsöprés, gereblyezés, termés begyűjtése
- búcsúfia készítése
- ajándékkészítés
- barkácsolás
- a játék javításában segítenek.
- az ovigaléria megrendezésében aktívan részt vesz.

A felelősi munkát önállóan végzik.

A felelősök feladatai:

- különböző megbízatások
- a zsebkendőtartó feltöltése
- a szalvétatartó feltöltése
- szalvéta hajtogatása
- a WC-papír tartó feltöltése
- teremrendezés
- a csoport rendjének visszaállítása után figyelemmel kísérik, hogy a játékok megfelelően vannak-e a helyükön
- az udvari játékokat ellenőrzik, hogy a játék végén a helyükre kerültek-e
- a foglalkozás után az eszközök eltevésében segítenek
- a művészeti sarkok rendjének helyreállítása
- a növények, állatok, élősarok gondozásában részt vesznek.

Az egész nap folyamán önkiszolgálás folyik. Lásd részletesen a „Táplálkozás, étkezés” című fejezetben! ***Ebédnél*** a felelősök az óvodapedagógus segítségével terítik le a terítőt, az asztalra helyezi a kancsót. A leves után a gyermekek viszik ki a tányérokat, és a kanalakat a tálcára. Az asztalfelelős feladata a kancsó helyzetétele, összehajtják az asztalterítőt, és a helyére teszik. Nedves ruhával letörlik az asztalt, felsöprik az asztal környékét.

A nevelőtestület döntése értelmében a gyermekek egyéni és életkori sajátosságait figyelembe véve, valamint kezük csontosodási folyamatának védelme érdekében mindig ügyelünk arra, hogy az étkezési edényeket ne egyszerre vigyék. Azt a mennyiséget viheti egyszerre, amelyre egy gyermeknek szüksége van (pl. 2 db tányér az evőeszközökkel...). A felelősök részére valamilyen szimbólumot használnak a csoportok, hogy minden gyermek tisztában lehessen azzal, ki tölti be ezt a posztot.

Godó János	Igen
Oltai Péter	Igen
Búcsús Tamás	Igen
Godó Jánosné	Igen
Kónya Miklós	-
Magyari Tamás	Igen
Nagy Erzsébet	Igen

13. napirendi pont: Sürgősségi indítvány: Előterjesztés a Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde 2026/2027. nevelési évére történő beiratkozás tárgyában

Határozathozatal: Egyszerű többség

Szakmai előterjesztő: Dr. Majtényi Erzsébet

Előterjesztő: Godó János

Az előterjesztés a jegyzőkönyv 15. sz. melléklete

Godó János: Ismerteti, hogy a testület mindkét Bizottsága egyhangúan támogatta a határozati javaslat változatlan formában történő elfogadását.

A napirenddel kapcsolatban további hozzászólás, kérdés nem volt.

Godó János polgármester szavazásra bocsájta a határozati javaslatot. Megállapítja, hogy a Képviselő-testület egyhangú 6 igen szavazattal elfogadta azt.

**Törtel Község Önkormányzata Képviselő-testületének
33/2026. (II. 26.) határozata**

**a Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde 2026/2027. nevelési évére történő beiratkozás
tárgyában**

Törtel Község Önkormányzatának Képviselő-testülete:

- 1) kitűzi a gyermekek óvodai jelentkezésének 2026/2027. nevelési évre szóló időpontját - **2026. április 20. (hétfő) napján 08:00-17:00 óra és 2026. április 21-23. (keddtől csütörtökig) napjain 08:00-15:00 óra közötti időszakra.**
Helyszíne: **Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde, 2747 Törtel, Dózsa György út 19. (régí Művelődési ház)**
- 2) elfogadja a beiratkozásról szóló hirdetményt a határozat mellékletét képező formában.

Határidő: 2026. április 30.

Felelős: Dr. Majtényi Erzsébet jegyző

Jaczina János Zoltánné, Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde főigazgatója

FELHÍVÁS

a Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsődébe
történő beiratkozásra

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 8. §. (1) bekezdése szerint:

„Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény, amely a gyermeket fokozatosan, de különösen az utolsó évében az iskolai nevelés-oktatásra készíti fel. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.”

(2) „A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt.”

Óvodáztatási kötelezettség nem teljesítése esetén alkalmazható jogkövetkezmények:

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 247. §-ba ütköző óvodai nevelésben való részvételi kötelezettség megszegése szabálysértés elkövetése.

Értesítjük a szülőket, hogy a 2026/2027-es nevelési évre a következő időpontban írathatják be gyermekeiket az óvodába és a mini bölcsődébe:

Helyszín	Időpont
Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde 2747 Törtel, Dózsa György út 19. (rég Művelődési ház)	2026. április 20. 08:00-17:00 óra
	2026. április 21-23. 08:00-15:00 óra
A Törteli Tulipán Óvoda és Mini Bölcsőde felvételi körzete: Törtel község közigazgatási területe.	

A beiratkozáshoz szükséges iratok:

- 1) A szülő (gondviselő) személyi igazolványa.
- 2) A gyermek születési anyakönyvi kivonata.
- 3) A pontos lakcímet igazoló lakcímkártya.
- 4) A gyermek TAJ kártyája.
- 5) Sajátos nevelési igényű gyermek esetén a Szakértői Bizottság véleménye.

Az intézmény az óvodai és bölcsődei felvételtől legkésőbb 2026. június 16-ig írásban értesíti a szülőket.

Törtel, 2026. február 25.

Dr. Majtényi Erzsébet s.k.
Jegyző

Godó János	Igen
Oltai Péter	Igen
Búcsús Tamás	Igen
Godó Jánosné	Igen
Kónya Miklós	-
Magyari Tamás	Igen
Nagy Erzsébet	Igen

A nyilvános ülést Godó János polgármester 18:00 perckor bezárja. A testület munkáját zárt napirend tárgyalásával folytatja.

K.m.f.

Godó János
Polgármester

Dr. Majtényi Erzsébet
Jegyző